ଯେବେ ସିଂହ ଉଡ଼ି ପାରୁଥିଲା

ଏବଂ

ଆଫ୍ରିକାର ଅନ୍ୟ କେତୋଟି କାହାଣୀ

ନିକ ଗ୍ରୀଭସ୍ ଅନୁବାଦ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାଶ ଚିତ୍ର ରୋଡ଼ କ୍ଲେମେଣ୍ଟ

ଯେବେ ସିଂହ
ଉଡ଼ି ପାରୁଥିଲା

ଏବଂ

ଆଫ୍ରିକାର ଅନ୍ୟ କେତୋଟି କାହାଣୀ

ଲୋକ ସଂସ୍କୃତି

ଯେବେ ସିଂହ ଉଡ଼ି ପାରୁଥିଲା

ଏବଂ

ଆଫ୍ରିକାର ଅନ୍ୟ କେତୋଟି କାହାଣୀ

ନିକ୍ ଗ୍ରୀଭ୍ସ

ଚିତ୍ର
ରୋଡ୍ କ୍ଲେମେଣ୍ଟ

ଅନୁବାଦ
ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ

ନ୍ୟାସନାଲ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆ

ପୁସ୍ତକଟିର ସର୍ବସ୍ୱତ୍ୱ ସୁରକ୍ଷିତ । ସ୍ୱତ୍ୱାଧିକାରୀଙ୍କ ଲିଖିତ ଅନୁମତି ବ୍ୟତୀତ ଏହି ପୁସ୍ତକର କୌଣସି ଭାଗ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ପୁନଃ ପ୍ରକାଶକ୍ଷମ କୌଣସି ପ୍ରଣାଳୀରେ ସଞ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅଂକପ୍ରଣାଳୀ ହେଉ ବା ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍, ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋଷ୍ଟାଟିକ୍, ଚୁମ୍ବକୀୟ ଟେପ୍, ଯାନ୍ତ୍ରିକ, ଫଟୋକପି, ରେକର୍ଡ଼ିଂ ବା ଅନ୍ୟକୌଣସି ପ୍ରଣାଳୀ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ 1993 ମସିହାରେ ଡେବିଡ୍ ବେଟ୍‌ମେନ୍ ଲିମିଟେଡ୍, ଗୋଲ୍‌ଡେନ୍ ହାଇଟ୍‌ସ, 32/34, ବ୍ର୍ୟୁ ରୋଡ୍, ଗ୍ଲୁଫିଲ୍ଡ, ଅକ୍‌ଲ୍ୟାଣ୍ଡ୍ 10, ନ୍ୟୁଜିଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଇଂରେଜୀ ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ।

ISBN 81-237-4715-2

2006 (ଶକାବ୍ଦ 1928)
ମୂଳ ©ନିକ୍ ଗ୍ରୀଭ୍‌ସ ତଥା ଡେବିଡ୍ ବେଟ୍‌ମେନ୍ ଲିମିଟେଡ୍, 1993
ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ © ନ୍ୟାସନାଲ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆ
When Lion Could Fly (*Oriya*)
ଟ. 120.00
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ନ୍ୟାସନାଲ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆ,
ଏ-5 , ଗ୍ରୀନ୍ ପାର୍କ, ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ - 110016 କର୍ତ୍ତୃକ ପ୍ରକାଶିତ ।

ସୂଚୀପତ୍ର

କୃତଜ୍ଞତା 8

ମୁଖବନ୍ଧ 9

ସାଧାରଣ ତଥ୍ୟାବଳୀ 10

ପ୍ରଥମେ............(ମଧ୍ୟ-ଆଫ୍ରିକାର ଡାହୋମୀର କଥା) 12

ବିରାଡ଼ିବାଘ ଓ କଇଁଛ (ତ୍ସୁଆନାର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ) 14

ବିରାଡ଼ିବାଘର ସେହି ଚିହ୍ନଗୁଡ଼ିକ କୁଆଡୁ ଆସିଲା ? (ଦେବେଲେମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗଳ୍ପ) 16

ବିରାଡ଼ିବାଘ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ 19

ସିଂହ ଓ ବଣବିଲେଇ (ବାତୋଙ୍କାମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗଳ୍ପ) 21

ବଣବିଲେଇ, ହରିଣ ଓ ବିଲୁଆ (ବୁଶ୍‌ମାନମାନଙ୍କର ଗପଟିଏ) 22

ବଣବିଲେଇଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ 27

ନେଉଳ କାହିଁକି ସାପକୁ ମାରେ ? (ଗୋଟିଏ ବୁଶ୍‌ମାନ୍ କାହାଣୀ) 29

ବାଦୁଡ଼ି ରାତିରେ ଉଡ଼େ କାହିଁକି ? (ଗୋଟିଏ ଜୁଲୁ କାହାଣୀ) 31

ନେଉଳମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ 34

ଉଇଖିଆ କାହିଁକି ମାଟିତଳେ ରହେ ? (ଗୋଟିଏ ଶୋନା କାହାଣୀ) 36

ଦୟାବାନ୍ ଉଇଖିଆ (ଏକ କିକୁୟୁ କାହାଣୀ) 37

ଉଇଖିଆ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ 42

ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ଦେହରେ କାତି ଅଛି କାହିଁକି ? (ଆଙ୍ଗୋନି ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ) 44

ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ 48

ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ଦେହରେ କାଠି କାହିଁକି ଅଛି ? (ଗୋଟିଏ ବାତୋଙ୍କା କାହାଣୀ) 50

ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ 52

ମାଙ୍କଡ଼ର କଲିଜା (ପୂର୍ବ ଆଫ୍ରିକାର ଗୋଟିଏ ସ୍ୱାହିଲି କାହାଣୀ)	55
ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ କାହିଁକି ମଣିଷଙ୍କପରି ଦେଖାଯାଆନ୍ତି ? (ଗୋଟିଏ ଶୋନା କାହାଣୀ)	60
ଗେଡ୍ଡୁ ମାଙ୍କଡ଼ଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ	61
ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ଯାହା ଦେଖିଲା (ହାମ୍ବାକୁଶୁ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)	63
ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ଓ ବୁଢ଼ିଆଣୀ ବସା (ଗୋଟିଏ ବୁଶ୍‌ମାନ୍ କାହାଣୀ)	64
ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ	68
ମିରିଗ ଓ ବିଲୁଆ ପହଁରିବାକୁ ଗଲେ (ଗୋଟିଏ ସ୍ୱାଜୀ କାହାଣୀ)	70
ମିରିଗର ଅଦ୍ଭୁତ ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ (ଗୋଟିଏ ହଟେନ୍‌ଟଟ୍ କାହାଣୀ)	72
ମିରିଗ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ	76
ବୁଦାହରିଣ କାହିଁକି ଦେହରେ ନାଲିକୋଟ ପିନ୍ଧିଥାଏ ? (ହେରେରୋ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)	78
ବୁଦାହରିଣ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ	82
ଡୁଇକର୍ ହରିଣ ଶାସକଙ୍କର ଜୀବନରକ୍ଷା କଲା (ବାମାଙ୍ଗ୍ୱାତୋ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)	84
ଡୁଇକର୍ ହରିଣମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ	88
ଯେବେ ସିଂହ ଉଡ଼ିପାରୁଥିଲା (ଶାଗୁଣା କାହିଁକି ମଢ଼ ଖାଏ) (ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ହଟେନ୍‌ଟଟ୍ କାହାଣୀ)	90
କଇଁଛର ପିଠିରେ ଫାଟ ଅଛି କାହିଁକି ? (ବାରୋଡ୍‌ସେ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)	94
ଶାଗୁଣାଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ	95
ଚୂଳ ଥିବା କୁକୁଡ଼ା ସକାଳୁ ଡାକେ କାହିଁକି ? (ଏବଂ ମାଛିମାନେ ଭଁଅ ଭଁଅ କାହିଁକି ହୁଅନ୍ତି) (ଗୋଟିଏ ଏକୋଇ ଗପ)	97
ଚୂଳିଆ କୁକୁଡ଼ାଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ	100
ମହୁଦେଖାଳି ଚଢ଼େଇର ପ୍ରତିଶୋଧ (ନ୍ଦେବେଲ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)	103
ଚଢ଼େଇଙ୍କର ବୃହତ୍ ଦୌଡ଼ (ବୁଶ୍‌ମାନ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)	105
ମହୁଦେଖାଳି ଚଢ଼େଇ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ	108
ଠେକୁଆ ଓ କୁମ୍ଭୀର (ହାମ୍ବାକୁଶୁମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)	109

କୁମ୍ଭୀରଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ 114

ଅଜଗର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା କଲା (ଏକ ସ୍ୱାଜୀ କାହାଣୀ) 116

ଅଜଗର କାତି ଛାଡ଼େ କାହିଁକି ? (ମେଣ୍ଡେ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ) 119

ଅଜଗରମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ 121

ବହୁରୂପୀ ଓ ଆଦିମାନବ (ଦେବେଲ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ) 123

ବହୁରୂପୀ ଓ ଲୋଭୀ ବୁଢ଼ିଆଣୀ (ଗୋଟିଏ ବୁଶ୍‌ମାନ୍ କାହାଣୀ) 124

ବହୁରୂପୀମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ 128

ଗୋବରପୋକ ଏତେ ବଳୁଆ କାହିଁକି ? (ବାତୋଙ୍ଗା ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ) 130

ଗୋବରପୋକର ବୋଝ (ଘାନା ଦେଶର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ) 132

ଗୋବରପୋକଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ 135

କୃତଜ୍ଞତା

ଏହି ପୁସ୍ତକ ରଚନା ପାଇଁ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ମୁଁ ଡ. ଜନ୍ ହଟନ୍, ଡ. ଡନ୍ ବ୍ରାଡ୍‌ଲି, ଡ.ହେଡ୍‌ବି, ଯେଉଁମାନେ କି କିମ୍ଵାଓ୍ଵେର 'ନେଚୁରାଲ ହିଷ୍ଟ୍ରି ମ୍ୟୁଜିୟମ୍'ରେ ପ୍ରଥମେ ରହିଥିଲେ, ଶ୍ରୀ ରାମ ଟ୍ରାମ୍‌ସନ୍, ଶ୍ରୀ ଇୟାନ୍ ଟ୍ରାମ୍‌ସନ୍, ସ୍ଵର୍ଗୀୟା ଶ୍ରୀମତୀ ବେବ୍‌ସ ଟ୍ରାମ୍‌ସନ୍, ଯେଉଁମାନେ କିମ୍ଵାଓ୍ଵେର 'ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଉଦ୍ୟାନ ଓ ବନ୍ୟଜୀବ ପ୍ରବନ୍ଧନ ବିଭାଗ'ର, ଡ. ପିଟର ମଣ୍ଡି ଓ ଡ. ଇବାନ୍ କ୍ୟୁବେଁ, କେନିଆର 'ବନ୍ୟଜୀବ ପରିରକ୍ଷଣ ଓ ପ୍ରବନ୍ଧନ ବିଭାଗ'ର ଡ.ରୋକ୍‌ଲି ଆସବୋର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଡ. ଫ୍ରାନ୍‌ସିସ୍ ଓଡୁମ୍ ତଥା ଘାନାର 'ଭାଷା ସଂସ୍ଥାନ'ରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ସୂଚନା ପାଇଁ ଏମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଋଣୀ ଅଟେ ।

ଏହି ପୁସ୍ତକର ଚିତ୍ରକାର ଶ୍ରୀ ରୋଡ୍ କ୍ଲେମେଣ୍ଟ୍ ଏବଂ 'ଓ୍ଵାର୍ଲ୍ଡ ଓ୍ଵାଇଲଡ୍ ଲାଇଫ୍ ଫଣ୍ଡ ଫର ନେଚର'ର ଏଲେନ୍ ଗାର୍ଡନର ବିଶେଷ ଭାବରେ ଧନ୍ୟବାଦର ପାତ୍ର ଅଟନ୍ତି ।

ଏହି ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ଟାଇପ୍ କରାଇଥିବା ପତ୍ନୀ ଷ୍ଟିଫେନ୍ ଓ ସଂଶୋଧନ ଦାୟିତ୍ଵ ନେଇଥିବା ପୁତ୍ର ଡଗଲସ୍‌ଙ୍କଠାରେ ମୁଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କୃତଜ୍ଞ ।

ମୁଖବନ୍ଧ

ଆଫ୍ରିକା ମହାଦେଶରେ ଏକଦା ଯେଉଁ ପଶୁମାନେ ଯୂଥ ଯୂଥ ହୋଇ ରହିଥିଲେ, ଏବେ ସେମାନେ ଆମ ସ୍ମୃତିପଟରେ ମଧ୍ୟ କ୍ରମଶଃ ମ୍ଳାନ ହୋଇଆସୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଆଫ୍ରିକା ସମ୍ପ୍ରତି ଜନସଂଖ୍ୟାର ଅତିରିକ୍ତ ବୃଦ୍ଧି ନାମକ ଏକ ନୂତନ ତଥା ଅଧିକ ଗୁରୁତର ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲାଣି । ସ୍ଥଳଭୂମିକୁ ପଶୁମାନେ ଚରି ଲଣ୍ଡା କରିଦେଉଛନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷ ସେଠାରେ ବୃଷ୍ଟିଜାତ ଅରଣ୍ୟର ଆୟତନ କମି କମି ଯାଉଛି, ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳ କମୁଛି, ମୂଲ୍ୟବାନ୍ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟ କମ୍‌ହୋଇ ଯାଉଛି - କାରଣ ଅନୁଚିତ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ଭୂମିମାନ ମରୁଭୂମିରେ ପରିଣତ ହେବାରେ ଲାଗିଛି । ପରିବେଶଗତ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ହେତୁ ଆଞ୍ଚଳିକ ଓ ଜାଗତିକ ଜଳବାୟୁରେ ଯେଉଁସବୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଉଛି, ଅଧିକାଂଶ ସ୍ଥଳରେ ତାହାକୁ ଅଟକାଇ ହେଉନାହିଁ ।

ଆଫ୍ରିକା ଏକ ଘଡ଼ିସନ୍ଧି ସମୟରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି । ଏଠି ସେଠି ଯେଉଁ ଅଳ୍ପସଂଖ୍ୟକ ବନକ୍ଷେତ୍ରସବୁ ରହିଛି, ଆଗାମୀ ବଂଶଧରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅନ୍ତତଃ ସେତିକି ରହିଯାଉ, ଆମକୁ ସେହି ବିଷୟରେ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏକତ୍ର ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦି ହୋଇ ରହିଥିବା ଯେଉଁ ଜୀବନଜାଲଟି ମନୁଷ୍ୟଜାତିକୁ ପ୍ରତିପାଦିତ କରିଆଣିଛି ଓ ଆମକୁ ଆମର ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତିରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ତାହାରି ହିଁ ଏକ ଅଂଶ । ସେଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷୟ ଆମଲାଗି ମଧ୍ୟ ଏକ ବିପଦ, ଆମ ଏହି ପୃଥ୍ୱୀଗ୍ରହର ଭବିଷ୍ୟ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏକ ବିପଦ ।

ପ୍ରସ୍ତୁତ ପୁସ୍ତକଟି When Hippo was Hairy ର ଏକ ଅନୁପୂରକ । ଆଫ୍ରିକାର ଲୋକଗଳ୍ପମାନ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ବୃହତ୍ ସବୁ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିରଖିଛି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିପନ୍ନ ହୋଇରହିଥିବା ବୈଚିତ୍ର୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନର ଆମେ ସମସ୍ତେ ଯେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅଂଶ, ଏହା ସେହି କଥାଟିକୁ ଦର୍ଶାଇ ଦେବାର ଆଶା ରଖିଛି ।

ଏପରି ଆଶା କରାଯାଉଛି ଯେ, ତୁମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁ କେତେଜଣ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଓ ଏହିଭଳି ଅନ୍ୟ କେତେକ ବହିକୁ ପାଠ କରିବ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଅଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଅତିଲୋଭର ଯୁଗଟିର ଅବସାନ ଘଟାଇବାକୁ, ପୃଥ୍ୱୀମାତା ପାଖରେ ଆମେ କରିଥିବା ଅପରାଧର କ୍ଷାଳନକରି ପୂର୍ବତନ ପିଢ଼ିମାନେ ତା'ଦେହରେ ଯେଉଁ ଘାଆମାନ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଭଲ କରିଆଣିବାକୁ ଯେତେବେଳେ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଚଳାଇବା ନିମନ୍ତେ ତୁମମାନଙ୍କର ବେଳ ଆସି ପହଞ୍ଚିବ, ସେତେବେଳେ ତୁମେମାନେ ଅବଶ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଯତ୍ନଶୀଳ ହେବ ।

ସାଧାରଣ ତଥ୍ୟାବଳୀ

ପଶୁବସତିର ଅଞ୍ଚଳମାନ (ମାନଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖନ୍ତୁ)

ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ପ୍ରାଣୀମାନେ କେଉଁସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସକରୁଛନ୍ତି, ପ୍ରଦତ୍ତ ମାନଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ସେହି କଥାଟିକୁ ସୂଚାଇଦେବେ । ଲୋକମାନଙ୍କର କ୍ରିୟାକଳାପ ବଦଳି ଯାଉଥିବାରୁ, ଏକଥା ବି ହୋଇପାରେ ଯେ, ଏବେ ଜନ୍ତୁମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାକୃତିକ ବସତିସବୁର ବଡ଼ ବଡ଼ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ହୁଏତ ବାସ କରୁନଥାଇ ବି ପାରନ୍ତି । ବିଶେଷତଃ ଯଦି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜନ୍ତୁଟି ଗୃହପାଳିତ ଜନ୍ତୁ ଅଥବା ଶସ୍ୟ - ଉତ୍ପାଦନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏକ ବିପଦ କିମ୍ବା ପ୍ରତିଯୋଗୀ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଉଥିବ, ତେବେ ସେଭଳି ଅନୁମାନ ଅବଶ୍ୟ କରାଯାଇପାରିବ । ଏପରି ଅନେକ ଜନ୍ତୁ ରହିଥିଲେ, ଯେଉଁମାନେ କି ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାର ସିଧା ଉତ୍ତମାଶା ଅନ୍ତରୀପ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରୁଥିଲେ; ମାତ୍ର ଚାରି ଶତାବ୍ଦୀ ପୂର୍ବେ ଇଉରୋପୀୟ ବସତିକାରୀମାନେ ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ବର୍ଷବର୍ଷର ଶିକାର ଏବଂ ଉତ୍ପୀଡ଼ନ ହେତୁ ପ୍ରାକୃତିକ ବିଶେଷାଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକର ବାହାରେ ଏବେ ଅତି କମ୍ ସଂଖ୍ୟାରେ ବଡ଼ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି ।

ଆଫ୍ରିକାର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଭିଦାଞ୍ଚଳ ଅନୁସାରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଜନ୍ତୁଜାତି କିପରି ବିଭାଜିତହୋଇ ବାସକରୁଛନ୍ତି, ତାହାକୁ ପରସ୍ପର ସହିତ ମିଳାଇ ଦେଖିବା ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ଆଗ୍ରହୋଦ୍ଦୀପକ । ବିଭିନ୍ନ ଜନ୍ତୁଙ୍କର ଅଭ୍ୟାସ ଏବଂ ଆହାର ବିଷୟରେ ଆମକୁ ସେଥିରୁ ବହୁତ ତଥ୍ୟ ମିଳିଯାଇ ପାରିବ ।

ତଥ୍ୟ ବିବରଣ

ହାରାହାରି ଆକୃତିର ଗୋଟିଏ ଜନ୍ତୁ ବିଷୟରେ ହିଁ ତା'ର ଆକୃତି, ଓଜନ ଓ ବୟସ ସମ୍ବନ୍ଧୀ ତଥ୍ୟାଦି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ତଥ୍ୟାବଳୀ ପାଠକକୁ ବିଭିନ୍ନ ଜନ୍ତୁଙ୍କର ଆକୃତି ତଥା ସାଧାରଣ ଜୀବନପ୍ରଣାଳୀଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝିବାରେ ଅବଶ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

ଟିପ୍ପଣୀ : ଉଚ୍ଚତା କହିଲେ କାନ୍ଧଯାଏ ଉଚ୍ଚତା ଏବଂ ଲମ୍ବ କହିଲେ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼କୁ ମିଶାଇ ଲମ୍ବ । ବ୍ୟତିକ୍ରମଗୁଡ଼ିକୁ ଅଲଗା ସୂଚାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଆଫ୍ରିକାର ଜନଜାତିଚୟ

ଏହି କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକରେ ସୂଚିତ ଆଫ୍ରିକୀୟ ଜନଜାତିଚୟ ସାହାରା ମରୁଭୂମିର ନିମ୍ନ ଦେଶରେ ଏକ ବହୁବ୍ୟାପ୍ତ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରନ୍ତି । ନାଟାଲ ଉପକୂଳର (ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳର) ଜୁଲୁମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ମଧ୍ୟ-ଆଫ୍ରିକାର ବୃଷ୍ଟିପୁଷ୍ଟ ଅରଣ୍ୟାଞ୍ଚଳର ପିଗ୍ମିମାନଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର ଜଳବାୟୁ, ସ୍ଥାନୀୟ ଉଦ୍ଭିଦ, ଧର୍ମ, ଭାଷା ଏବଂ ଚଳଣିସମୂହ ପରସ୍ପରଠାରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଲଗା ଅଲଗା କିସମର ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ସମଗ୍ର ମହାଦେଶର ଏହି କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଉଛି ।

ସାମଞ୍ଜସ୍ୟର କାରଣ ହେଉଛି ଯେ, ଆଫ୍ରିକାର ବାଁଣ୍ଟୁ ଜନଜାତିଚୟ ପଶ୍ଚିମ-ମଧ୍ୟ ଆଫ୍ରିକାର ଏକ ସାଧାରଣ ମୂଳବଂଶରୁ ହିଁ ଉଦ୍‌ଭୂତ ହୋଇ ଆସିଛନ୍ତି । ବିଗତ 2000 ବର୍ଷଧରି ବାଣ୍ଟୁମାନେ କେନ୍ଦ୍ର, ପୂର୍ବ ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି; ସେମାନେ ଯେଉଁଠାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି, ସେଠାରେ ପୂର୍ବରୁ ବାସ କରିଆସିଥିବା ମୂଳ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଜୟ କରିଛନ୍ତି ଓ ନିଜ ସହିତ ମିଶାଇ ନେଇଛନ୍ତି ।

ଆଫ୍ରିକା : ବାନସ୍ପତିକ କ୍ଷେତ୍ର

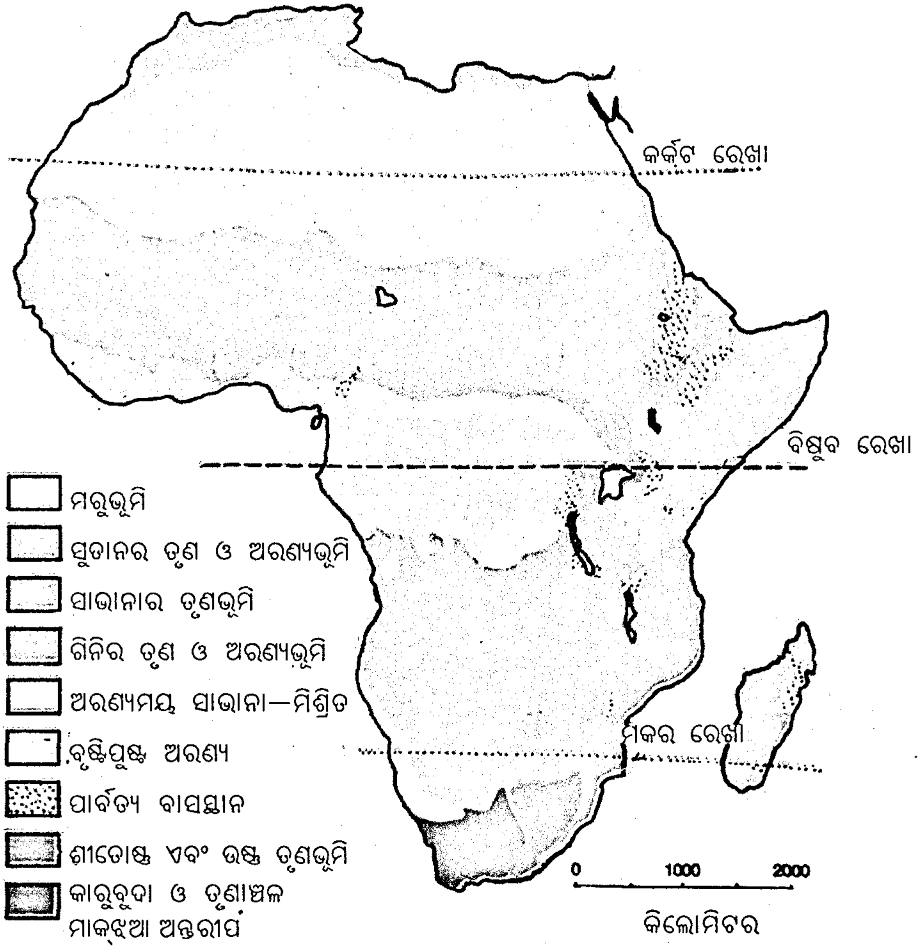

ସୌଜନ୍ୟ : କଲିନ୍‌ସ ଏନ୍‌ସାଇକ୍ଲୋପିଡ଼ିଆ, ଦ୍ୱିତୀୟ ସଂସ୍କରଣ 1972

ପ୍ରଥମେ......

(ମଧ୍ୟ-ଆଫ୍ରିକାର ଡାହୋମୀର ଫନ୍ ଆଦିବାସୀମାନେ ଯେଉଁ ଗପଟିକୁ କହନ୍ତି)

ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଯେତେବେଳେ ପୃଥିବୀକୁ ତିଆରି କଲେ, ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ସାପକୁ ସିଏ ନିଜର ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଶରୀରଟି ଦ୍ୱାରା ମୁଣ୍ଡଳା ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ବସ୍ତୁଟିକୁ ଏକାଠିକରି ଆଣିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଏହାରି ଫଳରେ ପୃଥିବୀ ଆକାର ଲାଭକଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ଯାଇ ମଣିଷ ଏବଂ ସବୁପ୍ରକାରର ପକ୍ଷୀ ଓ ପଶୁ ପୃଥିବୀରେ ବାସ କରିପାରିଲେ ।

ପୁରାତନ ସାପଟି ଉତ୍ତର, ଦକ୍ଷିଣ, ପୂର୍ବ ଓ ପଶ୍ଚିମ ନାମରେ ଚାରୋଟି ସ୍ତମ୍ଭ ତିଆରି କରିଦେଲା ଏବଂ ନିଜ ଦେହଟିକୁ ଗୁଡ଼ାଇକରି ରଖି ସାପ ସ୍ତମ୍ଭଗୁଡ଼ିକୁ ସିଧା ଛିଡ଼ାକରି ରଖିପାରିଲା । ସେହି ସ୍ତମ୍ଭଗୁଡ଼ିକ ଆକାଶକୁ ବହନକଲେ । ପ୍ରାଚୀନ ସାପଟିର ଦେହରେ କଳା, ଧଳା ଓ ନାଲି ରଙ୍ଗର ଚମଡ଼ାମାନ ରହିଛି ଓ ସିଏ ରାତି, ଦିବାଲୋକ ଏବଂ ଗୋଧୂଳି ଅନୁସାରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଧାରଣ କରିପାରୁଛି ।

ପ୍ରଥମେ, ସାପଟି ଦେଖିଥିଲା ଯେ ପୃଥିବୀରେ କେବଳ ପାଣିଗୁଡ଼ାକ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇରହିଛି; ତେଣୁ ସିଏ ତାହାକୁ ଝରଣା ହୋଇ ବହିଯିବାକୁ ଧାର କାଟିଦେଲା । ସେଇଥିରୁ ନଦୀମାନେ ଜନ୍ମଲାଭ କଲେ । ତା'ପରେ ଯାଇ ପୃଥିବୀ ଜୀବନ ପାଇଲା । ତା'ପରେ, ଯେତେବେଳେ ପ୍ରାଚୀନ ସର୍ପ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ପୃଥିବୀ ବୁଲାଇନେଲା, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଯେଉଁସବୁ ସ୍ଥାନରେ ଅଟକିଥିଲେ, ସେହିଠାରେ ପାହାଡ଼ମାନେ ଆବିର୍ଭୂତ ହେଲେ ।

ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଆପଣାର କାମସାରି ଦେଖିଲେ ଯେ, ପୃଥିବୀରେ ଏହି ପର୍ବତ, ବୃକ୍ଷ ଏବଂ ବଡ଼ ବଡ଼ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଅତିବେଶୀ ହୋଇଗଲା । ପୃଥିବୀ ଏମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଦେହ ଉପରେ ମୋଟେ ବୋହି ପାରିବନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ପୁରାତନ ସାପକୁ ତା' ଶରୀରକୁ ମୁଣ୍ଡଳାଟିଏ କରି ଗୁଡ଼ାଇ ରଖି ଲାଞ୍ଜଟାକୁ ପାଟି ଭିତରେ ପୂରାଇ ପୃଥବୀକୁ ବୋହିବାଲାଗି ଆଦେଶ ଦେଲେ । ତା'ପରେ ସେ ସାନଆଙ୍ଗୁଠିଆ ମାଙ୍କଡ଼କୁ କହିଲେ ଯେ ପୁରାତନ ସାପକୁ ଭୋକ କଲାବେଳେ ସିଏ ତାକୁ ଖାଦ୍ୟନେଇ ଖୁଆଇ ଦେଉଥିବ ।

ପୁରାତନ ସାପ ଆଜି ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀକୁ ନିଜ ଉପରେ ବହନ କରିରଖିଛି । ମାତ୍ର, ମଝିରେ ମଝିରେ କେଉଁଠି କ'ଣ ଦରଜ ଲାଗିଲେ ବା ଦେହ କୁଣ୍ଡାଇହେଲେ ପୁରାତନ ସାପ ଟିକିଏ ଏପାଖ ସେପାଖ ହୋଇଯାଉଛି ଏବଂ ସେତିକିବେଳେ ଭୂମିକମ୍ପ ହେଉଛି ।

ଏବଂ, ସାନଆଙ୍ଗୁଠିଆ ମାଙ୍କଡ଼ଟି ମଧ କେବେ ପୁରାତନ ସାପଟିକୁ ଆହାର ଖୁଆଇଦେଇ ନପାରିଲେ, ସାପଟି ଭୋକର ଜ୍ୱାଳାରେ ତା' ନିଜ ଲାଙ୍ଗୁଳଟିକୁ ଖାଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବ ଏବଂ ଯଦି ସେପରି ଘଟଣା ଘଟିବ, ତେବେ ପୃଥିବୀ ଭୁଷୁଡ଼ିଯାଇ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ପଡ଼ିବ ଓ ତା'ପରେ ସବୁ ଶେଷ ହୋଇଯିବ ।

(ମଧ୍ୟ-ଆଫ୍ରିକାର ପିଗ୍‌ମିମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀରୁ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ପୃଥିବୀକୁ ତିଆରିକଲେ, ସେତେବେଳେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ପ୍ରାଣୀରୂପେ ବହୁରୂପୀ ହିଁ ଏଠାରେ ବାସକରିବାକୁ ଆସିଥିଲା)

ସେହି ପ୍ରଥମ ଅରଣ୍ୟରେ ବହୁରୂପୀ ଦୂରଦୂରାନ୍ତ କେତେ କୁଆଡ଼େ ଭ୍ରମି ବୁଲିଲା । ମାତ୍ର, ଗୋଟା ସୁଦ୍ଧା ଏକୁଟିଆ ଥିବାରୁ ସେ ଭାରି ଦୁଃଖୀହୋଇ ରହିଥାଏ । ଦିନେ, ଅନେକ ସମୟ ଏକୁଟିଆହୋଇ କଟାଇବାପରେ ବହୁରୂପୀ ଅରଣ୍ୟର ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ବୃକ୍ଷରୁ ଏକ ଅଦ୍‌ଭୁତ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲା । ସତେ ଯେମିତି ଚଢ଼େଇମାନେ ଝଁ ଝଁ ହେଉଛନ୍ତି ବା କୌଉଠି ପାଣି କଳକଳହୋଇ ବୋହିଯାଉଛି, ତାକୁ ସେହିପରି ଶୁଣାଯାଉଥାଏ । ଏହିସବୁ ଶବ୍ଦ ପ୍ରକୃତରେ କାହାଭଳି ଶୁଣାଯାଉଥିଲା, ବହୁରୂପୀ ସେକଥା ମୋଟେ ବୁଝିପାରୁ ନଥାଏ; ତେଣୁ ଶବ୍ଦଟି କେଉଁଠାରୁ ଆସୁଛି, ତାହା ଜାଣିବାଲାଗି ତା'ର ବହୁତ ଉତ୍କଣ୍ଠା ହେଲା ।

ତା'ପରେ, ଟାଣ କାଠଖଣ୍ଡେ ନେଇ ବହୁରୂପୀ ସେହି ପ୍ରକାଣ୍ଡ ବୃକ୍ଷର ଗଣ୍ଡିଉପରେ ବାରମ୍ବାର ପିଟିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା । ଶେଷରେ ଭିତରୁ ଏକ ବନ୍ୟାସ୍ରୋତପରି ପାଣି ଗଳ ଗଳ ହୋଇ ବାହାରିଆସିଲା ଏବଂ ପୃଥିବୀଯାକ ବ୍ୟାପିଯାଇଥିଲା । ପାଣି ସହିତ ଚଢ଼େଇମାନେ ଆସିଲେ, ପଶୁମାନେ ଓ ପତଙ୍ଗମାନେ ଆସିଲେ । ପୃଥିବୀରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହିମାନେ ହିଁ ବାସକରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ସବାଶେଷରେ, ଯେତେବେଳେ ବନ୍ୟା ଛାଡ଼ିଗଲା, ସେତେବେଳେ ଜଣେ ପୁରୁଷ ଓ ଜଣେ ନାରୀଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ହେଲା । ପିଗ୍‌ମିମାନଙ୍କର ମୂଳ ବଂଶଧର ସେହିମାନେ ।

ବିରାଡ଼ିବାଘ ଓ କଇଁଛ

(ତ୍ସୁଆନାର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ଅନେକ, ଅନେକ ଦିନତଳେ ଥରେ କଇଁଛ ଥିରି ଥିରି ହୋଇ ନିଜ ଘରକୁ ଆସୁଥିଲା ଏବଂ ବାଟରେ ବିରାଡ଼ିବାଘ ସହିତ ତା'ର ଭେଟ ହେଲା ।

"ପୁରୁଣା ମିତ, ତୁମକୁ ନମସ୍କାର", ବିରାଡ଼ିବାଘ ସତେଯେପରି ତା'କୁ ହୃଦୟ ଭିତରୁ କହିଲା, "ଆଜି ତୁମକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଖାଇବାକୁ ମିଳିଛି କି ?" ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୁଖିଲା ମୁହଁରେ କଇଁଛ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ନାଇଁ, ଯାହା ମିଳିଛି ତାହା ନମିଳିବା ସହିତ ସମାନ ।" ଏକଥା ଶୁଣି ବିରାଡ଼ିବାଘ ଆଗ ବହେ ନାଚିଗଲା ଓ କିରିକିରି ହସି କଇଁଛକୁ କହିଲା, "ବିଚରା, ତେବେ ମୋ' ପଛେ ପଛେ ଆ" । ଆଉ ମୋ' ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲାବେଳକୁ ତୋ'ପାଇଁ ଭୋଜନ ତିଆରିହୋଇ ଥୁଆ ହୋଇଥିବ ।" ସେ ମନ ଭିତରେ କ'ଣ ଗୋଟାଏ କୁବୁଦ୍ଧି ପାଞ୍ଚି ସାରିଥିଲା । ଅତି କୃତଜ୍ଞହୋଇ କଇଁଛ ତା' ନିମନ୍ତ୍ରଣ ରକ୍ଷାକଲା । ବିରାଡ଼ିବାଘ କେଡ଼େ ଖୁସୀରେ ବୁଲିପଡ଼ିଲା ଓ ଡେଇଁଡେଇଁକା ତା' ଘରଆଡ଼େ ପଡ଼ିଥିବା ରାସ୍ତାରେ ଆଗକୁ ଯିବାକୁ କହିଲା । କଇଁଛ ଯଥାସମ୍ଭବ ବେଗ ରକ୍ଷାକରି ତା' ପଛେ ପଛେ ଯାଉଥାଏ । ଉଠାଣି ବାଟ, ସିଏ ଆଉ କେତେ ବେଗରେ ଚାଲିପାରନ୍ତା ? ଭାରି ହାଲିଆ ହୋଇପଡ଼ିବାରୁ ସେ ତା'ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷାକରି ରହିଥିବା ଚମତ୍କାର ଭୋଜନଟି ବିଷୟରେ ଭାବୁଥାଏ ଓ ସେହି ଖୁସୀରେ ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଚାଲିଥାଏ । କଇଁଛ ଶେଷକୁ ଅରାଏ ବୁଦାପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା, ଯାହାକୁ ବିରାଡ଼ିବାଘ ନିଜର ଘରବୋଲି କହୁଥାଏ । ଏଣେ ମନେ ମନେ ହସିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । କଇଁଛ ଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରକେ ସେ ତାକୁ ଚିଡ଼ାଇବାପରି କହିଲା, "ହାୟ ହାୟ, ତୁ କେତେଗୁଡ଼ାଏ ସମୟ ନ ନେଲୁ !"

ସାଷ୍ଟାମ ହେଉ ହେଉ କଇଁଛ କହିଲା, "ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଭାରି ଦୁଃଖିତ, ମାତ୍ର ତୋତେ ତ ଯା'ଭିତରେ ଖାଇବା ତିଆରିକରି ରଖିବାପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ମିଳି ଯାଇଥିବ । ତେଣୁ ଆଉ ଅଭିଯୋଗ କରନା ।"

"ହଁ, ହଁ, ସତକଥା !" - ବିରାଡ଼ିବାଘ ଉତ୍ତରଦେଇ କହିଲା । ତା'ପରେ ଠୋ' ଠୋ' ହସି ପୁଣି କହିଲା, "ହେଇ ସେଇଠି ତୋ' ଖାଇବା ଥୁଆହୋଇଛି", - ତା' ଘର ଉପରକୁ ଝୁଲି ପଡ଼ିଥିବା ଗଛଡ଼ାଳଗୁଡ଼ିକ ଆଡ଼କୁ ଆଙ୍ଗୁଠି ଦେଖାଇଦେଇ ସେ କହିଲା । ବିଚରା କଇଁଛ କେଡ଼େ ଉତ୍କଣ୍ଠିତଭାବରେ ଦୂରରେ ରଖାହୋଇଥିବା ତା'ର ଖାଇବା ଆଡ଼କୁ କେବଳ ଅନାଇ ହିଁ ପାରିଲା । ସିଏ କ'ଣ ସେଯାଏ ପହଞ୍ଚିପାରିବ ?

ନିଜର ଦୁଷ୍ଟାମିଟା ସକାଶେ ବିରାଡ଼ିବାଘ କେଡ଼େ ଖୁସୀ ହୋଇଗଲା ଓ ହସି ହସି ଗଡ଼ିଗଲାପରି ହେଉଥିଲା । ବିଚରା କଇଁଛ ଆଉ କ'ଣ କରିଥାନ୍ତା ? ସିଏ ଯେମିତି ଆସିଥିଲା, ସେମିତି ଥିରି ଥିରିହୋଇ ପୁଣି ନିଜ ଘରକୁ ମୁହାଁଇଲା । ହୁଏତ ଆସନ୍ତାକାଲି ତାକୁ ପେଟପୂରା ଭୋଜନଟିଏ ମିଳିବବୋଲି ସେ ଆଶା କରୁଥାଏ ଏବଂ ବିରାଡ଼ିବାଘର ଏହି ଦୁଷ୍ଟାମିର କିପରି ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବ, ସେ କଥା ମଧ୍ୟ ଭାବୁଥାଏ ।

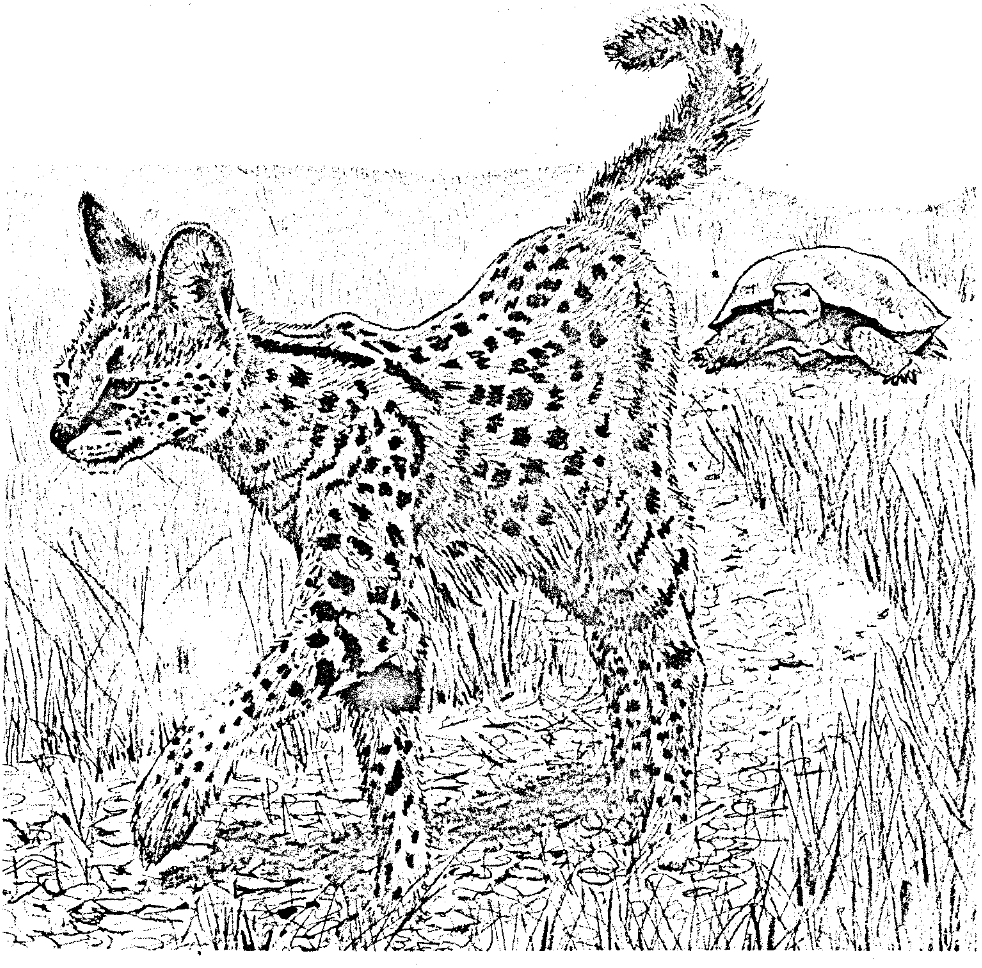

ଏହାର କେତେ ସପ୍ତାହପରେ, କଇଁଛ ତା'ଆଡୁ ବିରାଡ଼ିବାଘକୁ ତା' ସହିତ ଖାଇବାପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲା । ବିରାଡ଼ିବାଘ ଭାରି ବିସ୍ମିତ ହୋଇଗଲା ସତ, ମାତ୍ର କଇଁଛର ସ୍ୱଭାବ ଭଲବୋଲି ଜାଣିଥିବାରୁ ମନେ ମନେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା, "ହଁ, ବୁଝିପାରିଲି ! କଇଁଛ ନିଶ୍ଚୟ ମୋ' ପରିହାସକୁ ବୁଝିଥିବ ସିନା କିନ୍ତୁ ମୋ' ବିଷୟରେ କୌଣସି ମନ୍ଦ ଧାରଣା କଦାପି ରଖିନଥିବ । ତେଣୁ ମୁଁ ତା' ନିମନ୍ତ୍ରଣ ରଖିବି ଓ ତା'ଠାରୁ ମୋତେ କ'ଣସବୁ ମିଳିବ, ଅବଶ୍ୟ ଦେଖିବି ।"

ଖରାଦିନ ହୋଇଥାଏ; ନଦୀକୂଳରେ ଥିବା ତା' ଘରପାଖରେ କଇଁଛ ଅରାଏ ଘାସଭୂମିରେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଇଥାଏ । କଇଁଛ ଘରୁ ମହ ମହହୋଇ ଆସୁଥିବା ଚମତ୍କାର ବାସନା ପାଖକୁ ଯିବାକୁଁ ହେଲେ ବିରାଡ଼ିବାଘକୁ ସେହ ଘାସଭୂମିକୁ ପାରିହୋଇ ଯିବାକୁ ହେବ । କଇଁଛ ବିରାଡ଼ିବାଘକୁ ଶୁଣାଇକରି କହୁଥାଏ, "ମୋ' ମିତ ବିରାଡ଼ିବାଘ, ନିଜର ଅବସ୍ଥାକୁ ଦେଖିଲା ! ତୁମ ଦେହଯାକ କଳା ଟୋପି ଟୋପି ଦାଗ ଓ ତୁମ ଗୋଡ଼ ନଖଗୁଡ଼ାକରେ କେତେ ମଇଳା । ତେଣୁ ଦଉଡ଼ି ନଈ ଭିତରକୁ ଯାଅ ଓ ନିଜର ଦେହକୁ ସଫା କରିଆସ । ତେବେଯାଇ ସିନା ଖାଇ ବସିବ ! ସତରେ ତୁମେ ମୋତେ ଭଦ୍ରାମି ଶିଖିନାହଁ ।" ବିରାଡ଼ିବାଘ ନଈକୁ ଦଉଡ଼ିଗଲା । ତେଣୁ ଲେଉଟି ତାକୁ ପୁଣି ନିଆଁ ଲଗାଇ ପୋଡ଼ା ହୋଇଥିବା ଭୂଇଁଟିକୁ ପାରି ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ତେଣୁ, ଆଗରୁ ଯେମିତି ମଇଳା ଥିଲା, ପୁନର୍ବାର ସେହିପରି ହୋଇଗଲା । "ଏଭଳି ମୋତେ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଆଉଥରେ ନଈକୁ ଯାଇ ଆଗ ନିଜକୁ ସଫାକରି ଆସିବାକୁ ପଡ଼ିବ", – କଇଁଛ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ପାଟିକରି କହିଲା । ସେତେବେଳେ ତା' ପାଟି ଭିତରେ ପାଟିଏ ଖାଇବା ଭର୍ତ୍ତିହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ବିରାଡ଼ିବାଘକୁ ବାର ବାର ନଈକୁ ଯିବାକୁ ହେଲା । କିନ୍ତୁ, ଯେତେ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ମଧ୍ୟ ଫେରିବାବେଳକୁ ସେ ପୁଣି ମଇଳା ହୋଇଯାଉଥିଲା ଏବଂ ସେ ଯେତେଥର ଫେରୁଥିଲା, କଇଁଛ ତାକୁ ସେତେଥର ଖାଇବା ଦେବାକୁ ମନାକରୁଥିଲା । ସୁଆଦିଆ ଖାଦ୍ୟବସ୍ତୁ ଯେ କ୍ରମେ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଯାଉଛି, ବିରାଡ଼ିବାଘ ସେକଥା ସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ ଦେଖିପାରୁଥିଲା । କଇଁଛ ପରିଶେଷରେ ଭୋଜନର ଶେଷ ଗୁଣ୍ଡାଟିକୁ ଉଦରସ୍ଥ କରିଦେବାର ଦେଖି ବିରାଡ଼ିବାଘ ଏବେ ଯାଇ ବୁଝିଲା ଯେ, ସେ ପ୍ରକୃତରେ ଠକାମିରେ ପଡ଼ିଯାଇଛି । ଭାରି ସଂକଟରେ ପଡ଼ିଯାଇଥିବାପରି ସେ ରୋଦନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ଓ ଶେଷଥର ପାଇଁ ପୋଡ଼ି ଯାଇଥିବା ଭୂଇଁଟିକୁ ପାରିହୋଇ ସିଧା ତା' ଘରଯାଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖର ବେଗରେ ଦଉଡ଼ି, ପଳାଇଲା । ଶେଷଥର ପାଇଁ ହସଟାଏ ହସି କଇଁଛ କହୁଥାଏ, "ତୁମପାଇଁ ଭଲ ଶିକ୍ଷାଟାଏ ହେଲା, ସାଙ୍ଗ !" ତା' ପରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସନ୍ତୋଷରେ କଇଁଛ ରାତ୍ରିର ସୁନିଦ୍ରାଟିକୁ ଉପଭୋଗ କରିବବୋଲି ନିଜ ଖୋଳଟି ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା । ବିରାଡ଼ିବାଘ ଦେହଯାକ ଏବେ ବି ସେହି ଟୋପି ଟୋପି କଳା ଚିହ୍ନଗୁଡ଼ାକ ରହିଛି । ଏହି ଚିହ୍ନଗୁଡ଼ାକୁ ସିଏ ସେଦିନର ସେହି ଖାଲଜାଗାରେ ଥିବା କଳାପାଉଁଶରୁ ଆଣିଥିଲା ନା !

ବିରାଡ଼ିବାଘର ସେହି ଚିହ୍ନଗୁଡ଼ିକ କୁଆଡୁ ଆସିଲା ?

(ନ୍ଦେବେଲେମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗଳ୍ପ)

ସବାଆଗ ବିରାଡ଼ିବାଘ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସିଂହପରି ଖଇରିଆ ରଙ୍ଗର ଥିଲା । ମାତ୍ର ଦେଖିବାକୁ ସିଏ ସିଂହଠାରୁ ଛୋଟ ଥିଲା ଓ ତା' ଦେହରେ ସିଂହପରି ଏତେ ବଳ ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ ଜନ୍ତୁମାନେ ତା' ସହିତ ଭାରି ଲାଗୁଥିଲେ, ଖୁବ୍ ଚିଡ଼ାଉଥିଲେ । ସେମାନେ ତାକୁ ସିଂହର "ଲେଖାଯୋଖା ସାନଭାଇଟିଏ" ବୋଲି କହୁଥିଲେ ।

"ଚିତାବାଘ କିମ୍ବା ଜେବ୍ରାର ଦେହପରି ମୋ' ଦେହରେ ଗୋଟାଏ ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କୋଟ୍ ଲାଗିଯାଆନ୍ତା"

ବୋଲି ବିରାଡ଼ିବାଘ କେତେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲା । ଆକାରରେ ବଡ଼ ଓ ବଳରେ ଅଧିକ ସିଏ ନହେଲା ନାହିଁ ପଛକେ, ଅନ୍ତତଃ ଦେଖିବାକୁ ତ ସୁନ୍ଦର ହୋଇପାରନ୍ତା !

ଦିନେ ବିରାଡ଼ିବାଘ ନିତିଦିନପରି ତା'ଶିକାରରେ ବାହାରିଥାଏ । ଯାଉ ଯାଉ ବାଟରେ ନାଗସାପକୁ ଭେଟିଲା । ନାଗସାପ ବିରାଡ଼ିବାଘର ସାହାଯ୍ୟ ଖୋଜୁଥିଲାପରି କହିଲା, "ଭାଇ ମୋତେ ଆଜି ଭାରି କାଇଲା ଲାଗୁଛି; ତୋ'ଛଡ଼ା ଆଉ କୌଣସି ଜନ୍ତୁ ମୋତେ କଦାପି ସାହାଯ୍ୟ କରିବେନାହିଁ ।"

ବିରାଡ଼ିବାଘ କେଡ଼େ ଖୁସୀହୋଇ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ସେଥିରେ ଆଦୌ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ତୁ ତ ଏପରି ଗୋଟାଏ ଖରାପ ଜନ୍ତୁ ଯେ ସବୁ ଜନ୍ତୁ ତୋତେ ଭୟ କରୁଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର, ତୋ' ଦେହ ଯେତେବେଳେ ଏପରି ଖରାପ, ଏହି ଥରକପାଇଁ ମୁଁ ତୋତେ ନିଶ୍ଚୟ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । ମାତ୍ର, ତୁ ତୋ' ବିଷଦାନ୍ତକୁ ମୋଟେ ବାହାର କରିବୁନାହିଁ ବୋଲି ଆଗ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିବାକୁ ହେବ ।"

ପୂରାପୂରି ସୁଆଚରଣ କରିବ ବୋଲି ନାଗସାପ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ରାଜି ହୋଇଗଲା । ତା' ପରେ ବିରାଡ଼ବାଘ ତାକୁ ନିଜ ଘରକୁ ନେଇଗଲା ଓ ତା'ର ଶୁଶ୍ରୂଷା କଲା । ନାଗସାପ ପ୍ରକୃତରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପୀଡ଼ିତ ଥିଲା; ତେଣୁ ଟିକିଏ ଭଲ ହେବାପାଇଁ ଅନେକ ସମୟ ଲାଗିଲା । ବିରାଡ଼ିବାଘର ଯତ୍ନ ଓ ମିହନ୍ତ ଫଳରେ ସେ ଶେଷକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭଲ ହୋଇଗଲା ।

ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ନାଗସାପ ବିରାଡ଼ିବାଘକୁ ତା'ର ସହାୟତା ପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବାକୁ ଗଲା । ନିଜର କୃତଜ୍ଞତା ବ୍ୟକ୍ତକରି କହିଲା, "ତୁ ମୋ' ଉପରେ ଯେଉଁ ଦୟା ଦେଖାଇଛୁ, ତାହାର ପ୍ରତିବଦଳରେ ମୋ'ର ସାଧ ଅନୁସାରେ ମୁଁ ମଧ ତୋତେ କିଛି ଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି ।"

ବିରାଡ଼ିବାଘ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ମୋ' ଦେହପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର କୋଟ୍ ମୋତେ ମିଳନ୍ତା କି ! ଆଉ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟରେ ମୋର ଆଦୌ ଆନନ୍ଦ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ।"

ନାଗସାପ ଉତ୍ତରରେ କହିଲା, "ସେକଥା ମୁଁ ପୂରଣ କରିପାରିବି । ଆଗ ମୁଁ ତୋତେ ଦଂଶନ କରିବି; ମାତ୍ର ମୋ' ବିଷ ତୋ'ର କୌଣସି କ୍ଷତି କରିବ ବୋଲି ତୁ ମୋଟେ ଭୟ କରିବୁନାହିଁ । ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ବିଷ ତୋ' ଦେହ ଭିତରକୁ ଯିବ ।"

ତା' ପରେ ଖୁବ୍ ସାବଧାନହୋଇ ନାଗସାପ ବିରାଡ଼ିବାଘକୁ ଦଂଶନ କଲା । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବିରାଡ଼ିବାଘକୁ କିଞ୍ଚିତ୍ ଖରାପ ଲାଗିଲା ସତ, ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ତାହା ଦୂର ହୋଇଗଲା । ତା' ପରେ ତା' ଦେହ ଉପରର ଚମ କଡ଼କଡ଼ ହୋଇ ଫାଟିଯିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା ଏବଂ ଖଇରା ରଙ୍ଗର କୋଟ୍‌ଟା କ୍ରମେ ସୁନେଲି ରଙ୍ଗରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । ତା' ଉପରେ ପୁଣି କଳା କଳା ଦାଗ ଠୋପି ଠୋପି ହୋଇ ରହିଥାଏ । ବିରାଡ଼ିବାଘର ଆଉ ଆନନ୍ଦର ସୀମା ରହିଲାନାହିଁ । ଏହା ଫଳରେ ସେ ଅରଣ୍ୟର ଏକ ସବୁଠାରୁ ସୁନ୍ଦର ଜନ୍ତୁରେ ପରିଣତ ହେଲା ।

ପରସ୍ପରର କଥାକୁ ସମ୍ମାନଦେଇ ନାଗସାପ ଓ ବିରାଡ଼ିବାଘ ଏବେ ମଧ କେହି କାହାକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ କଷ୍ଟ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ ।

ବିରାଡ଼ିବାଘ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ :

ଜନ୍ତୁଜାତି - ବିରାଡ଼ିବାଘ *(Felis Serval)*

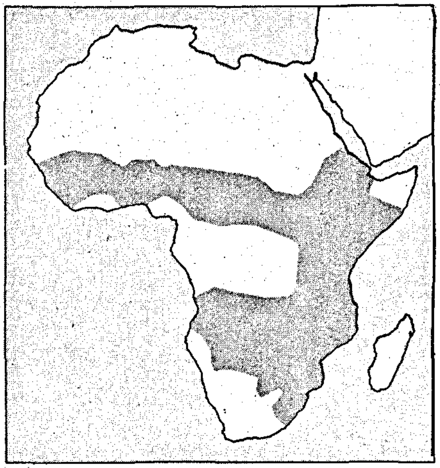

ରାତିରେ ବାହାରେ ଓ ସାଧାରଣତଃ ଏକୁଟିଆ ରହେ ।

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଉଚ୍ଚତା	2 ଫୁଟ	2 ଫୁଟ
ଓଜନ	24 1/4 ପାଉଣ୍ଡ	20 ପାଉଣ୍ଡ
ଜନ୍ମବେଳେ ଓଜନ	1/2 ପାଉଣ୍ଡ	1/2 ପାଉଣ୍ଡ
କ୍ଷୀର ଛାଡ଼ିବା ବୟସ	6 ମାସ	6 ମାସ
ଯୌବନର ବୟସ	2 ବର୍ଷ	18 ମାସ
ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟ	-	72 ଦିନ
କେତେ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତି	-	2 ରୁ 4
ଜୀବନକାଳ	12 ବର୍ଷ	12 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ବିରାଡ଼ିବାଘ ହେଉଛି ବିରାଡ଼ି ପରିବାରର ଗୋଟିଏ ଭାରି ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଉଥିବା ପ୍ରାଣୀ । ତା' ଦେହର ଆବରଣ ଏକ ସୁନ୍ଦର ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗର, ହଳଦିଆ ଉପରେ କଳା କଳା ଠୋପି ଓ ରେଖାର ଚିହ୍ନ । ବଡ଼ ବଡ଼ ଗୋଡ଼, ଲମ୍ବ ବେକ, ସାନ ମୁଣ୍ଡଟିର ଦୁଇପାଖରେ ବୃହତ୍ ଗୋଲିଆ କାନ ଦୁଇଟା । ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ଖୁବ୍ ଛୋଟ । ମୁଣ୍ଡ ଓ ଦେହ ଯେତେ ଲମ୍ବ, ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ତା'ର ପ୍ରାୟ ଅଧା ହେବ ।

ବାସସ୍ଥାନ : ବାସସ୍ଥାନର ବିଶେଷ ନାନା ଆବଶ୍ୟକତା ହେତୁ ବିରାଡ଼ିବାଘମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଶେଷ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ବାସ କରିଥାନ୍ତି । ସେଠାରେ ପିଇବା ପାଣିର ଏକ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ସ୍ଥାନ ରହିଥିବା ଦରକାର । ତେଣୁ, ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଧିକ ବର୍ଷା ହୁଏ, ସେମାନେ ସେହିସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହନ୍ତି । ବିରାଡ଼ିବାଘର ବାସସ୍ଥାନରେ ଠିଆ ଠିଆ ଲମ୍ବା ଘାସ ଓ ତା' ତଳେ ବୁଦାଳିଆ ଥାନ ରହିଥିବା ଦରକାର ବା ଖରି ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟ ରହିଥିବା ଉଚିତ୍, ଯେଉଁଠି ସେମାନେ ଦିନବେଳେ ବିଶ୍ରାମ ନେଇପାରିବେ ।

ସେମାନଙ୍କର ଅଭ୍ୟାସ : ସେମାନେ ପ୍ରଧାନତଃ ରାତିରେ ବାହାରୁଥିବାରୁ, ବିରାଡ଼ିବାଘମାନଙ୍କୁ ବଡ଼ିଭୋର ସମୟରେ ଅଥବା ସନ୍ଧ୍ୟା ପୂର୍ବରୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ସେମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଏକୁଟିଆ ବୁଲନ୍ତି; ଅବଶ୍ୟ ଅଣ୍ଡିରା ଓ ମାଈ ଅଳ୍ପ କେତେ ସମୟ ପାଇଁ ଏକାଠି ବୁଲନ୍ତି ଓ ଏକାଠି ଶିକାର କରୁଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଶାବକମାନେ ବେଶ୍ ବହୁତ ସମୟ ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଥାଆନ୍ତି ।

ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷୁଦ୍ର ମାଂସାହାରୀ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ବେଳେ ଯେପରି ହୋଇଥାଏ, ବିରାଡ଼ିବାଘର ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ବର୍ଗମାଇଲ ଆକ୍ରାନ୍ତର ନିଜ ଅଞ୍ଚଳଟିଏ ରହିଥାଏ (ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଗ କିଲୋମିଟର) ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଥ ଓ ଗୁଳାଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁସରଣକରି ସିଏ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳଟିକୁ ପହରା ଦେଉଥାଏ । ନିଜର ଯିବା ବାଟରେ ଲଣ୍ଡି ପକାଇ ପକାଇ ଯାଉଥାଏ ଓ ଏହିପରି ଭାବରେ ନିଜର ଅଞ୍ଚଳଟିକୁ ଚିହ୍ନେ ।

ବିରାଡ଼ି ଗୋଷ୍ଠୀର ଅଧିକାଂଶ ଜନ୍ତୁ ଯାହା କରନ୍ତି ନାହିଁ, ବିରାଡ଼ିବାଘ ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ପାଣିଜାଗାରେ ହିଁ ଶିକାର କରିବାକୁ ଭଲପାଏ; ସେଠାରେ ହୁଏତ ତିନି ଇଞ୍ଚ (୫ ସେଣ୍ଟିମିଟର) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଣି ଜମାହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ଖାଦ୍ୟ : ବିରାଡ଼ିବାଘ ନାନାପ୍ରକାରର ଶିକାରକୁ ଖାଦ୍ୟରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରେ । ସେମାନେ ପ୍ରଧାନତଃ ମୂଷା ଓ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ପ୍ରଭୃତି ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଶିକାରକରି ଖାଆନ୍ତି (ଏହା ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କର ମୋଟ ଖାଦ୍ୟର ପ୍ରାୟ 75%) । ତେଣୁ, ବିରାଡ଼ିବାଘମାନେ କୃଷକର ସାଥୀପରି କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ମାତ୍ର, ସେମାନେ ଚଢ଼େଇ, ସରୀସୃପ, ପତଙ୍ଗ, କେତେପ୍ରକାରର ଉଭୟଚର ପ୍ରାଣୀ ଓ କଙ୍କଡ଼ାବିଛା ପ୍ରଭୃତି ମଧ୍ୟ ଖାଇଥାଆନ୍ତି ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ବର୍ଷା ଋତୁର ମଝିରେ କିମ୍ବା ଶେଷବେଳକୁ ବିରାଡ଼ିବାଘର ଛୁଆ ହୁଅନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ଜଙ୍ଗଲ ଗଛମାନଙ୍କ ହେତୁ ଗହଳ ଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଉଚ୍ଚ ଘାସ ଗଛ ଅଥବା ଗହଳିଆ ବୁଦା ଅଞ୍ଚଳରେ ଦୁଇ ତିନୋଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତି ।

ଜନ୍ମ ସମୟରେ ଛୁଆମାନଙ୍କ ଦେହ ଉପରେ କଅଁଳିଆ ପଶମର ଆବରଣ ରହିଥାଏ । ବଡ଼ ବିରାଡ଼ିବାଘମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଏହି ଆବରଣ ଟିକିଏ ଅଧିକ ମାଟିଆ ଦିଶେ । ବିପଦର ସଙ୍କେତ ପାଇବା ମାତ୍ରକେ ବିରାଡ଼ିବାଘ ମାଆ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଗୋଟି ଗୋଟିକରି ଏକ ନିରାପଦ ଲୁଚିବା ସ୍ଥାନକୁ ବୋହିନିଏ । କ୍ଷୀର ଛାଡ଼ିବାପରେ ମଧ୍ୟ ଛୁଆମାନେ ବେଶ୍ ଅନେକ ମାସଯାଏ ମାଆ ସାଙ୍ଗରେ ରହିଥାନ୍ତି ।

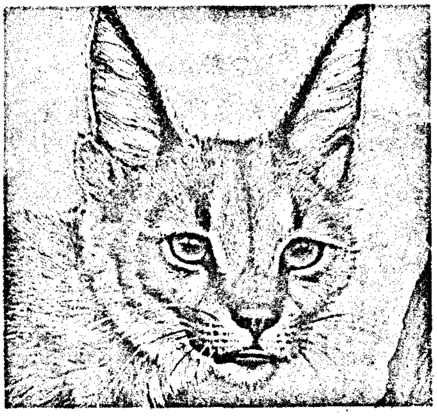

ସିଂହ ଓ ବଣବିଲେଇ

(ବାତୋଙ୍କାମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଗଳ୍ପ)

ବହୁ ପୂର୍ବକାଳର କଥା । ଦିନେ ଅନେକ ସମୟ ଓ ବହୁ କଷ୍ଟକର ଶିକାର କରିବା ଫଳରେ ସିଂହ ଭାରି ତୃଷାର୍ତ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା । ସେ ନଈକୁ ଯାଇ ପାଣି ପିଇବବୋଲି ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର ସିଏ ଶିକାର କରିଥିବା ଗୋଟାଏ ବୃହଦାକାର ମଇଁଷି ଏକ ଉଚ୍ଚ କଣ୍ଡିଆ ଉପରେ ପଡ଼ିରହିଥିଲା ।

ସିଂହ ବଣବିଲେଇକୁ ଆଦେଶଦେଇ କହିଲା, "ମୁଁ ନଈକୁ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଯାଉଛି, ତୁ ଏଠି ମୋ' ମଇଁଷିଟାକୁ ଜଗିକରି ରହିଥିବୁ ।" "ହଉ, କକା" ବୋଲି କହି ବଣବିଲେଇ ସମ୍ମତି ଜଣାଇଲା ।

ସିଂହ ତୀଖ କଣ୍ଡିଆରୁ ତଳକୁ ଖସି ନଈକୁ ଗଲା । ସିଏ ନଈ ଭିତରକୁ ଖସିଛି କି ନାହିଁ, ବଣବିଲେଇ ଓ ତା' ର ଭାରିଯା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲୋଭାସକ୍ତ ଭାବରେ ସେହି ମଇଁଷିକୁ ଖାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସିଂହ ପାଣି ପିଇ ଫେରିଲା, ମାତ୍ର ଉଚ୍ଚ କଣ୍ଡିଆଟାରେ ଉପରକୁ ଉଠିପାରିଲା ନାହିଁ । "ଆ, ମତେ ଟିକିଏ ସାହାଯ୍ୟ କର" ବୋଲି ସେ ବଣବିଲେଇକୁ ପାଟିକରି ଡାକିଲା ।

"ହଁ, କକା, ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଦଉଡ଼ିକୁ ତଳକୁ ପକାଇଦେବି ଯେ ତୁମେ ତାହାରି ଆଶ୍ରାରେ ଉପରକୁ ଉଠିଆସି ପାରିବ ।" ଏତକ କହି ବଣବିଲେଇ ବୁଲିପଡ଼ି ତା' ଭାରିଯା କାନରେ ଫୁସ୍‌ଫସ୍ କରି କହିଲା, "ତୁ ମୋତେ ପୁରୁଣା ସରୁ ଦଉଡ଼ିରୁ ଗୋଟାଏ ଦେବୁଟି ।" ତା' ପରେ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ପାଟିକରି କହିଲା, "ହେ ପୁଅର ମାଆ, ମଇଁଷି ଚମଡ଼ାରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଟାଣୁଆ ଦଉଡ଼ିରୁ ତୁ ମୋତେ ଗୋଟାଏ ଆଣି ଦେ', ସିଂହ କକା ଯେପରି ତାହାରି ସାହାଯ୍ୟରେ ଉପରକୁ ଉଠି ଆସିପାରିବେ ଓ ମୋଟେ ପଡ଼ିଯିବେ ନାହିଁ ।" ବଣବିଲେଇର ଭାରିଯା ଗୋଟାଏ ପୁରୁଣା ଛିଣ୍ଡା ଦଉଡ଼ି ଆଣିଦେଲା । ସେମାନେ ଦଉଡ଼ିଟିକୁ ତଳଆଡ଼କୁ ପକାଉଥାନ୍ତି ଓ ଏଣେ ଟାଉ ଟାଉକରି ଶବଟାକୁ ଖାଇବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ସିଂହ ତଳୁଥାଇ ଦଉଡ଼ିଟିକୁ ଧରିଲା ଓ ଉଚ୍ଚ କଣ୍ଡିଆ ଉପରକୁ ଉଠିବାଲାଗି ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସିଏ କଣ୍ଡିଆ ଉପରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ

ଅଚ୍ଛବାଟ ଅଛି, ଏହି ସମୟରେ ବଣବିଲେଇ ଜୋରକରି ଦଉଡ଼ିଟାକୁ ହଲାଇ ପକାଇଲା । ପୁରୁଣା ଦଉଡ଼ିଟା ଛିଣ୍ଡିଯିବାରୁ ସିଂହ ଗଡ୍ ଗଡ୍‌ହୋଇ ଏକାବେଳେକେ ତଳେ ଯାଇ ପଡ଼ିଲା ।

ଗର୍ଜନକରି ଭାରିଯାକୁ କହିଲା, "ତୁ କାହିଁକି ଗୋଟାଏ ଦଦରା ଦଉଡ଼ି ଆଣି ମୋତେ ଦେଲୁ ଯେ କକା ସିଂହ ପୁଣି ଯାଇ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ ?" ଉପରେ ଚାଲିଥିବା ପାଟିତୁଣ୍ଡ ଆସି ସିଂହ କାନରେ ବାଜୁଥାଏ । ସିଏ ଗର୍ଜନକରି ବଣବିଲେଇକୁ କହିବାକୁ ଲାଗିଲା, " ହେ, ତୁ ଆଉ ତୋ' ଭାରିଯାକୁ ପିଟ୍ ନା ! ପିଟିବା ବନ୍ଦ ନକଲେ ମୁଁ ତୋତେ ବି ଯାଇ ପିଟିବି । ତୁ ଆ, ମୋତେ ଉପରକୁ ଉଠିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କର !" ବଣବିଲେଇ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ କହିଲା, "ମଇଁଷି ଚମଡ଼ାରେ ତିଆରି ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଶକ୍ତ ଦଉଡ଼ି ଏଥର ପକାଉଛି, ଯେପରିକି ତାହା ମୋଟେ ଛିଣ୍ଡିବ ନାହିଁ ।" ତା' ପରେ ଫୁସ୍ ଫୁସ୍‌କରି ଭାରିଯାକୁ କହିଲା, "ତୁ ମୋତେ ପୁଣି ସେହିପରି ଗୋଟାଏ ପୁରୁଣା ନିର୍ବଳିଆ ଦଉଡ଼ି ଆଣି ଦେ ।" ବଣବିଲେଇ ଦଉଡ଼ିଟାକୁ ତଳକୁ ପକାଇଲା । ତାକୁ ଆଶ୍ରାକରି ସିଂହ ପ୍ରାୟ କୂଳ ଉପରକୁ ଉଠି ଆସି ସାରିଥିଲା, ମାତ୍ର – ଦଉଡ଼ିଟା ପୁନର୍ବାର ଛିଣ୍ଡିଗଲା ଓ ସିଂହ ପୁଣି ଯାଇ ତଳେ ପଡ଼ିଲା । ବଣବିଲେଇ ପୁଣି ପୁରୁଣା ଚମଡ଼ାଟାକୁ ତଳେ ପିଟିବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ଭାରିଯାକୁ "ମୁଁ ତୋତେ ମଜବୁତିଆ ଦେଖି ଖଣ୍ଡେ ଦଉଡ଼ି ଦେବାପାଇଁ କହିଥିଲି ନା ?" ବୋଲି କହିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ସିଂହ ତଳୁ ଥାଇ ପୁଣି ଗର୍ଜନକରି କହିଲା, "ଭାରିଯାକୁ ପିଟିବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବନ୍ଦ କର । ମୋତେ ଶୀଘ୍ର ଆସି ସାହାଯ୍ୟ କର । ନଚେତ୍ ପଛକୁ ପସ୍ତାଇବାକୁ ପଡ଼ିଲେ ମୋତେ କିଛି କହିବୁ ନାହିଁ !"

ବଣବିଲେଇ ଭାରିଯାକୁ ଡାକି ପୁଣି ଏଡ଼େ ପାଟିରେ କହିଲା, " ଆମ ଘରେ ଥିବା ସବୁଠାରୁ ମଜବୁତ ଦଉଡ଼ିଟା ମୋତେ ଆଣି ଦେବୁଟି !" ତା' ପରେ ଥିରି ଥିରିକରି କହିଦେଲା, "ସବୁଠାରୁ ଖରାପଟି ।" ବଣବିଲେଇ ସେହି ତୃତୀୟ ଦଉଡ଼ିଟିକୁ ତଳଆଡ଼କୁ ପକାଇଦେଲା । ମାତ୍ର ପୁନର୍ବାର, ସିଂହ ଯେମିତି ପ୍ରାୟ ଉପରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବାକୁ ହୋଇଛି, ସେ ଦଉଡ଼ିକୁ ପୁଣି ଥରେ ଧଡ଼ାସ୍‌କରି ହଲାଇଦେଲା ଓ ଦଉଡ଼ିଟା ପୁଣି ଛିଣ୍ଡିଗଲା । ବିଚରା ସିଂହ ତୃତୀୟଥର ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ କଣ୍ଠିଆରୁ ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ଏକାବେଳେକେ ତଳେ ଯାଇ ପଡ଼ିଲା । ତା'ର ଦେହ ହାତ ପୂରା ଖଣ୍ଡିଆ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ସେ ଏକାବେଳେକେ ତଳେ ଯାଇ ନିସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ ପଡ଼ିରହିଥାଏ ।

ସତେ ଯେପରି ଭାରି ଚିନ୍ତିତ ଓ ବ୍ୟସ୍ତହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲାପରି ବଣବିଲେଇ ପାଟିକରି ପଚାରିଲା, "କକା, କ'ଣ ଦେହହାତ ଖଣ୍ଡିଆ ହୋଇଗଲା କି ? କ'ଣ ଖୁବ୍ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେଉଛି ? ତେବେ, ସେହିଠାରେ ଚୁପ୍‌କରି ରହିଥାଅ, ମୁଁ ଆସୁଛି, ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି ।" ମାତ୍ର, ବଣବିଲେଇ ଓ ତା' ର ଭାରିଯା ପ୍ରକୃତରେ ମଇଁଷିଟିକୁ ଖାଇବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଏହିପରି ଆଗ ପେଟପୂରାକରି ଖାଇସାରିଲେ ଓ ତା' ପରେ ସେଠାରୁ ଚାଲିଗଲେ । ସେହିଦିନ ଠାରୁ ବଣବିଲେଇ ଏକୁଟିଆ ଭାରି ତରକାହୋଇ ବୁଲୁଛି; ସବୁବେଳେ ଡରୁଛି, କାଳେ ସେ ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ବଡ଼ ଓ ଅଧିକ ବଳବାନ୍ ଜାତିଟିର ହାବୁଡ଼ରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଯିବ !

ବଣବିଲେଇ, ହରିଣ ଓ ବିଲୁଆ

(ବୁଶ୍‌ମାନଙ୍କର ଗପଟିଏ)

ବଣବିଲେଇ ତା' ଶିକାର – ଅଭିଯାନରେ ଘରକୁ ଫେରିବା ବାଟରେ ଝୁଣ୍ଟି ହରିଣ ଦେହରେ ଆସି ଧକ୍କା ଲାଗିଲା । ଆଗରୁ ସିଏ କେବେ ହରିଣକୁ ଦେଖି ନଥିଲା । ଭାରି ସତର୍କ ଭାବରେ ହରିଣ ନିକଟକୁ ଆସି ବଣବିଲେଇ କହିଲା, "ନମସ୍କାର

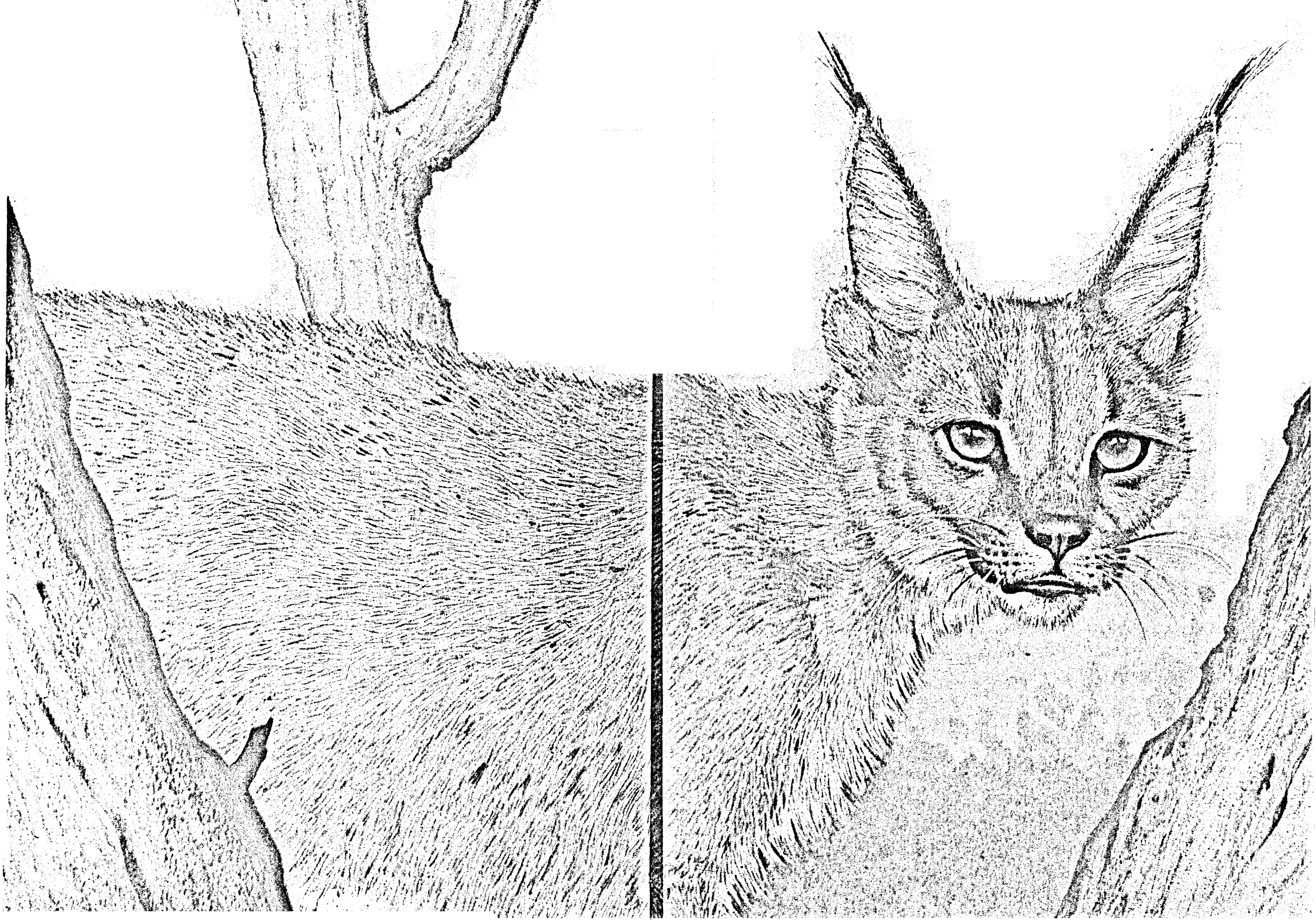

ମିତ, ଆପଣଙ୍କର ନାମ କ'ଣ କହନ୍ତେ ନାହିଁ ?"

ହରିଣ ତା' ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଆଗ ଗୋଡ଼ଟାକୁ ଭୂଇଁରେ କଚାଡ଼ି ଦେବାରୁ ଧୂଳିର ଏକ ମେଘ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଗଲା । ସିଏ ଏକ ଗମ୍ଭୀର, ରୁକ୍ଷ କଣ୍ଠରେ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ମୁଁ ହେଉଛି ହରିଣ, ତୁ କିଏ ?"

ହରିଣଙ୍କ ଭିତରେ ରଜାପରି ଦିଶୁଥିବା ତା' ର ବୃହତ୍ ଆକାରକୁ ଦେଖି ବଣବିଲେଇ ଭାରି ବିସ୍ମିତ ହୋଇଗଲା ଓ ଧୀରଭାବରେ କହିଲା, "ମୁଁ ବଣବିଲେଇ !" ଏବଂ ତା' ପରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭୀତଭାବରେ ସେ ଟାଉ ଟାଉକରି ନିଜ ଘରକୁ ଧାଇଁ ପଳାଇଗଲା ।

ସେଇ ପାଖରେ ବିଲୁଆ ରହୁଥିଲା । ବଣବିଲେଇକୁ ଦେଖି ସିଏ ତାକୁ ତା' ର ଏପରି ବ୍ୟସ୍ତହେବାର କାରଣ ପଚାରିଲା ।

"ବିଲୁଆ ଭାଇ, ମୋ' ର ତ ନିଃଶ୍ୱାସ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଉଛି ଜାଣ । ଡରରେ ମୋ' ଦେହରୁ ପ୍ରାଣ ଅଧେ ଚାଲିଗଲାଣି । ଇହାଦେ-ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଭାରି ଭୟଙ୍କର ଦେଖାଯାଉଥିବା ଜନ୍ତୁକୁ ଦେଖି ଆସିଲି, – ତା' ର ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଗହଳିଆ ମୁଣ୍ଡଟାଏ, ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ାକ ବଙ୍କା ଆଉ ବଡ଼ ବଡ଼ । ମୁଁ ତାକୁ ତା' ର ନାଁ ପଚାରିଲି ଯେ ସିଏ 'ମୁଁ ହରିଣ' ବୋଲି କହିଲା ।"

"ତୁ କେଡ଼େ ଓଲୁଟାରେ ! ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ମାଉଁସଟାର ସୁଆଦ ନଚାଖି ତୁ ପଳାଇ ଆସିଲୁ !" – ବିଲୁଆ ହସି ହସି କହୁଥାଏ । "ଆମେ ଦୁହେଁ କାଲି ଆଉଥରେ ଯିବା ଓ ହରିଣକୁ ଫାନ୍ଦରେ ପକାଇଦେବା । ତା' ପରେ ଏକାଠିହୋଇ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଭୋଜି କରିବା ।"

ତା' ପରଦିନ ଦୁହେଁ ହରିଣକୁ ଖୋଜି ବାହାରିଗଲେ । ମାତ୍ର, ସେମାନେ ଗୋଟାଏ ପାହାଡ଼ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା ବେଳକୁ ହରିଣ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା । ନିଜ ଭାରିଯା ପାଖକୁ ଧାଇଁଯାଇ ତାକୁ କହିଲା, "ମୋର ଭାରି ଆଶଙ୍କା ହେଉଛି ଯେ ଆଜି ବୋଧହୁଏ ଆମ ଜୀବନର ଶେଷଦିନ; କାରଣ ବଣବିଲେଇ ଆଉ ବିଲୁଆ ଆମକୁ ମାରିବାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି । କ'ଣ କରିବା କହିଲୁ ?"

ହରିଣ ଭାରିଯା କହିଲା, "ତୁ କିଛି ଭୟ କରନା । ଆମ ଛୁଆଟାକୁ ବାହାରକୁ ନେଇ ତାକୁ ଏପରି କନ୍ଦା, ସତେଯେପରି ତାକୁ ଭାରି ଭୋକ କରୁଛି ।" ହରିଣ ଥଙ୍ଗ ଥଙ୍ଗ ହେଉଥାଏ; ମାତ୍ର ତା' ପରେ ସେ ନିଜ ଭାରିଯାର ଏପରି କହୁଥିବାର କାରଣକୁ ବୁଝିପାରିଲା । ସିଏ ତାକୁ ଯେଉଁପରି କହିଥିଲା, ସେ ଠିକ୍ ସେହିପରି କଲା ଏବଂ ତା' ପରେ ବିଲୁଆ ଓ ବଣବିଲେଇଙ୍କୁ ଭେଟିବାକୁ ଗଲା ।

ହରିଣକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରକେ ବଣବିଲେଇ ଭୟରେ କାବୁ ହୋଇଗଲା । ଏପରି ହେବବୋଲି ବିଲୁଆ ଆଗରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତହୋଇ ରହିଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ଗୋଟାଏ ଚମଡ଼ା ପଟିଦେଇ ବଣବିଲେଇକୁ ନିଜ ସହିତ ଭିଡ଼ିକରି ବାନ୍ଧିଲା । ଏହିପରି ଭାବରେ ସେମାନେ ଦୃଢ଼ହୋଇ ଠିଆହୋଇ ରହିପାରିଲେ ।

ହରିଣ ନିଜ ଶିଙ୍ଗରେ ତା' ଛୁଆକୁ ଭୁଷିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଛୁଆଟା କିଛି ବୁଝି ନପାରି ମେଁ ମେଁ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା । ତା' ପରେ ହରିଣ ଏଡ଼େ ପାଟିକରି କହିଲା, "ବିଲୁଆଭାଇ, ତୁମେ ଭାରି ଭଲକାମ କରିଛ । ଆମେ ଖାଇବୁ ବୋଲି ବଣବିଲେଇକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଆସିଛ । ମୋ' ଛୁଆଟା ଖାଇବ ବୋଲି କିପରି ଡକା ପାରିବାରେ ଲାଗିଛି, ଶୁଣୁଛଟି ?"

ଏହି ଭୟଙ୍କର ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ାକୁ ଶୁଣି ବଣବିଲେଇ ଡରି ଛାନିଆ ହୋଇଗଲା । ତାକୁ ଫିଟାଇ ଦେବାଲାଗି ସେ ବିଲୁଆକୁ ଭାରି ଅନୁନୟକରି କହିଲା । ମାତ୍ର ବିଲୁଆକୁ ତ ଭୋକ କରୁଥାଏ, ତେଣୁ ବଣବିଲେଇର କଥାକୁ ସେ ମୋଟେ

ଶୁଣିଲାନାହିଁ ।

ଫଳରେ ଘଟଣାଟା ବିଚରା ବଣବିଲେଇ ପାଇଁ ଏକାବେଳେକେ ଅସହ୍ୟ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ନିଜ ଘରଆଡ଼କୁ ସେ ରକ୍ଷାପାଇବା ଆଶାରେ ବିକଳହୋଇ ଖୁବ୍ ବେଗରେ ଧାଇଁବାକୁ ଲାଗିଲା । ତା' ପଛେ ପଛେ ବିଲୁଆ ମଧ୍ୟ ଘୋଷାରି ହୋଇ ଯିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ବଣବିଲେଇ ମୋଟେ କେଉଁଠି ହେଲେ ଅଟକିଲା ନାହିଁ । ବଣ, ବୁଦା, ଢିପ, ପଥର ଦେଇ ସେ ବିଲୁଆକୁ ଟାଣିନେଇ ଯାଉଥାଏ । ମଝିରେ କେତେଟା ସାନ ନାଳ ବି ପଡ଼ିଲା ।

ଶେଷରେ ଭାରି ହାଲିଆହୋଇ ବଣବିଲେଇ ତା' ଘରେଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ଘୋଷରା ହୋଇ ହୋଇ ବିଚରା ବିଲୁଆ ସେତେବେଳକୁ ଭାରି ଖଣ୍ଡିଆ ଦଣ୍ଡିଆହୋଇ ଯାଇଥାଏ ।

ଇତ୍ୟବସରେ ହରିଣ ବି କୁଆଡ଼େ ଦଉଡ଼ି ପଳାଇଗଲା । ତାକୁ ଆଉ ବଣବିଲେଇ ଏବଂ ବିଲୁଆଙ୍କୁ ନେଇ ମୋଟେ ଚିନ୍ତିତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଆଜିଯାଏ ମଧ୍ୟ ଏହି ହରିଣଟା ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କର କେତେ ନା କେତେ ଭୟ ଓ ବିସ୍ମୟ ମନ ଭିତରେ ରହିଛି ।

ବଣବିଲେଇଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜନ୍ତୁଜାତି :

ବଣବିଲେଇ (Felis Caracal)

ଏକାକୀ ଓ ରାତିରେ ବୁଲିବା ଜନ୍ତୁ ।

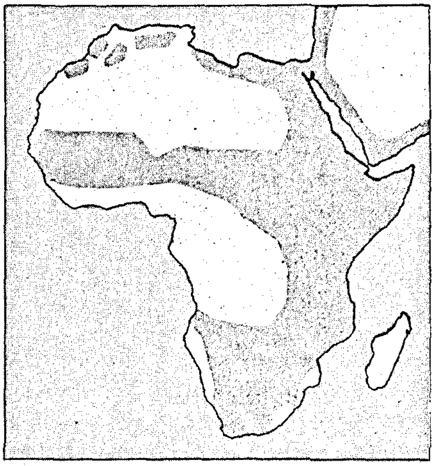

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଉଚ୍ଚତା	11/2 ଫୁଟ	11/4 ଫୁଟ
ଓଜନ	38 ପାଉଣ୍ଡ	26 ପାଉଣ୍ଡ
ଜନ୍ମବେଳେ ଓଜନ	14 ଆଉନସ୍	14 ଆଉନସ୍
କ୍ଷୀର ଛାଡ଼ିବା ବୟସ	6 ମାସ	6 ମାସ
ଯୌବନବେଳକୁ ବୟସ	18 ମାସ	18 ମାସ
ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟ	-	79 ଦିନ
କେତେ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତି	-	2 ରୁ 3
ଜୀବନକାଳ	10 ବର୍ଷ	12 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ବିରାଡ଼ି ପରିବାରର ଏକ ବଳବାନ ପ୍ରାଣୀ, ଚମଡ଼ାର ରଙ୍ଗ ବାଲିମାଟିର ରଙ୍ଗରୁ ଆରମ୍ଭକରି ଇଟାପରି ନାଲିରଙ୍ଗର ବି ହୋଇପାରେ । ବେକ ଓ ପେଟର ରଙ୍ଗ କମ୍ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେଖାଯାଏ ।

ବାସସ୍ଥାନ : ବିରାଡ଼ି ବାଘ ତୁଳନାରେ ବଣବିଲେଇ ଅଧିକ ଶୁଖିଲା ଜଳବାୟୁକୁ ସହ୍ୟ କରିପାରୁଥିବାରୁ ଏହା ଏକ ବିସ୍ତୃତତର ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସକରେ । ମଝିରେ ମଝିରେ ବୁଦାଳିଆ ହୋଇଥିବା ମୁକ୍ତ ତୃଣଭୂମି; ବିଶେଷତଃ ଖୋଲାପଡ଼ିଆ ଭିତରେ ଗଡ଼ିଆଭଳି ପାଣିଜାଗା ରହିଥିବା ତୃଣଭୂମି, ଯେଉଁଠି ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଆକାଶିଆ ଗଛ ଓ ଉଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚ ଘାସ ରହିଥିବ, ବଣବିଲେଇ ସେହିଭଳି ଜାଗାମାନଙ୍କୁ ପସନ୍ଦକରେ । ଘନ ଅରଣ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଥବା ସମୁଦ୍ର ପତ୍ତନଠାରୁ 5500 ଫୁଟ (1700 ମିଟର) ରୁ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ଜାଗାରେ ବଣବିଲେଇ ଦେଖିବାକୁ ମିଳନ୍ତିନାହିଁ ।

ଅଭ୍ୟାସ : ବଣବିଲେଇମାନେ ଏକୁଟିଆ ରହନ୍ତି, ରାତିରେ ବାହାରନ୍ତି । ତେଣୁ ଦିନବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ଦେଖିବାକୁ

ମିଳେନାହିଁ । ସାଧାରଣତଃ ଭୂଇଁ ଉପରେ ରହିବାକୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରୁଥିଲେ ହେଁ ସେମାନେ ଭଲ ଗଛ ଚଢ଼ି ବି ପାରନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ଗୋଡ଼ରେ ଭାରି ଟାଣ ଟାଣ ଧାବା ଓ ନଖ ମଧ ରହିଥାଏ ।

ମାଈମାନଙ୍କର 41/2 ବର୍ଗମାଇଲ (12 ବର୍ଗ କିଲୋମିଟରେ) ଆକ୍ରାନ୍ତର ଓ ଅଣ୍ଡିରାମାନଙ୍କର 16 ବର୍ଗମାଇଲ (42 ବର୍ଗ କିଲୋମିଟରେ) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳ ରହିଥାଏ । ଏହା ଫଳରେ ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଡିରା ବଣବିଲେଇର ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରେ ଏକାଧିକ ମାଈ ବଣବିଲେଇଙ୍କର ଅଞ୍ଚଳ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥାଏ । ପ୍ରେମ ନିବେଦନ ଓ ସଙ୍ଗମକାଳ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଏବଂ ଉଭୟ ଜନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଆପଣାର ପରିଚିତ ଏକୁଟିଆ ଜୀବନ ଭିତରକୁ ବାହୁଡ଼ି ମଧ ଆସିଥାନ୍ତି ।

ନିଜର ପରିବେଶାଞ୍ଚଳ ଅନୁସାରେ ବଣବିଲେଇମାନଙ୍କର ରୂପ ଏପରି ଅନୁକୂଳହୋଇ ତିଆରି ହୋଇଛି ଓ ସେମାନେ ଏଡ଼େ ଦକ୍ଷଭାବରେ ନିଜକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିପାରନ୍ତି ଯେ, ଅନେକ ସମୟରେ ସେମାନେ କେଉଁଠି ପାଖରେ ରହିଛନ୍ତି ବୋଲି ଆଦୌ ଜାଣି ହୁଏନାହିଁ । ଯଦି କୌଣସି ବିଘ୍ନ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା, ତେବେ ସେମାନେ ତୀରବେଗରେ ଅନ୍ୟତ୍ର ପଳାଇ ଯାଇପାରନ୍ତି ।

ଆହାର : ବଣବିଲେଇମାନେ ଶିକାର କରନ୍ତି ଏବଂ ତେଣୁ ପ୍ରାୟ ଅଭ୍ୟାସ ବଶତଃ କୌଣସି ମଢ଼ ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ସେମାନେ ଛୋଟ ଓ ମଧ୍ୟମଧରଣର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଶିକାର କରନ୍ତି; ଯଥା, ହରିଣଛୁଆ, ଚଢ଼େଇ, ସାନ ସାନ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀ ଜୀବ ଓ ଏପରିକି ମାଛ ଇତ୍ୟାଦି ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ସାଧାରଣତଃ ବର୍ଷା ଋତୁରେ ମାଈ ବଣବିଲେଇ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଜନ୍ମକରେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବରରୁ ଡିସେମ୍ବର ଯାଏ); ଅବଶ୍ୟ ଖରାମାସରେ ମଧ ସେମାନେ ଜନ୍ମ ହୋଇପାରନ୍ତି । ଗହଳିଆ ବଣଜାଗା ଦେଖି ମାଆ ଛୁଆଙ୍କୁ ନେଇ ରଖିଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ସେ ବିଶେଷକରି ଭୂଇଁଘୁଷୁରିମାନଙ୍କର ଗାତକୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦକରେ ।

ସାଧାରଣତଃ ଦୁଇ କି ତିନୋଟି ଛୁଆ ହୁଏ । ଜନ୍ମବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ଆଖି ଫିଟି ନଥାଏ । ଦଶଦିନରେ ଛୁଆମାନଙ୍କର ଆଖି ଫିଟେ ଏବଂ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧରେ ସେମାନେ ସକ୍ରିୟ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ଦୁଇ ସପ୍ତାହର ହୋଇଯିବାବେଳକୁ ସଚରାଚର ବଣବିଲେଇର କାନରୁ ଓହଳିଥିବା କଳା କେରା କେରା ବାଳଗୁଡ଼ିକ ବେଶ୍ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୁଏ ।

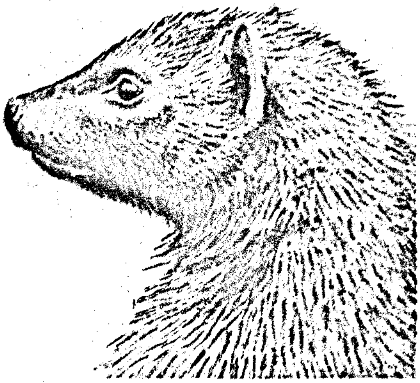

ନେଉଳ କାହିଁକି ସାପକୁ ମାରେ ?

(ଗୋଟିଏ ବୁଶ୍‌ମାନ୍ କାହାଣୀ)

ବହୁତ, ବହୁତ ପୂର୍ବକାଳରେ ନେଉଳ ଏବଂ ଲମ୍ବା ଗୋଡ଼ିଆ କଲମଚୂଳିଆ ଚଢ଼େଇ ପରସ୍ପରର ଘନିଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁ ଥିଲେ । ଦିନେ ସେମାନେ ଏକାଠିହୋଇ ଚାଲିଚାଲି ବୁଦା ଭିତରେ ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସାପକୁ ଦେଖିଲେ ।

ସାପ ନେଉଳକୁ ତା' ପଛେ ପଛେ ଯିବାପାଇଁ କହିଲା । ସିଏ ଗୋଟାଏ ବିଶେଷ କୌଣସି ପଦାର୍ଥର ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲା ଓ ତାହାକୁ ନେଉଳକୁ ଦେଖାଇବ ବୋଲି ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲା । ଲମ୍ବାଗୋଡ଼ିଆ ଚଢ଼େଇ କହିଲା, "ମୋତେ ଭାରି ଗରମ ଲାଗୁଛି । ମୁଁ ଯାଉଛି ଏଠାରୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ପାଣିଗଡ଼ିଆରେ ଗାଧୋଇବି ଓ ପାଣି ପିଇବି ।" ଏପରି କହି ଲମ୍ବାଗୋଡ଼ିଆ ଚଢ଼େଇ ତା' ବନ୍ଧୁ ନେଉଳଠାରୁ ବିଦାୟ ମାଗି ଉଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ।

ନେଉଳ ଆଉ ସାପ ଏକାଠିହୋଇ ବାହାରିଲେ । ଦୀର୍ଘ ବାଟ ଅତିକ୍ରମ କରିଯିବାପରେ ସେମାନେ ଭୂଇଁ ଉପରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ବସା ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ବସାରେ କେତୋଟି ଅଣ୍ଡା ରହିଥିଲା । ଏହି ବସାଟି ଯେ ଲମ୍ବାଗୋଡ଼ିଆ ଚଢ଼େଇର, ସାପ ସେହି କଥାଟିକୁ ଭଲକରି ଜାଣିଥିଲା; ମାତ୍ର ସିଏ ନେଉଳକୁ ସେ ବିଷୟରେ କିଛି କହିଲା ନାହିଁ ।

"ତୁ କେବେ ଅଣ୍ଡା ଖାଇଛୁ ?" – ସାପ ନେଉଳକୁ ପଚାରିଲା ।

"ନାଇଁ ସାପ ଭାଇ, ମୁଁ କେବେହେଲେ ଖାଇନାହିଁ," – ନେଉଳ ଉତ୍ସାହର ସହିତ ଉତ୍ତରଦେଲା ।

"ସେଗୁଡ଼ିକ ଖାଇବାକୁ ଭାରି ସୁଆଦ । ଏଥିରୁ ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଡାନେଇ ଖାଉନୁ !" – ଚତୁର ସାପ ନେଉଳକୁ ପ୍ରସ୍ତାବଦେଇ କହିଲା । ସେ ତା' ପରେ ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଡାକୁ ଯାଇ ଫଟାଇଦେଲା ।

ନେଉଳ ଆଉ ସାପ ଉଭୟେ ଅଣ୍ଡାଟିକୁ ଖାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲେ । ନେଉଳ ସ୍ୱୀକାରକରି କହିଲା ଯେ ସିଏ ଆଗରୁ ଏଡ଼େ ସୁଆଦିଆ ଜିନିଷଟିଏ କେବେହେଲେ ଚାଖି ନଥିଲା । ଏହିପରି ଖାଉ ଖାଉ ସେମାନେ ଶେଷ ଅଣ୍ଡାଟିକୁ ଉଦରସ୍ଥ କରିସାରିବାପରେ ଲମ୍ବାଗୋଡ଼ିଆ ଚଢ଼େଇକୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖିଲେ ।

ଦୁଷ୍ଟ ସାପ ଏଡ଼େ ପାଟିରେ କହିଲା, "ନେଉଳ ତୋ' ର ସୁନ୍ଦର ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକୁ ସବୁ ଖାଇଦେଇଛି !"

ଲମ୍ବାଗୋଡ଼ିଆ ଚଢ଼େଇ ଭାରି ରାଗିଗଲା, ତା' ସାଙ୍ଗ ନେଉଳ ତା' ପାଖରେ ଏପରି ଅବିଶ୍ୱାସୀ ହେଲାବୋଲି

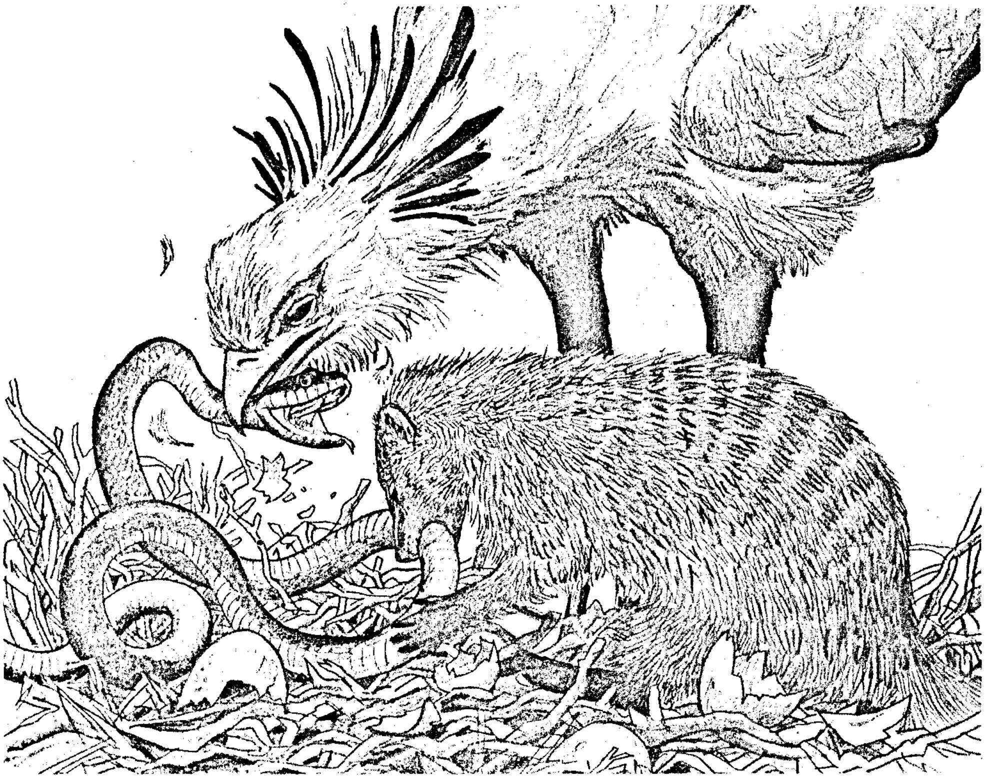

ତା' ମନରେ ଭାରି ଦୁଃଖ ହେଲା । ତା' ପରେ ସେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା ଯେ ସାପର ପାଟି ଚାରିପାଖରେ ମଧ ଅଣ୍ଡା ଲାଗିଛି ।

"ତୁମେ ଦୁହେଁଯାକ ମୋ' ର ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକ ଖାଇଛ ।" ଲମ୍ବାଗୋଡ଼ିଆ ଚଢ଼େଇ କ୍ରୋଧରେ ଗର୍ଜନକରି କହିଲା ।

ସାପ କିପରି ତାକୁ କୌଶଳକରି ଫାନ୍ଦରେ ପକାଇଦେଲା, ନେଉଳ ଲମ୍ବାଗୋଡ଼ିଆ ଚଢ଼େଇକୁ ସେକଥା ବୁଝାଇକରି କହିଦେଲା । ତା' ପରେ ଉଭୟେ ସିଏ ଆଉ ନେଉଳ ପ୍ରବଞ୍ଚକ ସାପ ଉପରେ ଚଢ଼ାଉକରି ତାକୁ ମାରିଦେଲେ ।

"ଆଜିଠାରୁ ଆମେ ଦୁହେଁ ସାପମାନଙ୍କ ଉପରେ ଆଖି ରଖିଥିବା ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ହତ୍ୟା କରିବା ।" – ନେଉଳ ଲମ୍ବାଗୋଡ଼ିଆ ଚଢ଼େଇକୁ କହିଲା; – ଏବଂ ସେହିଦିନଠାରୁ ସେମାନେ ସେହି କଥା କରିଆସୁଛନ୍ତି ।

ଲମ୍ବାଗୋଡ଼ିଆ ଚଢ଼େଇ ନିଜର ବସାକୁ ମଧ ଗହଳ, କଣ୍ଟାଳିଆ ଗଛମାନଙ୍କ ଉପରେ ତିଆରିକରି ଶିଖିଛି, ଯେପରିକି ତା' ର ଅଣ୍ଡା ଓ ଛୁଆଗୁଡ଼ିକ ତସ୍କର ପରଭକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସୁରକ୍ଷିତହୋଇ ରହିପାରିବେ । ଲମ୍ବାଗୋଡ଼ିଆ ଚଢ଼େଇ ମଧ ସାପମାନଙ୍କୁ ଖାଉଛି; ନିଜର ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା, ମୁନିଆ ଓ କାତି ଥିବା ଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କୁ କୁଦି ମାରିଦେଉଛି ।

ନେଉଳ ବି ସାପମାନଙ୍କୁ ଖାଉଛି । ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବେଗରେ ଯାଇପାରୁଥିବା ସାପଠାରୁ ବି ଅଧିକ ଶୀଘ୍ର ଦୌଡ଼ି ସିଏ ବିଜୁଳିପରି ସାପମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଛୁଟିଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିପାରୁଛି ।

ମାତ୍ର ନେଉଳ ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକର ବଢ଼ିଆ ସୁଆଦ ତଥାପି ଭୁଲିପାରି ନାହିଁ ଏବଂ, ଯେତେବେଳେ କିଛି ଅଣ୍ଡା ପାଇଯାଉଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ ସର୍ବଦା ଖାଇ ପକାଉଛି ।

ବାଦୁଡ଼ି ରାତିରେ ଉଡ଼େ କାହିଁକି ?

(ଗୋଟିଏ ଜୁଲୁ କାହାଣୀ)

ଏକଦା ବାଦୁଡ଼ି ଆଉ ନେଉଳ ଭିତରେ ଘନିଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁତା ରହିଥିଲା । ସାରାଦିନ ସେମାନେ ବୁଦା ବୁଦା ବୁଲି ସାଙ୍ଗହୋଇ ଶିକାର କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଗଛ ଓ ବୁଦାମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଏଣେତେଣେ ଧାଇଁ କେତେ କେତେ ଭଲ ଚିଜ ଖାଇବାକୁ ପାଉଥିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲେ ସେମାନେ ପାଳିକରି ଖାଦ୍ୟ ରାନ୍ଧୁଥିଲେ ଏବଂ ଏକାଠି ଭୋଜନ କରୁଥିଲେ ।

ମାତ୍ର, ବାହାରକୁ ଏତେ ଏତେ ବନ୍ଧୁତା ରହିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ବାଦୁଡ଼ି ନେଉଳକୁ ଆଦୌ ଭଲ ପାଉନଥିଲା; ପ୍ରକୃତରେ ତାକୁ ସିଏ ଘୃଣା କରୁଥିଲା । ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଏକତ୍ର ଭୋଜନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ନେଉଳ ପଚାରିଲା, "ବାଦୁଡ଼ି ଭାଇ, ମୋ' ରାନ୍ଧିବା ଖାଦ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ତୁ ରାନ୍ଧୁଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଏତେ ଅଧିକ ସୁଆଦ ହେଉଛି କାହିଁକି ? କାଲି ତୁ ମତେ ତୋ' ରାନ୍ଧିବାର ପ୍ରଣାଳୀଟି ଦେଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁନାହିଁ ?"

ବାଦୁଡ଼ି ହଁ କଲା । ମାତ୍ର ନିଜର ମନ ଭିତରେ ସେ ଗୋଟାଏ ଖଲଯୋଜନା କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ତହିଁ ଆରଦିନ ବାଦୁଡ଼ି ସବୁଦିନପରି ଖାଦ୍ୟ ତିଆରିକଲା । ବାଦୁଡ଼ି ତ ଭାରି ଭଲ ରାନ୍ଧି ପାରୁଥିଲା; ତେଣୁ ସେଦିନ ଖାଇବାଟା ଭାରି ସୁଆଦିଆ ହେଲା । ତା' ପରେ ସେ ନିଜର ପାତ୍ରଟିକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଦେଲା ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପାତ୍ରରେ ଗରମପାଣି ଭର୍ତ୍ତିକଲା । କିଛିକ୍ଷଣପରେ ନେଉଳ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ନିଜର ବନ୍ଧୁକୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇଲା । ସିଏ ସାଙ୍ଗଠାରୁ ରନ୍ଧା ଶିଖିବବୋଲି ଚାହିଁ ରହିଥାଏ ।

ଖଳ ବୁଦ୍ଧି ବାଦୁଡ଼ି କହିଲା, "ମୁଁ କ'ଣ କରୁଛି ଦେଖୁଥା' । ତୁ ଦେଖିବୁ ଯେ ଖାଇବାର ଠିକ୍ ଆଗରୁ ମୁଁ ରନ୍ଧା ହେଉଥିବା ପାତ୍ରଟିରେ ନିଜକୁ ସବୁବେଳେ ସିଝାଇନିଏ । ମୋ' ର ମାଉଁସ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଆଦିଆ ହୋଇଥିବାରୁ ତାହାରି ବାସନା ଆମ ଖାଦ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ସୁଗନ୍ଧପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଦିଏ ।"

ବାଦୁଡ଼ି ଗରମପାଣିର ପାତ୍ରଟିକୁ ଟାଣିଆଣି ତାହାରି ଭିତରକୁ ଡ଼େଇଁପଡ଼ିଲା । ନେଉଳ ଖାଲି କାବାହୋଇ ଦେଖୁଥାଏ । ବାଦୁଡ଼ି ବଡ଼ ପାଟିକରି କହିଲା, "ଦେଖ, ଏଥର ଝୋଳ ସିଝି ପ୍ରସ୍ତୁତ୍ ହୋଇଗଲା ।" ଏତକ କହି ବାଦୁଡ଼ି ବାହାରକୁ ବାହାରିଆସିଲା ଓ ନେଉଳ ଆଖି ଅନ୍ୟଆଡ଼େ ପଡ଼ିଥିବାବେଳେ ସେ ପାତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ବଦଳାଇଦେଲା ଏବଂ ସବୁଦିନପରି ତା' ର ସୁସ୍ୱାଦୁ ଭୋଜନକୁ ପରଷିଦେଲା ।

ବାଦୁଡ଼ି ତାକୁ ବୁଝାଇ କହୁଥାଏ ଯେ, ସିଏ ତା' ର ନିଜ ପାତ୍ରଟିକୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ସମୟରେ ହିଁ ଭୋଜନ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସୁଆଦିଆ ହୁଏ । ଏସବୁ ଦେଖି ନେଉଳ ଭାରି ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଗଲା ଓ ଜବାବଦେଲା ଯେ ତହିଁଆର ଦିନ ସିଏ ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ସୁଆଦିଆ ଭୋଜନଟିଏ ତିଆରି କରିବାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଚେଷ୍ଟାକରିବ ।

ଆରଦିନ ସଞ୍ଜକୁ ନେଉଳ ଖୁବ୍ ବଡ଼କରି ନିଆଁ ଜଳାଇଲା । ଅଳ୍ପ ସମୟପରେ ଖାଇବାପଦାର୍ଥ ପାତ୍ରରେ ଟକଟକ ହୋଇ ଫୁଟିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା । ତା' ପରେ, ବାଦୁଡ଼ି ତାକୁ ଯେଉଁଭଳି ଦେଖାଇ ଦେଇଥିଲା, ନେଉଳ ପାତ୍ରରେ ଥିବା ଗରମଝୋଳ ଭିତରକୁ ଡ଼େଇଁପଡ଼ିଲା । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ, ଏହାଦ୍ୱାରା ତା' ର ଦେହଯାକ ଫୋଟକା ହୋଇଗଲା ଏବଂ ସିଏ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଏତେବେଳେ ଯାଇ ନେଉଳ ବାଦୁଡ଼ିର ଫିସାଦ ବୁଝିପାରିଲା । ଭୟଙ୍କର କ୍ରୋଧରେ ସେ ବାଦୁଡ଼ିକୁ ଏପରି ଏକ ଶିକ୍ଷାଦେବାପାଇଁ ଦଉଡ଼ିଲା, ଯାହାକୁ କି ସିଏ ଜୀବନଯାକ କେବେ ଭୁଲିବନାହିଁ । ନେଉଳ ଆସୁଥିବାର ଜାଣିପାରି ବାଦୁଡ଼ି

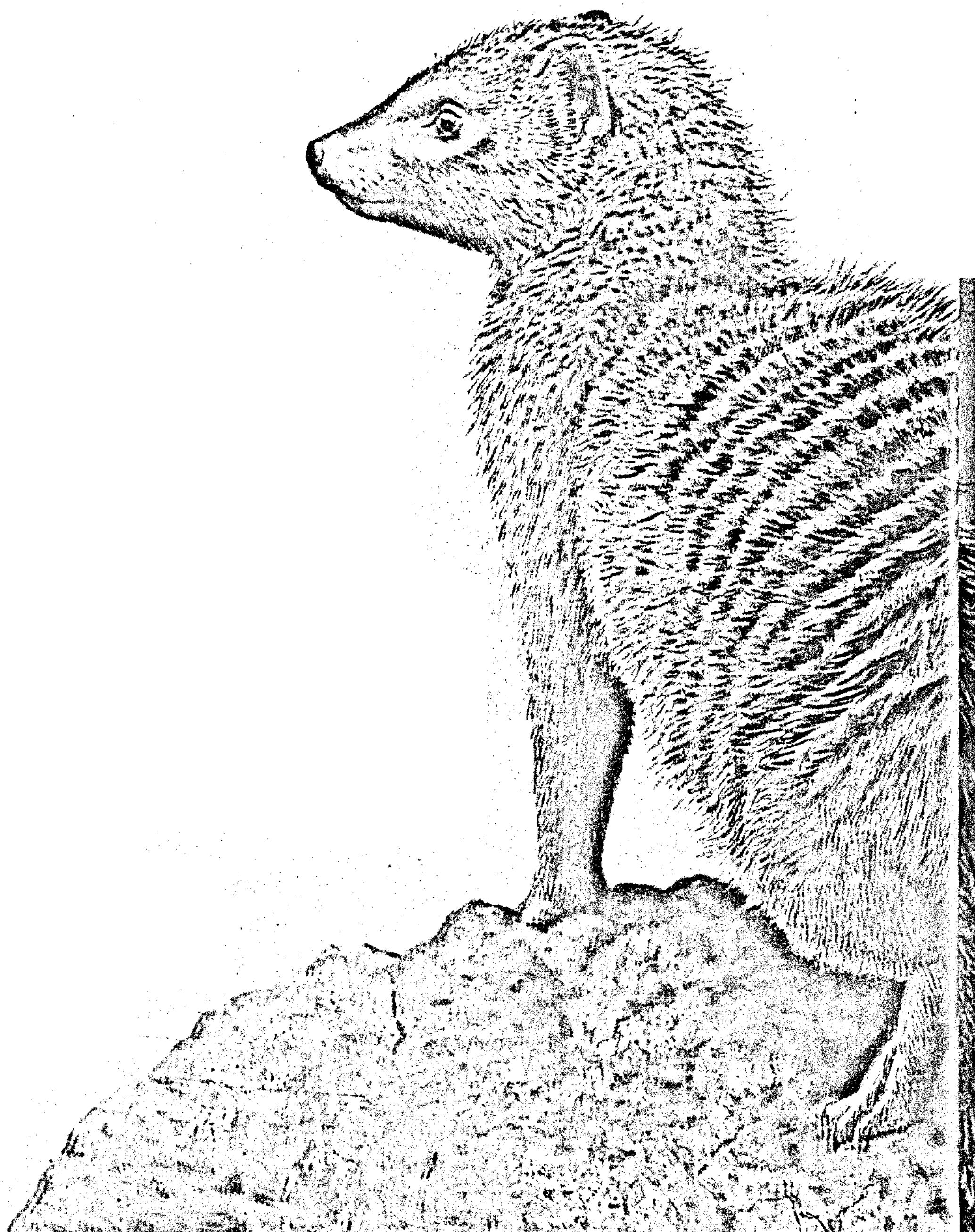

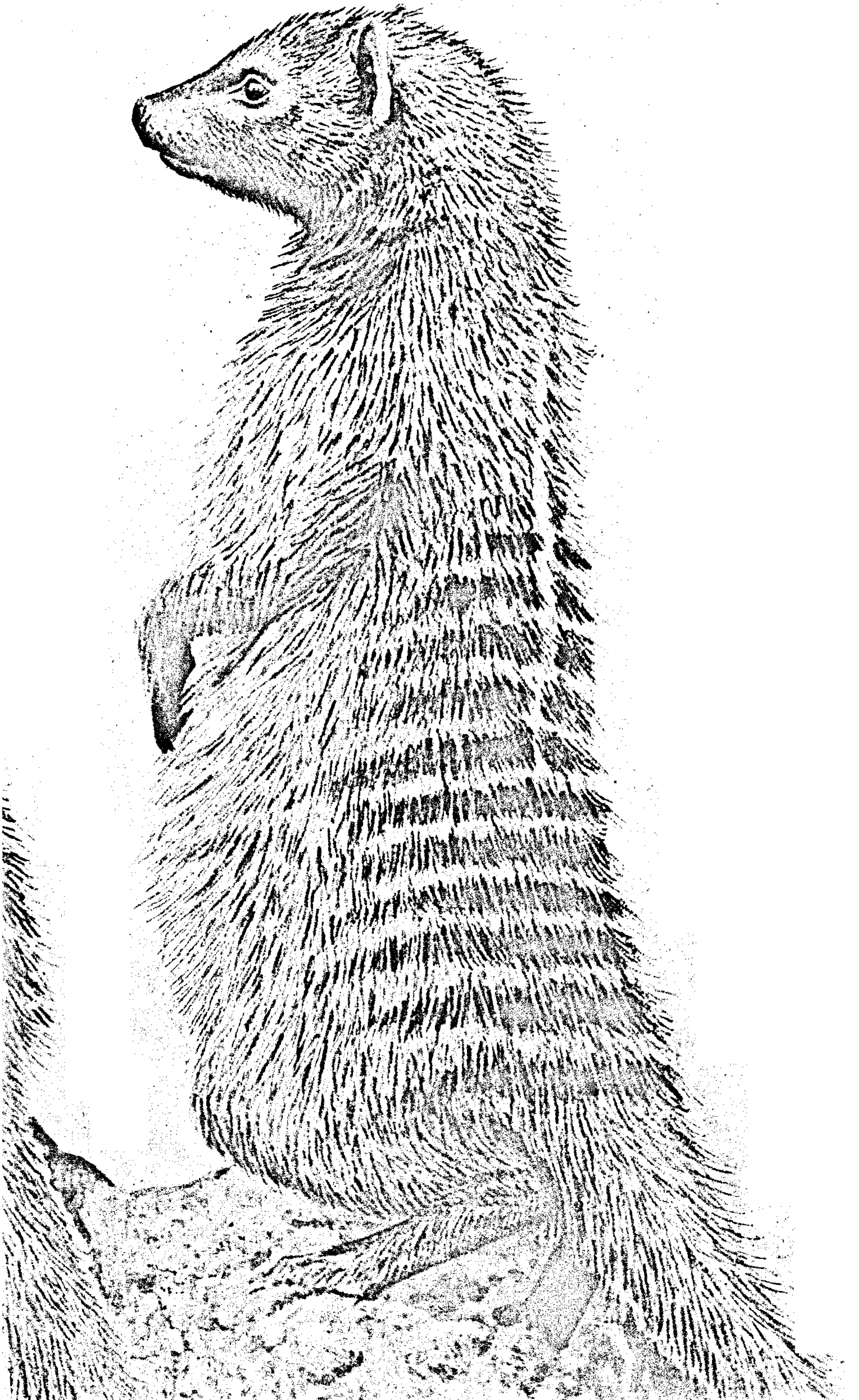

ରାତି ଭିତରେ ଯାଇ ପଶିଗଲା, ଏବଂ ନେଉଳର ଭୟରେ ତା'ରି ଭିତରେ ଲୁଚି ରହିଲା । ବାଦୁଡ଼ି, ଗୋଟାଏ ଗଛର କୋରଡ଼ ଭିତରେ ଯାଇ ଲୁଚିଥିଲା ଏବଂ ନେଉଳ ଯେତେ ଯୁଆଡ଼େ ଖୋଜିଲେ ମଧ୍ୟ ତା'ର ପତ୍ତା ମିଳିଲା ନାହିଁ ।

ଫୁଟୁଥିବା ଝୋଳରେ ପଡ଼ିଯାଇଥିବା ହେତୁ ନେଉଳର ଲୁମ ଉପରେ ସେହି ଦାଗଗୁଡ଼ାକ ଆଜିଯାଏ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ଏବଂ ବାଦୁଡ଼ି ଆଜିଯାଏ ମଧ୍ୟ ନେଉଳ ପାଖରୁ ନିଜକୁ ଲୁଚାଇକରି ରଖିଛି । କେବଳ ରାତିବେଳେ, ଯେତେବେଳେ ତାକୁ ଭାରି ଭୋକକରେ ଓ ସେ ବାଧହୋଇ ଖାଦ୍ୟ ଖୋଜିବାହାରେ, ସେତିକିବେଳେ ବାଦୁଡ଼ି ବାହାରକୁ ବାହାରେ । କାଳେ କୋଉଦିନ ଧରାପଡ଼ିଯିବ, ସେହି ଭୟରେ ବାଦୁଡ଼ି ଆଉ କେବେହେଲେ ନିଆଁଜଳାଇ କୌଣସି ଖାଦ୍ୟ ରାନ୍ଧିବାକୁ ସାହସ କରେନାହିଁ ଏବଂ ନେଉଳ ମଧ୍ୟ ସେହିଦିନ ଠାରୁ ଆଉ କେବେହେଲେ ନିଆଁ ଜାଳି ଖାଇବା ରାନ୍ଧିନାହିଁ । ନିଜର ପୋଡ଼ିଯାଇଥିବା ଦେହର ଯନ୍ତ୍ରଣା ତା'ର ଏବେ ମଧ୍ୟ ମନେଅଛି ।

ନେଉଳମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ପଟି ପଟି ଦାଗ ଥିବା ନେଉଳ (Nuncios Mungo)

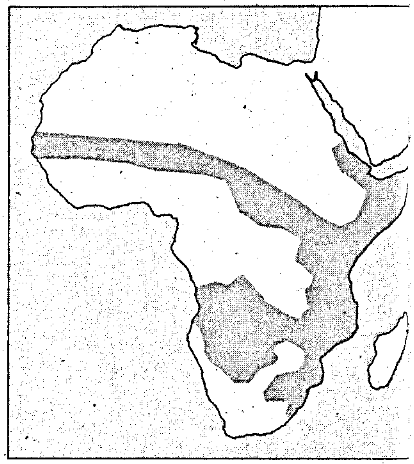

ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ରହନ୍ତି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦଳରେ ଛଅରୁ ଷାଠିଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥାଆନ୍ତି ।

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଉଚ୍ଚତା	7 ଇଞ୍ଚ	7 ଇଞ୍ଚ
ଓଜନ	41/2 ପାଉଣ୍ଡ	31/2 ପାଉଣ୍ଡ
ଜନ୍ମବେଳେ ଓଜନ	1/8 ପାଉଣ୍ଡ	1/8 ପାଉଣ୍ଡ
କ୍ଷୀର ଛାଡ଼ିବାର ବୟସ	3-4 ମାସ	3-4 ମାସ
ଯୌବନର ବୟସ	12 ମାସ	10 ମାସ
ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟ	-	60 ଦିନ
କେତେ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତି	-	2 - 8
ଜୀବନକାଳ	5 ବର୍ଷ	5 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ନେଉଳ ପରିବାରର ଏହି ସାନ କିସମଟିର ଦେହର ଲୁମ ଉପରେ ପିଠିର ମଝିଠାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ଲାଞ୍ଜର ମୂଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଳା କଳା ପଟିମାନ ରହିଥାଏ ଓ ସେଇଥିରୁ ତାକୁ ଚିହ୍ନି ହୁଏ । ଲାଞ୍ଜର ଅଗଟା କଳାରଙ୍ଗର ଏବଂ ତାହାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ସମସ୍ତ ଶରୀରର ଦୈର୍ଘ୍ୟର ପ୍ରାୟ ଅଧା ହେବ ।

ବାସସ୍ଥାନ : ପଟିଥିବା ନେଉଳ ବେଶ୍ ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ ବାସ କରିପାରେ; ମାତ୍ର ମରୁଭୂମି ଅଞ୍ଚଳରେ କିମ୍ବା ଘନଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଆଦୌ ରହେନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ପାଣି ଅଛି କି ନାହିଁ, ତା' ଅପେକ୍ଷା ସେଠାରେ ଜନ୍ମୁଥିବା ଉଦ୍ଭିଦ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣପରି ବୋଧହୁଏ । ପୁରୁଣା ଉଇହୁଙ୍କାକୁ ଏକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତରୂପେ ନିଆଯାଇପାରେ । ସେହି ହୁଙ୍କାମାନଙ୍କରେ ସେ ଗାତକରି ରହେ ।

ଅଭ୍ୟାସ : ଦଳପ୍ରିୟ ପ୍ରାଣୀଟିଏ ହୋଇଥିବାରୁ ଦଳରେ ରହେ । ଦଳରେ ଜୀବସଂଖ୍ୟା ବହୁ ବିବିଧ ପ୍ରକାରର ହୋଇପାରେ; ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଦଳରେ 75 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଉଳ ରହୁଥିବାର ଜଣାଯାଇଛି ।

ସକାଳର ଉଷୁମ ଖରା ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରକେ ଦଳଗାତରୁ ବାହାରେ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଅନ୍ୱେଷଣ କରେ । ଏହି ଅନ୍ୱେଷଣ ସମୟରେ ସେମାନେ ଦଳରୁ ବାହାରି କେତେ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି; ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଏକ ଦୀର୍ଘ ଓ ଉଚ୍ଚ ଚିଁ ଚିଁ ଶବ୍ଦ ଦ୍ୱାରା ପରସ୍ପର ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧ ରକ୍ଷାକରନ୍ତି, ଯାହାକି ବେଶ୍ ବହୁ ଦୂରକୁ ଶୁଣାଯାଇଥାଏ ।

ଗୋଟିଏ ଦଳର ରାଜ୍ୟ ପ୍ରାୟ 11,000 ବର୍ଗଫୁଟ ଆକ୍ରାନ୍ତର (ଏକ ବର୍ଗ - କିଲୋମିଟର) ହୋଇଥାଏ । ମଳଦ୍ୱାରର ଏକ ଗ୍ରନ୍ଥିରୁ ବାହାରୁଥିବା ଏକ ସୁଗନ୍ଧି ରସଦ୍ୱାରା ଦଳ ନିଜ ରାଜ୍ୟଟି ମଧ୍ୟରେ ନିୟମିତଭାବରେ ଗୋଡ଼ି, କାଠଖଣ୍ଡ ଅଥବା କୌଣସି ନୂତନ ବସ୍ତୁକୁ ଚିହ୍ନଟକରି ରଖିଥାଏ । ଏହି ରାଜ୍ୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥାନସବୁ ରହିଥାଏ, ଯେଉଁଠାକୁ କି ବିପଦ ପଡ଼ିଲେ ଦଳ ଆତ୍ମଗୋପନ କରିବାପାଇଁ ଦଉଡ଼ି ପଳାଇପାରେ ଏବଂ ସେପରି କୌଣସି ବିଶେଷ ବିପଦ ପଡ଼ିଥିବା ସମୟରେ, ନେଉଳମାନେ ପଲ ପଲ ହୋଇ ଗଛ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ହୁଙ୍କାମାନଙ୍କ ଉପରକୁ ବି ଚଢ଼ିଯାଆନ୍ତି ଓ ସେହିଠାରୁ ଅଞ୍ଚଳଟି ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରୁଥାନ୍ତି ।

ସତକୁ ସତ ବିପଦ ପଡ଼ିଲେ ପଲରେଥିବା ନେଉଳମାନେ ଏକ କର୍କଶ ଚିତ୍କାର କରନ୍ତି ଏବଂ ତା' ପରେ ସମସ୍ତ ପଲଟି ପଥରପରି ଥିରହୋଇ ରହିଯାଏ । ପଲ ଭିତରୁ କେତୋଟି ନେଉଳ ପଛର ଦୁଇଗୋଡ଼ ଉପରେ ଛିଡ଼ାହୋଇ ଚାରିପାଖକୁ ଅନାଇ ଦେଖୁଥାନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ଲାଞ୍ଜଟା ଦେହରେ ଭାରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷାକରେ । ବିପଦଟା ସତବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଲେ ଦଳଟାଯାକ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳକୁ ନୀରବରେ ଖସିଯିବାକୁ ଆରମ୍ଭକରେ ।

ଏକ ଉଇ ଖାଉଥିବା ଜନ୍ତୁର ପୁରୁଣା ଗାତ, ଅତଡ଼ା ଖାଇଯାଇଥିବା ନାଳ ଏବଂ ପୁରୁଣା ଉଇ ହୁଙ୍କାକୁ ନେଉଳପଲ ବାସସ୍ଥାନରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ଏବଂ ଅନେକ ସମୟରେ ଜାଗା ବଦଳାଇ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳର କୌଣସି ନୂଆ ଗାତମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି । ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ବାସସ୍ଥାନ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷଭାବରେ ଭଲଲାଗେ ଓ ସେମାନେ ସେଠାକୁ ନିୟମିତ ପୁନର୍ବାର ଆସୁଥାନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟ : ପଟି ରହିଥିବା ନେଉଳ ପତଙ୍ଗ, ପୋକ, ଶତପଦୀ କୀଟ, ଗେଣ୍ଡା, ସାନ ମୂଷାଜାତୀୟ ପ୍ରାଣୀ, ସାନ ଗେଣ୍ଡା, କଙ୍କଡ଼ାବିଛା, ଚଢ଼େଇ ଅଣ୍ଡା ଓ ଚଢ଼େଇ ଛିଆଁ ଓ କେତେ ପ୍ରକାରର ଫଳ ଭକ୍ଷଣ କରିଥାଏ । ଏହାର ଘ୍ରାଣଶକ୍ତି ଏତେ ପ୍ରବଳ ଯେ, ସିଏ ମାଟିତଳେ ରହିଥିବା ପତଙ୍ଗ ଓ ପୋକମାନଙ୍କୁ ସନ୍ଧାନକରିପାରେ ଏବଂ ଟାଉ ଟାଉ ମାଟିଖୋଳି ସେମାନଙ୍କୁ ଖାଏ । ପଲ ଭିତରେ ଯେଉଁମାନେ ବୁଢ଼ାହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତି ବା ରୋଗରେ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି, ଅନ୍ୟମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ନିଅନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଆଣିଦିଅନ୍ତି ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ଦଳରେ ଥିବା ଏକାଧିକ ମାଈ ନେଉଳ ଏକା ସମୟରେ ସଙ୍ଗମ ଯୋଗ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି । ଏହା ଫଳରେ ଦଳର ଲାଭହୁଏ, କାରଣ ଏହାଦ୍ୱାରା ଛୁଆମାନେ ରହିଥିବା ଗାତପାଖରେ କମ୍ ସମୟ ରହିବାକୁ ପଡ଼େ ।

ଯେଉଁଠି ଗାତ ଚାରିପାଖରେ ଘାସ ଥାଏ, ସାଧାରଣତଃ ଛୁଆମାନେ ସେହିଠାରେ ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତି । ଜନ୍ମ ହେଲାବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ଆଖି ଫିଟି ନଥାଏ, ଦେହରେ ରୁମ ପ୍ରାୟ ଉଠି ନଥାଏ । ମାତ୍ର, ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର ଆଖି ଫିଟିଯାଏ ଓ ସେମାନେ ବୁଲାଚଲା କରିପାରନ୍ତି । ଯେଉଁ ମାଈ ନେଉଳର ସ୍ତନରେ କ୍ଷୀର ଥାଏ, ସିଏ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ କ୍ଷୀର ଦିଏ । ପଲ ଖାଦ୍ୟ ଖୋଜି ଯାଇଥିଲାବେଳେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ନେଉଳ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ଜଗି ରହିଥାଏ; ଅବଶ୍ୟ ଛୁଆ ଦେଇଥିବା ମାଆମାନେ ଛୁଆମାନଙ୍କ ରହିବା ଥାନରୁ ମୋଟେ ବେଶୀ ଦୂରକୁ ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷାକରିବାରେ ଦଳଟାଯାକ ସମସ୍ତେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ଏବଂ ବିପଦର ଆଶଙ୍କା ହେଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ନୂଆ ଥାନକୁ ବୋହି ନେଇଯାନ୍ତି ।

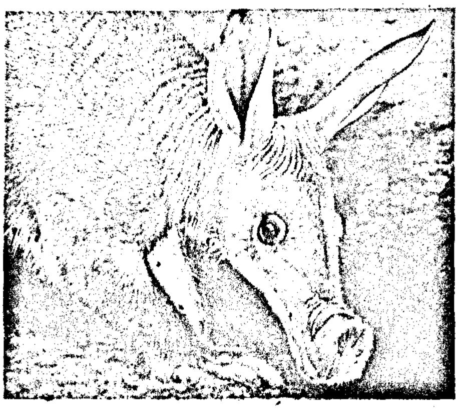

ଉଇଖିଆ କାହିଁକି ମାଟିତଳେ ରହେ ?

(ଗୋଟିଏ ଶୋନା କାହାଣୀ)

ସେତେବେଳେ ଏହି ପୃଥିବୀ ମୋଟେ ଅଳ୍ପଦିନ ହେଲା ତିଆରି ହୋଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସବୁ ପ୍ରାଣୀଙ୍କପରି ଉଇଖିଆ ମଧ୍ୟ ମାଟି ଉପରେ ବାସକରୁଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଉଇଖିଆ ଭଦ୍ର ଥିଲା, ଅନ୍ୟ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ଓ ବୁଦା ଭିତରର ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ବନ୍ଧୁହୋଇ ରହିଥିଲା ।

ଦିନେ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳଟିରେ ବୁଲୁଥିବା ସମୟରେ ଉଇଖିଆ ଗୋଟିଏ ଛୁଆ ଚଢ଼େଇକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲା । ଚଢ଼େଇ ଛୁଆଟି ବସାରୁ ତଳେ ପଡ଼ି ମରିଯାଇଥିଲା । ଉଇଖିଆର ମନରେ ଭାରି ଦୁଃଖ ହେଲା; ଛୁଆଟିର ବାପାମାଆଙ୍କ ମନରେ ଯେ କେତେ ଦୁଃଖ ହୋଇଥିବ, ସିଏ ସେହିକଥା ଭାବୁଥାଏ ।

ଏହିପରି ଯାଉ ଯାଉ ସିଏ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରଜାପତିଙ୍କୁ ଭେଟିଲା; ପ୍ରଜାପତିଗୁଡ଼ିକ ବି ଗୋଟିଏ ଶୁଖିଲା ଗଡ଼ିଆ କଡ଼ରେ ଶୋଷର ଜ୍ୱାଳା ସହିନପାରି ମରିଯାଇଥିଲେ । ଏହି ଦୁଃଖଦ ଦୃଶ୍ୟଟିକୁ ଦେଖି ଉଇଖିଆ ଆହୁରି ଅଧିକ ଦୁଃଖୀ ହୋଇପଡ଼ିଲା, କାରଣ ଫୁଲ ଓ ଗୁଳ୍ମଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ଏହି ରଙ୍ଗୀନ ପତଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ନାଚୁଥିବାର ଦେଖି ତାକୁ ସବୁବେଳେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା ।

ତା' ପରେ ସିଏ ବାବୁନ ମାଙ୍କଡ଼କୁ ଭେଟିଲା । ବାବୁନ୍ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଚଢ଼େଇଙ୍କୁ ମାରିଖାଇବ ବୋଲି ଘରକୁ ନେଇ ଯାଉଥାଏ ।

"ଏହି ସୁନ୍ଦର ପ୍ରାଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖି ମୋତେ କେଡ଼େ ଆନନ୍ଦ ଲାଗୁଥିଲା ! ମାତ୍ର, କେଡ଼େ ଦୁଃଖର କଥା, ଏମାନେ ଆଉ ଗୀତ ଗାଇ ପାରିବେନାହିଁ କିମ୍ବା ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି ବି ପାରିବେନାହିଁ", - ଏକଥା ଚିନ୍ତାକରି ଉଇଖିଆର ଦୁଃଖ ଆଉ ସମ୍ଭାଳିହୋଇ ରହିପାରିଲାନାହିଁ । ଯେଉଁ ଥାନଟା ସମସ୍ତଙ୍କ ଲାଗି ଏକ ଆନନ୍ଦର ସ୍ୱର୍ଗହୋଇ ରହିଥାନ୍ତା, ସେଠାରେ କାହିଁକି ଏପରି ନୃଶଂସତା ରହିଲାବୋଲି ଭାବି ଉଇଖିଆ ଦୁଃଖରେ କଇଁ କଇଁହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଆଗକୁ ଆଗକୁ ଯାଇ ସିଏ ଆହୁରି ଦୁଃଖପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଶ୍ୟମାନ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ଆହୁରି କେତେ କେତେ ଦୁଃଖ ଓ ଅନର୍ଥର କାହାଣୀମାନ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲା । ତା' ହୃଦୟ ଭିତରଟା ଦୟାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବାରୁ ସିଏ ସେହି ଦୁଃଖକୁ ଆଉ ଆଦୌ ସହି ପାରିଲାନାହିଁ ।

"ଏଣିକି ମୁଁ ମାଟିତଳେ ଯାଇ ବାସକରିବି । ଆଉ ଅଧିକ ଦୁଃଖପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଶ୍ୟ ଆଦୌ ଦେଖିପାରିବି ନାହିଁ କି ଆହୁରି କେତେ ଦୁଃଖଦାୟକ ଘଟଣାର କଥା ଆସି ଶୁଣାଉଥିବା କାହାକୁ ଆଦୌ ଭେଟି ପାରିବିନାହିଁ ।"

ଉଇଖିଆ ଯେପରି କହିଲା, ଠିକ୍ ସେହିପରି କଲା । ନିଜର ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଆଗଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେ ମାଟିରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଗାତ ଖୋଳିଲା ଏବଂ ଆଜିଯାଏ ମଧ୍ୟ ସେ ସେହି ସୁଡ଼ଙ୍ଗରେ ବାସକରି ଆସୁଛି । କେବଳ ରାତିହେଲେ ଯାଇ ସିଏ ଖାଦ୍ୟର ସନ୍ଧାନରେ ବାହାରକୁ ବାହାରୁଛି, ଯେତେବେଳେ କି ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନେ ନିଦରେ ଶୋଇପଡୁଛନ୍ତି ।

ଦୟାବାନ୍ ଉଇଖିଆ

(ଏକ କିକୁୟୁ କାହାଣୀ)

ବହୁ ପୂର୍ବକାଳରେ, ସୃଷ୍ଟିର ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିବା ସମୟରେ ବଡ଼ମୁଣ୍ଡିଆ ବାରହାର ହାତୀଦାନ୍ତ ରଙ୍ଗର ଦୁଇଟା ବଡ଼ ବଡ଼ ଦାନ୍ତ ଥିଲା, ହାତୀର ଦାନ୍ତ ଦୁଇଟି ତା' ତୁଳନାରେ ଭାରି ଛୋଟ ଛୋଟ ଥିଲା । ଏଥିରେ ହାତୀର ମନରେ ସର୍ବଦା ଈର୍ଷା ହେଉଥିଲା । ସିଏ ଭାବୁଥିଲା ଯେ, ଜଙ୍ଗଲର ବୃହତ୍ତମ ଓ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ପ୍ରାଣୀ ହୋଇଥିବାରୁ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଏଭଳି ବୈଭବପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଳଙ୍କାରମାନ ପ୍ରକୃତରେ ତାକୁ ହିଁ ପ୍ରଦାନ କରିଥାନ୍ତେ !

ଲମ୍ବାଗୋଡ଼ିଆ ବାରହାର ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ବଡ଼ ଥିଲା ଯେ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଆସି ଭୂଇଁରେ ଲାଗିଯାଉଥିଲା ଓ ସେହି ଓଜନରେ ବାରହା ଏକାବେଳେକେ ତଳକୁ ନଇଁ ଆସୁଥିଲା । ବାରହା ସେ କଥାଟାକୁ ମୋଟେ ସ୍ୱୀକାର କରୁନଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର ଅନେକ ସମୟରେ ତାକୁ ଏଥିପାଇଁ ଭାରି ଅଡୁଆରେ ମଧ୍ୟ ପଡ଼ିବାକୁ ହେଉଥିଲା । ମାତ୍ର, ସେକଥା ଯାହା ହୋଇଥାଉ ପଛକେ, ସେହି ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ାକୁ ନେଇ ସେ ଖୁବ୍ ଗର୍ବ ଅନୁଭବ ବି କରୁଥିଲା ।

ଉଇଖିଆ ହିଁ ବାରହାର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବନ୍ଧୁ ଥିଲା । ସେମାନେ ପରସ୍ପରର ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀହୋଇ ବାସକରୁଥିଲେ ଏବଂ ବାରହାର ରାଜ୍ୟସୀମା ଭିତରେ ଉଇଖିଆ ଅନେକ ଗାତ ଖୋଳି ପାରୁଥିଲା । ସେମାନେ ଏକାଠି କେଡ଼େ ଆନନ୍ଦରେ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ବିତାଇ ଦେଉଥିଲେ ।

ଦିନେ ହାତୀ ବାରହାକୁ ତା' ଘରକୁ ଆସିବାପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲା । ନିମନ୍ତ୍ରଣପାଇ ବାରହା ହାତୀଘରକୁ ବାହାରିଲା ସିନା, ମାତ୍ର ସେଥିରେ ଉଇଖିଆ ଖୁବ୍ ଚିନ୍ତିତହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ବାରହାର ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକ ସକାଶେ ହାତୀ ମନରେ ଈର୍ଷା ରହିଛି ବୋଲି ତାକୁ ଜଣାଥିଲା ।

ଉଇଖିଆ ବାରହାକୁ ସତର୍କ କରିଦେଇ କହିଲା, "ସାଙ୍ଗ, ନିଜର ମୁଣ୍ଡରେ ଥିବା ବୁଦ୍ଧିକୁ ତୁମେ କେବେ ହରାଇ ଦେବନାହିଁ ଟି ! ତୁମେ ହାତୀକୁ କେବେହେଲେ ବିଶ୍ୱାସ ଯିବନାହିଁ । ସିଏ କୌଣସି ନା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ କୌଶଳକରି ତୁମକୁ ଅଡୁଆରେ ପକାଇଦେବ । ତେଣୁ ମୁଁ କହୁଛି, ତୁମେ ଗୋଡ଼େ ଗୋଡ଼େ ସାବଧାନ ରହିଥିବ ।"

କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇ ବାରହା ଜବାବ ଦେଲା, "ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ସାବଧାନ ରହିବି । ତୁମର ସହାନୁଭୂତି ଓ ସତର୍କବାଣୀ

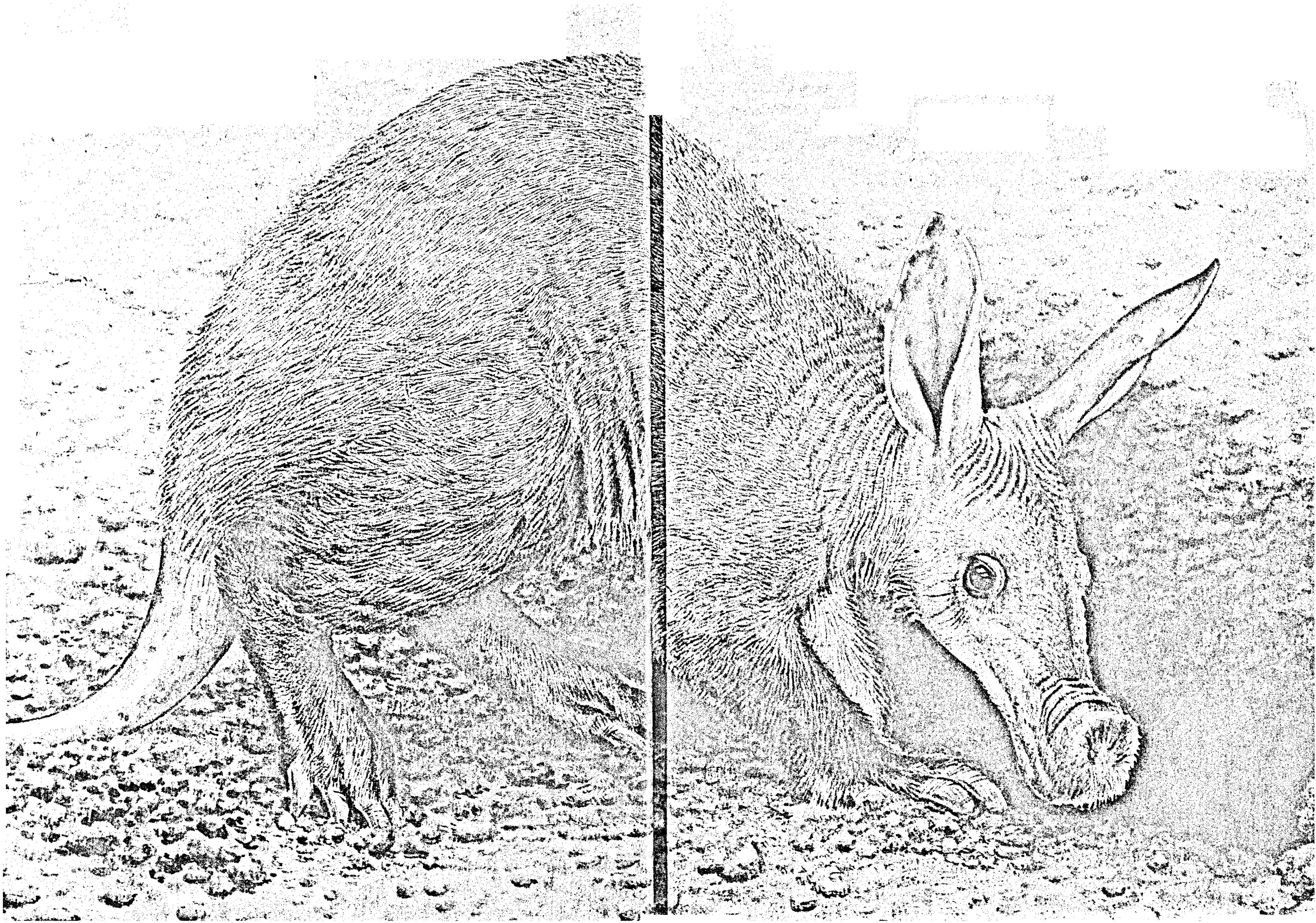

ପାଇଁ ଅନେକ ଧନ୍ୟବାଦ । ତୁମେ କ'ଣ ଏଠାରେ ଅଧିକ ସମୟ ରହିବ ?"

"ମୋର ତ କେତେ ନା କେତେ ଗାତ ରହିଛି; ତେଣୁ ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଜାଗାରେ କାହିଁକି ଅଧିକ ସମୟ ରହିବି ? ମାତ୍ର, ତଥାପି ମୁଁ ଏଠାରେ ଆଉ କେତେଟା ଦିନ ନିଶ୍ଚୟ ରହିବି । ଯଦି ତୁମେ ମୋ' ସାହାଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରିବ, ତେବେ ମୁଁ ଏଇଠି ଥିବି ।" – ଉଇଖିଆ ଉତ୍ତରଦେଇ କହିଲା ।

ବାର୍‌ହା ହାତୀ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ଏକାଠି ଖାଇବସିବାବେଳେ ସେମାନେ ବହୁତ ସମୟ କଥାହେଲେ । ହାତୀ ଗଛରୁ ଡାଳ ଭାଙ୍ଗି ପ୍ରାତଃଭୋଜନ କଲା, ବାର୍‌ହା ଘାସମୂଳ ଆଉ କନ୍ଦାଗୁଡ଼ିକୁ ଖୋଳି ଖାଇଲା । ହାତୀର ବନ୍ଧୁପଣ ଦେଖି ବାର୍‌ହା ଅତିଶୟ ମୋହିତ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ବାର୍‌ହାର ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଶଂସାକରି ହାତୀ କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭକରିବା ମାତ୍ରକେ ବାର୍‌ହା ହାତୀର ଦୟାର୍ଦ୍ରତା ଓ ବଢ଼ିଆପଣରେ ଏକାବେଳେକେ ବିଗଳିତ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ସେତେବେଳକୁ ସିଏ ତା' ସାଙ୍ଗ ଉଇଖିଆର ସତର୍କବାଣୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ଭୁଲିଗଲା ।

ତା' ମନକୁ ଉଷତକରାଇ ହାତୀ କହୁଥାଏ, "ବାର୍‌ହା ଭାଇ, ତୋ' ଦାନ୍ତ ଦୁଇଟାର ପ୍ରକୃତରେ ତୁଳନା ନାହିଁ । ଏହିସବୁ ପ୍ରଶଂସାବାକ୍ୟ ଶୁଣି ବାର୍‌ହା ଆନନ୍ଦରେ ସରମି ଯାଉଥାଏ । ହାତୀ ପୁଣି କହିଲା, "ମୁଁ ଭାବୁଛି ଯଦି – ନାଇଁ ନାଇଁ, ତୋ' ଠାରୁ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଦାନଟାଏ ମାଗିବା ମୋତେ ଉଚିତ ହେବନାହିଁ !"

ବାର୍‌ହା ପଚାରିଲା, "କହୁନ ହାତୀଭାଇ, ମୋ' ଠାରୁ ତୁମେ କ'ଣ ମାଗୁଛ ।" ସେତେବେଳକୁ ସିଏ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ହାତୀର କୌଶଳ ଭିତରେ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା ଓ ବୁଦ୍ଧି ହରାଇ ସାରିଥିଲା ।

"ତୁମର ଦାନ୍ତ ଦୁଇଟାକୁ ମୁଁ ଥରେ ପରୀକ୍ଷାକରି ଦେଖନ୍ତି । ସେହିଭଳି ଗୋଟିଏ ବଢ଼ିଆ ଅଳଙ୍କାର ପିନ୍ଧି ମୁଁ କିପରି ଦିଶୁଛି, କେବଳ ସେତିକି ଦେଖନ୍ତି । ଆଉ ଜବାବଦେଇ କହୁଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଫେରାଇ ଦିଅନ୍ତି ।"

ନୂତନ ସାଙ୍ଗଟିର କଥା ରଖିବାକୁ ବାର୍‌ହା କେଡ଼େ ଖୁସୀହୋଇ ସମ୍ମତ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ନିଜ ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ କାଢ଼ି ବାହାର କରିଦେଲା । ହାତୀ ତରତର ହୋଇ ନିଜର ସାନ ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ହୁଗାଳି କାଢ଼ିଆଣିଲା ଏବଂ ତା' ଜାଗାରେ ବଡ଼ ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକ ନେଇ ପିନ୍ଧି ପକାଇଲା । ପାଖରେ ଥିବା ଗଡ଼ିଆଟିକୁ ଯାଇ ହାତୀ ନିଜ ନୂଆ ରୂପର ପ୍ରତିଛବିଟିକୁ ଦେଖିଲା ଏବଂ ସେହି ସୁନ୍ଦର ରୂପଟିକୁ ଦେଖି ସେ କେଡ଼େ ଖୁସୀ ହୋଇଗଲା ।

ହାତୀ ଗର୍ବକରି କହୁଥାଏ, "ହଁ, ଏଗୁଡ଼ିକ ମୋ' ଦିହରେ ଭାରି ସୁନ୍ଦରଭାବରେ ଖାପଖାଇ ଯାଉଛନ୍ତି ।" ତା' ପରେ ତାକୁ ଏତେ ବିଶ୍ୱାସ କରିଥିବା ବିଚରା ବାର୍‌ହାକୁ ମାରିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା ଏବଂ ନିଜର ଏହି ନୂତନ ପ୍ରାପ୍ତିଟି ସହିତ ସେଠାରୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । କହୁଥାଏ, "ଏହି ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଁ ତୋତେ ଆଉ ମୋଟେ ଫେରାଇବି ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକ ମୋ' ର, ମୋ' ର, – ମୋ' ର !"

ବିଚରା ବାର୍‌ହା ଚୋରି ହୋଇଯାଇଥିବା ତା'ର ସେହି ବଢ଼ିଆ ଦାନ୍ତଦୁଇଟି ବଦଳରେ ହାତୀର ସାନ ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଲଗାଇଲା । ଏପରିକରି ସିଏ ଯେ କେଡ଼େ ଅଜବ ଦେଖାଯାଉଛି, ସେକଥା ସେ ଭଲକରି ଜାଣିଥିଲା ଏବଂ ତା' ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟକୁ, ସିଏ ବିରସ ମନରେ ଘରକୁ ଫେରିଯିବାକୁ ବସିଛି, ଏହି ସମୟରେ ଘୋର ବର୍ଷା ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା । ଏହିପରି ଭାବରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହତୋତ୍ସାହହୋଇ ଘରକୁ ଫେରି ଉଇଖିଆ ସହିତ ତା'ର ସାକ୍ଷାତ ହେଲା ।

ଭାରି ବିକଳହୋଇ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ବାର୍‌ହା ଉଇଖିଆକୁ କହିଲା, "ଭାଇ, ହାତୀ ବିଷୟରେ ମୁଁ ତୁମର ସତର୍କବାଣୀକୁ ଏକାବେଳେକେ ଭୁଲିଗଲି । ମୁଁ ସତରେ କେଡ଼େ ବୋକା କହିଲ ! ବର୍ତ୍ତମାନ ହାତୀ ମୋ' ସୁନ୍ଦର ଦାନ୍ତଦୁଇଟି ପିନ୍ଧି ଚାଲିଗଲା ଓ ମୁଁ ତା'ର ଏହି ସାନଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ପାଇଲି ।"

ବାର୍‌ହାର କଥା ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଉଇଖିଆ ଭାରି ରାଗି ରାଗି ଉଠୁଥାଏ । ଶେଷରେ କହିଲା, "ବିଚରା ମୋ' ସାଙ୍ଗଟି !

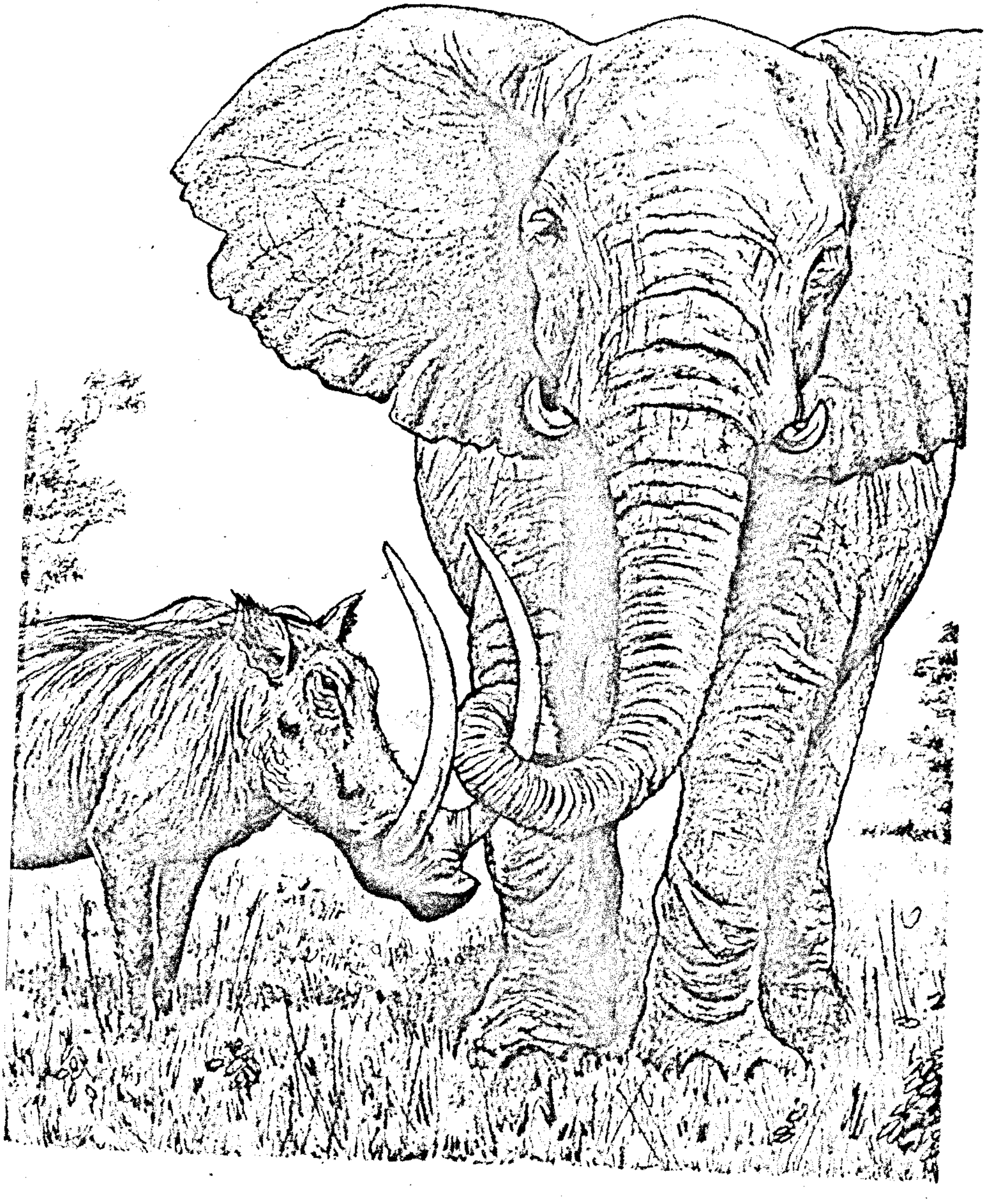

ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲଜ୍ଜାର କଥା ଓ ଏପରିଭାବରେ ତୁମକୁ ଠକି ଦେଇଥିବା ହେତୁ ହାତୀ ଅବଶ୍ୟ ଦଣ୍ଡ ପାଇବ । ତା'ର ଆଉ ପ୍ରକୃତ ଘର ବୋଲି କିଛି ରହିବନାହିଁ ଓ ତା' ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକ ସକାଶେ ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଶିକାରକରି ମାରିଦେବାକୁ ସର୍ବଦା ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିବେ । ମାତ୍ର, ତୁମେ ଏଣିକି ନିରାପଦ ରହିବ ଏବଂ ତୁମର ବାକୀ ଜୀବନପାଇଁ ଏକ ଗର୍ତ୍ତରେ ଯାଇ ଆଶ୍ରୟ ନେଇପାରିବ ।"

ବାରହା ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରୁନଥାଏ । ସେ ପଚାରିଲା, "ମାତ୍ର ମୁଁ କିପରି ଗୋଟାଏ ଗାତରେ ଯାଇ ରହିପାରିବି ? ମୁଁ କ'ଣ ଗାତଟାଏ ଖୋଳିପାରିବି ?"

"ତୁମେ ମୋ'ର ଗାତଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବ । ମୋ'ର ତ କେତେ କେତେ ଗାତ ରହିଛି ଓ ମୁଁ ସବୁବେଳେ ନୂଆ ନୂଆ ଗାତ ବି ଖୋଳିବାରେ ଲାଗିଛି । ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଗାତ ରହିଥିବ ।"

ସେହି ଦିନଠାରୁ ପୁରୁଷ ପୁରୁଷ ଧରି ବାରହାମାନେ ଲୁଣ୍ଠନକାରୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଓ ଖରାପ ପାଗବେଳେ ମଧ୍ୟ ନିରାପଦ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ଓ ଉଇଖିଆମାନଙ୍କ ଗାତରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇପାରୁଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ଉଇଖିଆର ଦୟାଳୁତାକୁ ହିଁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଉଇଖିଆ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି:

ଆଫ୍ରିକୀୟ ଆ'ର୍ଡ୍‌ଭାର୍କ୍ (Orycteropus afer)
ଏହାକୁ ପିମ୍ପୁଡ଼ିଆ ଭାଲୁବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ ।
ଏକୁଟିଆ ରହେ ଓ ରାତିରେ ବାହାରେ ।

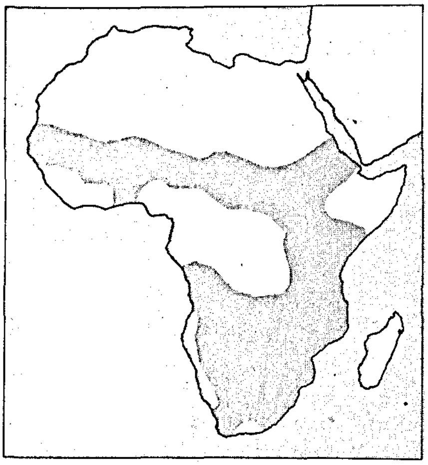

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଉଚ୍ଚତା	2 ଫୁଟ	11/4 ଫୁଟ
ଓଜନ	120 ପାଉଣ୍ଡ	115 ପାଉଣ୍ଡ
ଜନ୍ମବେଳେ ଓଜନ	4 ପାଉଣ୍ଡ	4 ପାଉଣ୍ଡ
କ୍ଷୀର ଛାଡ଼ିବା ବୟସ	4 ମାସ	4 ମାସ
ଯୌବନର ବୟସ	2 ବର୍ଷ	2 ବର୍ଷ
ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟ	-	7 ମାସ
କେତେଟି ଛୁଆ ହୁଏ	-	ଗୋଟିଏ
ଜୀବନକାଳ	10 ବର୍ଷ	10 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ଆଫ୍ରିକାର ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉଇଖିଆ ଏକ ଅନନ୍ୟ ଜୀବ । ସିଏ ବାହାରୁ ଘୁଷୁରିପରି ଦେଖାଯାଏ; ଲମ୍ବା ମୁହଁ, ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା କାନ ଏବଂ ଅଳପ ଗୁମଥିବା ଫିକା ହଳଦିଆ - ଧୂସର ରଙ୍ଗର ଦେହ । ମାତ୍ର, ଏତିକି ବ୍ୟତୀତ ଆଉ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସାଦୃଶ୍ୟ ନାହିଁ । ଚେହେରା ବିଷୟରେ କହିବାକୁଗଲେ, ଶରୀରଟା ଧନୁପରି ବଙ୍କା ଏବଂ ପଛଗୋଡ଼ ଦୁଇଟା ଆଗଗୋଡ଼ ତୁଳନାରେ ଅନେକ ଅଧିକ ବଡ଼ ଓ ଅଧିକ ଭାରି ହୋଇଥିବାରୁ ପିଠିର ପଛଆଡ଼କୁ ହିଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ଦେଖାଯାଉଥାଏ । ଉଇଖିଆର ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ମୋଟା ଏବଂ ତଳକୁ କ୍ରମଶଃ ମୁନିଆଁହୋଇ ଶୁଣ୍ଢପରି ଝୁଲୁଥାଏ । ଗୋଡ଼ଗୁଡାକ ଓଜନିଆ, ଭାରି ଶକ୍ତିଶାଳୀ, ଗୋଡ଼ର ପଂଝାମାନ ବଡ଼ ବଡ଼, ମାଟି ଖୋଳିବାପାଇଁ ଖୁବ୍ ଅନୁକୂଳ ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଉଇଖିଆ ଜଙ୍ଗଲିଆ ଅରମା, ବୁଦା ଜାଗା ଓ ତୃଣ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହିବାକୁ ଅଧିକ ଭଲପାଏ । ଭୂଇଁ ବାଲିଆ ହୋଇଥିଲେ ଆହୁରି ଭଲ । ବଢ଼ିପାଣି ଆସୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକୁ ଏଡ଼ି ରହିଥାଏ । ଉଇଖିଆଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ ସବୁବେଳେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେନାହିଁ, ମାତ୍ର ସେମାନେ ବେଶ୍ ବିସ୍ତୃତ ଅଞ୍ଚଳରେ ବାସକରନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟାସ : ଏକୁଟିଆ ରହେ, ପ୍ରାୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବରେ ରାତିରେ ହିଁ ବାହାରକୁ ବାହାରେ । ରାତି ନଅଟା ପୂର୍ବରୁ ତାକୁ କ୍ୱଚିତ୍ ବାହାରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ମାତ୍ର, ରାତିକ ମଧ୍ୟରେ ଆହାର ଖୋଜି ଖୋଜି ସେମାନେ ଏକାଧିକ ମାଇଲ୍ ଖେଦି ଆସିପାରନ୍ତି ।

ଆହାର୍ ଖୋଜୁଥିବା ସମୟରେ ସେମାନେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲନ୍ତି । ଶିକାରକୁ ସୁଂଘି ବୁଲୁଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କର ନାକ ଭୂଇଁର ଖୁବ୍ ନିକଟରେ ଥାଏ । ସେମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ଆଦୌ ସେପରି ଶକ୍ତିଶାଳୀ ନୁହେଁ ସତ, ମାତ୍ର ସୁଂଘିବା ଶକ୍ତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଖର, ଶୁଣିବା ଶକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହିପରି ପ୍ରବଳ । ଯଦି ଟିକିଏ କୌଣସି କାରଣରୁ ତରକି ଯିବେ, ତେବେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ବେଗରେ ଦଉଡ଼ି ପଳାଇ ଯାଇପାରିବେ ।

ଉଇଖିଆ ଆ'ର୍ଡ୍‌ଭାର୍କ୍‌ମାନେ ଅଳ୍ପଗଭୀର ସାମୟିକ ଗାତମାନ ଖୋଳି ରହିଥାନ୍ତି, ଯେଉଁଠାରେ କି ସେମାନେ ରାତିଏ କିମ୍ବା ଦୁଇରାତି ପାଇଁ ରହିପାରିବେ । ମାତ୍ର, ସେମାନଙ୍କର ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ସ୍ଥାୟୀ ବାସସ୍ଥାନ ପାଇଁ ସୁବିସ୍ତୃତ ଗାତସବୁ ମଧ୍ୟ ରହିଥାଏ, ଯେଉଁଠି ଅନେକସଂଖ୍ୟକ କୋଠରି ଥାଏ ଏବଂ ଏକାଧିକ ପ୍ରବେଶଦ୍ୱାର ରହିଥାଏ । ଏହିସବୁ ଗାତ ସେମାନଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳର ନାନା ସ୍ଥାନରେ ବିକ୍ଷିପ୍ତହୋଇ ରହିଥାଏ । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଖାତ ସାଧାରଣତଃ ଆକାରରେ ଦୁଇ ବର୍ଗମାଇଲ (୨ ବର୍ଗ – କିଲୋମିଟର) ଯାଏ ଲମ୍ବି ରହିଥାଏ । ଘର ହିସାବରେ ପୁରୁଣା ଗାତଗୁଡ଼ିକର ମହତ୍ତ୍ୱ ଅଧିକ, ଛୁଆଦେବା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅଧିକାଂଶ ଆଫ୍ରିକୀୟ ପ୍ରାଣୀ ଏହିପରି ମନେକରିଥାନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟ : ଆ'ର୍ଡ୍‌ଭାର୍କ୍ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଖାଏ, ଉଇ ଖାଏ । ସୁଂଘି ସୁଂଘି ସେମାନେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଓ ଉଇ ବସାମାନଙ୍କୁ ଠାବ କରନ୍ତି । ତା'ପରେ ସେମାନେ ସେହି ବସାମାନଙ୍କୁ ଖୋଳନ୍ତି ଓ ଡିମ୍ବ, କୋଷ ଅଥବା ବଡ଼ ପ୍ରାଣୀ ଯାହାକିଛି ପାଆନ୍ତି, ନିଜର ଲମ୍ବା ଅଠାଳିଆ ଜିଭରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଚାଟି ଆଣନ୍ତି ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ମଇରୁ ଅଗଷ୍ଟ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଶୀତମାସରେ ଗୋଟିଏ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହୁଏ । ଜନ୍ମବେଳେ ଛୁଆର ଆଖି ଫିଟି ନଥାଏ, ଦେହରେ ରୁମ ବି ନଥାଏ । ଛୁଆ ଯେଉଁ ଏନ୍ତୁଡ଼ିଘରଟିରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥାଏ, ସେହିଠାରେ ଏକୁଟିଆ ରହିଥାଏ । ମାଆ ମଝିରେ ମଝିରେ ଆସି ତା'ର ଯତ୍ନ ନିଏ ।

ଦୁଇ ତିନିମାସ ପରେ, ମାଆ ରାତିରେ ଆହାର ଖୋଜି ବାହାରିବା ସମୟରେ ଛୁଆ ବି ସାଙ୍ଗରେ ଯାଇପାରେ ଏବଂ ସିଏ ଛଅ ମାସର ହୋଇଗଲେ, ଛୁଆ ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ ବି ମାଟି ଖୋଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭକରେ । ଛୁଆ ମାଆ ସହିତ କେତେ ମାସଯାଏ ରହେ, ସେକଥା ଜଣାଯାଇନାହିଁ; ମାତ୍ର ଦୁଇବର୍ଷ ହେବାଯାଏ ସେମାନଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିପକ୍ୱତା ଆଦୌ ଆସି ନଥାଏ ।

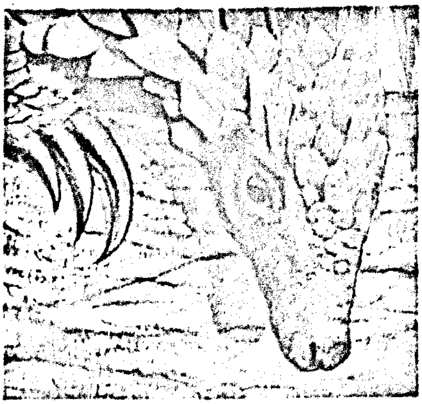

ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ଦେହରେ କାତି ଅଛି କାହିଁକି ?

(ଆଙ୍ଗୋନି ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ପ୍ରଥମେ ପୁରାତନକାଳରେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ର ଦେହରେ ଘନ ଓ ବହଳ ରୋମ ଥିଲା । ତାହା ଯେ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଉଥିଲା ତା' ନୁହେଁ, ତା'ର ରକ୍ଷା ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲା; କାରଣ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ନିର୍ଭୟରେ ମହୁଫେଣାମାନଙ୍କୁ ବି ଲୁଟି ଆଣୁଥିଲା । ମହୁଖିଆ ଭାଲୁ ହିଁ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ର ପ୍ରଧାନ ଶତ୍ରୁ ଥିଲା । ମହୁ ତ ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା; ତେଣୁ ମହୁପାଇବା ନିମନ୍ତେ ସେ ମହୁଫେଣାର ଦୁଆର ପଛକୁଯାଇ ଏପରି ଗୋଟାଏ ଭୟଙ୍କର ଗନ୍ଧ ଛାଡ଼ି ଦେଉଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ କି ମହୁମାଛିମାନେ ନିଦ୍ରାସକ୍ତହୋଇ ପଡୁଥିଲେ । ମାତ୍ର, ଏଇଟି ସତ୍ତ୍ୱେ ଏବଂ ତା'ର ବହଳ ଓ କଠିନ ଚମଡ଼ାଟା ସତ୍ତ୍ୱେ ତାକୁ ତଥାପି ମହୁମାଛିମାନେ ବେଳେବେଳେ ଆସି ନାହୁଡ଼ ମାରି ଦେଉଥିଲେ । ମାତ୍ର, ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ଦେହରେ ରହିଥିବା ସୁନ୍ଦର ରୋମର ଆବରଣଟି ତାକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁରକ୍ଷା ଦେଉଥିଲା ଏବଂ ସିଏ ଅବାଧରେ ମହୁମାଛିମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସେମାନଙ୍କର ବହୁମୂଲ୍ୟ ମହୁକୁ ଲୁଟି ଆଣିପାରୁଥିଲା । ଶେଷରେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ଏବଂ ମହୁଖିଆ ଭାଲୁର କବଳରୁ ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ନା କୌଣସି ସୁରକ୍ଷା ଦେବାଲାଗି ମହୁମାଛିମାନେ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଯାଇ ଗୁହାରି କରିଥିଲେ ।

ସେମାନେ ଦୁହେଁଯାକ ତ ମହୁ ଲୁଟିକରିବାରେ ଏପରି ପାରଙ୍ଗମ ଥିଲେ; ତେଣୁ, ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ କିଏ ତଥାପି ଅଧିକ ପାରଙ୍ଗମ, ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ସେକଥା ଜାଣିବେ ବୋଲି ସ୍ଥିରକଲେ । ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଯିଏ ଅଧିକ ପାରଙ୍ଗମ ହୋଇଥିବ, ତାହାଠାରୁ ତା' କୌଶଳଟିକୁ କାଢ଼ି ନିଆଯିବ ନାହିଁ । ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ଓ ମହୁଖିଆ ଭାଲୁ ଉଭୟେ ଉତ୍ସାହରେ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବାହାରିପଡ଼ିଲେ, କାରଣ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଏହି ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ବିଜୟ ଲାଭକରିବାକୁ ଓ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଏହି ପ୍ରିୟ ଖାଦ୍ୟଟିର ଅଧିକାରୀହୋଇ ରହିବାକୁ ପ୍ରବଳଭାବରେ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ ।

ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ କୌଶଳୀ ଥିଲା, ନିଜର ଲମ୍ବା ଓ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଆଗଗୋଡ଼ ଦୁଇଟାରେ ଓ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ନଖଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ସିଏ ତରତରହୋଇ ମହୁଫେଣାଗୁଡ଼ାକୁ ଖୋଲିଦେଲା । ତା'ପରେ ଲମ୍ବା ଜିଭଟାକୁ ବଢ଼ାଇଦେଇ ମହୁକୁ ଚାଟି ଆଣିଲା ଏବଂ ମହୁଫେଣାକୁ ସବୁଠାରୁ କମ୍ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥିଲା ।

ମାତ୍ର ମହୁଖିଆ ଭାଲୁ ମହୁ ପାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତରତର ହୋଇ ମହୁଫେଣାକୁ ଖୋଲିଦେବାକୁ ଯାଇ ସବୁକିଛିକୁ ନଷ୍ଟ କରିପକାଇଲା । ତାକୁ ମହୁଚଢ଼େଇ ବି ଆସି କିଛି ସାହାଯ୍ୟକଲା । ସିଏ ସବୁବେଳେ ମହୁଖିଆ ଭାଲୁକୁ ମହୁଫେଣାଗୁଡ଼ିକୁ ଠାବକରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ଏବଂ ସୁସ୍ୱାଦୁ ମହୁରୁ ଭାଗ ବି ପାଉଥିଲା । ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଶୁଣାଇବାର ସମୟ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଆସୁଥିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ଅଧିକ ଉତ୍କଟ ହେବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ମହୁଖିଆ ଚଢ଼େଇ କାଳେ ହାରିଯିବବୋଲି ଭାରି ଡରୁଥାଏ । ଦିନେ, ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଆକାରର ମହୁଫେଣା ଲୁଟି କରୁଥିବାବେଳେ ମହୁମାଛିଙ୍କ ଠାରୁ ବିଶେଷଭାବରେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ କାମୁଡ଼ା ସହୁଥିବା ସମୟରେ ସେ ହଠାତ୍ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିପାରିଲା ଯେ, ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ର ଦେହ ଉପରେ ବହଳ ରୋମର ଆବରଣଟିଏ ରହିଛି ବୋଲି ସିଏ ଏପରି ପାରଙ୍ଗମ ଭାବରେ ସବୁ କରିପାରୁଛି । ତେଣୁ କୌଣସି ଅସାଧୁ ଉପାୟରେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌କୁ ପରାସ୍ତ କରିବାପାଇଁ ସେ ଏକ ଉପାୟ ପାଞ୍ଚିଲା ।

ଦିନେ ରାତିରେ ମହୁଖିଆ ଭାଲୁ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ଶୋଇଥିବା ସମୟରେ ସେଠାରେ ଯାଇ ଗଳିକରି ପଶିଲା ଏବଂ ତା' ଦେହ ଉପରଯାକ ମହୁ ଢାଳିଦେଲା । ଏତେ କଥାରେ ମଧ୍ୟ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ନାହିଁ । ତା'ପରେ ମହୁଖିଆ ଭାଲୁ ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ମହୁ ତଳେପକାଇ ପାଖରେ ଥିବା ନାଲି ଭୟଙ୍କର ପିମ୍ପୁଡ଼ିମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବସାଯାଏ ବାଟଟିଏ ତିଆରି କରିଦେଲା । ପିମ୍ପୁଡ଼ିମାନଙ୍କୁ ମହୁଠାରୁ ଆଉ କେଉଁ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅଧିକ ସୁଆଦ ଲାଗନ୍ତା ? ଭୟଙ୍କର ନାଲି ପିମ୍ପୁଡ଼ିମାନେ ହଜାର

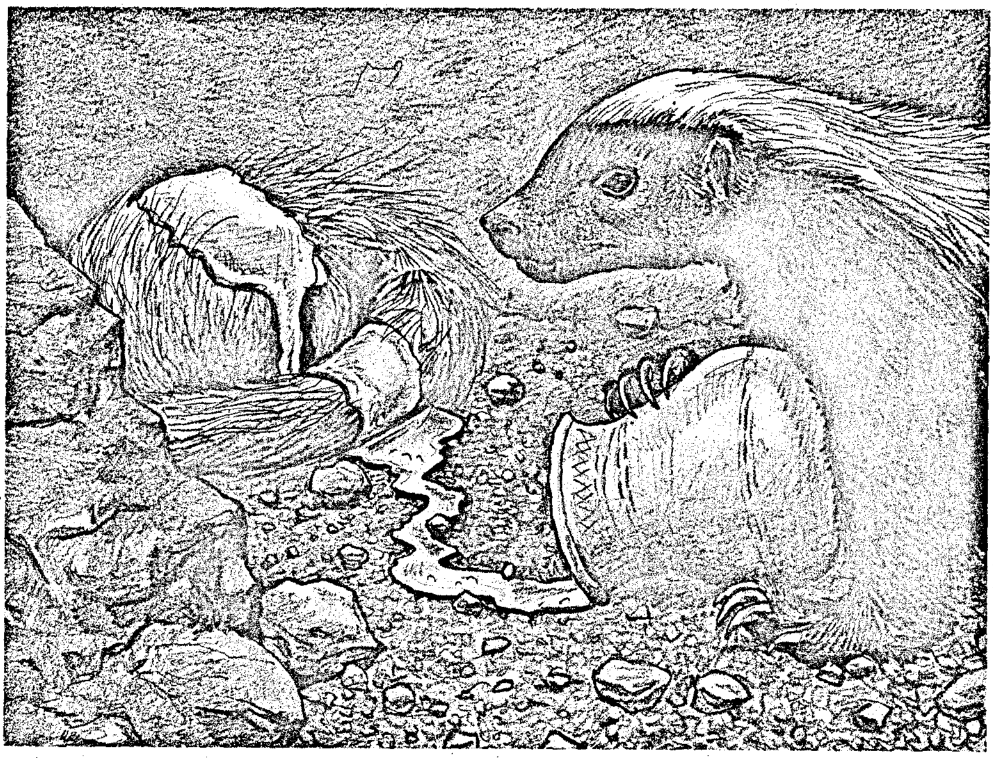

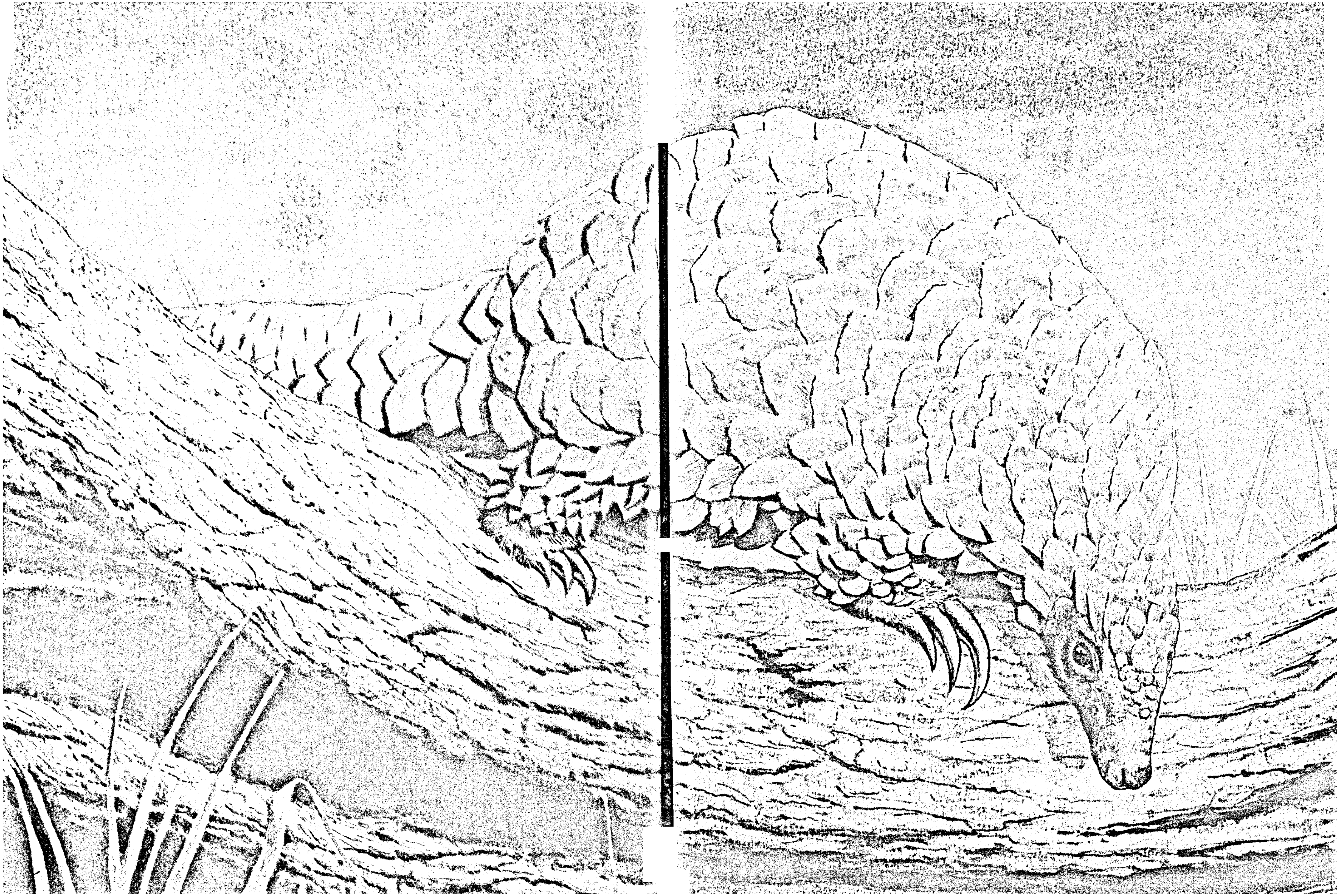

ହଜାର ସଂଖ୍ୟାରେ ଆସି କାମୁଡ଼ିବାରୁ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ର ନିଦ ଚାଉଁକିନା ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ତା' ଦେହରୁ ପିମ୍ପୁଡ଼ିମାନେ ମହୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ପିମ୍ପୁଡ଼ିମାନଙ୍କୁ ରୋଧିବାକୁ ତାହାର ଆଦୌ କୌଣସି ଶକ୍ତି ନଥିଲା । କିଛି ସମୟପରେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏହି ଭୟଙ୍କର କାମୁଡ଼ା ପିମ୍ପୁଡ଼ିମାନଙ୍କ ଠାରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେ ଏକାବେଳେକେ ବିକଳ ହୋଇପଡ଼ିଲା ।

ପାଖରେ କେଉଁଠି ବୁଦାରେ ନିଆଁ ଲାଗିଥିଲା, ବିକଳରେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ସେହି ନିଆଁ ଉପରେ ଯାଇ ଗଡ଼ିଗଲା । ପିମ୍ପୁଡ଼ିମାନେ ଛଟପଟ ହୋଇ ମରିଗଲେ ସତ, ମାତ୍ର ତଦ୍ୱାରା ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ର ସୁନ୍ଦର ରୋମାବୃତ ଦେହଟି ମଧ୍ୟ ପୋଡ଼ିଗଲା । ତା'ର ଗୋଲାପୀ ରଙ୍ଗର ଚମ ଫୋଟକା ହୋଇ ଫୁଲିଗଲା । ଏହି ଦାରୁଣ କଷ୍ଟରୁ ମୁକ୍ତହୋଇ ଆସିବାପରେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ଯେତେଥର କୌଣସି ମହୁଫେଣା ପାଖକୁ ଗଲା, ସେଠାରେ ମହୁମାଛିମାନେ ତାକୁ କାମୁଡ଼ି କିଲିବିଲି କରିପକାଇଲେ ।

ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନିଚ୍ଛା ସହିତ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ମହୁଖିଆ ଭାଲୁର ପକ୍ଷରେ ହିଁ ବିଜୟର ଘୋଷଣା କଲେ । ମାତ୍ର; ନିଜର ବୁଦ୍ଧି ଅପେକ୍ଷା ପ୍ରତାରଣା ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଜିତିଥିବାରୁ ସେ ତାକୁ ଭର୍ତ୍ସନା ମଧ୍ୟ କଲେ । ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ର ଦୁଃଖରେ ସଦୟହୋଇ ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସୁରକ୍ଷା ମିଳିବ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ । ସେ କହିଲେ ଯେ; ଏହି କ୍ଷତିର ପୂରଣ ସ୍ୱରୂପ ଏଣିକି ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଓ ଉଇମାନଙ୍କୁ ଆହାର କରିପାରିବ । ସେହିଦିନ ଠାରୁ ମହୁଖିଆ ଭାଲୁ ମହୁଫେଣା ଭାଙ୍ଗି ଖାଉଛି; ଅବଶ୍ୟ ତାକୁ ସେଥିପାଇଁ ମହୁମାଛି ମାନଙ୍କର କାମୁଡ଼ା ସହିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ନିଜ ଦେହ ଉପରେ ଉପରକୁ ଉପରକୁ ଚଢ଼ି ରହିଥିବା କଣ୍ଟାଳିଆ କାତିର ଗୋଟିଏ ଆବରଣ ପରିଧାନ କରିଛି । ସେହି କାତିମାନେ ତାକୁ ଭୟଙ୍କର ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଓ ଉଇଙ୍କଠାରୁ ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଗାଇ ଦେଉଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଆହାରକରି ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ କ୍ରମେ ଆନନ୍ଦ ବି ଅନୁଭବ କଲାଣି ।

ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

କେପ୍ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ (Manis temmincki)

ଏହାକୁ କାତିଥିବା ପିମ୍ପୁଡ଼ିଖିଆ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ ।
ରାତିରେ ବାହାରେ, ଏକୁଟିଆ ରହେ ।

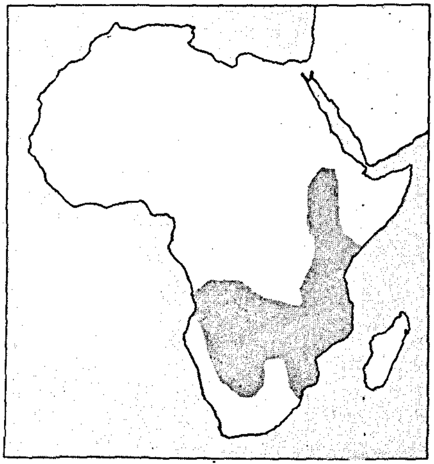

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଲମ୍ବ	2 ଫୁଟ	2 ଫୁଟ
ଓଜନ	33 ପାଉଣ୍ଡ	33 ପାଉଣ୍ଡ
ଜନ୍ମବେଳେ ଓଜନ	11 ଆଉନ୍ସ	11 ଆଉନ୍ସ
କ୍ଷୀର ଛାଡ଼ିବାର ବୟସ	3 ମାସ	3 ମାସ
ଯୌବନର ବୟସ	ଜଣାଯାଇନାହିଁ	ଜଣାଯାଇନାହିଁ
ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟ	-	ଜଣାଯାଇନାହିଁ
କେତୋଟି ଛୁଆ ହୁଏ	-	ଗୋଟିଏ
ଜୀବନକାଳ	ଜଣାଯାଇନାହିଁ	ଜଣାଯାଇନାହିଁ

ଚିହ୍ନଟ : ଦେହ ଉପରେ ଖର, କଠିନ, ମାଟିଆ ରଙ୍ଗର କାତିରେ ତିଆରି ଆବରଣଟିଏ ରହିଥିବାରୁ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌କୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରକେ ଚିହ୍ନି ହୋଇଯାଏ । ମୁଣ୍ଡରେ ଓ ଅଙ୍ଗପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗରେ ସାନ ସାନ କାତି ଥାଏ ଏବଂ ଦେହ ଓ ଲାଞ୍ଜରେ କିଞ୍ଚିତ୍ ଅଧିକ

ବଡ଼, ଅଧିକ ବହଳିଆ ଓ ଅଧିକ ଓଜନିଆ କାତି ରହିଥାଏ । ପେଟ, ତଳଦେହ ଓ ମୁହଁର ପାଖଗୁଡ଼ାକର ଚମଡ଼ା କଳା ରଙ୍ଗର । ସେହି ଚମଡ଼ା ଖୁବ୍ ଟାଣ ଓ ନମନୀୟ ।

ବାସସ୍ଥାନ : କେପ୍ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ସାଭାନା ଅଞ୍ଚଳରେ ଶୁଖିଲା ବୁଦାଜାଗାମାନଙ୍କରେ ରହେ । ବାଲିଆ ମାଟିକୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦକରେ । ଦିନବେଳେ ଉଇଖିଆ ଆ'ର୍ଡ୍‌ଭାର୍କମାନଙ୍କର ଗାଡ଼ରେ ବିଶ୍ରାମ ନିଏ, କାଠରେ ହୋଇଥିବା କୋରଡ଼ କିମ୍ବା ପାହାଡ଼ ଫାଟମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ରାମ ନେଇଥାଏ । ନିୟମିତ ସମୟରେ ପାଣି ପିଇବା ଦରକାର ନଥିବାରୁ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ମାନେ କେବଳ ବର୍ଷାଋତୁରେ ପାଣି ମିଳୁଥିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୁଷ୍କ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ବାସ କରିପାରନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟାସ : ଏକା ଏକା ଆହାର ଖୋଜିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି ଏବଂ ସାଧାରଣତଃ ରାତିରେ ବାହାରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବେଳେ ବେଳେ ଦିନରେ ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇଥାନ୍ତି ।

ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ମାନେ ଖୁବ୍ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲନ୍ତି ଏବଂ ପଂଝା ରହିଥିବା ସାନ ଆଗଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର ନକରି ଅନେକ ସମୟରେ ପଛଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ଚାଲିଥାନ୍ତି; ନିଜ ଲାଙ୍ଗୁଳକୁ ସେମାନେ ଭାରସାମ୍ୟ ରଖିବାରେ କାମରେ ଲଗାନ୍ତି । ସେମାନେ କାଠଗୋଡ଼ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ଚଢ଼ି ଡେଇଁଯାଇ ପାରନ୍ତି । ଭୟର ଆଶଙ୍କା ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ମାନେ କଠିନ ପେଣ୍ଡୁପରି ଗୋଲହୋଇ ପଡ଼ିଯାଆନ୍ତି ଓ ମୁହଁ ତଥା ତଳିପେଟକୁ ରକ୍ଷାକରିବା ସକାଶେ କାତିଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି ।

ପ୍ରାୟ ତିନି ବର୍ଗମାଇଲ (ଆଠ ବର୍ଗ – କିଲୋମିଟର) ଆକ୍ରାନ୍ତର ଅଞ୍ଚଳରେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ର ରାଜ୍ୟ ବିସ୍ତୃତହୋଇ ରହିଥାଏ । ଏହି ରାଜ୍ୟସୀମା ଭିତରେ ଏମାନେ ମାସେ ଦୁଇମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟି ଗୋଟିହୋଇ ବୁଲନ୍ତି ଏବଂ ତା'ପରେ ଆଉ ଏକ ନୂତନ ଅରାକୁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି । ଏକ ତୀବ୍ର ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ନିଜର ରାଜ୍ୟକୁ ଚିହ୍ନଟକରି ରଖିଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ମଳଦ୍ୱାର ପାଖରେ ଥିବା ଗ୍ରନ୍ଥିଗୁଡ଼ିକରେ ସେହି ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ନିର୍ଗତ ହେଉଥାଏ ।

ଖାଦ୍ୟ : ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ମାନେ ପ୍ରଧାନତଃ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଓ ଉଇମାନଙ୍କୁ ଖାଆନ୍ତି । ଗନ୍ଧବାରି ସେମାନଙ୍କର ବସାଗୁଡ଼ିକୁ ଠାବ କରନ୍ତି ଓ ନିଜର ବଳୁଆ ପଂଝା ରହିଥିବା ଆଗଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଦୁହିଁ ଆଣନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଅଠାଳିଆ ଲମ୍ବା ଜିଭ ରହିଥାଏ, ଯାହାକୁ ସେମାନେ ବସାଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ଗାଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରକୁ ପୂରାଇ ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ଗାତ ଭିତରୁ ଡିମ୍ବ, ସାନ ଶାବକ ଓ ବଡ଼ମାନଙ୍କୁ ତାହାରି ଦ୍ୱାରା ଚାଟି ଆଣନ୍ତି । ଖାଇବା ସମୟରେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ମାନେ ଗୁଡ଼ାଏ ମାଟି ଓ ବାଲି ବି ଖାଇଯାଆନ୍ତି । ସେହି ମାଟି ସେମାନଙ୍କର ଆହାରକୁ ମେଞ୍ଚା କରିଦିଏ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ହଜମ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟକରେ । କାରଣ ଚୋବାଇ ଖାଇବା ସକାଶେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ମାନଙ୍କର କୌଣସି ଦାନ୍ତ ନଥାଏ ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ବର୍ଷର ଶୁଖିଲା ଶୀତମାସମାନଙ୍କରେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍‌ର ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହୁଏ । ଥରକରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଛୁଆ ଜନ୍ମିଥାଏ । ଜନ୍ମ ସମୟରେ କାତିଗୁଡ଼ିକ କଅଁଳିଆ ଥାଏ, ମାତ୍ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ ଭିତରେ ଟାଣ ହୋଇଯାଏ । ଛୁଆ ତା'ର ମାଆର ପିଠିକୁ ପ୍ରାୟ ଷଣ୍ଢଆସି ବାଗରେ ଯାବୁଡ଼ିକରି ରହିଥାଏ । ଏହାର ଲମ୍ବ ଆଗ ପଂଝାଗୁଡ଼ିକ ମାଆ ପିଠିରେ କାତିଗୁଡ଼ିକର ତଳକୁ ଯାବୁଡ଼ି ଧରିଥାଏ ଏବଂ ତାହାର ଲାଞ୍ଜଟି ମାଆର ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ଚାରିପାଖରେ ଶକ୍ତଭାବରେ ଜାକିହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ଭାରି ସାନ ଥିଲାବେଳେ ପାଙ୍ଗୋଲିନ୍ ଶିଶୁ ମାଆର ଦେହ ଭିତରେ ଆଶ୍ରୟ ନିଏ, ମାଆ ନିଜେ ଗୁଡ଼ାଇହୋଇ ଛୁଆକୁ ମଝିରେ ରଖିଥାଏ । ବଡ଼ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାକୁ ଆଉ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବରେ ଏପରି ବନ୍ଦକରି ରଖିବା ସମ୍ଭବ ନହେଲେ ମାଆ ଛୁଆର ମୁଣ୍ଡ ଏବଂ କାନ୍ଧଗୁଡ଼ିକୁ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖିଥାଏ ଏବଂ ସେତେବେଳେ ଛୁଆର ଲାଞ୍ଜଟି ମାଆର ଦେହ ଚାରିପାଖରେ ଟାଣକରି ଗୁଡ଼ାଇହୋଇ ରହିଥାଏ । ଏହିପରି ଭାବରେ ମାଆ ଓ ଛୁଆ ଉଭୟେ ନିଜ ନିଜର ମୁଣ୍ଡ ଓ ତଳିପାଖଗୁଡ଼ିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରି ରଖନ୍ତି ।

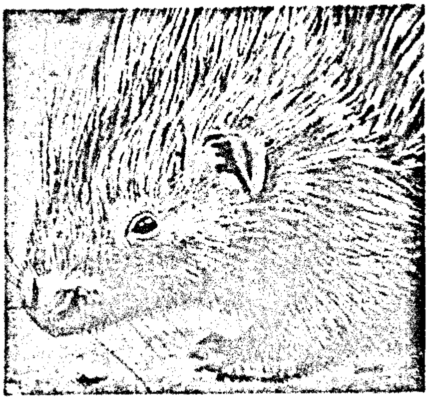

ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ଦେହରେ କାଠି କାହିଁକି ଅଛି ?

(ଗୋଟିଏ ବାଟୋଙ୍କା କାହାଣୀ)

ବହୁ ପୁରାକାଳରେ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ଗୋଟିଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ଜୀବ ଥିଲା ଏବଂ ତା' ଦେହର ଲୋମ – ଆବରଣଟି ତାକୁ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ମାନୁଥିଲା । ସିଏ ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଥିଲା ଓ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଅନେକେ ସେଥିପାଇଁ ତା'ର ପ୍ରଶଂସା କରୁଥିଲେ, ଏଥିରେ କ୍ରମେ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀର ଭାରି ଗର୍ବ ହୋଇଗଲା ।

ଦିନେ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ବିଲୁଆ ସହିତ କ'ଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛି, ସେହି ସମୟରେ ସେ ଖୁବ୍ ଆତ୍ମଗର୍ବ ଦେଖାଇ କହିଲା ଯେ, ଯଦି ଅନ୍ୟ ଜୀବମାନେ ମଧ ତାହାରିପରି ଏଡ଼ିକି ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥାଆନ୍ତେ, ତେବେ ପୃଥିବୀ ଏକାବେଳେକେ ଏକ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ଜାଗା ହୋଇପାରନ୍ତା । ଏପରି ଗୋଟିଏ ଫୁଲା କଥାଶୁଣି ବିଲୁଆର ମନରେ ଭାରି ରାଗ ହେଲା ଏବଂ ସେ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀର ଏହି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ସବୁଦିନପାଇଁ ନଷ୍ଟ କରିଦେବାପାଇଁ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ତା'ପରେ କେତେଦିନ ଅନ୍ତେ ଆଉଥରେ ଦୈବାତ୍ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀର ବିଲୁଆ ସହିତ ଦେଖାହେଲା । ବିଲୁଆ ତାକୁ କହିଲା, "ଶୁଣୁ, ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ, ସେଇ ପାଣିଗଡ଼ିଆ ସେପାଖରେ କଣ୍ଟା ଜଙ୍ଗଲରେ ଗୋଟିଏ ଗାଙ୍ଗା ରହୁଛି, ଯିଏକି ତା' ପାଖରେ ଥିବା ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଔଷଧ ଦ୍ୱାରା ତୋ'ର ବର୍ତ୍ତମାନ ରୂପକୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର କରିଦେଇପାରିବ । ତୁ ସେଠିକି ଯାଇ ତା'ର ସାହାଯ୍ୟ ମାଗିବୁ । ଗଲାବେଳେ ତୋ' ଲୋମର କୋଟ୍‌ଟି ମୋ' ପାଖରେ ରଖିଦେଇ ଯିବୁ ଯେ, ସେଇଟି ଆଉ ତେଣେ ଖରାପ ହୋଇ ଯିବନାହିଁ ।" ବିଲୁଆ ଯେ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀର କେତେ ଭଲ ଚିନ୍ତା କରୁଛି, ସେହିପରି ଛଳନା କରୁଥିଲା ।

ଗର୍ବୀ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀଟା ବିଲୁଆର ଏହି କୌଶଳଜାଲରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଗଲା । ନିଜର ସେହି ବହୁ ପ୍ରଶଂସିତ କୋଟ୍‌ଟିକୁ କାଢ଼ି ବିଲୁଆର ଜିମାରେ ରଖିଗଲା । ବିଲୁଆକୁ ତା'ର ଏହି ସଦ୍‌ଭାବନା ସକାଶେ ଧନ୍ୟବାଦଦେଇ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ସେହି କଣ୍ଟାଜଙ୍ଗଲ ଆଡ଼କୁ ବାହାରି ଚାଲିଗଲା ।

ବୋକା ଝିଙ୍କ କଣ୍ଟାଜଙ୍ଗଲରେ ପହଞ୍ଚି କଣ୍ଟାଗୁଡ଼ାକୁ ଠେଲିପେଲି ମୋଟେ ଖଣ୍ଡେ ବାଟ ଯାଇଛି କି ନାହିଁ, ତା'ର ଦେହଟା ସାରା ବଡ଼ ସାଂଘାତିକଭାବରେ ବଡ଼ ବଡ଼ କଣ୍ଟାସବୁ ଫୋଡ଼ି ହୋଇଗଲା ଏବଂ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ମଧ ସେ

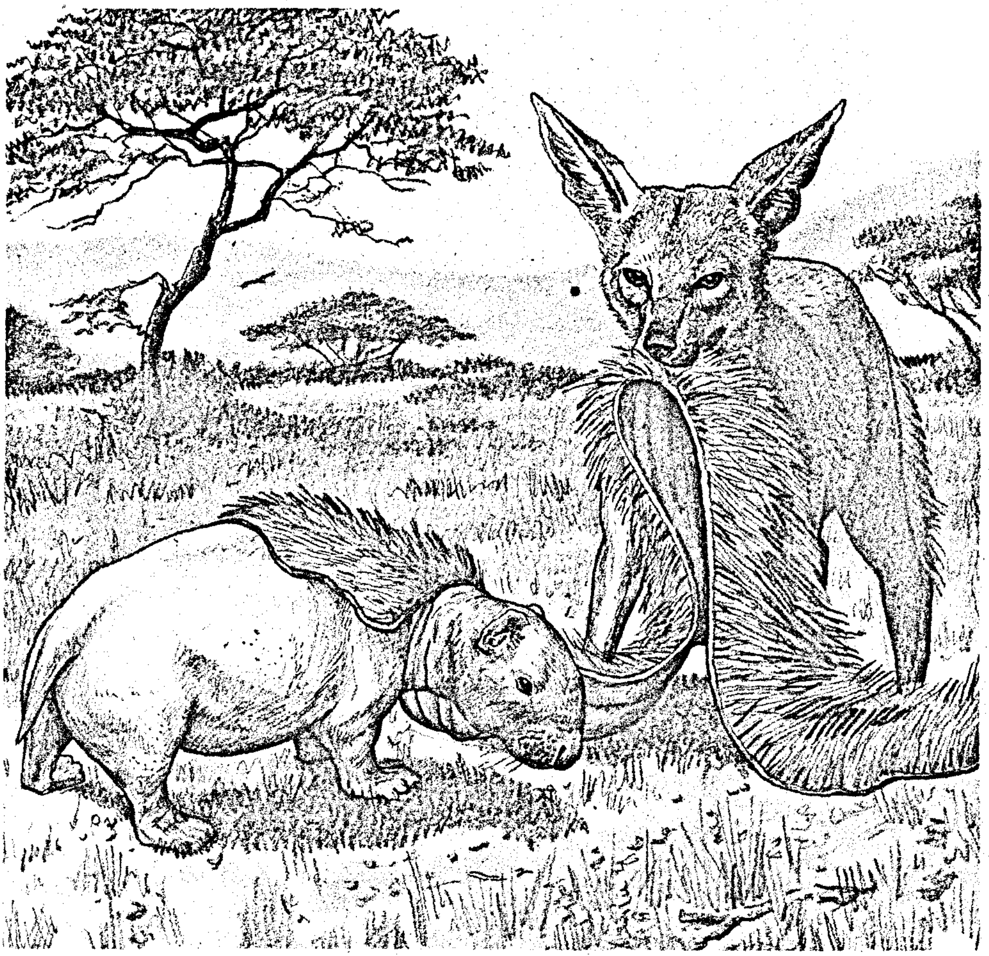

ଆଉ ଆଗକୁ ମୋଟେ ଯାଇ ପାରିଲାନାହିଁ । ବରଂ ବଡ଼ କଷ୍ଟରେ ନିଜକୁ ପଛକୁ ଠେଲିପେଲି ସେ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରୁ ବାହାରି ପାରିଲା । ଏଥିରେ ତାକୁ ଭାରି କଷ୍ଟ ହେଲା; କାରଣ ତା' ଦେହରେ ଲାଗିଯାଇଥିବା କଣ୍ଟାଗୁଡ଼ାକରୁ ଅଧିକାଂଶ ଭାଙ୍ଗିଗଲେ ଓ ସିଏ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଦୌ ତା' ଦେହରୁ କାଢ଼ି ବାହାର କରିପାରିଲାନାହିଁ ।

ଚତୁର ବିଲୁଆ କିରି କିରି ହସି କହିଲା, "ଆହା, ସେହି ଅସୁନ୍ଦରିଆ କଣ୍ଟାଗୁଡ଼ାକ ଉପରେ ତୁ ତୋ' ସୁନ୍ଦରିଆ କୋଟ୍‌ଟିକୁ ତ ଏଣିକି ମୋଟେ ପିନ୍ଧି ପାରିବୁନାହିଁ, ତେଣୁ ମୁଁ ନିଜେ ଏଇଟିକୁ ପିନ୍ଧୁଛି !" ଏବଂ, ଏତକ କହି ବିଲୁଆ ସେଠାରୁ ଚାଲିଗଲା । ବାଟଯାକ ଯାଉଥାଏ ଓ କିରି କରି ହସୁଥାଏ ।

ସେଥିଲାଗି ଆମେ ଏବେ ବିଲୁଆ ଗହଳ ଲୋମର ସୁନ୍ଦର କୋଟ୍‌ଟିଏ ପିନ୍ଧିଥିବାର ଦେଖିପାରୁଛୁ ଏବଂ କ୍ଷୀଣବୁଦ୍ଧି ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଲାଜରେ ଦିନବେଳେ କୁଆଡ଼େଯାଇ ଲୁଚିକରି ରହୁଛି । କେବଳ ଅନ୍ଧାର ହେଲେ ଯାଇ ସିଏ

ବାହାରକୁ ବାହାରୁଛି । କାରଣ ସବୁ ଜୀବ ସର୍ବଦା ତାକୁ ଦେଖି ଖାଲି ହସିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି; ଦିନେ ନିଜର ସୁନ୍ଦର ରୂପ ନିମନ୍ତେ ସିଏ କେଡ଼େ ଗର୍ବ କରୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କର ସେହି କଥାଟି ମନେ ପଡ଼ିଯାଉଛି ।

ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

କେପ୍ ପରକୁପାଇନ୍

(Hystrix africaeaustralis)

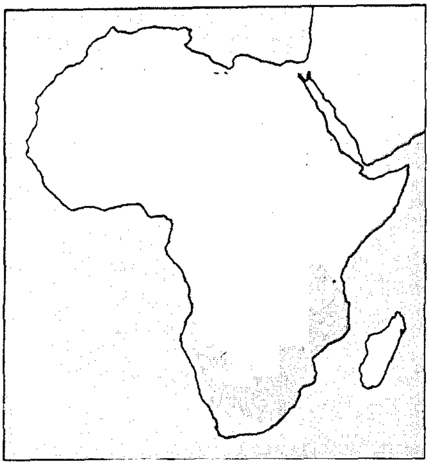

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଉଚ୍ଚତା	1 ଫୁଟ	1 ଫୁଟ
ଓଜନ	40 ପାଉଣ୍ଡ	40 ପାଉଣ୍ଡ
ଜନ୍ମବେଳର ଓଜନ	14 ଆଉନ୍ସ	14 ଆଉନ୍ସ
କ୍ଷୀର ଛାଡ଼ିବାର ବୟସ	1 ମାସ	1 ମାସ
ଯୌବନର ବୟସ	2 ବର୍ଷ	2 ବର୍ଷ
ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟ	-	7-8 ସପ୍ତାହ
କେତୋଟି ଛୁଆ ହୁଅନ୍ତି	-	1-3
ଆୟୁ	8-20 ବର୍ଷ	8-20 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଆଫ୍ରିକାର ସାହାରାତଳ ଅଞ୍ଚଳର ସର୍ବାଧିକ ସଂଖ୍ୟାର ମୂଷିକଜାତୀୟ ପ୍ରାଣୀ । ସେମାନଙ୍କର ଦେହରେ ସେମାନଙ୍କର ଅସ୍ତ୍ରପରି ଲମ୍ବା, ହୁଗୁଳା ଓ ଧଳାରଙ୍ଗର କଣ୍ଟା ଓ ଟାଣୁଆ ଓ ମୁନିଆଁ କାଠିମାନ ରହିଥାଏ । ଏହି କଣ୍ଟା ଓ କାଠିମାନ ତା'ର ପିଠି ଓ ପଛପାଖ ଆବୃତକରି ରଖିଥାଏ । ଲାଞ୍ଜଟି ଭାରି ଛୋଟ, ଦେଖିବାକୁ ନଣ୍ଡା ଦିଶୁଥାଏ । କଣ୍ଟାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାୟ 20 ଇଞ୍ଚ (50 ସେଣ୍ଟିମିଟର) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓ କାଠିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାୟ 12 ଇଞ୍ଚ (30 ସେଣ୍ଟିମିଟର) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବା ହୁଅନ୍ତି । ଦେହର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଂଶ କଳା ରୁମର ଗୋଟିଏ ମୋଟା ଆବରଣ ଦ୍ୱାରା ଆବୃତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ବେକର ଦୁଇ ପାଖରେ ଧଳା ଧଳା ଠୋପା ଚିହ୍ନମାନ ରହିଥାଏ ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀମାନେ ସମୁଦ୍ରତଳ ଠାରୁ 6500 ଫୁଟ (2000 ମିଟର) ଉଚ୍ଚତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତୃତଭାବରେ ବାସ କରୁଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ସେମାନେ ଗହଳ ଅରଣ୍ୟାଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରନ୍ତିନାହିଁ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଅଭ୍ୟାସରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜାଣିହୁଏ ଯେ ସେମାନେ ପାହାଡ଼ିଆ ଡଙ୍ଗରଜାଗାର କେପିଏ ନାମକ ଖାବଖାବଡ଼ିଆ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ବାସକରିବାକୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟାସ : ଏମାନେ ହଳ ହଳ ହୋଇ ବାସକରନ୍ତି; ବେଳେବେଳେ ଏମାନଙ୍କୁ ପ୍ରବର୍ଦ୍ଧିତ ପରିବାର ଆକାରରେ ରହୁଥିବାର ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ସେମାନେ ରାତିରେ ହିଁ ସକ୍ରିୟ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ପାହାଡ଼ ଫାଟ, ଗୁମ୍ଫା ଓ ଆ'ର୍ଡ଼ଭାର୍କ୍ ଗାତମାନଙ୍କୁ ଦିନବେଳେ ଆଶ୍ରୟରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ଆଗଗୋଡ଼ର ପଂଝାଦେଇ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀମାନେ ମାଟିକୁ ଖୋଳି ଆପଣାର ଆବଶ୍ୟକତା ମୁତାବକ ଏହି ଗାତଗୁଡ଼ିକରେ କିଞ୍ଚିତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟ ଆଣିଥାନ୍ତି । ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ନିଜର ଗର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜେ ବି ଖୋଳିଥାନ୍ତି ।

ରାତିରେ ଆହାର ଖୋଜି ଗଲାବେଳେ ସେମାନେ ଅଲଗାହୋଇ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଆଡ଼େ ଯାଆନ୍ତି । ଏମାନେ

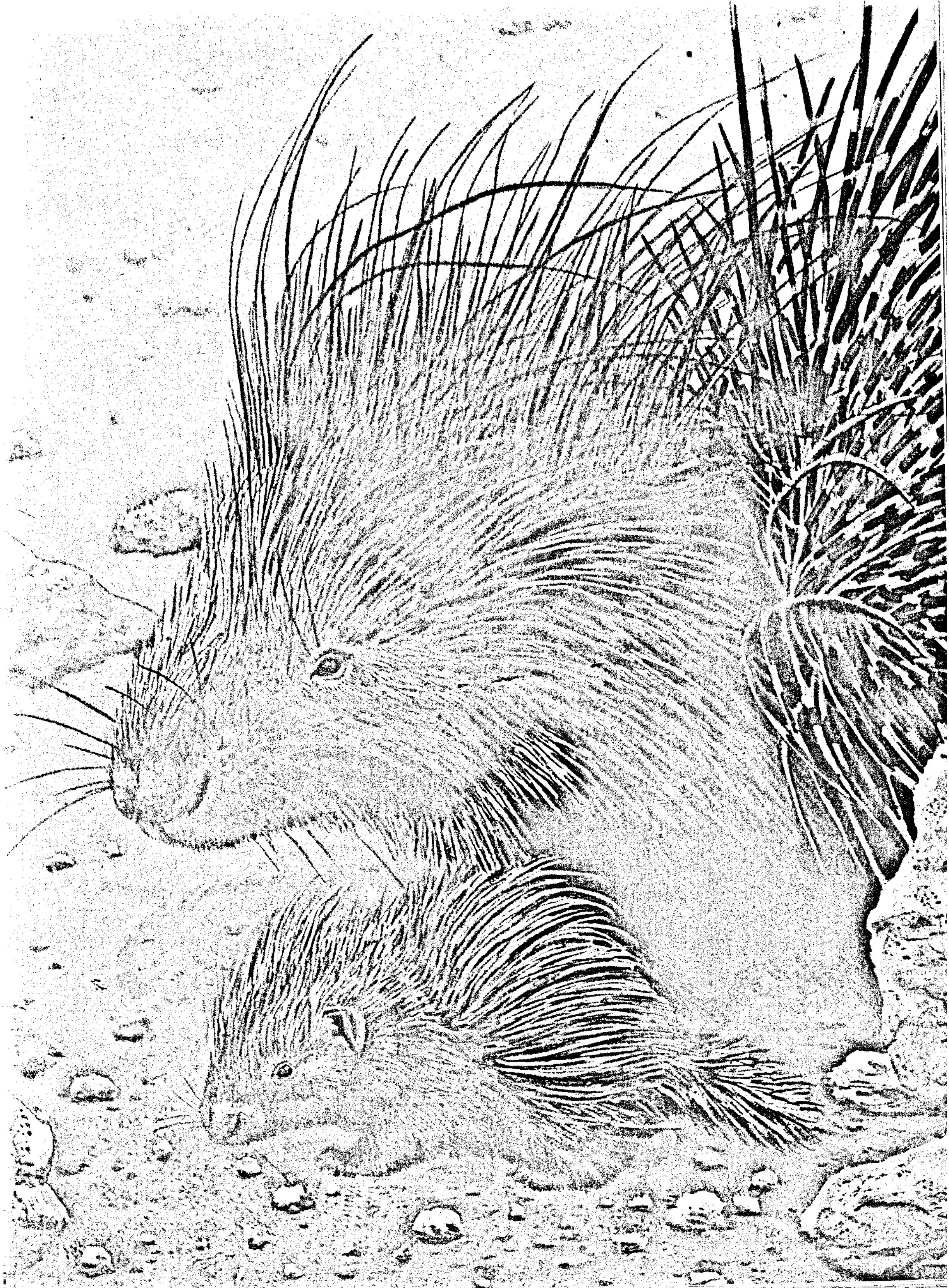

ସବୁବେଳେ ଭାରି ଶବ୍ଦ କରନ୍ତି ଓ ଆହାର ଖୋଜୁଥିବା ସମୟରେ ସଅଁ ସଅଁ ଓ ଘଡ଼ଘଡ଼ ଶବ୍ଦମାନ କରୁଥାନ୍ତି । ଖାଇବା ସମୟରେ ମଧ କମ୍ ଶବ୍ଦ କରନ୍ତିନାହିଁ ।

ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ଶୁଣିବା ଶକ୍ତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଖର ଏବଂ ଟିକିଏ କ'ଣ ଗୋଳମାଳ ହେଲେ ଅଟଳହୋଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇଯାନ୍ତି ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ସହଜରେ ଯାଇହୁଏ । ତଥାପି ସେମାନେ ବେଳେବେଳେ ହିଂସ୍ର ବି ହୋଇପାରନ୍ତି, ପଛଗୋଡ଼କୁ ମାଟି ଉପରେ ବାଡ଼େଇ ଘଡ଼ଘଡ଼ ଶବ୍ଦ କରନ୍ତି । ନିଜର ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ସେମାନେ ନିଜର କାଠିଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଡ଼ା ଠିଆ କରିଦିଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ନିଜର ପ୍ରକୃତ ଆକାରର ଦୁଇଗୁଣ ବଡ଼ ଦେଖାଯାଉଥାନ୍ତି । ଆହୁରି ଅଧିକ ସତର୍କ କରିଦେଇ ପରଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଝଣ୍ ଝଣ୍ ଶବ୍ଦମାନ ମଧ କରିପାରନ୍ତି । ଯଦି ନିଜକୁ ବିପନ୍ନବୋଲି ଅନୁଭବ କରନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁମାନେ ସନ୍ତାପ ଦେଉଥାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ପଛ ତଥା ପାଖଆଡ଼କୁ ଦଉଡ଼ି ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରୁଥାନ୍ତି । କାଠିଗୁଡ଼ାକ ଖୁବ୍ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଏବଂ ଅନେକ ସମୟରେ ଶତ୍ରୁର ଦେହରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଭାରି ଗହୀରକୁ ମଧ ଗଳିଯାଇପାରେ; ତଜ୍ଜନିତ କ୍ଷତଗୁଡ଼ିକ ଖୁବ୍ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦିଏ ଓ ବେଳେବେଳେ ପ୍ରାଣାନ୍ତକ ବି ହୋଇଥାଏ । ଏହିପରିଭାବରେ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ସିଂହ ଓ ଚିତାବାଘ ଭଳି ବଡ଼ ବଡ଼ ଜନ୍ତୁଙ୍କର କବଳରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷାକରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥାଏ ।

ଖାଦ୍ୟ : ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ଅଧିକାଂଶତଃ ନିରାମିଷ ଆହାରକରେ; ମୂଳ, କନ୍ଦା ଓ ଚେର ଯାହା ଖୋଳେ, ତାକୁ ଆହାର କରେ । ବଣ ଡିମିରି, ମୋବୋଲା କୋଳି, ସସେଜ୍ ଗଛର ଫଳ, ଯାହାକିଛି ତଳେ ପଡ଼ିଥାଏ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଇବାକୁ ବେଶ୍ ଭଲପାଏ । ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ଅନେକ ସମୟରେ ଗଛ ବକଳକୁ ଖୁମ୍ପେ ଓ ସେପରିକରି ସାନ ସାନ ଗଛକୁ ମାରି ବି ପକାଏ । ହାଡ଼ ଏବଂ ପୁରୁଣା ହାତୀଦାନ୍ତକୁ ଖୁମ୍ପିବାର ଏକ ବିଚିତ୍ର ଅଭ୍ୟାସ ମଧ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀର ରହିଛି । ଫୁରସତ ସମୟରେ ପରିବାରଯାକ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଚୋବାଇବେ ବୋଲି ସିଏ ଅନେକ ସମୟରେ ଏହି ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ବସାକୁ ବୋହି ନେଇଥାଏ ।

କୃଷିର ବିକାଶରୁ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀମାନେ ବେଶ୍ ଲାଭବାନ୍ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ପନିପରିବା ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ସେମାନେ ଏକ ସମସ୍ୟା ବି ହୋଇପାରନ୍ତି । ସେମାନେ ଶସ୍ୟର ଖୁବ୍ କମ୍ ଭାଗ ସିନା ଖାଆନ୍ତି, ମାତ୍ର ତାହାର ଅନେକ ଗୁଣକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦିଅନ୍ତି ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ନର ଓ ମାଦୀ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ଜୀବନଯାକ ଏକାଠି ରହନ୍ତି ଓ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ମାସଗୁଡ଼ିକରେ ସେମାନଙ୍କର ଛୁଆ ହୁଏ । ମାଈ ଝିଙ୍କପକ୍ଷୀ ବର୍ଷକରେ ଥରେ ଗୋଟିକରୁ ତିନୋଟିଯାଏ ଛୁଆ ଜନ୍ମକରେ । ଜନ୍ମ ସମୟରେ ଛୁଆଗୁଡ଼ିକ ବେଶ୍ ସୁବିକଶିତ ହୋଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଆଖିଗୁଡ଼ିକ ମଧ ଫିଟି ଯାଇଥାଏ । ଶରୀର ଉପରେ ସାନ ସାନ କଣ୍ଟା ଥାଏ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ସମୟରେ ଟାଣ ଓ ବଡ଼ ହୋଇଯାଏ ।

ଜନ୍ମ ହେବାର ଗୋଟିଏ ମାସପରେ ହିଁ ଛୁଆମାନେ ଆହାର ଖୋଜିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦିଅନ୍ତି ଓ ବାପମାଆଙ୍କ ସହିତ ବୁଲି ଟାଣ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇପାରନ୍ତି ।

ପ୍ରାୟ ଷୋଳ ମାସର ହେବାଯାଏ ଏମାନେ ବାପମାଆଙ୍କ ସହିତ ରହନ୍ତି; ତା'ପରେ ନିଜନିଜର ପଟ ଓ ଅଞ୍ଚଳ ଖୋଜନ୍ତି । ଉଭୟେ ନର ଓ ମାଦୀ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ପରସ୍ପରକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।

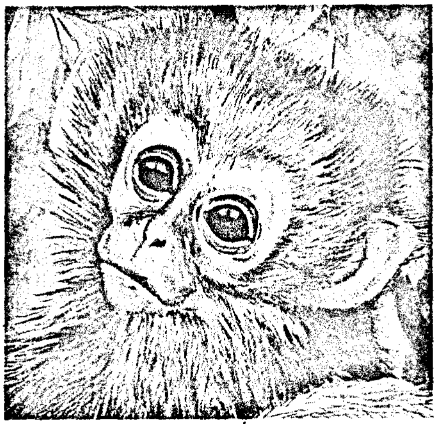

ମାଙ୍କଡ଼ର କଲିଜା

(ପୂର୍ବ ଆଫ୍ରିକାର ଗୋଟିଏ ସ୍ୱାହିଲି କାହାଣୀ)

ବହୁଦିନ ପୂର୍ବେ ମହାସମୁଦ୍ରର ତଟରେ ଗୋଟିଏ ବିଶାଳ ବୃକ୍ଷ ଥିଲା, ଯାହାର ଅଧେ ଡାଳ ସ୍ଥଳଭାଗରେ ଓ ଆଉ ଅଧେ ଡାଳ ସମୁଦ୍ର ଉପରେ ବିସ୍ତୃତହୋଇ ରହିଥିଲା । ଏହି ବୃକ୍ଷଟି ହିଁ ଗେଡ୍ରୁ ମାଙ୍କଡ଼ର ପ୍ରିୟ ବୃକ୍ଷ ଥିଲା । ସିଏ ଦିନଯାକ ସେହି ବୃକ୍ଷର ଡାଳମାନଙ୍କରେ ଦୋଳି ଖେଳୁଥିଲା ଓ ଆହୁରି କେତେ ପ୍ରକାରର ଖେଳ ଖେଳୁଥିଲା; ଏବଂ ଭୋକକଲେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଖେଳ ବନ୍ଦକରି ଯାହା ସେହି ବୃକ୍ଷର ସୁସ୍ୱାଦୁ ଫଳଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଇବାରେ ଲାଗିଯାଉଥିଲା ।

ସେଇଠି ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ଟାଇଗର୍ ଶାର୍କ ବାସକରୁଥିଲା । ଦିନେ ମାଙ୍କଡ଼ ଡାଳ ଉପରେ ଥାଇ ଗଛର ଗୋଟିଏ ଫଳକୁ ସମୁଦ୍ରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ଓ ଶାର୍କ ସେହି ଫଳଟିକୁ ଟା'କୁ କରି ଗିଳିଦେଲା । ଫଳଟି ତାକୁ ଭାରି ସୁଆଦ ଲାଗିଲା; ତହୁଁ ସେ ଏଣିକି ସବୁଦିନ ସକାଳେ ଗଛଟିର ଅତି ପାଖକୁ ପହଁରି ଚାଲିଯିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା । ଗେଡ୍ରୁ ମାଙ୍କଡ଼ ସହିତ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧିଲା ଏବଂ ନିଜେ ଖାଇବବୋଲି କିଛି ଫଳ ତଳକୁ ପକାଇବା ଲାଗି ତାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଲା ।

ଭାରି କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରକାଶକରି ଶାର୍କ କହିଲା, "ମିତ ମାଙ୍କଡ଼, ତୁମକୁ ବହୁତ ଧନ୍ୟବାଦ ! ସବୁବେଳେ ଖାଲି ମାଛ ଖାଇ ଖାଇ ମୋତେ ଭାରି ଅରୁଚି ଲାଗିଲାଣି ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ଫଳ ଭାରି ସୁଆଦ ଲାଗୁଛି ।"

ଶାର୍କର ବନ୍ଧୁତା ମାଙ୍କଡ଼କୁ ବି ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗିଲା ଓ ଶାର୍କ ପାଟିରେ ଗିଳି ଖାଇବ ବୋଲି ସିଏ ଭାରି ଖୁସୀହୋଇ ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଫଳ ପକାଇଲା ।

ଦିନେ ମାଙ୍କଡ଼ ଗଛଟିର ଡାଳରେ ଦୋଳି ଖେଳୁଛି, ଶାର୍କ କହିବାକୁ ଲାଗିଲା, "ଏହି କେତେ ମାସ ହେଲା ତୁ କେଡ଼େ ସଦୟହୋଇ ପ୍ରତିଦିନ ମୋତେ ସୁଆଦିଆ ଫଳ ଖାଇବାକୁ ଦେଉଛୁ । ତୋ'ର ସେହି ଉପକାର ସୁଝିବାପାଇଁ ମୁଁ ତୋତେ ମୋ' ଘର ଦେଖାଇବା ସକାଶେ ସ୍ଥିର କରିଛି ।"

ଶାର୍କର ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ଶୁଣି ମାଙ୍କଡ଼ର ମନରେ ଟିକିଏ ସନ୍ଦେହ ହେଲା । ସିଏ ଉତ୍ତରଦେଇ କହିଲା, "ଅନେକ ଧନ୍ୟବାଦ ଭାଇ, କିନ୍ତୁ ତୋ' ଘରକୁ ଯିବାଲାଗି ମୋ'ର କାହିଁକି ଆଦୌ ମନ ହେଉନାହିଁ । ମୁଁ ଭଲ ପହଁରା ଜାଣିନାହିଁ ଏବଂ

ମୋ'ର ଲୁମଗୁଡ଼ାକ ଓଦା ହୋଇଗଲେ ମୋତେ ମୋଟେ ଭଲ ଲାଗେନାହିଁ । ମୋ' ଘର ଏଇ ଗଛଉପରେ ଏବଂ ଏହିଠାରେ ହିଁ ମୋତେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗୁଛି ।

ଶାର୍କ ପୁଣି ଅନୁରୋଧକରି ମାଙ୍କଡ଼କୁ ତା' ଘରକୁ ଯିବାଲାଗି କହିଲା ଓ ମାଙ୍କଡ଼ର ମଧ୍ୟ ଶାର୍କର ଘର ଦେଖିବାପାଇଁ କ୍ରମେ ଆଗ୍ରହହେଲା । ଏଣେ ଗଛରୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ଋତୁଟି ଲାଗି ଫଳ ଶେଷହୋଇ ଆସିଥାଏ ଏବଂ କାଳେ ଶାର୍କ ଘରେ ତା' ପାଇଁ କିଛି ଭଲ ଖାଦ୍ୟ ଥିବ, ମାଙ୍କଡ଼ ସେକଥାଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଚିନ୍ତା କରୁଥାଏ ।

ପରିଶେଷରେ ମାଙ୍କଡ଼ ଶାର୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଯିବ ବୋଲି ରାଜି ହୋଇଗଲା । ଶାର୍କ ତାକୁ ନିଜ ପିଠିରେ ବସାଇ ତା' ଘରକୁ ନେଇଯିବ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଜବାବ ଦେଲା, ଯେପରିକି ମାଙ୍କଡ଼ ନିରାପଦ ରହିବ ଓ ତା' ଦେହ ମୋଟେ ଓଦା ହେବନାହିଁ । ମାଙ୍କଡ଼ ଡେଇଁପଡ଼ି ଶାର୍କର ପିଠିଉପରେ ଯାଇ ବସିଲା ଏବଂ ଶାର୍କ ସାବଧାନହୋଇ ପହଁରିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା । ପ୍ରଥମେ ମାଙ୍କଡ଼କୁ ଟିକିଏ ଭୟ ବି ଲାଗୁଥାଏ, ମାତ୍ର କ୍ରମେ ସେ ନିଜକୁ ଆରେଇନେଲା ଓ ଶାର୍କର ଗତି ଏବଂ ସମୁଦ୍ରର ସେହି ବିଚିତ୍ର ଆନ୍ଦୋଳନଟି ସହିତ ବେଶ୍ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଗଲା ।

କିଛି ସମୟପରେ ମାଙ୍କଡ଼ ପଚାରିଲା, "ଆଉ କେତେ ବାଟ ରହିଲା ?" କ୍ରମେ ସିଏ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପଡୁଥାଏ ।

ଉତ୍ତରଦେଇ ଶାର୍କ କହିଲା, "ଆମେ ପ୍ରାୟ ଅଧାବାଟ ଆସିଗଲେଣି । ମାତ୍ର ମୁଁ ତୁମକୁ ଆଗ ଗୋଟାଏ କଥା ଅବଶ୍ୟ କହିଦିଏଁ । ଆମ ଶାର୍କମାନଙ୍କର ନେତା, ଏହି ମହାସମୁଦ୍ରର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବଡ଼ ଓ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଶାର୍କର ଦେହ ଭାରି ଖରାପ ଅଛି । ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର କାଳେ ସେ ମରିଯିବବୋଲି ଭୟ ହେଉଛି । ଆମ ଯୂଥର ଗାଙ୍ଗୀ ଆମକୁ କହିଛି

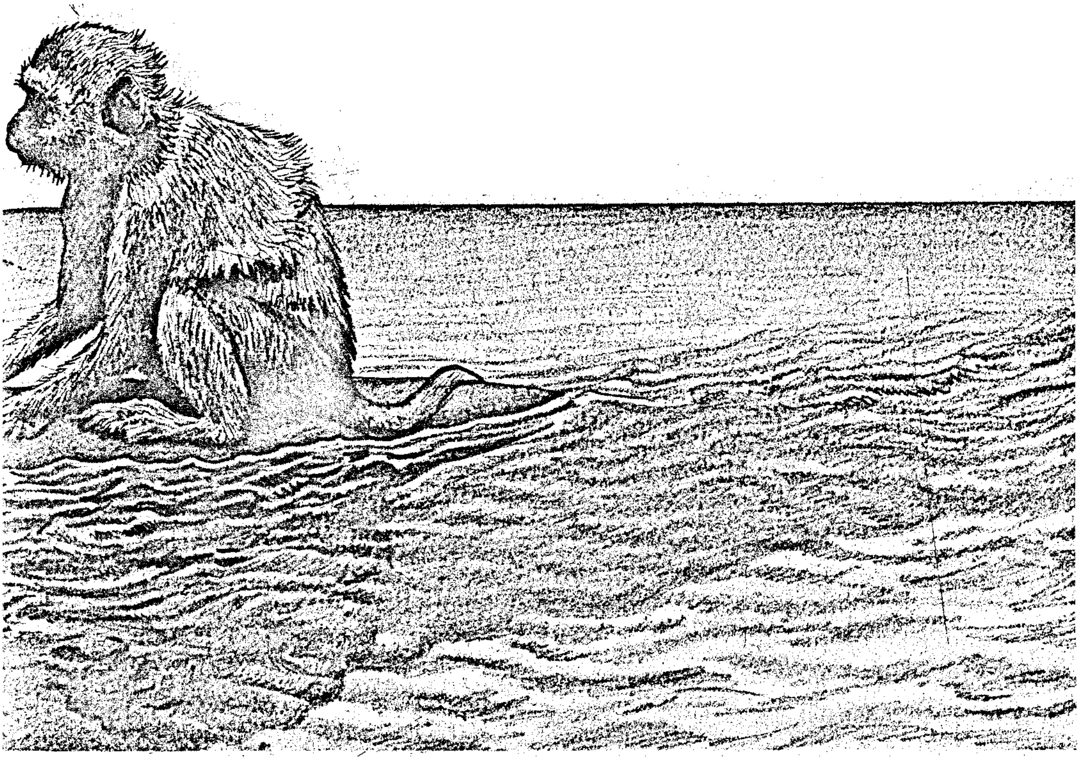

ଯେ ତାକୁ କେବଳ ମାଙ୍କଡ଼ କଲିଜା ଖାଇବାକୁ ଦିଆଗଲେ ଯାଇ ତା'ର ଦେହ ଭଲ ହୋଇଯିବ । ମାତ୍ର, ତୁମେ ସର୍ବଦା ମୋତେ କେତେ ଦୟା କରିଛ, ତେଣୁ ମୁଁ ଭାବୁଛି ଆଗକୁ ରହିଥିବା ବଳିଦାନଟି ସକାଶେ ମୁଁ ତୁମକୁ ମନେ ମନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଇଦେବି ।"

ମାଙ୍କଡ଼ ଭାରି ଆତଙ୍କିତ ହୋଇଗଲା । ନିଜର କାନ୍ଦିବା ବନ୍ଦକରି ରଖିବାକୁ ସେ ଭୟରେ ନିଜର ଓଠକୁ କାମୁଡ଼ି ଧରିଲା ଓ ଏଣେ ନିଜ ଉଦ୍ଧାରର ଉପାୟ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ପରିଶେଷରେ ଯଥାସମ୍ଭବ ଭାରି ଶାନ୍ତଭାବରେ କହିଲା, "ମିତ, ତୁମେ କେଡ଼େ ବୋକାମି କଲ, ଆମେ ସେହି ଗଛପାଖରୁ ଆସିଲାବେଳେ ମୋତେ ସେ କଥାଟିକୁ କହିଲନାହିଁ ! ମୁଁ ତ କଲିଜାଟିକୁ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିଲି ନାହିଁ, ତେବେ ତୁମ ନେତାଙ୍କୁ ସେହି କଲିଜା ପୁଣି କିପରି ଖାଇବାକୁ ଦେଇପାରିବି ? ମାଙ୍କଡ଼ମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ତୁମେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ଜାଣିଛ ! ଆମେ ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ ଶୋଇବା ସମୟରେ ଆମ କଲିଜାକୁ ଗଛରେ ଓହଳାଇ ଦେଇଥାଉ ।"

ମାଙ୍କଡ଼ର କଥାଶୁଣି ଶାର୍କ ଭାରି ବିସ୍ମିତ ହେଲା । ଯଦି ମାଙ୍କଡ଼ର କଥା ସତ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ତା' ଜାତିଭାଇ ତା' ଉପରେ ଯେ କେଡ଼େ କ୍ରୁଦ୍ଧ ହେବେ, ସିଏ ସେଇ କଥା ଭାବୁଥାଏ ।

ମାଙ୍କଡ଼ ଭାରି ସହଜରେ ଶାର୍କକୁ ପୁଣି ସେହି ଗଛପାଖକୁ ଫେରିଯିବାପାଇଁ ରାଜି କରାଇଦେଲା । ତେବେ ଯାଇ ସିନା ସେମାନେ ତା' କଲିଜାକୁ ଶାର୍କମାନଙ୍କର ମୁଖିଆଙ୍କ ପାଇଁ ଆଣିପାରିବେ ! ଶାର୍କ ପୁଣି ଗଛଆଡ଼କୁ ଫେରିବାପାଇଁ ପହଁରିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲାରୁ ପଚାରିଲା, "ତୁମକୁ ସେହି ଗଛପାଖକୁ ନେଇଗଲେ ତୁମେ ପୁଣି କଲିଜାଟିକୁ ଧରି ମୋ' ସହିତ ଫେରିବ ତ ?"

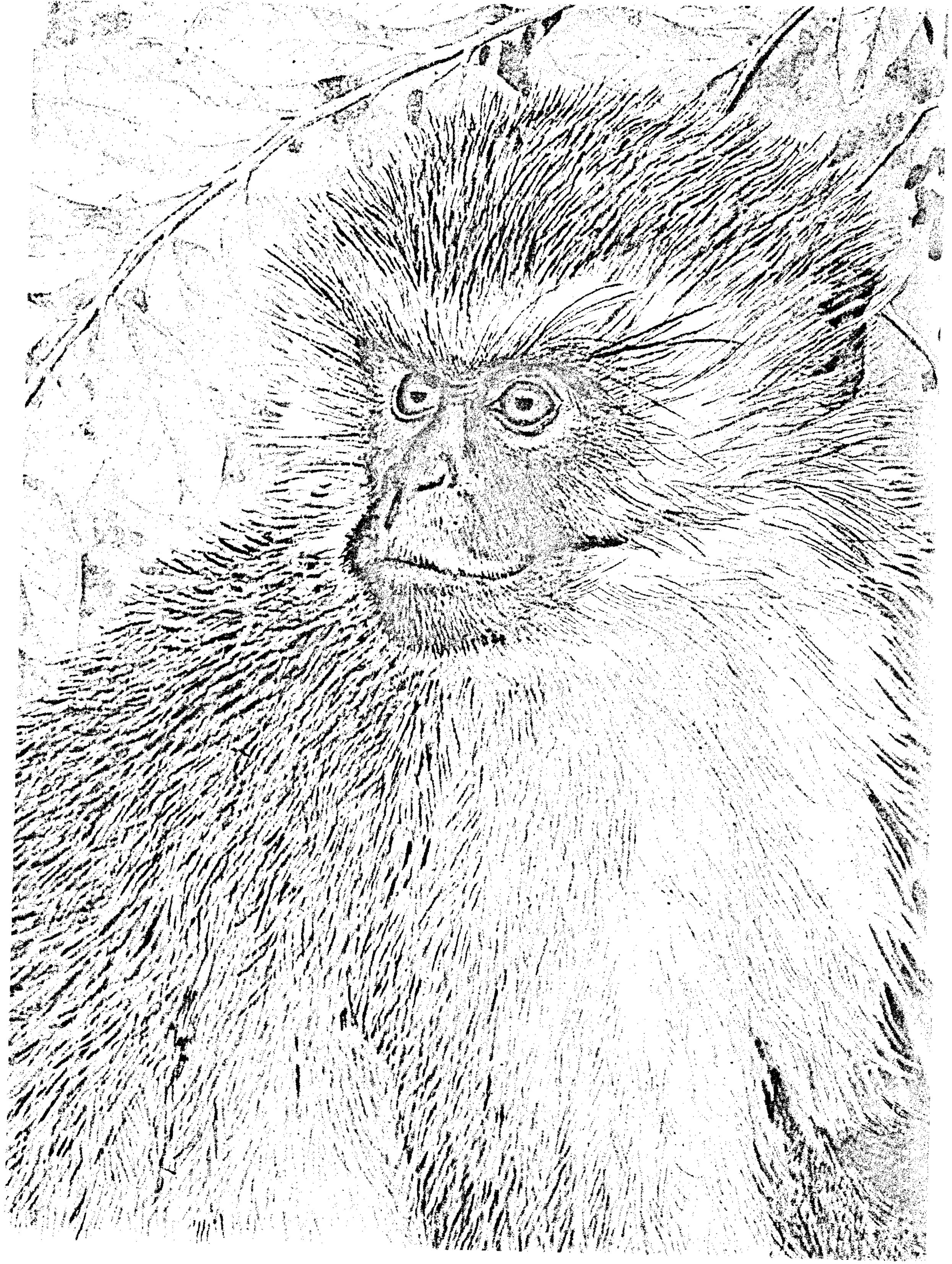

ମାଙ୍କଡ଼ ଉତ୍ତରଦେଲା, " ନିଶ୍ଚୟ ଫେରିବି ! ତୁମେ ଟିକିଏ ଶୀଘ୍ର ଚାଲ, ଯେପରିକି ତୁମ ମୁଖିଆଙ୍କୁ ଅଧିକ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ନପଡ଼େ !" ଶାର୍କ ପୁଣି ସେହି ବଡ଼ଗଛଟି ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ମାଙ୍କଡ଼ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଡେଇଁପଡ଼ି ଡାଳଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ଓ ଆଉ ଫେରିଆସିଲା ନାହିଁ । ଏଣେ ଶାର୍କ ଲେଉଟିବାକୁ ଅଧୀର ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ । ସିଏ ବଡ଼ ପାଟିରେ ଡାକି କହିଲା, "ମିତ, ମିତ, କଲିଜାଟିକୁ ପାଇଲ ନା ନାହଁ ? ମୋତେ ଆଉ କେତେବେଳଯାଏ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।"

ମାଙ୍କଡ଼ ଉପରୁ ଗୋଟାଏ ଦରପଚା ଫଳ ଏପରିଭାବରେ ପକାଇଲା ଯେ ସେଇଟି ଆସି ଶାର୍କର ନାକ ଉପରେ ଢୁ'କରି ବାଜିଲା । ବୃହତ୍ ବୃକ୍ଷଟିର ପତ୍ରଗହଳ ଭିତରୁ ଠୋ' ଠୋ' ହସର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଯାଉଥାଏ । ମାଙ୍କଡ଼ ଚିତ୍କାରକରି କହୁଥାଏ, "ତୁ ମୋତେ ଖୁବ୍ ବୋକା ବୋଲି ଭାବିଲୁ, ନା ? ମୁଁ କ'ଣ ମରିବି ବୋଲି ପୁଣି ଫେରିଥାନ୍ତି ବୋଲି ତୁ ଆଶା କରିଥିଲୁ ?" "ମାତ୍ର ତୁ ତ ତୋ' କଲିଜାଟି ଖୋଜି ଆଣିବୁ ବୋଲି ଜବାବ ଦେଇଥିଲୁ । କ'ଣ ଖୋଜିକରି ପାଉନାହୁଁ କି ?"

ଆହୁରି ଜୋରରେ ହସି ମାଙ୍କଡ଼ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ବୋକା ମାଛଟା ! ମୋ' କଲିଜାଟା ମୋ' ଦେହ ଭିତରେ ଯେମିତି ସବୁ ସମୟରେ ଥାଏ, ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ସେହିଭଳି ଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁ ଯା ପଳା ! ଆମର ବନ୍ଧୁତା ଏହିଠାରୁ ସରିଲା । ତୁ ହୁଏତ ଆଉ ଗୋଟାଏ ମାଙ୍କଡ଼ କୋଉଠି ପାଇବୁ, ଯିଏ କି ବୋକା ବନି ତୋ' ସହିତ ଯିବାକୁ ରାଜି ହେବ ! ମାତ୍ର ମୋତେ କଦାପି ପାଇବୁନାହିଁ ।"

ସେହି ଗଛରେ ଥାଇ ମାଙ୍କଡ଼ ହସୁଥାଏ ଓ ଏହି କଥାଗୁଡ଼ିକୁ କହୁଥାଏ । ସିଏ ଯେ ବେଳ ଥାଉଁ ବୁଦ୍ଧିଟାଏ ବାହାର କରିପାରିଲା, ସେଥିଲାଗି ସେ ନିଜକୁ ପ୍ରଶଂସା କରୁଥାଏ । ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଟାଇଗର୍ ଶାର୍କକୁ ସେ କିପରି ଚିତା କାଟି ଚାଲି ଆସିପାରିଲା, ସେ ଭାରି ଗର୍ବର ସହିତ ସେହି କଥାଟିକୁ ନିଜର ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ଆତ୍ମୀୟମାନଙ୍କୁ ଯାଇ କହିଲା ।

ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ କାହିଁକି ମଣିଷଙ୍କ ପରି ଦେଖାଯାଆନ୍ତି ?

(ଗୋଟିଏ ଶୋନା କାହାଣୀ)

ଅନେକ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ପୃଥିବୀରେ ଏକ ଭୟଙ୍କର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପଡ଼ିଥିଲା ଏବଂ ବହୁଦିନଧରି ଆଦୌ କୌଣସି ବର୍ଷା ହେଲାନାହିଁ । କୌଣସି ଫସଲ ବି ହୋଇପାରିଲାନାହିଁ । ସେହି ଦାରୁଣ ସମୟରେ ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ ପୃଥିବୀରେ ରହିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଖାଇବାପାଇଁ ପ୍ରାୟ କିଛି ନଥିଲା । ଶେଷରେ ଗ୍ରାମର ମୁଖିଆମାନେ ଫଇସଲା କରିଥିଲେ ଯେ, ଅବଶିଷ୍ଟ ଯେତିକି ଖାଦ୍ୟ ରହିଛି, ତାହାକୁ ଗୋଟିଏ ନିରାପଦ ଥାନରେ ଠୁଳକରି ସାଇତି ରଖାଯିବ, ଯେପରିକି ତାହା ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇ ରହିପାରିବ । ଏଥିପାଇଁ ଯେଉଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପହରା ଦେବାପାଇଁ ବଛାଗଲା, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଯୋଦ୍ଧା ବୋଲି ଆଗରୁ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇ ସାରିଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ଯେ ଖାଦ୍ୟକୁ ଚୋରିକରି ନେଇଯିବେ ନାହିଁ, ଏହି ବିଶ୍ୱାସ ସମସ୍ତଙ୍କର ଥିଲା ।

ଆଉ କେତେ କାଳ ବହିଗଲା ଏବଂ ତଥାପି ମରୁଡ଼ି ଗଲାନାହିଁ । ଅତି ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ଖାଦ୍ୟ ମିଳୁଥାଏ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟହ ପଡ଼ିରେ ମିଳୁଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଭୋକିଲାହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ଶେଷରେ, ପେଟର ଭୋକ ଏପରି ପ୍ରବଳ ହେଲା ଓ ମହଜୁଦ ହୋଇରହିଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଏଭଳି ପ୍ରଲୋଭିତ କଲା ଯେ, ଦଳେ ଜଗୁଆଳି ଯୋଦ୍ଧା ଆଉ ସମ୍ଭାଳିହୋଇ ରହିପାରିଲେ ନାହିଁ ।ସେମାନେ ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲେ । ସେମାନଙ୍କ ପରେ ଯେଉଁମାନେ ପହରା ଦେବାକୁ ଆସିଲେ, ସେମାନେ ପ୍ରଥମ ଦଳଟିକୁ ତଥାପି ଖାଉଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ରୋଧାନ୍ୱିତ ହୋଇ

ସେମାନଙ୍କର ବିଚାରପାଇଁ ସେହି ଧରା ପଡ଼ିଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଟାଣି ଟାଣି ଗ୍ରାମସଭା ପାଖକୁ ନେଇଗଲେ ।

ଗ୍ରାମର ମୁଖିଆ ସେମାନଙ୍କୁ କହିଲେ, "ତୁମେମାନେ ତ କେଡ଼େ ତାଜା ଓ ବଳୁଆ ଦେଖାଯାଉଛ । ତାହାର କାରଣ ହେଉଛି ଯେ, ତୁମମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଖାଦ୍ୟକୁ ପହରା ଦେବାପାଇଁ କୁହାଯାଇଥିଲା, ତୁମେମାନେ ସେହି ଖାଦ୍ୟକୁ ହିଁ ଖାଇବାରେ ଲାଗିଥିଲ । ଅବଶ୍ୟ, ଏହି ଲଜ୍ଜାପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟଟି ଲାଗି ଆମେ ତୁମମାନଙ୍କୁ କଦାପି ପ୍ରାଣରେ ମାରିବୁନାହିଁ ସତ, ମାତ୍ର ତୁମମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଗୋଟାଏ ଶିକ୍ଷାଦେବୁ, ଯାହାକୁ କି ତୁମେମାନେ କେବେହେଲେ ଭୁଲିବନାହିଁ । ତୁମେସବୁ ପ୍ରାୟ ମଣିଷଙ୍କପରି ଦିଶୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପଶୁରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଯିବ । ତୁମେମାନେ ସବୁବେଳେ ଚୋରି କରିବାକୁ ତତ୍ପର ହୋଇ ରହିଥିବ ଓ ସେହି କାରଣରୁ ଲୋକମାନେ ତୁମମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଘରପାଖରୁ ତଡ଼ି ବାହାରକରି ଦେଉଥିବେ । ଆମର ଏଠାରେ ତ ଉଷୁମ ପାଇବାକୁ ନିଆଁ ଅଛି; ମାତ୍ର ତୁମେମାନେ ଶୀତଦିନେ କାଲୁଆ ଗଛମାନଙ୍କରେ ରହିବାକୁ ବାଧ ହେଉଥିବ । ତୁମେମାନେ ଆଉ କେବେହେଲେ ବି ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ଏକାଠି ରହିବନାହିଁ । ତା'ପରେ ଗାଆଁର ଗାଙ୍ଗା ନିଜର ଶକ୍ତିବଳରେ ସେହି ଚୋରମାନଙ୍କର ଚେହେରା ବଦଳାଇ ଦେଲା । ସେହିମାନେ ହିଁ ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ମାଙ୍କଡ଼ ହେଲେ । ନିଜର ନୂଆ ଚେହେରାଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖି ସେମାନେ ମୁହଁ ଲୁଚାଇ ରହିବାପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରକୁ ପଳାଇଗଲେ ।

ସେଥିପାଇଁ, ଏବେ ମଧ୍ୟ, ପଲେ ଗେଡୁ ମାଙ୍କଡ଼କୁ ଦେଖିଲେ ସେମାନେ ଆମକୁ ପ୍ରାୟ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କପରି ଦେଖାଯାଆନ୍ତି; ଠିକ୍ ଯେପରି ମାଆମାନେ ନିଜର ଦୁଷ୍ଟ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦେଖନ୍ତି ଓ ଗାଳି ବି ଦିଅନ୍ତି, ଅବିକଳ ସେହିପରି ।

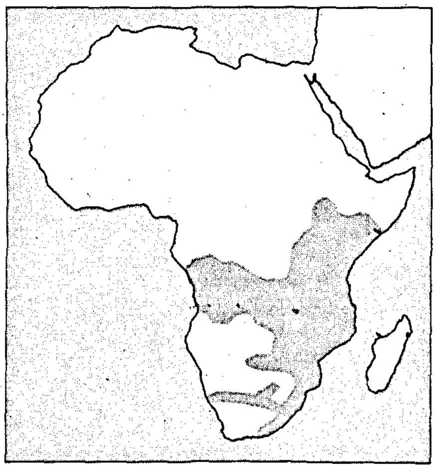

ଗେଡୁମାଙ୍କଡ଼ଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ଭେର୍ଭେଟ୍ ମଙ୍କି (Ceropithecus aethiops)

ପଲ ବାନ୍ଧି ରହନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଦଳରେ କୋଡ଼ିଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଥାନ୍ତି ।

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଲମ୍ବ	$3\frac{1}{2}$ ଫୁଟ	$3\frac{1}{2}$ ଫୁଟ
ଓଜନ	12 ପାଉଣ୍ଡ	10 ପାଉଣ୍ଡ
ଜନ୍ମବେଳେ ଓଜନ	12 ଆଉନ୍ସ	12 ଆଉନ୍ସ
କ୍ଷୀର ଛାଡ଼ିବା ବୟସ	2 ମାସ	2 ମାସ
ଯୌବନର ବୟସ	2 ବର୍ଷ	2 ବର୍ଷ
ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟ	-	175 ଦିନ
କେତେ ଛୁଆ ଜନ୍ମନ୍ତି	-	ଗୋଟିଏ
ଜୀବନକାଳ	10 ବର୍ଷ	10 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ଗେଡୁ ମାଙ୍କଡ଼ ଦେହର ଉପର ଅଂଶଟା ଦେଖିବାକୁ ପାଉଁଶିଆ ଧୂସରା ରଙ୍ଗର, ସେଥିରେ କିଞ୍ଚିତ୍ ହଳଦିଆ ରଙ୍ଗର ଆଭାସ ବି ରହିଥାଏ । ଶରୀରର ତଳ ଅଂଶଟା କିଞ୍ଚିତ୍ ଧଳା ଧଳା ଦେଖାଯାଉଥାଏ । ମୁହଁ ଉପରେ କଳାରଙ୍ଗର ସାନ ସାନ ରୁମ; କପାଳ ଉପରେ ପଟିଟାଏ ଧଳା ବି ରହିଥାଏ । ସେହି ଧଳା ପଟିଟା ଚିବୁକ ଆଡ଼କୁ ମଧ୍ୟ ଲମ୍ବି ଆସିଥାଏ । ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ଧୂସର ରଙ୍ଗର, ଅଗଆଡ଼କୁ କଳା । ହାତ ଓ ଗୋଡ଼ର ପାପୁଲି ଅଂଶଟା କଳା, ସେଠାରେ ରୁମ ନଥାଏ ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଏମାନେ ଜଙ୍ଗଲ ଅରମା ଏବଂ ସାଭାନ୍ନାର ତୃଣାଞ୍ଚଳରେ ରହନ୍ତି; ଅରଣ୍ୟମାନଙ୍କର ଦାଡ଼ରେ ଓ ଉଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚ

ବୁଦାଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ମଧ ବାସକରନ୍ତି । ବୃଷ୍ଟିପାତ ଅଞ୍ଚଳର ଅରଣ୍ୟରେ ଏବଂ ଅର୍ଦ୍ଧମରୁଭୂମିର ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେନାହିଁ । ବର୍ଷାଋତୁରେ ଆହାରର ସନ୍ଧାନରେ ସେମାନେ ଅଧିକ ଖୋଲା ତୃଣଭୂମିଆଡ଼କୁ ଚାଲିଯାଇଥାନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟାସ : ପଲ ବା ଦଳହୋଇ ରହନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ପଲରେ ଛଅରୁ କୋଡ଼ିଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଥାନ୍ତି । ଦଳର ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାଙ୍କଡ଼ର ଏକ ସୁନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପାହିଆ ରହିଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଭୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଉଥିବା ଭଳି ସତର୍କବାଣୀ ଦ୍ୱାରା ସେହି ସୋପାନକ୍ରମଟିକୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଏ । ବେଳେବେଳେ ସରବ ଯୁଦ୍ଧମାନ ବି ହୋଇଥାଏ; ବିଶେଷତଃ ସଙ୍ଗମ କରିବାର ଋତୁରେ ତରୁଣ ନୂଆ ଅଣ୍ଡିରାମାନେ ଦଳରେ ଆସି ଯୋଗ ଦେବାବେଳେ ଏହା ଅଧିକ ଘଟିଥାଏ ।

ପରସ୍ପରର ପ୍ରସାଧନରେ ପଲରେ ଥିବା ମାଙ୍କଡ଼ମାନଙ୍କର ଅଧିକ ସମୟ ଯାଇଥାଏ; ଏହାଦ୍ୱାରା ଦଳର ବନ୍ଧନମାନ ଦୃଢ଼ ହୁଏ ଏବଂ ଆଧିପତ୍ୟର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବି ହୁଏ । ଅଧିକ ଆଧିପତ୍ୟ ରହିଥିବା ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ ପାହିଆ ଅନୁସାରେ ତଳେ ରହିଥିବା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ କମ୍ ପରିଚର୍ଯ୍ୟା ପାଇଥାନ୍ତି । ଏହି ପ୍ରସାଧନ ଦ୍ୱାରା ମାଛି ଓ ଝିଙ୍କମାନଙ୍କୁ ମଧ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିହୁଏ ଏବଂ ଶୁଖିଲା ଚମକୁ ପରିଷ୍କାର ରଖିହୁଏ । ଖାଦ୍ୟ ଆହରଣରେ ପଲର ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ ଦିନସାରା କେତେ କେତେ ଆଡ଼େ ବୁଲୁଥାନ୍ତି; ମାତ୍ର ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲେ ପୁନର୍ବାର ପଲକୁ ଲେଉଟି ଆସନ୍ତି । ସେମାନେ ଗଛମାନଙ୍କର ଉଚ୍ଚ ଡାଳରେ ଅଥବା ପଥର ଭିତରେ ଥିବା ଆଶ୍ରୟମାନଙ୍କରେ ଶୁଅନ୍ତି ।

ବହୁ ପ୍ରକାରର ସଙ୍କେତ ଧ୍ୱନି ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ପରସ୍ପର ସହିତ ଭାବବିନିମୟ କରନ୍ତି । ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଆବିଷ୍କାର କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଗୋଟିଏ ଚିତାବାଘ ଆସୁଛିବୋଲି ସାବଧାନ କରାଇ ଦେଉଥିବା ଧ୍ୱନିଠାରୁ ଏକ ଇଗଲପକ୍ଷୀ ଆସୁଛିବୋଲି ସୂଚାଇ ଦେଉଥିବା ଧ୍ୱନିର ବେଶ୍ ଫରକ ରହିଥାଏ । ଭୟର କାରଣଟି ସ୍ଥଳଭାଗରେ ଅଛି ବା ଆକାଶରେ ରହିଛି, ସେହି ଅନୁସାରେ ପଲର ସଦସ୍ୟମାନେ ଅଲଗା ଅଲଗା ପ୍ରକାରର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥାନ୍ତି । ଅଣ୍ଡିରାମାନଙ୍କର ବୟସ ହୋଇଗଲେ ସେମାନେ ପାରିବାରିକ ପଲଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଗୋଟିଏ ନୂଆ ପଲ ଠାବକରି ତାହାରି ସହିତ ବାସକରନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଡିରା ମାଙ୍କଡ଼ ନିଜ ଜୀବନକାଳରେ ହୁଏତ ଏକାଧିକ ଥର ଏହିପରି ପଲ ବଦଳାଇ ପାରନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟ : ଏମାନେ ମୁଖ୍ୟତଃ ନିରାମିଷଭୋଜୀ; ସେମାନେ ଜଙ୍ଗଲୀ ଫଳ, ଫୁଲ, ପତ୍ର, ମଞ୍ଜି ଓ ମଞ୍ଜିର ଖୋସାସବୁ ଆହାର କରିଥାନ୍ତି । ଚଢ଼େଇ ଅଣ୍ଡା ଓ ଚିଆଁ, ପତଙ୍ଗ ଓ ଉଇ ଖାଉଥିବାର କେତେ ପ୍ରମାଣ ମଧ ରହିଛି ।

କୃଷି ହେଉଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ ହୁଏତ ଏକ ସମସ୍ୟାର କାରଣ ହୋଇପାରନ୍ତି । ପନିପରିବାକୁ ଲୁଟି ଖାଇଯାନ୍ତି । ଫଳବଗିଚା ଓ ଶସ୍ୟକ୍ଷେତମାନଙ୍କୁ ଉଜୁଡ଼ାଇ ଦିଅନ୍ତି ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ବର୍ଷର ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହୋଇପାରେ । ଛୁଆଟିଏ ଜନ୍ମହେଲେ ପଲରେ ରହୁଥିବା ସମସ୍ତେ ବଡ଼ ଆଗ୍ରହରେ ତାହାର ଯତ୍ନ ନିଅନ୍ତି ଏବଂ ସିଏ ରହିଥିବା ସକାଶେ ପଲଭିତରେ ରହିଥିବା ସଂହତି ମଧ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେଉଥିବାପରି ବୋଧହୁଏ । ଜନ୍ମ ହେବାପରେ ପ୍ରଥମ ଦୁଇମାସ ମାଆ ଛୁଆଟିର ଯତ୍ନ ନିଏ । ତା'ପରେ ଛୁଆଟି ଅଧିକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ହେବାପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ହୋଇଯାଇଥାଏ ଓ ନିଜ ଲାଗି ଆହାର ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭକରେ । ଖାଇବାକୁ କେଉଁଟା ଭଲ, ସେକଥା ସିଏ ନିଜ ମାଆଠାରୁ ଶିକ୍ଷା କରିଥାଏ । ଅତି ଛୁଆବେଳେ ଶିଶୁଟି କ୍ୱଚିତ୍ ମାଆକୁ ଛାଡ଼ି ଦୂରକୁ ଯାଇଥାଏ । ମାଆ ଥାନରୁ ଥାନକୁ ଯାଉଥିବା ସମୟରେ ଛୁଆ ମାଆର ଛାତି ଓ ପେଟକୁ କଷିକରି ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଥାଏ । ଛୁଆଟି ଅଧିକ ସ୍ୱାଧୀନହୋଇ ଆସିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମାଆର ପିଠି ଉପରେ ମଧ ଯାଇ ବସେ । ଏହି ବୟସରେ ସିଏ ଖୁବ୍ ବିନୋଦପ୍ରିୟ ଥାଏ ।

ଅଣ୍ଡିରାମାନେ ନିଜ ଛୁଆମାନଙ୍କର ଯତ୍ନ ନିଅନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିଥାନ୍ତି; ଏବଂ କୌଣସି ବିପଦର ଆଶଙ୍କା ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଧ୍ୱନିର ସଙ୍କେତ ଦେଇ ଜଣାଇ ଦିଅନ୍ତି ।

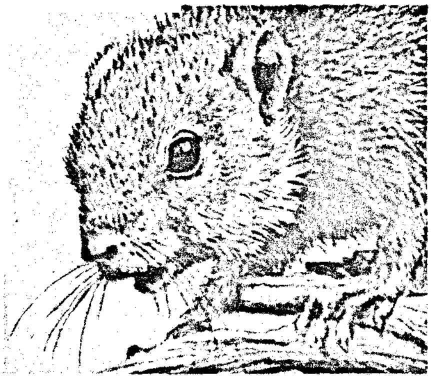

ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ଯାହା ଦେଖିଲା

(ହାମ୍ବାକୁଶୁ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ପୁରାତନ କାଳର କଥା । ଦିନେ ଭାରି ଗରମ ହେଉଥାଏ । ସାନ ଭୂଇଁସାପଟିଏ ବିଶ୍ରାମନେବ ବୋଲି ଆରାମଦାୟକ ଜାଗାଟିଏ ଖୋଜୁଥାଏ । ଗୋଟିଏ ଗଛତଳେ ବେଶ୍ ଚକଡ଼ାଏ କଅଁଳ ଘାସ ହୋଇଥାଏ । ଭୂଇଁସାପ ସେଇଠି ଯାଇ ମୁଣ୍ଡଳାଟିଏ ବାନ୍ଧି ଶୋଇପଡ଼ିଲା ।

ଛାଇ ଦେଉଥିବା ସେହି ଗଛରେ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ବାସ କରୁଥିଲା; ଡାଳ ଡାଳ ବୁଲି ଆହାର ଖୋଜୁଥିବା ସମୟରେ ସିଏ ତଳକୁ ତା'ର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଆଖିରେ ଅନାଇ ଭୂଇଁସାପର ଦେହ ଉପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ଝକ୍ ଝକ୍ କରୁଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା । ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ଆତଙ୍କିତହୋଇ ଚିଁ ଚିଁ ହୋଇ ପାଟି କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା । ସିଏ ସିଆଡ଼କୁ ସିଂହର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା । ସିଂହ ମନେ ମନେ କହୁଥାଏ, "ଆରେ, ଏ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ଏଭଳି ପାଟି କରୁଛି କାହିଁକି କେଜାଣି ? ଭାରି ସାବଧାନ ହୋଇ ସିଂହ ଥିରି ଥିରି ସେହି ଗଛମୂଳକୁ ଆସିଲା ଏବଂ ଲମ୍ବା ଘାସ ଉପରେ ସେଇଠି ଭୂଇଁସାପକୁ ଗୁଡ଼ାଇହୋଇ ଶୋଇଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା । "ତେବେ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ଏଇଥିପାଇଁ ଏତେ ଗଲାଟା କରୁଥିଲା," – ସିଂହ ନିରାଶ ହେବାପରି ଚିତ୍କାରକରି କହିଲା । "ଛାର ଭୂଇଁସାପଟା କୌଣସି କ୍ଷତି କରିବନାହିଁ କିମ୍ବା ତାକୁ ଖାଇଲେ ଭଲ ବି ଲାଗିବନାହିଁ ।" ତା'ପରେ ଭୂଇଁସାପକୁ ସେହି ଗଛତଳେ ସେହିପରି ଶୋଇବାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ସିଂହ ତା' ନିଜ ବାଟରେ ଚାଲିଗଲା । ତା'ର କିଛି ସମୟପରେ ଚିତାବାଘ ସେହି ବାଟେ ଆସିଲା । ସିଏ ମଧ୍ୟ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷାର ଚିଁ ଚିଁ ଚିତ୍କାର ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିଲା ।

"ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷାଟା କ'ଣ ପାଇଁ ଏପରି ପାଟିକରି କମ୍ପାଉଛି, ମୁଁ ସେକଥା ସନ୍ଧାନକରି ଦେଖିବି ।" – ଚିତାବାଘ ମନେ ମନେ କହିଲା ଏବଂ ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଗଛଟିର ପାଦଦେଶରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା ।

ଭୂଇଁସାପଟିକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରକେ ସିଏ ବିରକ୍ତି ସହିତ ପାଟିକରି କହିଲା, "ଏଇଟାକୁ ରାତ୍ରିଭୋଜନ ପାଇଁ ଘରକୁ ନେଲେ ମୋତେ କେହି ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବେନାହିଁ । ପୁନଶ୍ଚ ଇଏ ତ ଆଦୌ କୌଣସି କ୍ଷତି କରିବନାହିଁ, ତେଣୁ ଏହା ପଛରେ

ମୁଁ ମୋ'ର ଶକ୍ତି କଦାପି ନଷ୍ଟ କରିବିନାହିଁ ।" ଚିତାବାଘ ପୁଣି ନିଜ ବାଟକୁ ଫେରିଆସି ବାଟେ ବାଟେ ଚାଲିଗଲା । ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ସେହଭଳି ଶବ୍ଦ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ତା'ପରେ ନେଉଳଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ।

ନେଉଳ ମନେ ମନେ କହୁଥାଏ, "କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଶବ୍ଦ ଆସି ମୋ' କାନରେ ବାଜୁଛି । ଶବ୍ଦର ଅନୁସରଣକଲେ ହୁଏତ ମୋତେ ରାତିର ଖାଇବାପାଇଁ କିଛି ଭଲ ଜିନିଷ ମିଳିଯିବ !" ସେ ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ ଗଛର ମୂଳଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲା । ସେଠାରେ ଭୂଇଁସାପକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇ ଫକ୍‌କରି ଡେଇଁପଡ଼ିଲା ଓ ତାକୁ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ଗିଳିଦେଲା । ସେ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ କହିଲା, "ଯଦି ତୁମେ ଶବ୍ଦକରି ଇସାରା ଦେଇନଥାନ୍ତ, ତେବେ ଏଠି ସାପଟା ଅଛି ବୋଲି ମୁଁ ଆଦୌ ଜାଣିପାରି ନଥାନ୍ତି । ଓଠଟିକୁ ଚାଟି ଚାଟି ନେଉଳ ମନ ଆନନ୍ଦରେ ତା' ବାଟକୁ ଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବୃକ୍ଷ ଉପରର ତା' ନିରାପଦ ସ୍ଥାନଟିରୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପଗୁଡ଼ିକୁ ଅବଲୋକନ କରିଥିବା ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ମନେ ମନେ ହସି କହିବାକୁ ଲାଗିଲା, "ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଜାଣୁଛି ଯେ, "ଗୋଟିଏ ଜନ୍ତୁର ହାବୁଡ଼ରୁ ରକ୍ଷାପାଇଲେ ବୋଲି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଜନ୍ତୁର ହାବୁଡ଼ରୁ ଯେ ତୁମେ ରକ୍ଷା ପାଇଯିବ, ସେହି କଥାଟି ସର୍ବଦା ଠିକ୍ ହୁଏନାହିଁ । ମୁଁ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ସାବଧାନ ରହିବି ଓ ଏଭଳି ଭୁଲ କେବେ କରିବିନାହିଁ ।"

ତା'ପରେ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ପାଖରେ ରହିଥିବା ଗୋଟିଏ ଗଛର ଡାଳ ଉପରକୁ ଡେଇଁପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଖାଦ୍ୟର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଏଣେ ତେଣେ ଡେଇଁ ବୁଲିଲା ।

ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ଓ ବୁଢ଼ିଆଣୀ ବସା

(ଗୋଟିଏ ବୁଶ୍‌ମାନ କାହାଣୀ)

ଆଗକାଳରେ ଜନ୍ତୁମାନେ ସମସ୍ତେ ଏକୁଟିଆ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ସାଥୀହୋଇ ରହିବାପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ କିପରି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପଟ ମିଳିପାରିବ, ସେହିକଥା ଆଲୋଚନା କରିବାଲାଗି ଦିନେ ସେମାନେ ସଭାକଲେ । ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ୟାକୁ ସାବଧାନହୋଇ ଭାବିଥିଲା ଓ ମନରେ ଗୋଟାଏ କଥା ପାଞ୍ଚି ଆସିଥିଲା ।

"ମୁଁ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଛି ଯେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱର ଏହି ଆକାଶରେ ମେଘଗୁଡ଼ିକର ସେପାଖରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ପଟମାନେ ଅଛନ୍ତି," ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା କହିଲା । "ମାତ୍ର ଆମେ ସେଠାକୁ ଯାଇପାରିବା କିପରି ?" – ଅନ୍ୟ ଜନ୍ତୁମାନେ ପଚାରିଲେ ।

ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଥାଇ କହିଲା, "ମୁଁ ଗୋଟାଏ ମଜବୁତ ଜାଲ ବୁଣିଦେବି ଓ ସେଇଟାକୁ ନେଇ ଗୋଟାଏ ମେଘ ସହିତ ବାନ୍ଧିଦେବି । ତେବେ ତୁମେମାନେ ସେହି ଜାଲ ସାହାଯ୍ୟରେ ଚଢ଼ି ସେଠାକୁ ଯାଇପାରିବ । ଏଇଟି ଗୋଟିଏ ଭଲ ଯୋଜନା ବୋଲି ଜନ୍ତୁମାନେ ରାଜି ହୋଇଗଲେ ।

ତା'ପରେ ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଜାଲଟିକୁ ବୁଣିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ରହିଥିବା ଜନ୍ତୁମାନେ ମଧ୍ୟ ଆଉ ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେନାହିଁ । କେବଳ ରୂପା ରଙ୍ଗର ଗୋଟିଏ ସିଡ଼ି ଦେଖାଯାଉଥାଏ, ଏବଂ ବୁଢ଼ିଆଣୀ ତା'ରି ଉପରେ କେଉଁଠାକୁ ଯାଇଛି ବୋଲି ସୂଚାଇ ଦେଉଥାଏ । ଅଳ୍ପ ଦିନପରେ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ଆସି ଘୋଷଣାକଲା ଯେ ସବୁକିଛି ତିଆରି ହୋଇଗଲାଣି ଏବଂ ଏପରି କହି ସେ ଆକାଶଆଡ଼କୁ ଚଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା । ଅନ୍ୟ ଜନ୍ତୁମାନେ ତା'ର ଅନୁସରଣ କଲେ ।

ଜନ୍ତୁମାନେ ସିଡ଼ି ଉପରେ ଚଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲେ । ସବୁ ଜନ୍ତୁଙ୍କର ଏତେଏତେ ଓଜନ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଓ ରେଶମୀ ସୂତାଟି ହଲି ଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଜାଲଟି ତଥାପି ଛିଣ୍ଡି ଗଲାନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଉଚ୍ଚକୁ ଚଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି ।

ପରିଶେଷରେ ସେମାନେ ମେଘ ସେପାଖରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ଏବଂ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି

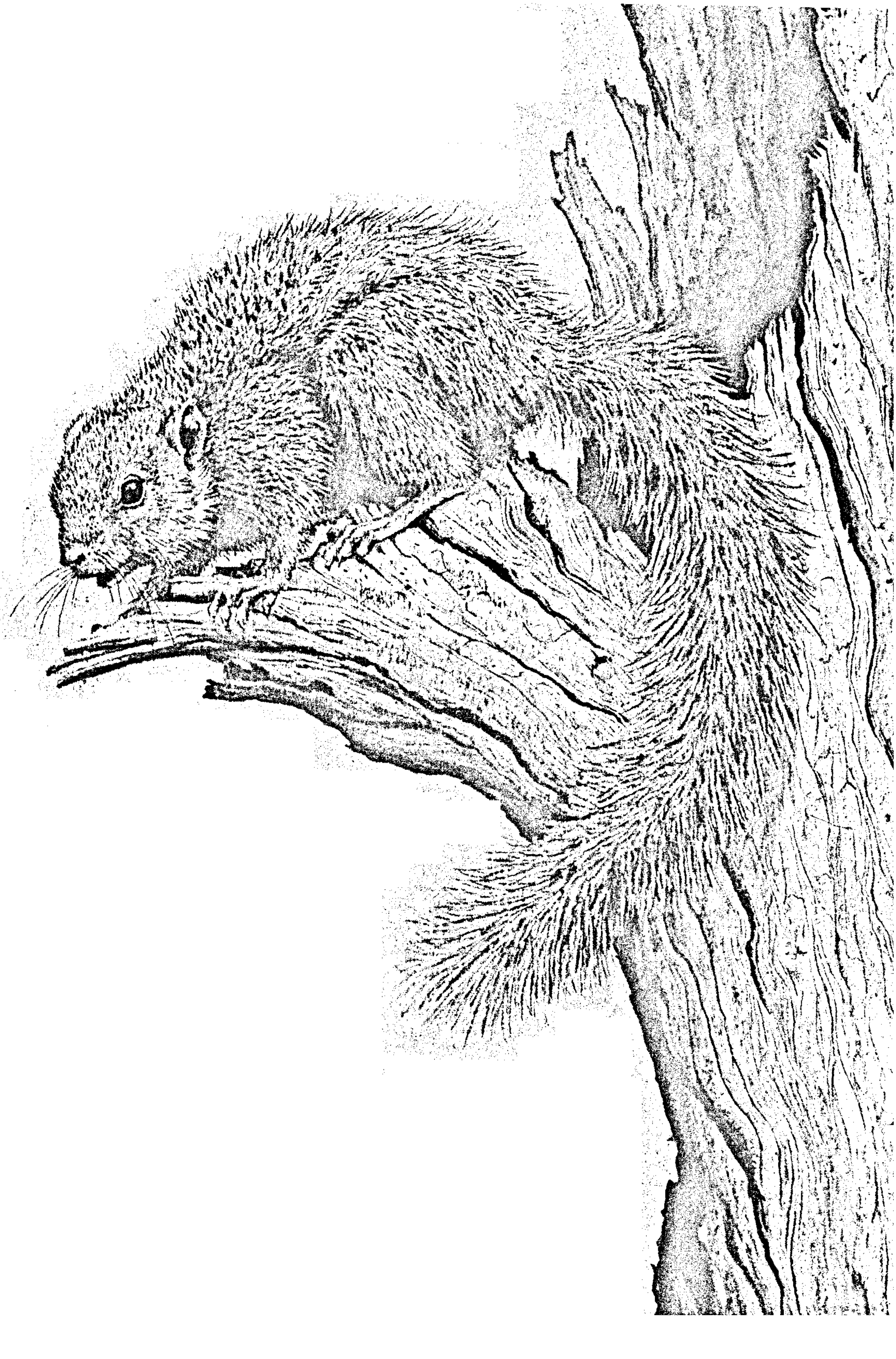

ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜର ପଟ ମଧ ପାଇଗଲେ । ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ତା'ର ଜବାବ ଅନୁସାରେ ସବୁକଥା ଦେଖାଇଦେଲା ଓ ସମସ୍ତେ ଭାରି ଖୁସି ହେଲେ । ତା'ପରେ ଏକ ଯୌତୁକ ଦେବାର ଔପଚାରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ଯ ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା ।

ମାତ୍ର, ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷାର କପାଳକୁ ଅନ୍ୟପ୍ରକାର ଘଟିଲା । ସିଏ ବି ନିଜପାଇଁ ନିଜର କନିଆଁ ବାଛିଥିଲା ସତ, ମାତ୍ର କନିଆଁର ବାପାମାଆଙ୍କୁ କ'ଣସବୁ କାରଣ ଦେଖାଇ ତା' ଯୌତୁକଦେୟ ଦେଇ ନଥିଲା । ଓଲଟି ସିଏ ସେଠାରୁ ଖସିପଳାଇ ଯାଇଥିଲା ଓ ଖାଇବାପାଇଁ କୋଉଠି ଗଦାଏ ବାଜରାର ସନ୍ଧାନ ପାଇଯାଇଥିଲା । ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ବହୁତ ଦିନରୁ ଭୋକିଲା ହୋଇରହିଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଗଦାକଯାକ ବାଜରା ମଧ ତା' ପେଟକୁ ଅଣ୍ଟିଲାନାହିଁ । ମାତ୍ର ଏହି ଚୋରି ଧରା ପଡ଼ିଯିବାପରେ ତା'ର କି ଦଶା ହେବ, ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ସେହି ବିଷୟରେ ଭାରି ବ୍ୟସ୍ତହୋଇ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ତେଣୁ ସେ କିଛି ବାଜରା ଓ ଆଉକିଛି ଚୋପା ହାତରେ ଧରିଲା ଓ ବୁଢ଼ିଆଣୀ ତା' ଆତ୍ମୀୟମାନଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିବା ସମୟରେ ସିଏ କିଛି ଧୂଳି ଝାଡ଼ି ଦେଉଛିବୋଲି ବାହାନାକରି ତା' ଦେହରେ ନେଇ ସେହି ବାଜରାକୁ ଘଷିଦେଲା । ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଚୋରିଟା ଜଣା ପଡ଼ିଗଲା । ବାଜରାର ମାଲିକ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ତା'ର ବାଜରା ଚୋରି କରିଥିବା ପାଇଁ ଦୋଷୀ କରାଇଲା ।

ଚତୁର ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ଛିଡ଼ା ହୋଇପଡ଼ି କହିଲା, "କିଏ ବାଜରା ଚୋରି କରିଛି, ସେକଥା ଜାଣିବା ପାଇଁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ଅଛି । ଚାଲ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜନ୍ତୁଙ୍କର ଲୋମ ନେବା ଏବଂ କାହା ଦେହରେ ବାଜରା ଓ ତାହାର ଚୋପା ଲାଗିଥିବ, ସେକଥା ବାହାର କରିବା । ଯିଏ ଅପରାଧୀ, ତା'ର ରୁମରେ ଅବଶ୍ୟ କିଛି ନା କିଛି ଲାଗିଥିବ ।" ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ଇତିମଧ୍ୟରେ ନିଜର ଦେହକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବରେ ସଫା କରିଦେଇଥିଲା ।

ଏହିପରିଭାବରେ ତଲାସି ଆରମ୍ଭହେଲା । ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ହଠାତ୍ ଚିତ୍କାରକରି କହିଲା, "ନାଇଁ ନାଇଁ ବୁଢ଼ିଆଣୀ, ତୁ

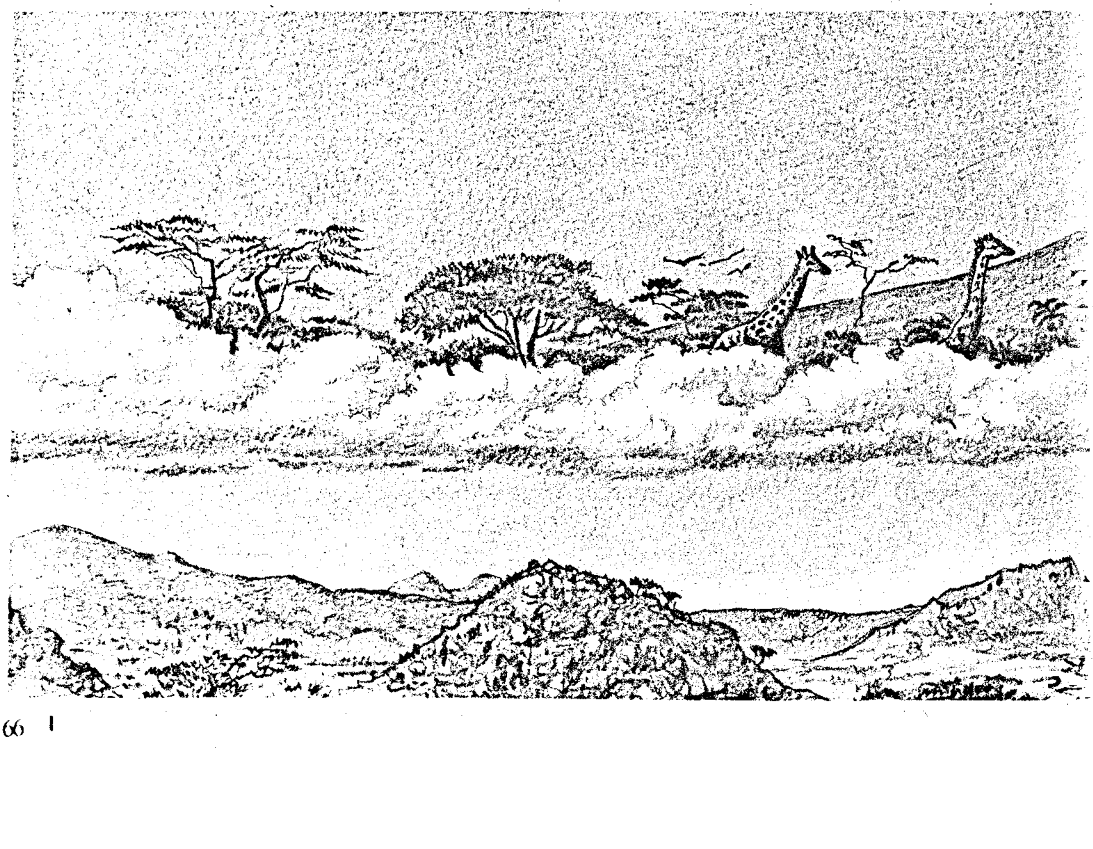

କେବେହେଲେ ଚୋରି କରିନଥିବୁ । ତୁ କିପରି ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଖରାପ କାମ କରିବୁ ? ତୋ' ଦେହରେ କିଛି ବାଜରା ପ୍ରକୃତରେ ଲାଗିଛି । ତୁଇଅବଶ୍ୟ ଚୋରି କରିଥିବୁ ! ନାହିଁ ବୋଲି କହିଲେ ମୋଟେ ଚଳିବନାହିଁ ।"

ନିଜକୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୋଲି କହି ବୁଢ଼ିଆଣୀ କେତେ କ'ଣ ଗୁହାରିକଲା, ମାତ୍ର ଜନ୍ତୁମାନେ ସମସ୍ତେ ଭାରି ରାଗି ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ବୁଢ଼ିଆଣୀ କାହିଁକି ଏପରି ପ୍ରତାରଣାପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟଟାଏ କଲା, ସେକଥା ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକଲେ ।

ବୁଢ଼ିଆଣୀ ତା' ଜାଲ ଭିତରକୁ ପଳାଇଲା । ବିକଳରେ ଚିତ୍କାରକରି କହିଲା, ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏଠାକୁ ଉପରକୁ ଅଣାଇଲି, ମାତ୍ର ତୁମେମାନେ ଏଥର ନିଜେ ନିଜେ ତଳକୁ ଯାଅ । ଏକଥା କହି ସେ ତଳକୁ ମୃଥିବୀଆଡ଼କୁ ଯିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା । ତଳକୁ ଖସୁଥିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜାଲଟିକୁ ମଧ୍ୟ ଗୁରାଇ ଗୁରାଇ ନେଇ ଯାଉଥାଏ ।

ତହୁଁ ଜନ୍ତୁମାନେ ଭାରି ସଙ୍କଟରେ ପଡ଼ିଲେ । "ଏବେ ଆମେ କ'ଣ କରିବା ?" - ସେମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ପଚାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ନିଜର ବାକି ଜୀବନଟାଯାକ ମେଘ ଉପରେ ବାସକରିବା ନିମେନ୍ତ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଇଚ୍ଛା ନଥିଲା ।

ବାବୁନ ମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା, "ତେବେ ମୁଁ ଡେଇଁ ପଡୁଛି" ଏବଂ ସେ ଯାହା କହିଲା, ସତକୁ ସତ ସେଇକଥା କଲା । ଚିତାବାଘ କହିଲା, "ମୁଁ ବି ଡେଇଁ ପଡ଼ିବି" ଏବଂ ସେ ମାଙ୍କଡ଼ ପଛେ ପଛେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ।

ଗୋଟିକ ପରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଣୀ ମେଘ ଭିତରୁ ଡ଼େଇଁପଡୁଥିବାର ଦେଖି ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା କହୁଥାଏ, "ଭଲ ହେଲା ! ବଢ଼ିଆ କଥାଟାଏ ହେଲା !" ପ୍ରାଣୀମାନେ ଯେ ଏପରି ଡେଇଁବା ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରେ ଯାଇ ପଡ଼ିବେ, ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ସେମାନଙ୍କୁ ସେକଥା କହିଲା ନାହିଁ ।

ଶେଷଯାଏ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ସେ ହାତୀକୁ କହିଥାଏ; କାରଣ, ହାତୀ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଓ ଏତେ ଭାରି ପ୍ରାଣୀଟାଏ

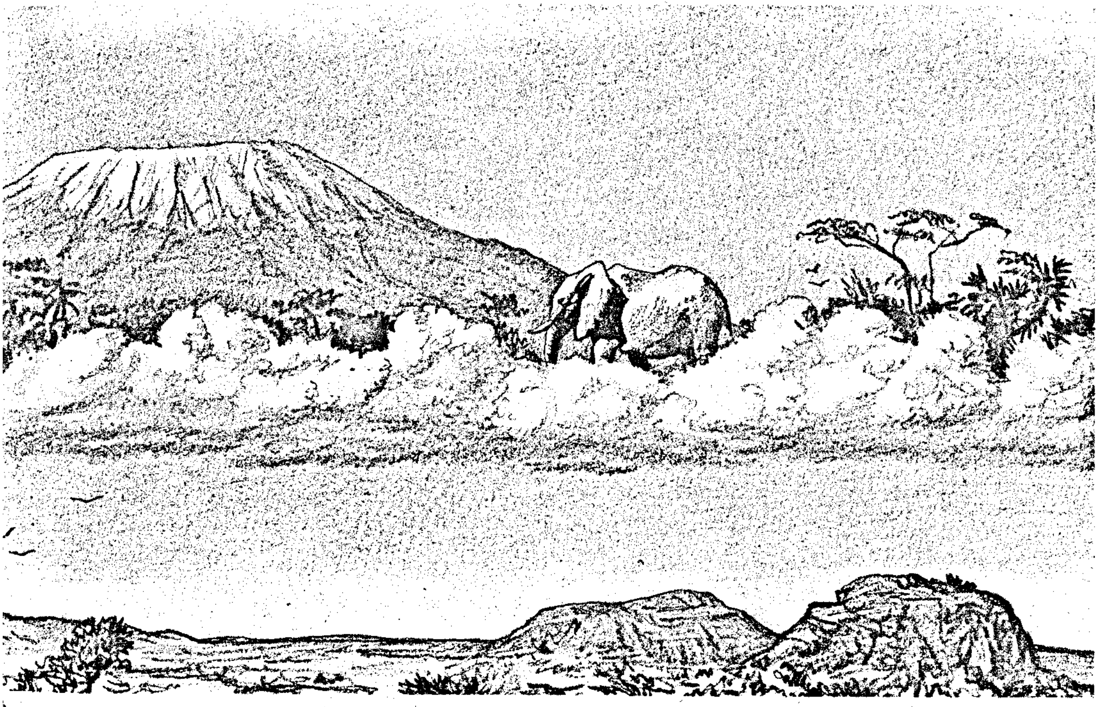

ଥିଲା ଯେ, ଡେଇଁଲାବେଳେ ସେ ହୁଏତ ସାନ ସାନ ବହୁପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଉପରେ ଯାଇ ପଡ଼ିବ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଆହତ କରିବ ବୋଲି ଆଶଙ୍କା ରହିଥିଲା । ପରିଶେଷରେ ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଗୋଟି ଗୋଟିହୋଇ ଡେଇଁସାରିଲେ, ସେତେବେଳେ ସିଏ ହାତୀକୁ କହିଥିଲା ଯେ, ଏଣିକି ସବୁ ସଫା ହୋଇଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସିଏ ମଧ୍ୟ ବିନା ଆପଦରେ ଡେଇଁପାରିବ ।

"ମୁଁ ବି ତୁମ ସହିତ ଆସିବି ।" – ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା କହିଲା । ପୃଥିବୀ ଆଡ଼କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ହାତୀ ଡେଇଁବାକୁ ବାହାରିବା ସମୟରେ ସେ ଖପ୍‌କରି ଡେଇଁ ହାତୀର ପିଠିରେ ଯାଇ ବସିଗଲା ଏବଂ ତା' ପିଠିକୁ କଷିକରି ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଲା । ବିଚରା ହାତୀ ଏପରି ଧଡ଼୍‌କରି ଯାଇ ପୃଥିବୀ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ଯେ, ପଡ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତା'ର ପ୍ରାଣବାୟୁ ଉଡ଼ିଗଲା । ମାତ୍ର ତା'ର ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଦେହଟା ପାଇଁ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ରକ୍ଷା ପାଇଗଲା । ତା' ଦେହ ମୋଟେ ଭୂଇଁରେ ଲାଗିଲାନାହିଁ । ତା'ର ଦେହରେ ଆଦୌ କୌଣସି ଆଘାତ ହୋଇନଥିଲା ଓ ସିଏ ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରକେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବୁଦାଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଗଲା ।

ସେହିଦିନ ଠାରୁ ଆଉ କେହିହେଲେ ମେଘ ଉପରେ ରହିଥିବା ରାଜ୍ୟକୁ ଯିବାଲାଗି ସମର୍ଥ ହୋଇନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଏହି ଘଟଣାଟି ବିଷୟରେ ସବୁ ଶୁଣିବାପରେ କେବେ ସେଭଳି ଏକ ପ୍ରୟାସ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ମଧ୍ୟ କରିନାହାନ୍ତି ।

ସେହି ରାଜ୍ୟକୁ ଯାଇଥିବା ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନମାନେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷାକୁ ଭାରି ସନ୍ଦେହ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ କେବଳ ସେଇ କିପରି କୌଣସି ଆଘାତ ନପାଇ ବଞ୍ଚିଗଲା, ସେକଥା ଚିନ୍ତାକରି ବିସ୍ମୟ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି।

ସମ୍ଭବତଃ ସେହି କାରଣରୁ ନିଜର ରୋମକୁ ସଫାକରିବାରେ ହିଁ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷାର ଏତେ ସମୟ ଯାଉଛି । ତା' ଦେହରେ ଆଉ କୋଉଠି କୌଣସି ବାଜରା ଦାନା ତଥାପି ଲାଗି ରହିଛି କି ନାହିଁ, ସିଏ ସେହି ବିଷୟରେ ନିଃସନ୍ଦେହ ହେବାକୁ ହିଁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି ।

ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ଗଛୁଆ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷା (Paraxerus cepapi)

ଏକୁଟିଆ ଥାଏ ଅଥବା ସାନ ପରିବାରଗୋଷ୍ଠୀ ହୋଇ ବାସକରେ ।

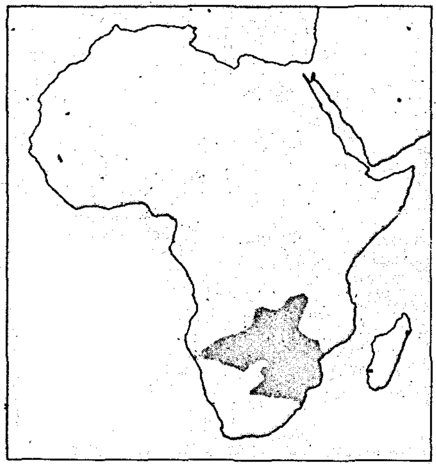

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଲମ୍ବ	14 ଇଞ୍ଚ	14 ଇଞ୍ଚ
ଓଜନ	7 ଆଉନ୍ସ	7 ଆଉନ୍ସ
ଜନ୍ମବେଳେ ଓଜନ	1/3 ଆଉନ୍ସ	1/3 ଆଉନ୍ସ
କ୍ଷୀର ଛାଡ଼ିବା ବୟସ	5 ସପ୍ତାହ	5 ସପ୍ତାହ
ଯୌବନର ବୟସ	10 ମାସ	10 ମାସ
ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟ	–	55 ଦିନ
କେତେଟି ଛୁଆ ହୁଅନ୍ତି	–	1-3
ଆୟୁଷ	6 ବର୍ଷ	6 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ଗଛୁଆ ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷାଙ୍କ ଭିତରେ ରଙ୍ଗ ଓ ଆକାରରେ ବହୁତ ଫରକ ରହିଥାଏ । ଦେହର ରଙ୍ଗ ପୂରା ଧୂସର ବର୍ଣ୍ଣରୁ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ କଳଙ୍କିଲଗା ଲୁହାର ବର୍ଣ୍ଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ହୋଇଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଦେହର ତଳ ଅଂଶଟା

ହାଲୁକା ରଙ୍ଗର । ଦେହର ରୁମ ଟାଆଁସିଆ ଓ ବାଳ ରହିଥିବା ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ଟି ଶରୀରର ସମାନ ଲମ୍ବ ହୋଇଥାଏ । ମୁହଁରେ ଥିବା କଳା ନିଶଗୁଡ଼ାକ ଜକଜକ ଦିଶି ଯାଉଥାଏ ଏବଂ ପାଦରେ ସାନ ସାନ ସାନ ଅଥଚ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ନଖମାନ ରହିଥାଏ ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଖୋଲା ଜଙ୍ଗଲଜାଗାରେ ପ୍ରଧାନତଃ ରହେ; ଆକାସିଆ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦକରେ, କାରଣ ସେହିସବୁ ଗଛରେ ପ୍ରଚୁର କୋରଡ଼ ଥାଏ । ତୃଣଭୂମି ଓ ଗହନ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଏଡ଼ିକରି ରହେ ।

ଅଭ୍ୟାସ : ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଏକୁଟିଆ ରହେ, ଅଥବା ସାନ ପରିବାରଗୋଷ୍ଠୀରେ ଥାଏ । ସାନମାନେ ଅଧିକାଂଶତଃ ବାପାମାଆଙ୍କ ସହିତ ରହନ୍ତି ଏବଂ ଛୁଆମାନଙ୍କର ଲାଳନପାଳନରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ଏମାନେ ଘ୍ରାଣବଳରେ ପରସ୍ପରକୁ ଚିହ୍ନନ୍ତି, ନାକକୁ ନାକ ଲଗାଇ ସୁଂଘିକରି ପରିବାରର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଜାଣିପାରନ୍ତି । ସେମାନେ ନିୟମତଃ ନିଜ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରେ ହିଁ ବିଚରଣ କରୁଥାନ୍ତି ଓ ବାହାରୁ ଆସିଥିବା ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷାଙ୍କୁ ଗୋଡ଼ାଇ ଗୋଡ଼ାଇ ବାହାର କରିଦିଅନ୍ତି ।

ଗଛରେ ବାସ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଭୂଇଁ ଉପରେ ହିଁ ଖାଦ୍ୟ ଅନ୍ୱେଷଣ କରନ୍ତି । ବିପଦର ସଙ୍କେତ ପାଇବା ମାତ୍ରକେ ପରିବାରଗୋଷ୍ଠୀର ସଦସ୍ୟମାନେ ନିଜର ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ଗୁଡ଼ିକୁ ବାରବାର ତଳେ ପିଟିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ଚିଁ ଚିଁ ଚୁ' ଚୁ' ହେବାରେ ଲାଗନ୍ତି । ବିପଦର ଭୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରକେ ପାଖରେ ଆଶ୍ରୟ ନେବାଲାଗି କୌଣସି ଅନୁକୂଳ କୋରଡ଼ ନଥିଲେ ପାଖରେ ଥିବା କୌଣସି ଗଛକୁ ପଳାଇ ଯାଆନ୍ତି । ଅନୁକୂଳ କୋରଡ଼ଟିଏ ପାଇବା ସକାଶେ ଗଛରୁ ଗଛ ସେମାନେ ସାତଫୁଟ (ଦୁଇ ମିଟର) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ଫପ୍ରଦାନ କରିପାରନ୍ତି । ସେମାନେ ଖୁବ୍ ଟାଉ ଟାଉ ଗଛ ଚଢ଼ିପାରନ୍ତି ଓ ସାମାନ୍ୟ ବିପଦଟିରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ଗଛ ବା ତାଳ ପଛରେ ଯାଇ ଲୁଚିଥାଆନ୍ତି ।

ଗୁଣ୍ଡୁଚିମୂଷାମାନଙ୍କୁ ଖରା ପୁଇଁବାକୁ ଭାରି ଭଲଲାଗେ; ବିଶେଷତଃ ଅଧିକ ଥଣ୍ଡା ଲାଗୁଥିବା ଶୀତମାସଗୁଡ଼ିକରେ ସେମାନଙ୍କୁ ତାହା ଅଧିକ ଭଲଲାଗେ । ଏମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯିବା ନିମନ୍ତେ ଦେହକୁ ଅନୁରୂପ ଭାବରେ ସଫା ରଖିବାର ଖୁବ୍ ମହତ୍ତ୍ୱ ରହିଥାଏ । ଏହାରି ଫଳରେ ଅଣ୍ଡିରା ମାଈ ଓ ଶାବକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଦୃଢ଼ ସମ୍ପର୍କଡ଼ୋରର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଓ ବଜାୟ ରଖିବାରେ ଖୁବ୍ ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିଥାଏ ।

ଖାଦ୍ୟ : ମୁଖ୍ୟତଃ ନିରାମିଷାଶୀ; ଏମାନେ ବହୁତ ପ୍ରକାରର ଫୁଲ, ବୀଜ, ପତ୍ର, କୋଳି, ଘାସ, ଫଳ, ଗଛରୁ ବାହାରୁଥିବା ଅଠା ଓ ବକ୍କଲମାନ ଭୋଜନ କରନ୍ତି । ସେମାନେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଉଇ, ଗଛପୋକ ଓ ଅନ୍ୟ ପତଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଆହାର କରନ୍ତି । ମଞ୍ଜି ଓ ଟାଣ ଫଳମାନଙ୍କୁ ଏମାନେ ମାଟିତଳେ ପୋତି ରଖନ୍ତି, ମାତ୍ର ପରିବାରର ଅନ୍ୟମାନେ ଥିଲାବେଳେ ସେକଥା ଆଦୌ କରନ୍ତିନାହିଁ । ଆହାର ପୋତି ରଖୁଥିବା ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ଗୁପ୍ତ ରହୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତଥାପି ବେଳେ ବେଳେ ଚୋରି ବି ହୋଇଥାଏ ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ବାପାମାଆ ଅନେକ ସମୟରେ କୌଣସି ଗଛରେ ଥିବା କୋରଡ଼ଟିଏ ବାଛନ୍ତି, – ସାଧାରଣତଃ କାଠହଣା ବା ସେହିପରି କୌଣସି ଚଢ଼େଇ ଏକଦା ରହିଥିବା କୋରଡ଼ଟିଏ ଠିକ୍‌କରି ସେଥିରେ ଘାସ ଓ ପତର ବିଛାଇ ବସାଟିଏ ତିଆରି କରିଦିଅନ୍ତି । ବର୍ଷର ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହୋଇପାରନ୍ତି, ତଥାପି ଅଧିକାଂଶତଃ ବର୍ଷାଦିନେ ହିଁ ସେମାନଙ୍କର ଜନ୍ମ ହୋଇଥାଏ ।

ଜନ୍ମ ହେଲାବେଳେ ଛୁଆଙ୍କର ଆଖି ଫିଟିନଥାଏ, ଦିହରେ ଅଳପ ଅଳପ ରୁମ ଥାଏ, ଆଠ ଦିନରେ ସେମାନଙ୍କର ଆଖି ଏବଂ ଦେହ ଉପରେ ରୋମର ଏକ ଆବରଣ ତିଆରି ହୋଇଯାଏ । ଏହି ଆବରଣଟିକୁ ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ଦୁଇମାସ ହେଲାବେଳକୁ ଖସାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଜନ୍ମ ହେବାର କୋଡ଼ିଏ ଦିନପରେ ଶାବକମାନେ ବସାରୁ ବାହାରନ୍ତି, ମାତ୍ର ନିରାପଦ ହୋଇଥିବାରୁ ସେହି ଗଛଗଣ୍ଡି ଅଥବା ଶାଖାଟିରେ ହିଁ ରହିଥାନ୍ତି । ପାଞ୍ଚ ସପ୍ତାହ ହୋଇଗଲେ ଛୁଆମାନେ ମାଆ ସହିତ ଭୂଇଁ ଉପରକୁ ଆସନ୍ତି, ଆହାର ଅନ୍ୱେଷଣ କରନ୍ତି ଓ କ'ଣ ଖାଇବାଉଚିତ ସେକଥା ଶିକ୍ଷା କରନ୍ତି । ପିତା ଓ ମାତା ଉଭୟେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଲାଳନପାଳନ କରନ୍ତି ।

ମିରିଗ ଓ ବିଲୁଆ ପହଁରିବାକୁ ଗଲେ

(ଗୋଟିଏ ସ୍ୱାଜୀ କାହାଣୀ)

ବହୁଦିନ ପୂର୍ବର କଥା । ଦିନେ ବିଲୁଆ ଭାରି ଲୋଭାସକ୍ତ ଭାବରେ ନଈ ସେପାରିରେ ଥିବା ଛନଛନିଆ ମକ୍କା କିଆରୀ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଲା । ବିଲୁଆ କୋଉଦିନୁଁ ମୋଟେ କିଛି ଆହାର କରିନଥିଲା । ବିଲୁଆ ନଈର ଯୋଉ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା, ସେଠି ସହଜରେ ଆହାର ମିଳୁ ନଥିଲା । ତା' ଠାରୁ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ହରିଣ ଆକାସିଆ ଗଛର କିଛି ଶୁଖିଲା କଅଁଳିଆ ଡାଳକୁ ଚୋବାଇବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଭାରି ଭୋକ କରୁଥାଏ ।

ବିଲୁଆ କହିଲା, "ହରିଣଭାଇ, ମୋତେ ତୁ ଏ ନଈଟାକୁ ପାରିକରାଇ ସେପାଖକୁ ନେଇ ଯାଆନ୍ତୁନାହିଁ, ଯେପରିକି ମୁଁ ଆରପାଖେ ଯାଇ ଖାଇପାରନ୍ତି ? ନଈ ଭିତରେ ପଶି ସେପାଖକୁ ଯିବାଟା ମୋ'ର ଏହି ସାନ ସାନ ଗୋଡ଼ରେ ଆଦୌ ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ ଏବଂ ମୁଁ ଏ ପ୍ରଖର ନଈସୁଅରେ ପହଁରି ବି ପାରିବିନାହିଁ । ସେପାଖରେ ଥିବା ବୁଦାମାନଙ୍କରେ ତୋତେ ମଧ୍ୟ ତଟକା ଓ ଶିଆଳ ଡାଳମାଳ ଖାଇବାକୁ ମିଳନ୍ତା ଏବଂ ଏହିପରିଭାବରେ ଆମେ ଦୁହେଁଯାକ ଖୁସି ହୁଅନ୍ତେ ।"

ହରିଣ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ହଉ, ମୋତେ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଭୋକ କରୁଛି ।"

ହରିଣ ଆଣ୍ଠେଇ ବସିଲା ଓ ବିଲୁଆ ତା'ର ପିଠି ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଗଲା । ତା'ପରେ ପାଣିସୁଅ ପାରିହୋଇ ତାକୁ ସେ ସେପାଖକୁ ନେଇଗଲା । ହରିଣ ପିଠିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ବିଲୁଆ ସେଠାରେ ଥିବା ମକ୍କା କିଆରୀ ଭିତରେ ଯାଇ ପଶିଗଲା ଓ ପେଟପୂରା କରି ମକ୍କା ଖାଇଲା । ହରିଣ ଇତିମଧ୍ୟରେ ବୁଦାଗୁଡ଼ାକ ଭିତରେ ମୁଣ୍ଡ ଗଳାଇ କଅଁଳିଆ ଡାଳମାନ ଖାଇବାରେ ଲାଗିଥାଏ ଏବଂ ବିଧାତା ତା'ପାଇଁ ଆଜି ଯେଉଁ ବଢ଼ିଆ ଖାଇବା ଆଣି ଜୁଟାଇଦେଲେ, ସେଥିପାଇଁ ଖୁସି ହେଉଥାଏ ।

ପେଟ ଭର୍ତ୍ତି ଖାଇସାରିବା ପରେ ବିଲୁଆ ଆନନ୍ଦରେ ଭୁକି ନାଚିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା ।

"ଏମିତି ଭୟଙ୍କର ଭାବରେ କିଏ ବୋବାଉଛି ?" - କିଆରୀର ମାଲିକ ଚିତ୍କାରକରି କହିଲା । ହାତରେ ଗୋଟାଏ ଠେଙ୍ଗାଧରି ସେ ଘଟଣା କ'ଣ ଜାଣିବାକୁ ଗଲା । ମକ୍କା କିଆରୀରେ ହୋଇଥିବା କ୍ଷତିକୁ ଦେଖି ମାଲିକ କ୍ରୋଧରେ ଅଗ୍ନିଶର୍ମା ହୋଇଉଠିଲା । ବିଲୁଆ ମାଲିକ ତେଣେ ଆସୁଥିବାର ଆଗରୁ ଦେଖି ପାରିଥିଲା । ସିଏ ଯାଇ ଗୋଟିଏ କୋକୀ ଗାତ

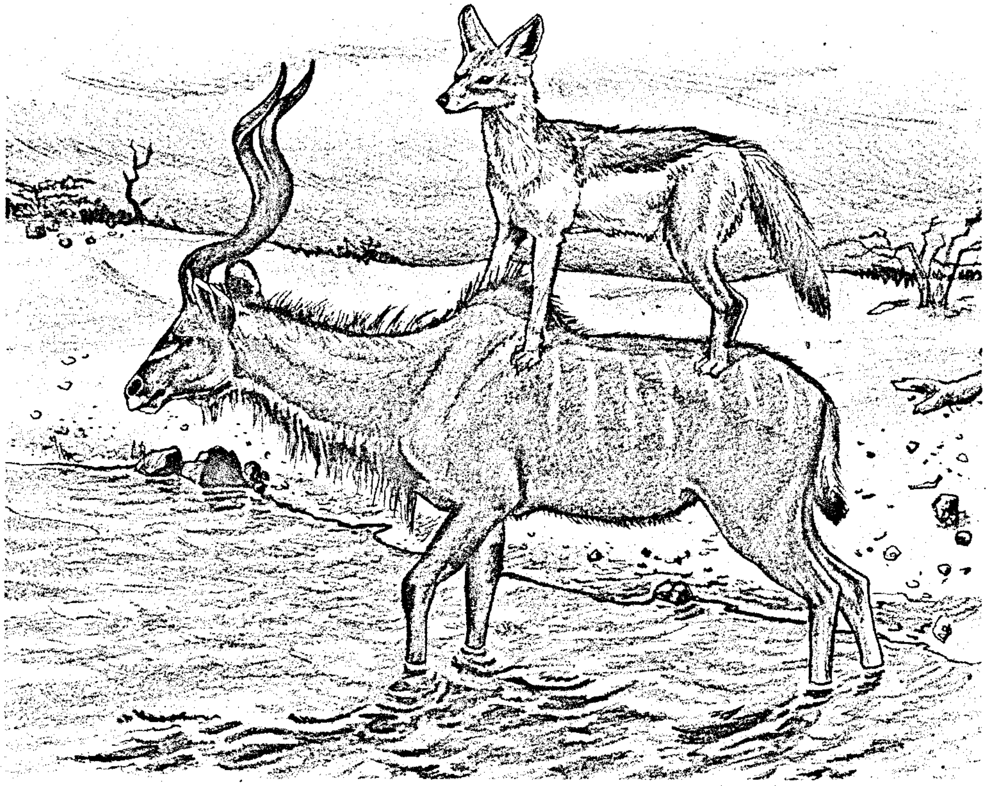

ଭିତରେ ଲୁଚିଗଲା ଏବଂ ତେଣୁ କିଆରୀମାଲିକ କେବଳ ହରିଣକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା । ହରିଣ ସେତେବେଳକୁ ମନଖୁସିରେ ଚରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ନିଜର ଫସଲତକ ଉଜୁଡ଼ି ଯାଇଥିବାରୁ ମାଲିକ ଏତେ ବେଶୀ ରାଗି ଯାଇଥିଲା ଯେ, ହରିଣ ଯେତେ ଆପତ୍ତିକରି କହିଲେ ସୁଦ୍ଧା ସେ ସେହି ନିରୀହ ବିଚରାକୁ ପିଟିବାରେ ଲାଗିଲା ।

ପିଟିସାରି ମାଲିକ ତା' ଘରକୁ ଫେରିଗଲା । ହରିଣର ଦେହ ଖଣ୍ଡିଆହୋଇ ଭାରି ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦେଉଥାଏ । ସିଏ ଛୋଟେଇ ଛୋଟେଇ ନଈକୂଳ ଯାଏ ଆସିଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ତ ବିପଦ ଦୂର ହୋଇଯାଇଥିଲା; ତେଣୁ ବିଲୁଆ ଗାତରୁ ବାହାରି ହରିଣର ପଛେ ପଛେ ଗଲା । ହରିଣ ତାକୁ ପଚାରିଲା, "ତୁ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ପାଟିକରି କାହିଁକି ଗୀତ ଗାଇଲୁ ? ତୋ' ବୋକାମି ଫଳରେ ମାଲିକ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା ଓ ତୋ' ମକ୍କା ଚୋରି ସକାଶେ ମୁଁ ମାଡ଼ ଖାଇଲି !"

ବିଲୁଆ ହସିବାକୁ ଲାଗିଲା । ହରିଣର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାରେ ସିଏ ଏତେ ଟିକିଏ ଦୁଃଖିତ କିମ୍ବା ବ୍ୟସ୍ତ ବୋଲି ଆଦୌ ଜଣାପଡୁ ନଥାଏ । ସିଏ ଉତ୍ତରଦେଲା, "ଆମେ ବିଲୁଆମାନେ ବଢ଼ିଆ ଖାଇବା ଖାଇ ପେଟ ପୂରିଗଲେ ସବୁବେଳେ ଏମିତି ନାଚୁ ଓ ବଡ଼ପାଟିରେ ଗୀତ ଗାଉ ।"

"ହଉ ହେଲା, ତୁ ଆଉକିଛି ବିପଦ ଘଟାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଚାଲ୍ ଆମେ ନଈ ସେପାଖକୁ ଚାଲିଯିବା ।" – ହରିଣ ବିଲୁଆକୁ କହିଲା । ସିଏ ଆଣ୍ଠୁ ବଙ୍କା କରିଦେଲା ଓ ବିଲୁଆ ତା' ପିଠିଉପରେ ଯାଇ ବସିଲା । ହରିଣ ପାଦ ବଢ଼ାଇ ନଦୀର

ଖରସୁଅ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା ଏବଂ ନଦୀର ଶୀତଳ ଜଳ ତା' କ୍ଷତଗୁଡ଼ାକର ଜ୍ୱାଳାକୁ ଶାନ୍ତକରି ଆଣିଲା । ବିଲୁଆର ପ୍ରତାରଣା ପାଇଁ ସିଏ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଶିକ୍ଷା ଦେବାକୁ ମନେ ମନେ ସ୍ଥିର କଲା । ହରିଣ ହଠାତ୍ ପାଣି ଭିତରେ ତା' ପିଠିକୁ ଏପଟ ସେପଟ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା, ସତେଅବା ସେଇ ପାଣି ଭିତରେ ବସିଯିବ ବୋଲି ଆଣ୍ଠୁଗୁଡ଼ାକୁ ବଙ୍କାଇଦେଲା ।

ବିଲୁଆ ଚିତ୍କାରକରି କହିଲା, " ହେ, ଇଏ କ'ଣ କରୁଛୁ ? ତୁ ଯଦି ସାବଧାନ ନହେବୁ, ତେବେ ମୁଁ ପାଣି ଭିତ୍‌ରେ ଯାଇ ପଡ଼ିଯିବି ଓ ବୁଡ଼ି ମରିବି ।"

ବିଲୁଆ ଆପତ୍ତି କରୁଥାଏ, ମାତ୍ର ହରିଣ କିଛି ଶୁଣୁ ନଥାଏ । ତା'ପରେ ବିଲୁଆ ହରିଣର ପିଠି ଉପରୁ ପାଣି ଭିତରକୁ ଟଳିପଡ଼ିଲା । ସେ ପାଣିରେ ଭାସିବାକୁ ଖୁବ୍ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ । ହରିଣ ସେତିକିବେଳେ ଥିରିକରି କହିଦେଲା, "ଭଲ ଖାଇବା ଖାଇ ପେଟ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଯିବା ପରେ ଆମେ ହରିଣମାନେ ବି ପାଣି ଭିତରକୁ ଯାଇ ଏମିତି ଏପାଖ ସେପାଖ ହେଉ ଓ ସ୍ନାନକରୁ । ଏଇଟା ଆମର ବିଧି !"

ମିରିଗର ଅଦ୍ଭୁତ ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ

(ଗୋଟିଏ ହଟେନ୍‌ଟଟ୍ କାହାଣୀ)

ବହୁକାଳ ପୂର୍ବେ ଗୋଟିଏ ବାଳକ ଥିଲା; ତା' ବାପା ଗୋଟିଏ ଗୋଷ୍ଠୀର ଜଣେ ଭାରି ଶକ୍ତିଶାଳୀ ମୁଖିଆ ଥିଲା । ପିଲାଟିର ମାଆ ତା'ର ଜନ୍ମବେଳେ ମରିଯାଇଥିଲା । ବାପା ଏହି ପୁଅଟିକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଉଥିଲେ କ'ଣ ହେବ, ବାପର ଅନେକ ଅନେକ ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନ ତା' ପ୍ରତି ଖରାପ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ।

ଏହିପରି ଖରାପ ବ୍ୟବହାର ପାଉଥିବା କାରଣରୁ ବାଳକଟି ତା' ବାପାର ଗାଆଁ ଛାଡ଼ି ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯିବ ବୋଲି ସ୍ଥିରକଲା । ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଗୃହ ଖୋଜିବାକୁ ସେ ନିଜେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା, ଯେଉଁଠାରେ କି ତାକୁ ଅଧିକ ସୁଖ ମିଳିପାରିବ । ବିଧାତା ଏହି ସବୁକିଛି ଦେଖି ପାରୁଥାନ୍ତି ଓ ସାନ ପିଲାଟିର ସାହସପାଇଁ ତା'ର ପ୍ରଶଂସା ମଧ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି । ତାକୁ ସୁରକ୍ଷା ଓ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ସେ ତା' ପାଖକୁ ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଡିରା ହରିଣ ପଠାଇଦେଲେ । ଅଣ୍ଡିରା ହରିଣଟି ବାଳକଟିକୁ ଗୋଟିଏ ଝରଣା ପାଖରେ ଆସି ଭେଟିଲା । ବାଳକଟି ସେହି ଝରଣାରୁ ପାଣି ପିଉଥାଏ । ହରିଣ ତାକୁ କହିଲା ଯେ ସିଏ ମଧ୍ୟ ଏଣିକି ତା' ସାଙ୍ଗରେ ରହିବ ଓ ତା'ର ଯାତ୍ରା ସମୟରେ ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

ଏକ ନୂତନ ବାସସ୍ଥାନର ତଲାସରେ ବାଳକ ଓ ହରିଣଟି ଏକାଠି ସେହି ପଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳର କେତେ କୁଆଡ଼େ ବୁଲିଲେ । ବାଳକଟି ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ହରିଣର ପିଠି ଉପରେ ବସୁଥିଲା ଏବଂ ତାକୁ ଯେତେବେଳେ ଭୋକ କରୁଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସିଏ ହରିଣର ଡାହାଣ ଶିଙ୍ଗ ଉପରେ ନିଜ ହାତକୁ ବାଡ଼େଇ ଦେଉଥିଲା ଓ ସତେଅବା କିଏ କୌଣସି କୁହୁକ କଲାପରି ସେଥିରୁ ଖାଦ୍ୟଆସି ପହଞ୍ଚି ଯାଉଥିଲା ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ନିଜର କ୍ଷୁଧା ନିବାରଣ ହେବାପରେ ସେ ହରିଣର ବାଆଁ ଶିଙ୍ଗରେ ହାତ ବାଡ଼େଇ ଦେଉଥିଲା ଓ ବଳିଥିବା ଖାଦ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କୁଆଡ଼େ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଯାଉଥିଲା ।

ଦିନେ, ଗୋଟିଏ ଗହଳ ବୁଦାଅଞ୍ଚଳକୁ ଅତିକ୍ରମ କରୁଥିବା ସମୟରେ ହରିଣ ଏବଂ ବାଳକଟି ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଡିରା ମଇଁଷିକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ।

ହରିଣ କହିଲା, "ଏହି ମଇଁଷି ସହିତ ଯୁଦ୍ଧକରି ମୁଁ ତାକୁ ହରାଇଦେବି ।"

ବାଳକ ହରିଣ ପିଠିରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ିଲା ଓ ତା'ପରେ ଏକ ଭୟଙ୍କର ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ଶେଷରେ

ମଇଁଷି ହାରିଲା । ବାଳକଟି ତା'ପରେ ହରିଣର ପିଠିଉପରେ ବସିଲା ଓ ଦୁହେଁ ପୁନର୍ବାର ଆଗକୁ ଯିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଏହାର କିଛିଦିନ ପରେ ଦୁହେଁ ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଭୟଙ୍କର ସିଂହକୁ ଭେଟିଥିଲେ ।

ହରିଣ କହିଲା, "ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଯୁଦ୍ଧ କରିବି ଓ ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ମୋ'ର ମୃତ୍ୟୁ ହେବ । ତା'ପରେ ତୁ ମୋ' ଶିଙ୍ଗ ଦୁଇଟାକୁ ଭାଙ୍ଗି ନିଜ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବୁ । ଭୋକ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କୁ କହିବୁ ଓ ତୁ ଯାହା ମାଗିବୁ, ସେମାନେ ତୋତେ ତାହା ଆଣିଦେବେ ।" ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା । ହରିଣ ଆଗରୁ ଯେପରି କହିଥିଲା, ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ସିଏ ନିହତ ହେଲା । ସିଂହ ଚାଲିଯିବା ପରେ ବାଳକଟି ହରିଣର ବଡ଼ ବଡ଼ ଶିଙ୍ଗ ଦୁଇଟାକୁ ତା' ଦେହରୁ ବାହାର କରିନେଲା ।

ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଧରି ସେ ଏଥର ଏକୁଟିଆ ବାଟ ଚାଲୁଥାଏ । ଅଳ୍ପ ସମୟପରେ ସେ ଗୋଟିଏ ଗାଆଁରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ସେହି ଗାଆଁରେ ମରୁଡ଼ି ପଡ଼ି ଶସ୍ୟ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଥାଏ ଓ ଲୋକମାନେ ଦାରୁଣ ଭୋକରେ କାଳ କଟାଉ ଥାଆନ୍ତି । ଗାଁର ମୁଖିଆ ବାଳକକୁ ନିଜ ଘରକୁ ଡାକି ଆଣିଲା ଓ ଅନାବନା କେତେ କ'ଣ ସିଝାହୋଇ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଗିନାଏ ଝୋଳ ତା' ଆଗରେ ନେଇ ବାଢ଼ିଦେଲା । ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ କେତେ କମ୍ ଖାଦ୍ୟ ଅଛି ଦେଖିପାରି ବାଳକଟି ହରିଣର ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଦ୍ୟ ମାଗିଲା ଓ ଗାଆଁର ସବୁ ଲୋକଙ୍କର ପେଟପୂରିବାଭଳି ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ କରିଆଣିଲା ।

ସେହି କୁହୁକଟି ଜଣେ ଗ୍ରାମବାସୀର ନଜରରେ ପଡ଼ିଥିଲା ଏବଂ ସିଏ ସେହି ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ପିଲାଟି ଠାରୁ ନେଇଯିବ ବୋଲି ଇଚ୍ଛାକଲା । ତେଣୁ, ସେଦିନ ରାତିରେ ସେ ଲୁଚିକରି ମୁଖିଆର ଘର ଭିତରେ ଯାଇ ପଶିଲା । ପିଲାଟି ନିଦରେ ଶୋଇଥାଏ, ସିଏ କୁହୁକ ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଚୋରାଇ ନେଇଆସିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକର ଜାଗାରେ ମାମୁଲି ହରିଣଶିଙ୍ଗ ଦୁଇଟା ରଖିଆସିଲା । ତହିଁ ଆରଦିନ ସକାଳେ ବାଳକ ପୁଣି ନିଜ ଯାତ୍ରାରେ ବାହାରିଗଲାପରେ, ବିଶ୍ରାମ କରିବା ସମୟରେ, ସିଏ ଶିଙ୍ଗ ଦୁଇଟିକୁ ତା'ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ କହିଲା, ମାତ୍ର ଖାଦ୍ୟ ଆଉ କୁଆଡୁ ଆସନ୍ତା ?

ସର୍ବନାଶ ହୋଇଗଲା ବୋଲି ଆଶଙ୍କାକରି ସେ ଫେରିଯାଇ ପୁଣି ସେହି ଗାଆଁରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ ଦେଖିଲା, ଗାଆଁର ମୁଖିଆ କୁହୁକ ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଦ୍ୟ ଆଣି ଦେବାପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଉଛି । ମାତ୍ର, ତଥାପି କୌଣସି ଖାଦ୍ୟ ଆସୁନାହିଁ । ତହୁଁ, ଯାହାସବୁ ଘଟିଥିଲା, ବାଳକଟି ମୁଖିଆ ଆଗରେ ସବୁ କହିଲା । ତା'ପରେ ସେ ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଫେରିପାଇଲା ଓ ଚୋରକୁ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଗଲା । କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରକାଶକରି ବାଳକଟି ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁରୋଧକରି କହିଥିଲା ଯେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷାଋତୁ ଆସିବାଯାଏ ସେହି ଗାଆଁର ସମସ୍ତେ ଅବଶ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ପାଇବେ ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ବାଳକଟି ନିଜପାଇଁ ଏକ ନୂତନ ଗୃହର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ସେହି ଗାଆଁରୁ ବାହାରିଗଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଗାଆଁରେ ପହଞ୍ଚି ସେ ସେହି ଗାଆଁର ମୁଖିଆକୁ ଆଶ୍ରୟ ମାଗିଲା; ମାତ୍ର ସେଠାରୁ ତାଙ୍କୁ ଚାଲିଯିବାକୁ କୁହାଗଲା, କାରଣ ଏତେ ଦୀର୍ଘ ବାଟ ଚାଲି ଚାଲି ସେ ଭାରି ମଇଳା ଓ ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଦିଶୁଥିଲା ।

ବାଳକଟିକୁ ଗୋଟିଏ ସର୍ବଗୁଣସମ୍ପନ୍ନ ଘରର ସନ୍ଧାନରେ ବହୁ ବର୍ଷ ଚାଲିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଶେଷକୁ, ସେ ଯୌବନ ଅବସ୍ଥାର ହୋଇଯାଇଥାଏ, - ସିଏ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଗାଆଁରେ ପହଞ୍ଚିଲା, ଯାହାର ମୁଖିଆ ନିଜ ଘରକୁ ତାକୁ ସ୍ୱାଗତକରି ଆଣିଲେ । ଏହି ମୁଖିଆଙ୍କର ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅ ଥାଏ । ଝିଅଟିର ପରିବାରପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ, ବସ୍ତ୍ର ଓ ଅଳଙ୍କାର ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ବାଳକଟି ହରିଣ ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲା ।

ସପ୍ତାହକ ପରେ, ଯେତେବେଳେ ସବୁ ପ୍ରକାରର ପ୍ରସ୍ତୁତି ହୋଇଗଲା ଓ ଯୌତୁକର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇସାରିଲା (ହରିଣଶିଙ୍ଗ ଦୁଇଟିର ସାହାଯ୍ୟରେ), ସେହି ଯୁବକଟି ସହିତ ଝିଅଟିର ବିବାହ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଅତିଥିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ମସ୍ତ ଭୋଜିର ଆୟୋଜନ ହେଲା । ହରିଣର ଶିଙ୍ଗମାନେ ସବୁକିଛି ଆଣି ଯୋଗାଇଦେଲେ ।

ତାହାର ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ଯୁବକଟି ତା'ର ପତ୍ନୀକୁ ନେଇ ନିଜ ବାପାର ଗାଆଁକୁ ଫେରିଆସିଲା ଏବଂ ମୁଖିଆ

ବୁଢ଼ା ସମ୍ମାନର ସହିତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତକରି ଆଣିଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ସର୍ବଶେଷ ଥରପାଇଁ ଯୁବକଟି ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ସହିତ କଥା କହିଲା ଓ ଘରଟିଏ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲା । ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶସ୍ତ ଆବାସ ସ୍ଥାନ ଓ ନୂତନ କୁଟୀରମାନ ସେହି କିମିଆ ବଳରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଗୁହାଳରେ ସୁନ୍ଦର ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବାନ୍ ଗାଈମାନେ ଆସି ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଗଲେ ।

ଏହାପରେ ଯୁବକଟି ସେହିଠାରେ ବାସକଲା । ବାପା ପାଖରେ ରହିଲା; ତା' ଘରେ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଅନେକ ପିଲାଙ୍କ ସହିତ ସିଏ.ଶାନ୍ତି.ଓ.ସୁଖରେ ରହିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେହି ଅଦ୍‌ଭୁତ ଶିଙ୍ଗଦୁଇଟି ସକାଶେ ହିଁ ଏହି ସବୁକିଛି ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା ।

ମିରିଗ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ମିରିଗ (Tragelaphus strepsiceros)

ଅଣ୍ଡିରା ହରିଣ ଏକୁଟିଆ ରହେ । ମାଈମାନେ ପଲ ବାନ୍ଧି ଥାଆନ୍ତି । ସାନ ସାନ କୁଟୁମ୍ବପଲରେ ବାସକରନ୍ତି ।

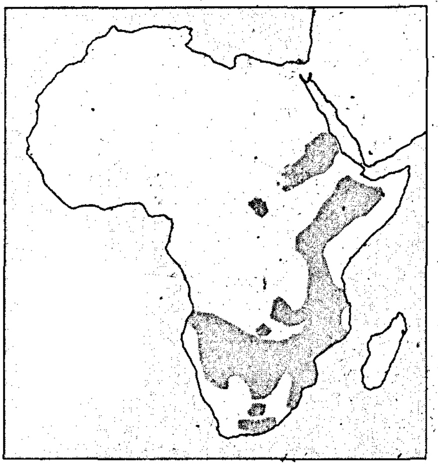

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଉଚ୍ଚତା	5 ଫୁଟ	4 ଫୁଟ
ଓଜନ	500 ପାଉଣ୍ଡ	400 ପାଉଣ୍ଡ
ଜନ୍ମବେଳେ ଓଜନ	35 ପାଉଣ୍ଡ	35 ପାଉଣ୍ଡ
କ୍ଷୀର ଛାଡ଼ିବା ବୟସ	2 ମାସ	2 ମାସ
ଯୌବନର ବୟସ	2 ବର୍ଷ	18 ମାସ
ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟ	-	7 ମାସ
କେତୋଟି ଛୁଆ ହୁଅନ୍ତି	-	1
ଜୀବନକାଳ	8 ବର୍ଷ	8 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ଯେତେ ପ୍ରକାରର ହରିଣ ଅଛନ୍ତି, ଅନେକ ଲୋକ ଏହି ଜାତିର ହରିଣଟିକୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ ସୁନ୍ଦର ବୋଲି ମନେ କରିଥାନ୍ତି । ଦେହଟି ପୀତାଭ ଧୂସର ରଙ୍ଗର । ମାଈମାନଙ୍କର ରଙ୍ଗ ଡାଳଚିନି ପରି ଟିକିଏ ଗାଢ଼ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଛୁଆମାନଙ୍କର ଦେହରଙ୍ଗ କିଞ୍ଚିତ୍ ହାଲୁକା ବି ଦିଶେ । ଶରୀରର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଛଅରୁ ଦଶଯାଏ ଧଳାପଟି ଅଙ୍କାବଙ୍କା ହୋଇ ରହିଥାଏ ।

ବେକ ଲମ୍ବା, ଦେହର ରଙ୍ଗ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଗାଢ଼ ଦିଶେ; ଏବଂ ଅଣ୍ଡିରାମାନଙ୍କର ବେକରେ ଚିବୁକଠାରୁ ଦେହର ଆଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଳା ବାଳ ଭର୍ତ୍ତିହୋଇ ରହିଥାଏ । ବଡ଼ ବଡ଼ କାନଗୁଡ଼ାକ ଦେଖିବାକୁ ଭାରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦିଶନ୍ତି ଏବଂ ମୁହଁର କପାଳ ଉପରେ ଧଳାରଙ୍ଗର 'V' ଚିହ୍ନଟିଏ କଟା ହୋଇଥାଏ । ଓଠ ଓ ଚିବୁକ ଧଳା ରଙ୍ଗର ।

ଅଣ୍ଡିରାମାନଙ୍କର ଭବ୍ୟ ମୋଡ଼ି ମୋଡ଼ିକିଆ ଶିଙ୍ଗ ଥାଏ ଏବଂ ଜୀବଟି ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶିଙ୍ଗମାନେ ବି ବଡ଼ ହେବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ଆଗକୁ ବଙ୍କାଇ ଆସିଥିବା ମୁନଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଗୁଡ଼ିକ ସାଢ଼େ ପାଞ୍ଚଫୁଟ (1.7 ମିଟର) ଯାଏ ହୋଇପାରନ୍ତି ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଏହି ଜାତିର ହରିଣମାନେ ତୃଣଭୂମି କିମ୍ବା ଜଙ୍ଗଲମାନଙ୍କରେ ରହନ୍ତି; ପାତଳା ଜଙ୍ଗଲଜାଗା ବା ଗହଳିଆ ବୁଦାଅଞ୍ଚଳ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଭଲଲାଗେ । ସେମାନେ ଖୋଲା ଘାସପଡ଼ିଆକୁ ଏଡ଼ିକରି ରହନ୍ତି । ଅଣ୍ଡିରାମାନେ ଅଧିକ ଗହଳ ଜଙ୍ଗଲଜାଗାକୁ ବେଶୀ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ଏବଂ ଅଧିକାଂଶତଃ ବୁଦବୁଦକିଆ ପାହାଡ଼ିଆ ଇଲାକାକୁ ଅଧିକ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରଚୁର ପିଇବାପାଣି ରହିଥାଏ, ଏମାନେ ସେହିପରି ଜାଗାକୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟାସ : ଏମାନେ ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ ସାଧାରଣତଃ ସାନ ସାନ ଦଳ ବା କୁଟୁମ୍ବଗୋଷ୍ଠୀରେ ରହନ୍ତି; ତଥାପି ଅଣ୍ଡିରାମାନେ ଏକୁଟିଆ ଦେଖିବାକୁ ମିଳନ୍ତି । ଏପ୍ରିଲରୁ ଜୁନ୍‌ମାସ ଯାଏ ସେମାନେ ଆଧିପତ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅଣ୍ଡିରାପଲ ଗଢ଼ନ୍ତି ଓ ତା'ପରେ ଯୋଡ଼ିହେବା ସମୟରେ ଅଳ୍ପକାଳ ସକାଶେ ସାନ ମାଇପଲଙ୍କ ସହିତ ଯାଇ ମିଶିଯାଆନ୍ତି ।

ଏହି ହରିଣମାନେ ସକାଳ ଏବଂ ଶେଷ ଅପରାହ୍ନ ସମୟରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସକ୍ରିୟ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ଦିନମାନର ଗରମ ସମୟରେ ଛାଇଜାଗା ଦେଖି ବିଶ୍ରାମ ନେବାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ସାଧାରଣତଃ ରାତିରେ ହିଁ ବିଚରଣ କରନ୍ତି; ଏବଂ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ଅଞ୍ଚଳରେ ମଣିଷମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅତିମାତ୍ରାରେ ଶିକାର କରିବାର ଭୟ ମଧ୍ୟ ରହିଥାଏ ।

ଏମାନେ ଭାରି ଲଜ୍ଜାଶୀଳ ଓ ଥିର; ମାତ୍ର ଏତେଟିକିଏ ବାଧା ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କେଉଁଠି ଲୁଚି ରହିବେ ବୋଲି ଦଉଡ଼ି ପଳାନ୍ତି । ଯେପରି ସେମାନଙ୍କର ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ପଛଆଡ଼କୁ ଢଳି ରହିବ ଏବଂ ଗଛଡ଼ାଳମାନଙ୍କରେ ଛନ୍ଦିହୋଇ ଯିବନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ବୟସ୍କ ଅଣ୍ଡିରାମାନେ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଦଉଡ଼ିବା ସମୟରେ ନିଜର ନାକକୁ ସିଧା ଆଗଆଡ଼କୁ କରି ରଖିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ସତେଅବା ବୋଝ ବୋହୁଥିଲା ପରି ଢଳି ଢଳି ଅଙ୍କାବଙ୍କା କରି ଚାଲନ୍ତି ଏବଂ ଦଉଡ଼ିବାବେଳେ ଲାଙ୍ଗୁଳଟାକୁ ଗୁଡ଼ାଇ ରଖିଥାନ୍ତି; ସେତେବେଳେ ଲାଙ୍ଗୁଳ ତଳେ ରହିଥିବା ଧଳା ଅଂଶଟା ବେଶ୍ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଉଥାଏ ।

ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଏହି ହରିଣମାନେ କମ୍ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ରହନ୍ତି ଓ ଯେପରି କେହି ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ନପକାଇବ, ସେଥିପାଇଁ ସତେଅବା 'ଅଚଳ' ହୋଇ ରହିଥାନ୍ତି । ସାମ୍ଭାବ୍ୟ ବିପଦଟିଏ କେଉଁ ସ୍ଥାନରୁ ଆସୁଛି, ତାହା ଜାଣିବାଲାଗି ସେମାନେ ନିଜର ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା କାନକୁ ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୁଶଳଭାବରେ ଲମ୍ଫପ୍ରଦାନ କରିପାରନ୍ତି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଡିଆଁରେ ଅନାୟାସରେ ସାଢ଼େ ଛଅଫୁଟ (ଦୁଇ ମିଟର) ଉଚ୍ଚର ବାଡ଼କୁ ଡେଇଁଯାଇ ପାରନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟ : ଏମାନେ ବୁଦା ଖାଆନ୍ତି, ଗଛ ଖାଆନ୍ତି; ମାତ୍ର ନୂଆ କଅଁଳିଥିବା ଘାସରେ ମଧ୍ୟ ଚରିପାରନ୍ତି ଓ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶସ୍ୟକ୍ଷେତ ଓ ଉଦ୍ୟାନର ସୌଖିନ୍ ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ନଷ୍ଟ କରିଦେଇ ପାରନ୍ତି ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ବର୍ଷାଋତୁରେ ଏମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଛୁଆ ହୁଏ । ସେତେବେଳେ ଘାସମାନେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଡେଙ୍ଗା ହୋଇଥାନ୍ତି । ଗର୍ଭିଣୀ ମାଆ ମାଇମାନଙ୍କର ପଲରୁ ବାହାରିଯାଇ ଏହି ଉଚ୍ଚ ଘାସର ସୁରକ୍ଷାପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଢ଼ୁଆଳରେ ଛୁଆଟିକୁ ଜନ୍ମ ଦିଏ । ମାଆ ହରିଣ ନିଜ ଫୁଲକୁ ନିଜେ ଖାଇଯାଏ । ଏହାଫଳରେ ଆକ୍ରମଣକାରୀମାନେ ଆକୃଷ୍ଟହୋଇ ଆଉ ସେଠାକୁ ଆସିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । କେହି ଯେପରି ଦେଖି ନପାରିବ, ସେଥିପାଇଁ ଶାବକ ଛଦ୍ମାବରଣର ଆଶ୍ରୟ ନିଏ ଓ ଅଚଳପ୍ରାୟ ହୋଇ ପଡ଼ିରହେ ।

ପ୍ରଥମ ଦୁଇମାସ ଯାଏ ଶାବକକୁ ଲୁଚାଇ ରଖାଯାଏ । ତା'ପରେ ମାଆ ତାକୁ ପଲର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ପରିଚିତ କରାଇଦିଏ । ସେତେବେଳକୁ ସିଏ କ୍ଷିପ୍ର ଗତିରେ ଦଉଡ଼ି ପାରୁଥାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ସହିତ ନିଜକୁ ଖାପ ଖୁଆଇ ନେଇଥାଏ ।

ଛୁଆଗୁଡ଼ିକ ପୀତାଭ ଓ ହାଲୁକା ଡାଲଚିନି ରଙ୍ଗର ହୁଅନ୍ତି; ମାତ୍ର ଠିଆ ଠିଆ ଧଳା ପଟିଗୁଡ଼ିକ ଜନ୍ମ ସମୟରୁ ହିଁ ତା' ଦେହରେ ଥାଏ; ମୁହଁର ସେହି V ଆକାରର ବିଶେଷ ଚିହ୍ନଟି ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଉଥାଏ ।

ବୁଦାହରିଣ କାହିଁକି ଦେହରେ ନାଲି କୋଟ୍ ପିନ୍ଧିଥାଏ ?

(ହେରେରୋ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ପୂର୍ବକାଳରେ ବୁଦାହରିଣ ଆଉ ଚୁଇଁହରିଣ ପରସ୍ପରର ଭାରି ବନ୍ଧୁ ଥିଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ସବୁଠାରେ ଏକାଠି ରହିଥିବାର ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ କହୁଥିଲେ ଯେ, ସେମାନେ ତ ଏତେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଏକାଭଳି ଦେଖା ଯାଉଛନ୍ତି, ତେଣୁ ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ପରସ୍ପରର ଭାଇ ହୋଇଥିବେ । ସେହି ପ୍ରାଚୀନକାଳରେ ବୁଦାହରିଣର ଦେହ ଉପରର ଆବରଣଟା ମଧ୍ୟ ଚୁଇଁହରିଣ ପରି ବାଲିରଙ୍ଗର ଥିଲା ।

ତା'ପରେ ବର୍ଷାଦିନ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ଓ ଚୁଇଁହରିଣ ପିଲାଟିଏ ଜନ୍ମକଲା । ତା'ର ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଓ ସୁକୁମାର ଛୁଆଟି ପାଇଁ ସେ ଭାରି ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ । ବୁଦାହରିଣ ଚୁଇଁହରିଣ ଓ ତା'ର ଏହି ଛୁଆଟି ପ୍ରତି ଭାରି ସଦୟ ଥାଏ ଓ ଛୁଆଟିପାଇଁ ତା' କକାପରି ହୋଇ ରହିଥାଏ । ଚୁଇଁହରିଣ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଥିବାବେଳେ ବୁଦାହରିଣ ଅନେକ ସମୟରେ ଛୁଆଟିକୁ ଜଗେ; ଅଥବା, ମାଆ ଖାଇବାପାଇଁ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲେ ବା ପାଖରେ ଥିବା ଗଡ଼ିଆରୁ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଯାଇଥିବା ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଛୁଆଟିକୁ ଜଗିଥାଏ ।

ଦିନେ ଭାରି ଗରମ ହେଉଥାଏ; ଚୁଇଁହରିଣର ଛୁଆଟି ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଗଛର ଛାଇରେ ଶୋଇଥାଏ, ସେତିକିବେଳେ ମାଆ ପାଣିପିଇ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲା । ସେତେବେଳେ ତାକୁ ଭାରି ଶୋଷ କରୁଥାଏ । ସବୁଦିନପରି ସେ ବୁଦାହରିଣକୁ ତା' ଛୁଆଟିକୁ ଜଗିବାପାଇଁ ଅନୁରୋଧକଲା । ବୁଦାହରିଣ ତାହା କରିବାପାଇଁ ଖୁସିହୋଇ ରାଜି ହୋଇଗଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ମାଆ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଗଡ଼ିଆକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ପାଖରେ ସାନ ସାନ ଗଛର ବୁଦାମାନ ରହିଥାଏ ଓ ବୁଦାହରିଣ ସେଇଥିରୁ ପତର ଚୁଙ୍କିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଭାରି ଗରମ, ପୁଣି ଦେହରୁ ଝାଳ ବୋହିଗଲା ପରି ଲାଗୁଥାଏ; ବୁଦାହରିଣକୁ ଭାରି ନିଦ ମାଡ଼ିଲା ଏବଂ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ମଧ୍ୟ ସିଏ ଆଉ ସମ୍ଭାଳି ରହିପାରିଲା ନାହିଁ । ଛୁଆଟି ଯେଉଁଠାରେ ଶୋଇଥିଲା, ତାହାରି କଡ଼କୁ ଲାଗିକରି ସିଏ ମଧ୍ୟ ସେହି ଛାଇରେ ଯାଇ ଲମ୍ବିଗଲା ଓ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାକୁ ନିଦ ବି ହୋଇଗଲା ।

ପାଖରେ ଦୁଷ୍ଟ ବୁଢ଼ା ହେଟାବାଘଟା ଟାକି ବସିଥାଏ ଓ ବୁଦାହରିଣର ଗତିବିଧିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥାଏ । ବୁଦାହରିଣ ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ ଯେ ଶୋଇପଡ଼ିଲାଣି, ଏଥିରେ ତା'ର ଆଉ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ରହିଲାନାହିଁ ଓ ଏହି ମଉକାରେ ସେ ତୁନି ତୁନି ଫକ୍ ଫକ୍ ଡେଇଁ ଶୋଇଥିବା ଏହି ଦୁହିଁଙ୍କଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲା ।

ଏଡ଼େ ସହଜରେ ଏଡ଼େ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଭୋଜନ କାହାକୁ ମିଳେ ? ହେଟାବାଘ ଆଗ ନିଦରେ ଶୋଇଥିବା ଛୁଆଟାକୁ ଝାମ୍ପି ନେଇଗଲା ଓ ତାକୁ ନିଜର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ନଖଦେଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମାରି ପକାଇଲା । ଯେପରି ତାକୁ ଅପରାଧୀ ବୋଲି କେହି ସନ୍ଦେହ କରିବେନାହିଁ, ହେଟାବାଘ ଛୁଆର କିଛି ରକ୍ତନେଇ ବୁଦାହରିଣ ଦେହରେ ଲଗାଇଦେଲା । ବୁଦାହରିଣ ତ ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଥିଲା, ସିଏ ଏସବୁ କଥା କିଛି ଜାଣିପାରିଲା ନାହିଁ । ଏପରି ଏକ କୌଶଳ କରିଥିବାରୁ ହେଟା ଭାରି ଖୁସିଟାଏ ହୋଇ ନିଜ ଶିକାରଟିକୁ ଧରି ସେଠାରୁ ପଳାଇଯାଇଥିଲା ।

ଚୁଇଁହରିଣ ପାଣିପିଇ ଫେରିଆସିଲା । ନିଜ ଛୁଆଟିକୁ ସେଠାରେ ନଦେଖି ଭୟରେ ତା'ର ଦେହ ଥରିଉଠିଲା । ବୁଦାହରିଣ ପାଦରୁ ମୁଣ୍ଡଯାଏ ରକ୍ତରେ ଜୁଡୁବୁଡୁ ହୋଇ ଶୋଇଥିବାର ଦେଖି ସେ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇପଡ଼ିଲା ଓ ଦୁଃଖରେ ରୋଦନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେହି ଶବ୍ଦରେ ସତେଅବା ଚମକି ଉଠିବାପରି ବୁଦାହରିଣର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ତା' ଦେହ ଉପରେ ଚାରିଆଡ଼େ ରକ୍ତ ଲାଗିଥିବାର ଦେଖି ସେ ଭୀତତ୍ରସ୍ତ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ସିଏ ଯୋଉ ଛୁଆଟିକୁ ଜଗି ସେଠାରେ ଥିଲା, ସେହି ଛୁଆଟି ବି କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?

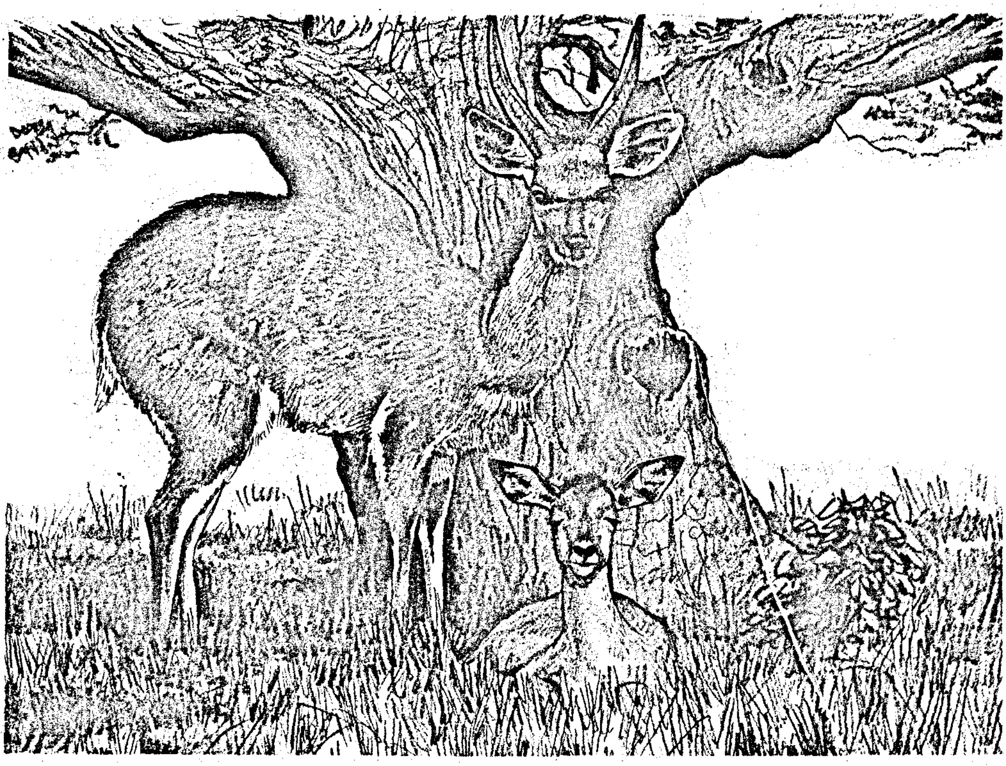

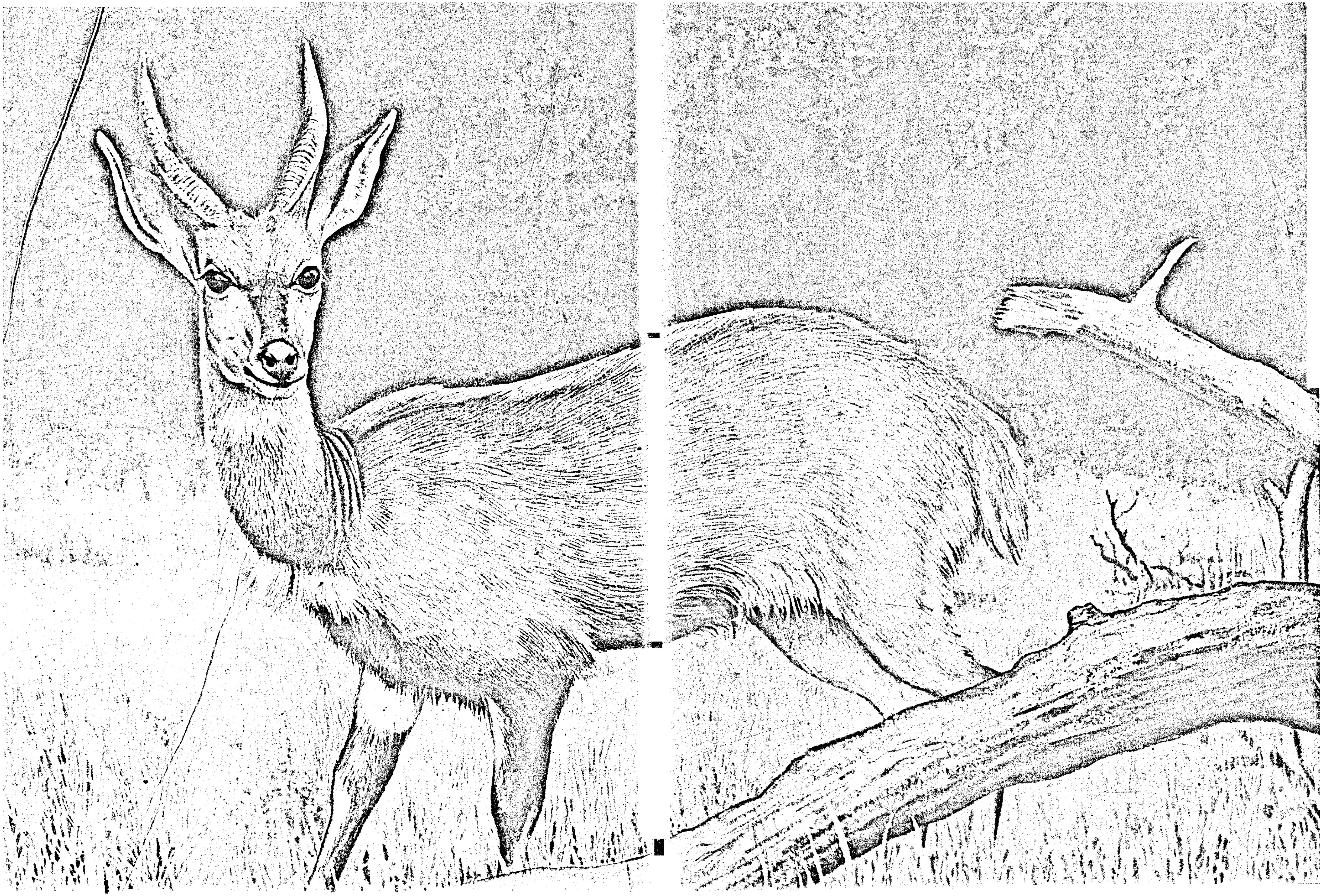

ହେଟାବାଘ ଯେମିତି ପାଞ୍ଚିଥିଲା, ଚୁଇଁହରିଣ ଠିକ୍ ସେହିପରି ସବୁ ଅନୁମାନ କରିପକାଇଲା । ନିଜର ବନ୍ଧୁକୁ ମିଛରେ ବିଶ୍ୱାସଘାତକ ବୋଲି ଅପବାଦ ଦେଇ ସେ ତାକୁ ପାଖରୁ ନିକାଲି ଦେଲା ।

ଏବେ ଦେଖାଯିବ ଯେ, ଚୁଇଁହରିଣମାନେ ଏକାଠି ପଲ ହୋଇ ବାସ କରୁଛନ୍ତି; କାରଣ କେବଳ ନିଜ ଜାତିର ଅନ୍ୟ ଚୁଇଁହରିଣଙ୍କ ହିଫାଜତରେ ସେମାନଙ୍କର ଛୁଆମାନେ ନିରାପଦ ରହିପାରିବେ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ହେଉଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଛୁଆମାନେ ମଧ୍ୟ ଜନ୍ମର ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପଦିନ ଭିତରେ ସବୁ ବିଷୟରେ ସକ୍ରିୟ ହୋଇପାରୁଛନ୍ତି ଓ ନିଜ ମାଆମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ସବୁଆଡ଼କୁ ଯାଇପାରୁଛନ୍ତି ।

ବିଚରା ବୁଦାହରିଣ ନିଜକୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ବୋଲି ଆଉ ଆଦୌ ପ୍ରମାଣ କରିପାରି ନାହିଁ । ସେହିଦିନ ଠାରୁ ସିଏ ଗୋଟିଏ ଏକୁଟିଆ ଜୀବହୋଇ ଗହଳିଆ ବଡ଼ ଗଛର ବୁଦାମାନଙ୍କରେ ପାତଳା ବୁଦାମାନଙ୍କରେ ରହୁଥିବା ଚୁଇଁହରିଣଠାରୁ ବହୁଦୂରରେ ଯାଇ ବୁଲୁଛି ଏବଂ ସେହି ଦିନଠାରୁ ତା' ଦେହ ଉପରର କୋଟ୍‌ଟା ମଧ୍ୟ ନାଲିରଙ୍ଗର ହୋଇଯାଇଛି । ଯେତେ ପ୍ରକାର ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସିଏ ତା' ଦେହ ଉପରର ରକ୍ତଦାଗଗୁଡ଼ାକୁ ଆଦୌ ନିଭାଇ ପାରିନାହିଁ । ନିଜର ଅବହେଳା ଫଳରେ ସିଏ ଏକଦା ତା'ର ଜଣେ ବିଶ୍ୱାସୀ ବନ୍ଧୁକୁ କିପରି ହରାଇ ବସିଲା, ନିଜ ଦେହର ନାଲିରଙ୍ଗକୁ ଦେଖି ତା'ର ସବୁବେଳେ ସେହି କଥାଟି ମନେ ପଡ଼ିଯାଉଛି ।

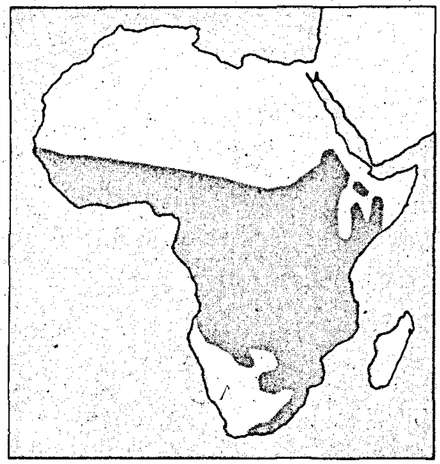

ବୁଦାହରିଣ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ବୁଦାହରିଣ (Tragelaphus scriptus)

ଏକୁଟିଆ ରହେ, ଅଥବା ସାନ ପରିବାର-ଗୋଷ୍ଠୀରେ ମଧ୍ୟ ରହିଥାଏ ।

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଉଚ୍ଚତା	3 ଫୁଟ	$2^1/4$ ଫୁଟ
ଓଜନ	110 ପାଉଣ୍ଡ	80 ପାଉଣ୍ଡ
ଜନ୍ମବେଳେ ଓଜନ	$8^1/4$ ପାଉଣ୍ଡ	$8^1/4$ ପାଉଣ୍ଡ
କ୍ଷୀର ଛାଡ଼ିବା ବୟସ	2 ମାସ	2 ମାସ
ଯୌବନର ବୟସ	10 ମାସ	14 ମାସ
ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟ	-	180 ଦିନ
କେତୋଟି ଛୁଆ ହୁଅନ୍ତି	-	1
ଆୟୁ	9 ବର୍ଷ	9 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ଏକ ମଧ୍ୟମ-ଆକୃତିର ହରିଣ, କିଞ୍ଚିତ୍ ବଡ଼ ବୁଡୁ ହରିଣର ନିକଟ ସମ୍ପର୍କୀୟ । ଅଣ୍ଡିରାମାନଙ୍କର ଦେହ ଉପରେ ଇଷତ୍ ଲାଲରଙ୍ଗର ମୋଟା ଲୋମର ଆବରଣ ରହିଥାଏ । ମେରୁଦଣ୍ଡ ଉପରେ ଧଳାରଙ୍ଗର ଗୋଟିଏ ପଟି ଥାଏ ଓ ପିଠିର ନିମ୍ନଭାଗରେ ଧଳା ଧଳା ଗାର ରହିଥାଏ । ପିଠିର ଦୁଇପଟେ ରହିଥିବା ଧଳା ଚିହ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଆଗ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଯାଏ ଏବଂ ବେକରେ ମଧ୍ୟ ଦୁଇଟା ଧଳା ପଟି ରହିଥାଏ । ମାଈ ବୁଦାହରିଣ ବଡ଼ ହେଲେ ତା' ଦେହର ରଙ୍ଗ ଅଧିକ ହାଲୁକା ହୋଇଯାଏ । ସେମାନଙ୍କ ଦେହର ଧଳା ଚିହ୍ନ ଠିକ୍ ଅଣ୍ଡିରାମାନଙ୍କର ଚିହ୍ନପରି ଦେଖାଯାଏ, ଅବଶ୍ୟ ଦୁଇପଟ ଓ ପଡ଼ିଆରେ ଥିବା ଚିହ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଅପେକ୍ଷାକୃତ କମ୍ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖାଯାଉଥାଏ । ଛୁଆ ବୁଦାହରିଣମାନଙ୍କର ରଙ୍ଗ ମାଈମାନଙ୍କର ରଙ୍ଗପରି ହୋଇଥାଏ ।

କେବଳ ଅଣ୍ଡିରାର ଶିଙ୍ଗ ଅଛି । ଏହି ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଫୁଟେ (30 ସେଣ୍ଟିମିଟର) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବ ହୁଏ, ଚିକ୍କଣ ହୋଇଥାଏ, ମୂଳରେ ପ୍ରାୟ ତ୍ରିଭୁଜାକାର ଦିଶୁଥାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ମୁଣ୍ଡ ପାଖରୁ ମୋଡ଼ି ମୋଡ଼ି ହୋଇ ଉପରକୁ ଯାଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ପରସ୍ପରର ପ୍ରାୟ ସମାନ୍ତର ହୋଇ ରହିଥାଆନ୍ତି ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଉପରର ମାନଚିତ୍ରରେ ଦର୍ଶିତ ହୋଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ଏମାନେ ପ୍ରାୟ ଚାରିଆଡ଼େ ବାସକରନ୍ତି; ମାତ୍ର ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ଜଳାଧାରର ନିକଟରେ ଥିବା ଘନଜଙ୍ଗଲ ଓ ବୁଦା ଅଞ୍ଚଳରେ ରହିବାକୁ ଅଧିକ ଭଲପାଆନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟାସ : ଏମାନଙ୍କୁ ଅଧିକାଂଶତଃ ଏକୁଟିଆ ରହିବାର ଦେଖାଯାଉଥିଲେ ମଧ, ବୁଦାହରିଣମାନେ ଯୋଡ଼ିହୋଇ ବାସକରନ୍ତି, କ୍ଷୁଦ୍ର ପରିବାରଗୋଷ୍ଠୀରେ ମଧ ରହନ୍ତି । ବେଳେବେଳେ ଦୁଇ ବା ତତୋଧିକ ଦାମୁଡ଼ି ସାନ ପଲମାନ ବି ତିଆରି କରନ୍ତି ।

ଏମାନେ ଭାରି ଲଜ୍ଜାଶୀଳ, ସାଧାରଣତଃ ଉଢୁଆଳରେ ରହିଥାନ୍ତି । ଘ୍ରାଣଶକ୍ତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଖର; ଶୁଣିବା ଓ ଦେଖିବା ଶକ୍ତି ମଧ ସେହିପରି । ଗହଳ ବୁଦା ଅଞ୍ଚଳରେ ପରସ୍ପର ସହିତ ଯୋଗସୂତ୍ର ରଖିବାକୁ ଗଅଁ ଗଅଁ ଶବ୍ଦ କରିଥାନ୍ତି ।

ବିପଦର ସଙ୍କେତ ପାଇଲେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସତର୍କ କରିଦେବାପାଇଁ ବୁଦାହରିଣମାନେ କର୍କଶ ସ୍ୱରରେ ଗୋଟାଏ ଉଚ୍ଚ ବୋବାଳି ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ଖୁବ୍ ଭଲ ପହଁରା ଜାଣିଥିବାରୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଖୋଲା ପାଣିଜାଗାମାନଙ୍କରେ ଯାଇ ଆଶ୍ରୟ ନିଅନ୍ତି । ଶତ୍ରୁ ଆସି ଘେରିଗଲେ କିମ୍ବା ଆହତ ହେଲେ ଅଣ୍ଡିରାମାନେ ବେଶ୍ ଭୟଙ୍କରଭାବରେ ମାରଣା ଓ ବିପଜ୍ଜନକ ବି ହୋଇପାରନ୍ତି, ଖୁବ୍ ଫଳପ୍ରଦଭାବରେ ନିଜର ମୁନିଆ ଶିଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟ : ଏମାନେ ଡାଳପତ୍ରଭୋଜୀ, ତଥାପି ବେଳେ ବେଳେ ଟଟକା ଘାସ ମଧ ଆହାର କରନ୍ତି । ଅରଣ୍ୟରେ ବୃକ୍ଷୋଦ୍ୟାନ -ମାନଙ୍କରେ ଏମାନେ ବେଶ୍ ଏକ ସମସ୍ୟା ହୋଇପାରନ୍ତି; କାରଣ ଗଛଗୁଡ଼ିକର ଅଗକୁ ଝୁଙ୍କିଦେଇ ସେମାନେ ଗଛର ଅଭିବୃଦ୍ଧିରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିଥାନ୍ତି ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ବର୍ଷର ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ଛୁଆ ହୋଇପାରେ; ଅବଶ୍ୟ ସାଧାରଣତଃ ବର୍ଷାଋତୁରେ ତାହା ଘଟିଥାଏ । ଗହଳ ବୁଦବୁଦକିଆ ଭୂଇଁରେ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହୁଏ ଓ ମାଆ କ୍ଷୀର ଦେବାକୁ ବାରମ୍ବାର ଛୁଆ ପାଖକୁ ଆସୁଥାଏ । ଛୁଆ ବଡ଼ ଓ ବଳବାନ୍ ହେଲାପରେ ମାଆ ସହିତ ମୁକ୍ତଭାବରେ ବିଚରଣ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୁଏ ।

ଡୁଇକର୍ ହରିଣ ଶାସକଙ୍କର ଜୀବନ ରକ୍ଷାକଲା

(ବାମାଙ୍ଗ୍ୱାତୋ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ଏହି କାହାଣୀଟି ବୋତ୍ସ୍ୱାନାର୍ ବାମାଙ୍ଗ୍ୱାତୋମାନଙ୍କର ହୃଦୟ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଅତି ପ୍ରିୟ କାହାଣୀ । ଏହି କାହାଣୀଟିକୁ ହୁଏତ ସେମାନେ ବସ୍ତୁତଃ ସ୍ୱୟଂ ତିଆରି କରିଛନ୍ତି । ସାନ, ଲାଜକୁଳା ଡୁଇକର୍ ହରିଣଟିର ଦୟା ମହାନ୍ ଖାମାଙ୍କର ପିତାମହ ଶାସକ ପ୍ରଥମ ଖାମାଙ୍କର ହୃଦୟକୁ ଏପରି ବିଚଳିତ କରିଦେଇଥିଲା ଯେ, ସିଏ ସେହି ହରିଣକୁ ବାମାଙ୍ଗ୍ୱାତୋ ଜାତିର ଗୋତ୍ର ବା ପ୍ରତୀକ ରୂପେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିଥିଲେ । ଏହି ଘଟଣାଟି କିଭଳି ଘଟିଲା, ଏଇଟି ହେଉଛି ତାହାରି କାହାଣୀ ।

ଊନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆରମ୍ଭରେ ମାତାବେଲେର ନୃଶଂସ ରାଜା ଔିଲିକାଜୀ ଏକ ଭୟାବହ ଯୁଦ୍ଧକରି ଏକ ବୃହତ୍ ଆୟତନର ଭୂମିକୁ ଧ୍ୱଂସକରି ଦେଇଥିଲେ । ଏକ ସମୁଦ୍ରଢ଼େଉପରି ମାତାବେଲେ ସେନା ଶାସକ ଖାମାଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ ମାଡ଼ି ଚାଲିଥିଲେ ଓ ସମ୍ମୁଖରେ ଯାହା ପାଉଥିଲେ, ତାହାକୁ ଧ୍ୱଂସକରି ଦେଉଥିଲେ । ଏକ ଅନ୍ୟତମ ବିଜୟରୂପେ ସେମାନେ ବାମାଙ୍ଗ୍ୱାତୋ ସୈନ୍ୟବାହିନୀକୁ ଛାରଖାର କରିଦେଇଥିଲେ । ସ୍ୱୟଂ ଜାତିମୁଖ୍ୟ ଖାମା ମାତାବେଲେ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କର ଘେର ଭିତରେ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲେ । ପଳାୟନ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଆଉ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନଥିଲା, କାରଣ ବାମାଙ୍ଗ୍ୱାତୋ ଜାତିପରି ଗୋଟିଏ ଜାତିର ଶାସକ ଶତ୍ରୁ ହାତରେ ପଡ଼ି ବନ୍ଦୀହେଲେ ତାହା ଏକ ଘୋର ଅପୂରଣୀୟ କ୍ଷତି ହିଁ ହେବ ।

ଶାସକ ଖାମାଙ୍କୁ ପ୍ରଖର ବେଗରେ ଦୀର୍ଘ ପଥ ଦଉଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ମାଇଲ୍ ପରେ ମାଇଲ୍ ଅତିକ୍ରମକରି ପଳାଉଥିବା ସମୟରେ ଦୁର୍ଦ୍ଧର୍ଷ ମାତାବେଲେମାନେ ତାଙ୍କ ପଛକୁ ଲାଗି ଲାଗି ଚାଲିଆସୁଥିଲେ । ଏହିପରି ଧାଉଁ ଧାଉଁ ଖାମା ସଅଁ ସଅଁ ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଓ ପ୍ରାୟ ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ହୋଇଗଲେ; ଆଉ ଆଗକୁ ପାଦ ପକାଇ ହେଉନଥାଏ ଏବଂ ଅତୀବ କ୍ଳାନ୍ତି ହେତୁ ସେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ । ତାଙ୍କୁ ଗୋଡ଼ାଇଥିବା ଶତ୍ରୁସୈନ୍ୟମାନେ ଏହା ଦେଖି ଆନନ୍ଦରେ ଚିତ୍କାରକରି ଉଠିବାର ଶୁଣି ସେ ପୁନର୍ବାର ପ୍ରେରଣା ପାଇଲେ ଓ ଦଉଡ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲେ ।

ଏତିକିବେଳେ ଶାସକ ଖାମା ଆଗରେ ବୃକ୍ଷ ଓ ବୁଦା ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୋଟିଏ ବିସ୍ତୃତ ଜାଗା ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ, ଯେଉଁଠାରେ କି ସେ ତାଙ୍କୁ ଗୋଡ଼ାଇଥିବା ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଲୁଚିରହି ଯାଇପାରିବେ । ମାତ୍ର, ସେହି ଅରଣ୍ୟାଶ୍ରୟଟି ପାଖରେ

ଯାଇ ପହଞ୍ଚିପାରିବା ତାଙ୍କ ସକାଶେ ଆଦୌ ସେପରି ସମ୍ଭବ ନଥିଲା, କାରଣ ମାତାବେଲେମାନେ କ୍ରମେ ତାଙ୍କର ଅଧିକ ନିକଟହୋଇ ଆସୁଥିଲେ । ନିଜ ସମ୍ମୁଖରେ ସେ କଣ୍ଟାଝଣ୍ଟାରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇରହିଥିବା ବୁଦାଟିଏ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ଏବଂ ଆପଣାର ପ୍ରାୟ ଶେଷ ଶକ୍ତିଦେଇ ଖାମା ସେହି ବୁଦାର ଘଞ୍ଚ ଆବରଣ ଭିତରକୁ ଲମ୍ଫ ପ୍ରଦାନକଲେ ॥ ଆଉ କୌଣସି ଖାତିର ନକରି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧୀରେ ଧୀରେ ଘୁଷୁରି ଘୁଷୁରି ଆଗକୁ ଯାଇ ଖାମା ବୁଦାଟିର ମଧ୍ୟସ୍ଥଳରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ॥ ତାଙ୍କ ଦେହରେ କଣ୍ଟାମାନ ଫୋଡ଼ିହୋଇ ଯାଇଥାଏ; ମାତ୍ର ପରିଶେଷରେ ସେ ତଳେପଡ଼ିଥିବା ଗୋଟିଏ ଗଛର ଗଣ୍ଡିପାଖରେ ଟିକିଏ ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରିପାରିଲେ ।

ସେଇଠି ସେଇ ଗଣ୍ଡିପଛରେ ଆଉ ଜଣେ ପଳାତକ ମଧ୍ୟ ହଲଚଲ ନହୋଇ ପଡ଼ିରହିଥିଲା ॥ ଛୋଟକାଳିଆ ହରିଣଟି ମଧ୍ୟ ସେହିଠାରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ମଣିଷ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଯେତେବେଳେ ତାହାରି ପାଖେଇ ଗୁଞ୍ଜି ହୋଇଗଲା ଓ ତା' କଡ଼ରେ ଯାଇ ଲୁଚି ରହିଲା, ଏହି ସାନ ଜନ୍ତୁଟି ଆଦୌ ଏତେ ଟିକିଏ ହଲଚଲ୍ ହେଲାନାହିଁ ॥ ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ହଲ୍‌ଚଲ୍ ହେଉନଥିବା ହରିଣଟି ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଥିବା ଏହି ଶାସକ, – ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କର ଆଖିକୁ କେବଳ ଅନାଇ ରହିଥାନ୍ତି । ତେଣେ, ପ୍ରବଳ ଖୁରା ଶବ୍ଦକରି ମାଡ଼ି ଆସୁଥିବା ଗୋଟାଏ ନାଇଁଷ୍ଟିପାଲପରି ଅଜାଣିତ ମାତାବେଲେ ସୈନ୍ୟଙ୍କର ପାଦ ସେମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ବଜ୍ର ଶବ୍ଦରେ ମାଡ଼ି ଆସୁଥାଏ ॥ ମାତାବେଲେମାନେ ବୁଦାଟିକୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରୁ ଘେରିଗଲେ ଓ "ଏଥର ସିଏ ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିଲା" ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ॥

ସେମାନେ ନିଜର ବର୍ଚ୍ଛାଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଦାଟି ଭିତରେ ଗଳାଇ ଗଳାଇ ଦେଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲେ ଓ ଖାମା ସେମାନଙ୍କର ଚିତ୍କାରକୁ ଶୁଣିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ଦପ ଦପ ହୋଇପଡୁଥିବା ନିଜର କଲିଜାଟାକୁ ମଧ୍ୟ ସିଏ ଶାନ୍ତକରି ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ଓ କ୍ଳାନ୍ତ ନିଃଶ୍ୱାସଟାକୁ ମଧ୍ୟ ଚାପିରଖିଲେ ।

ତଥାପି ସାନହରିଣଟି ଏତେ ଟିକିଏ ବି ହଲ୍‌ଚଲ୍ ହେଉନଥାଏ ଏବଂ ପାଖରେ ରହିଥିବା ଏହି ପ୍ରାଣୀଟି ପାଇଁ

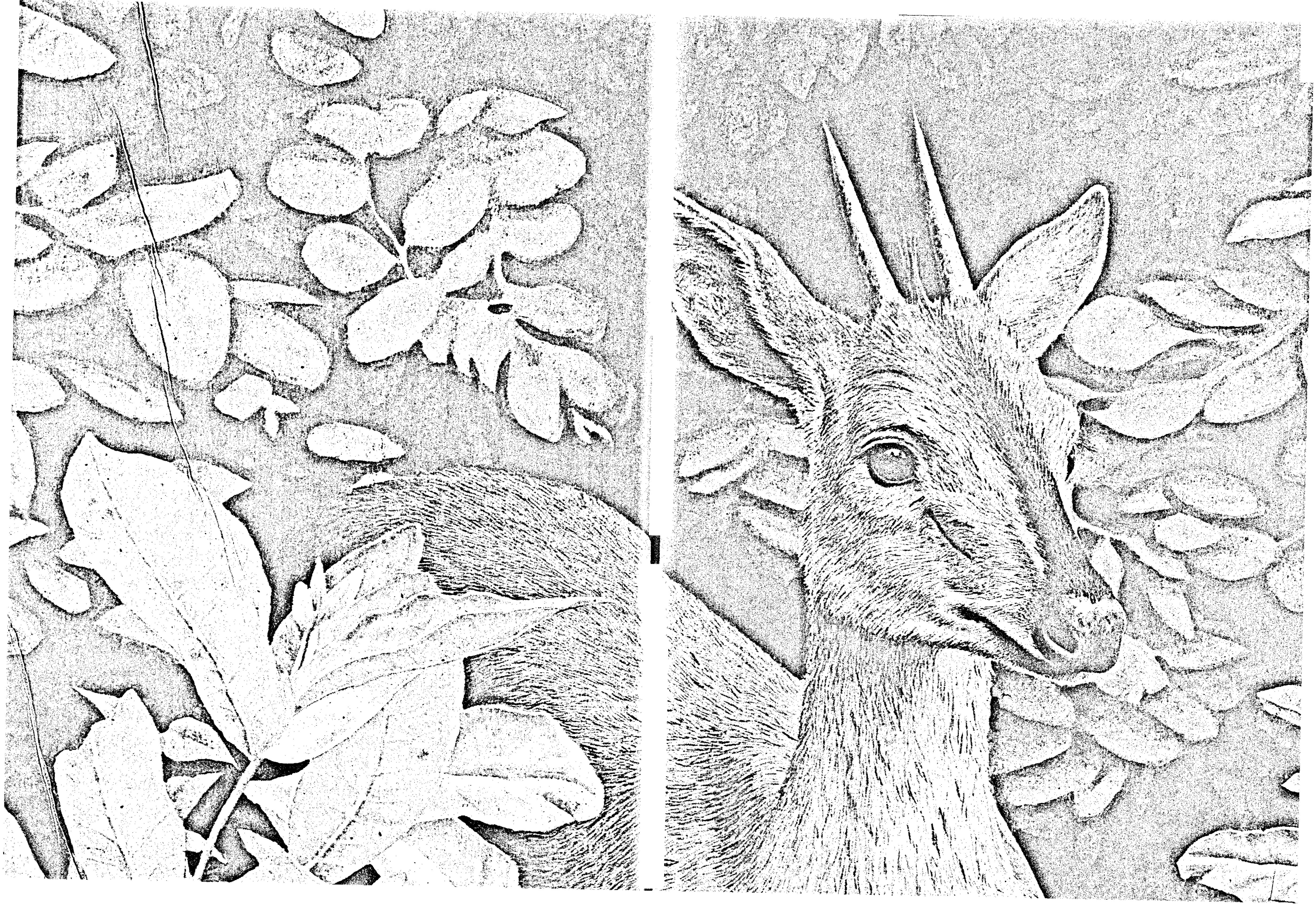

ଖାମା କିଞ୍ଚିତ୍ ଉଷୁମ ଓ ଆରାମ ବି ପାଉଥାନ୍ତି । ସେହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଜନ୍ତୁଟିର କଅଁଳ ଓ ସଜଳଶୀତଳ ଆଖିଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ସଦୟତାରୁ ସେ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହୋଇଆସୁଥାନ୍ତି । "ଆମେ ତ ତାକୁ ଚାରିଆଡୁ ଘେରିଗଲୁଣି, ଏଥର ସିଏ ମୋଟେ ପଳାଇ ପାରିବନାହିଁ", - ମାତାବେଲେ ଯୋଦ୍ଧାମାନେ ଚିତ୍କାରକରି କହୁଥାନ୍ତି । ଶାସକ ଖାମା ଓ ହରିଣଟି ଯେଉଁ କାଠଗଡ଼ଟି ପଛରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇଥିଲେ, ଗୋଟିଏ ଯୋଦ୍ଧାର ବର୍ଚ୍ଛା ତାହାରି ଦିହରେ ଆସି ଭୁଷି ହୋଇଗଲା । ଏଥର ମାତାବେଲେ ପକ୍ଷର ଲୋକମାନେ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଗଲେ ଯେ, ବାମାଙ୍ଗ୍ୱାତୋ ଜାତିର ଶାସକ ଏଥର ଅବଶ୍ୟ ଧରାପଡ଼ିବେ । ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ହରିଣଟି ବୁଦାରୁ ବାହାରକୁ ବାହାରିପଡ଼ିଲା । ଯୋଦ୍ଧାମାନଙ୍କର ଧାଡ଼ିର ଖଣ୍ଡେ ଦୂରକୁ ଚାଲିଯାଇ ସିଏ ସେହିଠାରେ ବିଚରଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା, ସତେ ଯେପରି ସିଏ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟଆଡ଼େ ଆକୃଷ୍ଟ କରିନେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲା ।

ନିରାଶହୋଇ ଯୋଦ୍ଧାମାନେ ପାଟିକରି ଉଠିଲେ, "ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଆମେ ଯାହାକୁ ଖୋଜୁଥିଲୁ, ସିଏ ଏଠାରୁ ଖସି ପଳାଇଗଲାଣି । ହରିଣ କେବେହେଲେ କୌଣସି ମନୁଷ୍ୟ ପାଖରେ ଆଶ୍ରୟ ନିଏନାହିଁ ।ଆମେ ଖୋଜୁଥିବା ମଣିଷଟା ଯଦି ବୁଦାଭିତରେ ଥାଆନ୍ତା, ତେବେ ସେ ଆସୁ ଆସୁ ହରିଣ ବାହାରି ପଳାଇ ଥାଆନ୍ତା । ଆସ, ଆସ, ଆଉ ସମୟ ନଷ୍ଟକରିବା ନାହିଁ । ମଣିଷଟାକୁ ଖୋଜି ଆହୁରି ଆଗକୁ ଯିବା ।" ତା'ପରେ ସେମାନେ ଜଙ୍ଗଲ ଅଭିମୁଖରେ ଧାଇଁବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏହାପରେ ବାମାଙ୍ଗ୍ୱାତୋର ଶାସକ ରକ୍ଷାପାଇ ନିଃଶ୍ୱାସ ଟିକିଏ ମାରିଲେ । ଖାମା ହରିଣଟିର ଆଚରଣରେ କେବଳ ବିସ୍ମିତ ହେଉଥାନ୍ତି ଓ ତା' ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞତା ପ୍ରକାଶ କରୁଥାନ୍ତି । ତାହାରି ସକାଶେ ସିନା ତାଙ୍କର ଜୀବନ ରକ୍ଷା ହୋଇଗଲା ! ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଭଳି ଭୟଙ୍କର ମନୁଷ୍ୟଟିଏ ସେହି ଜନ୍ତୁଟିର କଅଁଳ ଓ ଧୂସର ରୋମର ଦେହକୁ ପ୍ରାୟ ଲାଗିକରି ବୁଦା ଭିତରେ ଆଶ୍ରୟନେଲେ, ସେତେବେଳେ ସେଠାରୁ ଦଉଡ଼ି ପଳାଇଯିବାପାଇଁ ସିଏ କାହିଁକି କୌଣସି ଚେଷ୍ଟା କଲାନାହିଁ ? ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ସ୍ୱୟଂ ଏହି ଭୁବନର ସ୍ରଷ୍ଟା ହିଁ ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣରକ୍ଷା ହେବବୋଲି ପ୍ରାଣୀଟିକୁ ସେଠାକୁ ପଠାଇଥିଲେ ।

ଡୁଇକର୍ ହରିଣମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ସାଧାରଣ ସବୁଠିଁ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଏହି ଡୁଇକର୍

(Sylvicapra grimmia)

ଏକୁଟିଆ ରହେ, ପ୍ରଧାନତଃ ରାତିରେ ବାହାରେ ।

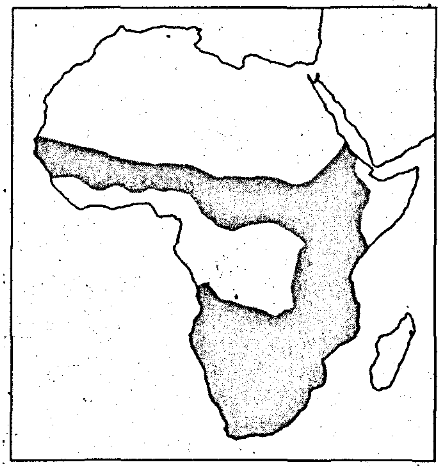

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଉଚ୍ଚତା	2 ଫୁଟ	2 ଫୁଟ
ଓଜନ	39 ପାଉଣ୍ଡ	44 ପାଉଣ୍ଡ
ଜନ୍ମବେଳେ ଓଜନ	31/4 ପାଉଣ୍ଡ	31/4 ପାଉଣ୍ଡ
କ୍ଷୀର ଛାଡ଼ିବା ବୟସ	6 ସପ୍ତାହ	6 ସପ୍ତାହ
ଯୌବନର ବୟସ	1 ବର୍ଷ	8-10 ମାସ
ଗର୍ଭଧାରଣ ସମୟ	-	7 ମାସ
କେତେଟି ଛୁଆ ହୁଅନ୍ତି	-	ଗୋଟିଏ
ଜୀବନକାଳ	୨ ବର୍ଷ	୨ ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ବହୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଏହି ଡୁଇକର ହେଉଛି ସାନ ହରିଣ ଜାତୀୟ ପ୍ରାଣୀଟିଏ; ତା' ମୁହଁରେ, ତା' କଳା ନାକର ତଳଠାରୁ କପାଳଯାଏ ସ୍ପଷ୍ଟ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଯିବାଭଳି କଳା ପଟି ଚିହ୍ନଟିଏ ରହିଛି । କପାଳ ଉପରେ କେରାଏ କଳା ବାଳ ଓ ଆଗଗୋଡ଼ ଦୁଇଟି ଉପରେ କଳା ପଟାଦାଗ ମଧ ଅଛି, ଦେହର ରଙ୍ଗ ପୀତଧୂସର ଠାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ପୀତରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନାନା ପ୍ରକାରର । ତଳିପେଟଟା ସର୍ବତ୍ର ଧଳା ରଙ୍ଗର । ଅଣ୍ଡିରା, ମାଈ ଓ ଛୁଆଙ୍କ ଭିତରେ ବର୍ଣ୍ଣର କିଞ୍ଚିତ୍ ତାରତମ୍ୟ ରହିଛି ।

କେବଳ ଅଣ୍ଡିରାମାନଙ୍କର ହିଁ ସାନ ସାନ ସିଧା ଶିଙ୍ଗ ରହିଛି, ଯେଉଁଥିରେ କି ଗୁଡ଼ାଏ ଉଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚ ପିଠି ଥାଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ହେଲେ 7 1/2ଇଞ୍ଚ (1୪ ସେଣ୍ଟିମିଟର) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବା ହୋଇଥାନ୍ତି ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଏମାନେ ବୁଦାଅଞ୍ଚଳରେ ବାସକରନ୍ତି, କାରଣ ଖାଦ୍ୟ ସନ୍ଧାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏମାନେ ଗହଳ ଉଦ୍ଭିଦାବରଣଟିଏ ଲୋଡ଼ିଥାନ୍ତି । ଖୋଲା ତୃଣଭୂମିମାନଙ୍କରେ ଏମାନଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେନାହିଁ । ସମୁଦ୍ର ପତ୍ତନ ଠାରୁ 6000 ଫୁଟ (1୪00 ମିଟର) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାଗାରେ ସେମାନେ ବାସ କରିପାରନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟାସ : ସାଧାରଣତଃ ଏକୁଟିଆ ରହନ୍ତି; ଅବଶ୍ୟ ସଂଗମର ଋତୁରେ ଯୋଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ହୋଇ ରହିଥିବାର ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୁଅନ୍ତି; ମାଆମାନେ ଛୁଆ ସହିତ ମଧ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ପ୍ରଧାନତଃ ରାତି ସମୟରେ କ୍ରିୟାଶୀଳ ହୁଅନ୍ତି; ମାତ୍ର ବଡ଼ି ସକାଳେ କିମ୍ବା ବିଳମ୍ବିତ ଅପରାହ୍ଣରେ ମଧ ସେମାନଙ୍କୁ ଚରୁଥିବାର ଦେଖାଯାଏ । ଦିନରେ ଗରମ ହେଉଥିବା ସମୟରେ ସେମାନେ ବୁଦା ଅଥବା ଲମ୍ବା ତୃଣଗୁଳ୍ମ ଭିତରେ ବିଶ୍ରାମ ନିଅନ୍ତି ।

ଡୁଇକରମାନେ ସ୍ୱଭାବତଃ ଶାନ୍ତ ଓ ଥିର; ମାତ୍ର ବିପଦର ସଙ୍କେତ ଦେବାକୁ ଯାଇ ସେମାନେ ନାକରେ ଏକ ଫୁତ୍କାରଶବ୍ଦ ବି କରିପାରନ୍ତି । ବାଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲେ "ଅଚଳ"ହୋଇ ପଡ଼ିରହନ୍ତି ଓ ବିପଦ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ ଫକ୍ ଫକ୍ ଡେଉଁ ଡେଇଁ କ୍ଷିପ୍ର ବେଗରେ ପଳାଇ ବି ଯାଇପାରନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ନିକଟସ୍ଥ କୌଣସି ଗହଳ ଜାଗାକୁ ଡେଇଁ ପଳାନ୍ତି । ଏଇଥିରୁ ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ 'ଡୁଇକର୍' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଆଫ୍ରିକାନସ୍ ଭାଷାରେ 'ଡୁଇକ୍'ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଲମ୍ଫପ୍ରଦାନ କରିବା ।

କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ଅଞ୍ଚଳରେ ଓ ଏପରିକି ସହରାଞ୍ଚଳର ଉପକଣ୍ଠରେ ଏମାନେ ବେଶ୍ ରହିପାରନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟ : ପ୍ରଧାନତଃ ଡାଳପତ୍ର ଖାଆନ୍ତି, କ୍ୱଚିତ୍ ଘାସ ଖାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ପତ୍ର, କଢ଼, ଫୁଲ, ଗଛର ଶାଖାପ୍ରଶାଖା, ମଞ୍ଜି ଓ ଫଳ ଭୋଜନ କରିଥାନ୍ତି । ସେମାନେ କନ୍ଦା ଓ ଚେର ପ୍ରଭୃତି ଖାଇବାକୁ ମାଟିରେ ଗାତ ବି ଖୋଳନ୍ତି, ଗଛର ବଲ୍କଳକୁ ଖୁମ୍ପି ଖାଇଯାନ୍ତି । ଜଙ୍ଗଲରେ ଥିବା ଚାରା-ଉଦ୍ୟାନ ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟିକ ଫସଲ କିଆରୀଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଇ ନଷ୍ଟ କରିଦିଅନ୍ତି ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ଏହି ହରିଣର ବର୍ଷର ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହୋଇପାରେ; ଗହଳିଆ ଉଦ୍ଭିଦର ଆବରଣ ତଳେ ଗୋଟିଏ ଛୁଆ ଜନ୍ମ ହୋଇଥାଏ । ନବଜାତ ଶାବକଟିକୁ ପୋଛିପାଛି ଦେଇ ମାଆ ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଥାନରେ ଲୁଚାଇ ରଖିଦେଇ ଯାଏ ଓ ସ୍ତନ୍ୟ ଦେବାକୁ ତା'ପାଖକୁ ବାରମ୍ବାର ଫେରିଆସୁଥାଏ । ଜନ୍ମ ହେବାର ଗୋଟିଏ ଦିନପରେ ଡୁଇକର୍ ଛୁଆ ଭାରି ସକ୍ରିୟ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ରହିଥିବା ଆଶ୍ରୟ ଜାଗାଟି ତା' ମନକୁ ନପାଇଲେ ମାଆ ତା'ପାଇଁ ଶୀଘ୍ର ଖୋଜି ଦେଇଥିବା ଏକ ନୂତନ ଜାଗାକୁ ଚାଲି ଯାଇଥାଏ । ଜନ୍ମ ହେବାର ଅବ୍ୟବହିତ ପରେ ଛୁଆ ମଧ ମାଆ ସାଙ୍ଗରେ ଚରିବାକୁ ଯାଏ ଏବଂ ଜନ୍ମର ଏକମାସ ପରେ ସେ କଠିନ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବାକୁ ବି ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥାଏ ।

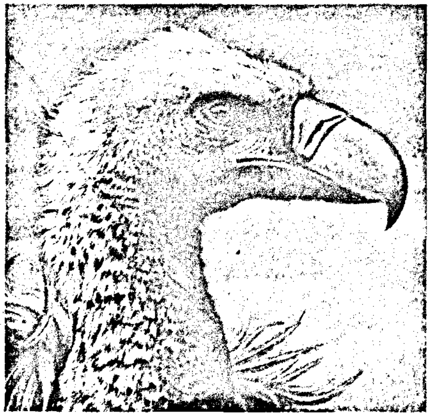

ଯେବେ ସିଂହ ଉଡ଼ିପାରୁଥିଲା
(ଶାଗୁଣା କାହିଁକି ମଢ଼ ଖାଏ)

(ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ହଟେନ୍‌ଟଟ୍ କାହାଣୀ)

ସୃଷ୍ଟିର ଆରମ୍ଭକାଳରେ ସିଂହ ପାଖରେ କେତେ ବଡ଼ ବଡ଼ କୁହୁକ ଶକ୍ତି ରହିଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ କି ସିଏ ଉଡ଼ିପାରୁଥିଲା। ପୃଥିବୀ ଓ ଆକାଶରେ ବାସ କରୁଥିବା ସବୁଯାକ ପ୍ରାଣୀ ସିଂହର ଭୟରେ ଥରହର ହୋଇ ରହିଥିଲେ।

ସିଂହ ବି ଏତେ ଭୟଙ୍କର ଭାବରେ ଶିକାର କରିପାରୁଥିଲା ଯେ, ତା' ମୁହଁରୁ କୌଣସି ପ୍ରାଣୀ ନିରାପଦ ହୋଇ ରହିପାରୁ ନଥିଲେ। ତା' ବାସସ୍ଥାନ ପାଖରେ ସିଏ ଗୋଟାଏ କେଡ଼େ ବଡ଼ କବରଖାନା ତିଆରିକରି ରଖିଥିଲା, ଯେଉଁଠି କି ସେ ମାରିଥିବା ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ହାଡ଼ସବୁ ଗଦାହୋଇ ରହିଥିଲା।

ଶିକାର କରିବାରେ ଏଡ଼େ ଧୁରନ୍ଧର ହୋଇଥିବାରୁ ସିଂହ ଭାରି ଗର୍ବ କରୁଥିଲା ଏବଂ ତା' ନିଜ ଶକ୍ତିର ସ୍ମାରକ ସ୍ୱରୂପ ଏହି ହାଡ଼ଗଦାକୁ ପହରା ଦେବାଲାଗି ସିଏ ଯୋଡ଼ାଏ ଶାଗୁଣାଙ୍କୁ ଭୃତ୍ୟକରି ରଖିଥିଲା। ଅବଶ୍ୟ ତା' ମନ ଭିତରେ ସର୍ବଦା ଏକ ଗୁପ୍ତ ଭୟ ରହିଥିଲା ଯେ, ତା' କବରଖାନାରେ ଜମାହୋଇ ରହିଥିବା ହାଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ହୁଏତ ଦିନେ ଭାଙ୍ଗିଯିବ ଓ ଏଣେତେଣେ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇଯିବ; କାରଣ ସେହିଠାରେ ହିଁ ତା' ଜାଦୁବିଦ୍ୟାର ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟିଏ ମୁଣି ଭିତରେ ଲୁକ୍କାୟିତହୋଇ ରହିଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଯାଦୁଶକ୍ତିବଳରେ ହିଁ ସିଏ ଉଡ଼ିପାରୁଥିଲା।

ଦିନେ ସକାଳ ସମୟରେ ସିଂହ ତା'ର ପ୍ରତିଦିନର ଶିକାର ଅଭିଯାନରେ ଉଡ଼ିକରି କୁଆଡ଼େ ବାହାରି ଯାଇଥାଏ, ଦୁଇଟିଯାକ ଶାଗୁଣା (ସେତେବେଳେ ଶାଗୁଣାମାନେ ଉଡ଼ିପାରୁ ନଥିଲେ) ଏଣେ ତା' ପ୍ରକାଣ୍ଡ ହାଡ଼ଗଦାଟିକୁ ପହରା ଦେଉଥିଲେ। ସକାଳ ଯାଇ ଗାଧୁଆବେଳ ହେଲା ଓ ଶାଗୁଣାମାନଙ୍କୁ ପହରା ଦେଇ ଦେଇ ବିଜାର ଲାଗିଲା। ହଠାତ୍ ବୁଢ଼ା ବେଙ୍ଗଟା ସିଂହର ବସା ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା। ଶାଗୁଣା ଦୁହେଁ ଆତଙ୍କିତହୋଇ ଚିତ୍କାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଓ ପ୍ରତିବାଦ କଲେ, ମାତ୍ର ବେଙ୍ଗ ମୋଟେ କିଛି ମାନିଲାନାହିଁ ଏବଂ ହାଡ଼ଗୁଡ଼ାକୁ ଏଣେତେଣେ ପିଙ୍ଗି ଗଦାଟାକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେବାକୁ ବସିଲା।

ବେଙ୍ଗ ତା' କର୍କଶ ସ୍ୱରରେ କହୁଥାଏ, "ସମସ୍ତେ କାହିଁକି ଗୋଟାଏ ପ୍ରାଣୀକୁ ଏତେ ଭୟ କରୁଥିବେ ?" ଯଦି ତୁମମାନଙ୍କ ମାଲିକର ଏତେ ଶକ୍ତି ଅଛି, ତେବେ ସିଏ ଆସୁ ଓ ମୋତେ ଗିଳିଦେଉ । ମୁଁ ତା' ପାଣି ପିଇବା ଗଡ଼ିଆ ପାଖରେ ଅପେକ୍ଷାକରି ରହିଥିବି ।" ଏତକ କହି ସେ ପୁଣି ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଚାଲିଗଲା ।

ଶାଗୁଣା ଦୁହେଁ ଭୟରେ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ତା' ହାଡ଼ଗଦାର ଅବସ୍ଥା ଏପରି ହୋଇଛି ବୋଲି ଦେଖିଲେ ସିଂହ ସେମାନଙ୍କର ଆଉ ଅବସ୍ଥା ରଖିବ ତ ? ଖେଳାମେଳା ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବା ହାଡ଼ଗୁଡ଼ାକ ଉପରେ ଆଖି ବୁଲାଇ ଆଣୁ ଆଣୁ ସେମାନେ ସିଂହର ଯାଦୁମୁଣିଟି ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ । ସେଇଟାକୁ ଫିଟାଇ ସେମାନେ ତା' ଭିତରେ ଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟି ଗୋଟି ଝୁଙ୍କି ଖାଇଦେଲେ । ସେମାନେ ସତକୁ ସତ ଏକଥା ଦେଖି ଭାରି ଆଚମ୍ଭିତ ହୋଇଗଲେ ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ଉଡ଼ିପାରିବାର ଶକ୍ତି ହାସଲ କଲେ ଏବଂ ସିଂହର କ୍ରୋଧରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ସକାଶେ ସେମାନେ ଆକାଶରାଜ୍ୟକୁ ଉଡ଼ି ବାହାରିଗଲେ ।

ତେଣେ ସିଂହ ତା'ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆହାର ପାଇବ ବୋଲି ଶିକାର ପାଇଁ ଛକି ବସିଲା । ହଠାତ୍ ବାହାରୁ କେତେକ ମଇଁଷି ସିଆଡ଼େ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି ସେ ଆକାଶକୁ ଉଡ଼ିଯାଇ ତା'ର ସ୍ୱାଭାବିକ ରୀତିରେ ବିପଦର କୌଣସି ଗନ୍ଧ ପାଇନଥିବା ସେହି ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଯାଇ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା । ମାତ୍ର, ଆଉ ତା' ଯାଦୁର ଶକ୍ତି କାମ କଲାନାହିଁ, ତେଣେ ସିଏ ଆଉ ଉପରକୁ ଉଠିପାରନ୍ତା କିପରି ? ସେ ରାଗରେ ଗରଗର ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ଯାଦୁଶକ୍ତି କାହିଁକି କାମ ଦେଉନାହିଁ, ସେକଥା ଜାଣିବାଲାଗି ନିଜ ରହିବା ଜାଗାଆଡ଼େ ଧାଇଁବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ହାଡ଼ଗୁଡ଼ାକୁ ଖେଳିଆ ମେଳିଆ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖି ସିଂହର ଆଉ କ୍ରୋଧର ସୀମା ରହିଲାନାହିଁ । ଉପରକୁ ଅନାଇ ଦୁଇଟାଯାକ ଶାଗୁଣାଙ୍କୁ ସିଏ ଅନେକ ଉଚ୍ଚରେ ମୁଣ୍ଡଳା ବୁଲାଇ ଉଡ଼ୁଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା । ହାଡ଼ଗଦାଟା

କିପରି ଏଭଳି ଛିନ୍‌ଛତ୍ର ହୋଇଗଲା, ସେକଥା ଜାଣିବା ସକାଶେ ସିଂହ ଗର୍ଜନକରି ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା । ଶାଗୁଣା ଦୁହେଁ ସିଂହକୁ ବେଙ୍ଗର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପଗୁଡ଼ିକୁ ବର୍ଣ୍ଣନାକରି କହିଦେଲେ ଏବଂ ବେଙ୍ଗ ଗଲାବେଳେ କ'ଣ କହିଯାଇଥିଲା, ସେକଥାଟି ମଧ୍ୟ ଶୁଣାଇଦେଲେ । "ବୋକା ଚଢ଼େଇମାନେ, ତୁମେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ମୋ' ପାଖକୁ ଆସ !" – ସିଂହ ହୁକୁମ ଦେଇ କହୁଥାଏ । ସିଏ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଚିତ୍ ଶିକ୍ଷାଟାଏ ଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲା । ଶାଗୁଣାମାନେ ଏଡ଼େ ବୋକା ନଥିଲେ ଯେ ସିଂହର କଥା ଅନୁସାରେ କାମ କରିଥାନ୍ତେ । ସେମାନେ ଆକାଶରେ ଆହୁରି ଉପରକୁ ଉଷ୍ମ ପବନ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଉଠିଗଲେ ଓ ତୃଣଭୂମି ଉପରେ ମୁଣ୍ଡଳା ବୁଲିଲେ ।

ବେଙ୍ଗ କହିଯାଇଥିବା କଥାଟିକୁ ମନେ ପକାଇ ସିଂହ ତା'ପରେ ପାଖରେ ଥିବା ଗଡ଼ିଆରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ସିଏ ହରାଇ ବସିଥିବା ଯାଦୁଶକ୍ତି ପାଇଁ ବେଙ୍ଗକୁ ଶାସ୍ତିଦେବ ବୋଲି ଯାଉଥିଲା । ବେଙ୍ଗକୁ ପାଣି ଦାଡ଼ରେ ବସି ରହିଥିବାର ଦେଖି ସିଂହ ତାହାରି ଆଡ଼କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଦ୍ରୁତବେଗରେ ଧାଇଁଗଲା । ବେଙ୍ଗ ସିଂହର ଛାଇଟାକୁ ପାଣିର ଦର୍ପଣ ଉପରେ ଦେଖିପାରି ଫଙ୍କ୍ କରି ପାଣିକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା ଓ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଲା । ତା'ପରେ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ମଧ୍ୟ ସିଂହ ବେଙ୍ଗକୁ ଧରିପାରିବାଭଳି ତା'ର ଏତେ ପାଖକୁ ମୋଟେ ଆସିପାରିଲା ନାହିଁ । ସିଂହ ପାଖକୁ ଆସିବା ମାତ୍ରକେ ବେଙ୍ଗ ପ୍ରତିଥର କେଡ଼େ ଅନାୟାସରେ ତା'ର ହାବୁଡ଼ରୁ ଖସି ପଳାଉଥାଏ । ଶେଷକୁ ସିଂହ ଭାରି ହାଲିଆ ହୋଇପଡ଼ିଲା ।

ସେ ତା'ପରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ନିଜର ଧ୍ୱସ୍ତବିଧ୍ୱସ୍ତ ବାସସ୍ଥାନକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲା । ସେତିକିବେଳେ ବେଙ୍ଗ ଏଡ଼େ ପାଟିରେ ଡାକି କହୁଥାଏ, "ହୋ ହୋ ପଶୁମାନଙ୍କର ରାଜା, ବର୍ତ୍ତମାନ ତ ନିଜ ଯାଦୁଶକ୍ତିଟିକୁ ତୁମେ ହରାଇ ବସିଲ, ଏଣିକି ତୁମକୁ ମଧ୍ୟ ଭୂଇଁର ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କପରି ଶିକାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।"

ତେଣୁ ସେହି ଦିନଠାରୁ ସିଂହକୁ ଏହି ଭୂଇଁଉପରେ ହିଁ ଶିକାର ଖୋଜି ବୁଲିବାକୁ ପଡୁଛି । ଶାଗୁଣା ତେଣେ ଆକାଶମାର୍ଗରେ ଉଡ଼ି ବି ପାରୁଛି । ମାତ୍ର ସିଂହପ୍ରତି ତଥାପି ତା'ର ଭୟ ରହିଛି ଏବଂ ସେହି କାରଣରୁ ସିଂହର ପେଟ ପୂରିସାରିବା ପରେ ଯାଇ ସିଏ ମଢ଼ ଖାଇବାପାଇଁ ହିଁ ପୃଥିବୀ ଉପରକୁ ଆସିପାରୁଛି !

କଇଁଛର ପିଠିରେ ଫାଟ ଅଛି କାହିଁକି ?

(ବାରୋତ୍‌ସେ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ପ୍ରଥମେ ଶାଗୁଣା କଇଁଛର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବନ୍ଧୁ ଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଶାଗୁଣା ସବୁବେଳେ କଇଁଛ ପାଖକୁ ଆସୁଥିଲା । ମାତ୍ର, କଚ୍ଛପ ତ ବେଶୀ ବେଗରେ ଯାଇପାରେ ନାହିଁ, ତେଣୁ ସିଏ ଶାଗୁଣା ଘରକୁ ମୋଟେ ଯାଇ ପାରୁନଥିଲା । ଏଥିରେ ତା' ମନରେ ଭାରି ଦୁଃଖ ହେଉଥିଲା ।

ଦିନେ କଇଁଛ ତା' ଭାରିଯାକୁ କହିଲା, "ଶାଗୁଣା ଏତେ ଆମପାଖକୁ ଆସୁଛି, କିନ୍ତୁ ଆମେ ତ ତା'ଘରକୁ ମୋଟେ ଯାଉନାହୁଁ । ଏପରି ହେଲେ ଆମକୁ ତା'ର ବନ୍ଧୁତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ହରାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସିଏ ସବୁବେଳେ ଆସୁଛି, ମାତ୍ର ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଥର ବି ତା' ଘରକୁ ଯାଇପାରି ନାହିଁ । ସିଏ ପୁଣି ମୋ'ର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବନ୍ଧୁ !"

"ମାତ୍ର ଶାଗୁଣା କାହିଁକି ଆମକୁ ଖରାପ ବୋଲି ଭାବିବ ? ଆମପାଖରେ ଉଡ଼ିବାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ ବୋଲି ତ ସିଏ ଭଲକରି ଜାଣିଛି ।" – କଇଁଛର ଭାରିଯା ଉତ୍ତର ଦେଲା । "ତଥାପି ମୋ'ର ଏହି ଅସମର୍ଥତା ସକାଶେ ଭାରି ଖରାପ ଲାଗୁଛି ।" – କଇଁଛ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ କହିଲା । କଚ୍ଛପ ବହୁ ସମୟଧରି ଏହି ସଙ୍କଟରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବବୋଲି ଚିନ୍ତାକଲା ।

ଶେଷକୁ ତା' ମୁଣ୍ଡକୁ ଗୋଟାଏ ଉପାୟ ଆସିଲା । ଭାରିଯାକୁ କହିଲା, ମୁଁ ତ ଉଡ଼ି ପାରିବିନାହିଁ; ତୁ ମୋତେ ଗୋଟାଏ ମସିଣା ଗୁଡ଼ାଇ ଦେ' । ଯେତେବେଳେ ଶାଗୁଣା ଆସି ପହଞ୍ଚିବ, ସେତେବେଳେ ଏହି ବଣ୍ଡୁଲିଟିକୁ ଏକ ଉପହାର ଭାବରେ ଦେଇଦେବୁ ।" ଏବଂ କଇଁଛର ଭାରିଯା ଠିକ୍ ସେହିପରି ସବୁ କରିଦେଲା । ତା'ପରେ ମସିଣାର ବୁଜୁଳାଟିକୁ ସେ ନିଜ ଅଗଣାରେ ଗୋଟାଏ କଡ଼କୁ ନେଇ ରଖିଦେଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନପରି ଯେତେବେଳେ ଶାଗୁଣା ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା, ସେତେବେଳେ ସିଏ ସବାଆଗ ମୋ' ମିତ କେଉଁଠାରେ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଜାଣିବାକୁ ଏଣେତେଣେ ଅନାଇଲା । ମାତ୍ର କଇଁଛକୁ ଦେଖିବାକୁ ନପାଇ ପଚାରିଲା, "ତୋ ସ୍ୱାମୀ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଛନ୍ତି ?"

କଇଁଛର ଭାରିଯା କହିଲା ଯେ ଗୋଟାଏ ଜରୁରୀ କାମରେ ସିଏ ତା' ସ୍ୱାମୀକୁ ଗୋଟିଏ ଜାଗାକୁ ପଠାଇଛି । ମିତ ଆସିବା ସମୟରେ ସେ ଘରେ ନଥିବ ବୋଲି ସିଏ କ୍ଷମା ବି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଛି । ସେମାନଙ୍କ ବନ୍ଧୁତାର ସନ୍ତକ ସ୍ୱରୂପ ଶାଗୁଣା ଏହି ମସିଣା ବୁଜୁଳାଟିକୁ ତା' ଘରକୁ ନେଇଯିବ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କହିଯାଇଛି । ଶାଗୁଣା କଇଁଛ ଭାରିଯାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ଖୁସିରେ ବୁଜୁଳା ସହ ତା' ନିଜ ଘରକୁ ଉଡ଼ି ଚାଲିଗଲା । ଉଡ଼ି ଯାଉଥିବାବେଳେ ସେ ନିଜ ଗୋଡ଼ର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ନଖଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ବୁଜୁଳାଟିକୁ ଟାଣକରି ଧରିଥାଏ । ଶାଗୁଣା ତା' ଘର ପାଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବାକୁ ହେଉଛି, କଇଁଛ ବୁଜୁଳା ଭିତରୁ ଡାକି କହିଲା, "ମିତ, ମୋତେ ଫିଟାଇଦିଅ । ମୁଁ ହେଉଛି ତୁମର ମିତ, କଇଁଛ । ଦିନେ ମୁଁ ଯେମିତିହେଲେ ତୁମ ଘରକୁ ଆସିବିବୋଲି ତୁମକୁ ଥରେ ଜବାବ ଦେଇଥିଲି ନା !" ବୁଜୁଳାଟା ଭିତରୁ କାହାର କଣ୍ଠସ୍ୱର ଆସୁଥିବାର ଶୁଣି ଶାଗୁଣା ଏପରି ଆତଙ୍କିତହୋଇ ଉଠିଲା ଯେ, ସିଏ ବୁଜୁଳାଟିକୁ ଗୋଡ଼ରୁ ବାହାରକରି ପକାଇଲା । କଇଁଛ ଦୁଲ୍‌କରି ଭୂଇଁଉପରେ ପଡ଼ିଗଲା । ଫଳରେ ତା'ର କଠିନ ଓ ଚିକ୍କଣ ଖୋଳଟି ଭାଙ୍ଗି ଚୂନା ହୋଇଗଲା ଏବଂ ତା'ର ପ୍ରାଣବାୟୁ ଉଡ଼ିଗଲା ।

ସେହିଦିନ ଠାରୁ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିବା ସେହି ଖୋଳଟାପରି କଇଁଛ ଓ ଶାଗୁଣା ମଧ୍ୟରେ ବନ୍ଧୁତା ମଧ୍ୟ ତୁଟିଗଲା ଏବଂ କଇଁଛର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବଂଶଧରମାନଙ୍କର ପିଠିରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେକାଳର ଫାଟଗୁଡ଼ିକ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ଶାଗୁଣାଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ଧଳାପିଠିଆ ଶାଗୁଣା (Gyps africanus)

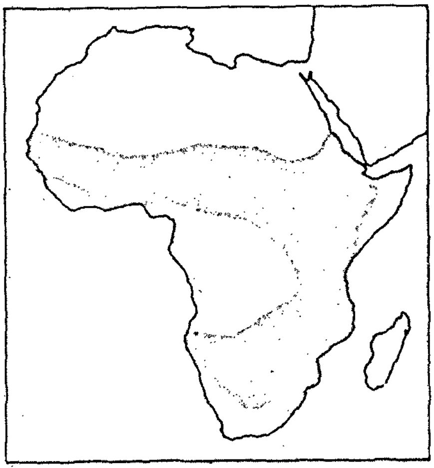

ଦଳବାନ୍ଧି ରହେ, ଛୁଆ ଜନ୍ମକଲା ଋତୁରେ ଅବଶ୍ୟ ଏପରି କମ୍ ହୁଏ ।

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଉଚ୍ଚତା	3 ଫୁଟ	$3^1/2$ ଫୁଟ
ଡେଣାର ଲମ୍ବ	7 ଫୁଟ	$7^1/2$ ଫୁଟ
ଓଜନ	11 ପାଉଣ୍ଡ	11 ପାଉଣ୍ଡ
ଡିମ୍ବ ଫାଟିବାବେଳେ ଓଜନ	5 ଆଉନ୍ସ	5 ଆଉନ୍ସ
ଯୌବନର ବୟସ	8 ବର୍ଷ	8 ବର୍ଷ
ଡିମ୍ବ ଉଷ୍ଣେଇବାର ସମୟ	-	57 ଦିନ
କେତୋଟି ଅଣ୍ଡା ଦିଏ	-	ଗୋଟିଏ
ଜୀବନକାଳ	30 ବର୍ଷ	30 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ଏହି ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଆକୃତିର ଶାଗୁଣାମାନେ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳନ୍ତି । ଶରୀର ଉପରର ପରଗୁଡ଼ିକ ମାଟିଆ ରଙ୍ଗର ଓ ତା'ଉପରେ ହାଲୁକା ଧଳାରଙ୍ଗର ଗାରମାନ ପଡ଼ିଥାଏ । ଆଖିଗୁଡ଼ିକ କଳା, ମୁହଁଟା ମଧ୍ଯ ବେଶ୍ କଳା ଦେଖାଯାଏ ଏବଂ ପର ନଥିବା ବେକଟା ହେଉଛି ଗୋଲାପୀ ରଙ୍ଗର । ପିଠିର ତଳଭାଗକୁ ରହିଥିବା ଧଳା ଚିହ୍ନଟି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଯାଏ; ବୟସ୍କ ଶାଗୁଣାଟିଏ ଉଡୁଥିବା ସମୟରେ ମଧ ସେହି ଚିହ୍ନକୁ ବେଶ୍ ଦେଖିହୁଏ । ଶାବକମାନେ ସେମାନଙ୍କର ବାପମାଆଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ କଳା ଦେଖାଯାଆନ୍ତି ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଧଳାରଙ୍ଗର ପିଠିଥିବା ଏହି ପକ୍ଷୀଟି ତୃଣଭୂମି ଓ ବୁଦାଅଞ୍ଚଳରେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇଥାଏ । ମନୁଷ୍ୟମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ କରୁଥିବା ଅତ୍ୟାଚାର ଫଳରେ ଏବେ ସେମାନେ କେବଳ ଜାତୀୟ ପାର୍କ ଅଥବା ସୁଦୂର ଅରଣ୍ୟ ପ୍ରଦେଶରେ ହିଁ ବାସ କରୁଛନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟାସ : ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ବାସକରୁଥିବା ବୃହତ୍ ଗୋଷ୍ଠୀମାନ ବାନ୍ଧି ରାତିରେ ଗଛଉପରେ ରହନ୍ତି ଏବଂ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟପରେ ଚରିବା ନିମନ୍ତେ ଉଡ଼ି ବାହାରି ଯାଆନ୍ତି । ଏହି ଶାଗୁଣାମାନେ ଘଣ୍ଟାକୁ ପ୍ରାୟ 38 ମାଇଲ (60 କି.ମି.) ବେଗରେ ଉଡ଼ିପାରନ୍ତି ଏବଂ ଝାମ୍ପମାରିବା ସମୟରେ ଘଣ୍ଟାକୁ 75 ମାଇଲ (120 କି.ମି.) ବେଗରେ ତଳକୁ ଆସିପାରନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଖର ଏବଂ ଭୂମି ଉପରେ ଖାଦ୍ୟର ସନ୍ଧାନ କରୁଥିବାବେଳେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟ ଶାଗୁଣା, କାଉ, ଚିଲ ଓ ଏପରିକି ଚିତାବାଘ ଏବଂ ସିଂହମାନଙ୍କୁ ବି ଖୋଜି ବୁଲୁଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ମଢ଼ ଉପରେ ଆସି ବସନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆକ୍ରମଣାତ୍ମକ ହୋଇଥାନ୍ତି ଓ ଉଚ୍ଚ ରାବମାନ ଦେଇଥାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଲଢ଼େଇ ବି ଲାଗେ । ଦିନବେଳେ ଶାଗୁଣାମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ ଭୂଇଁଉପରେ ବିଶ୍ରାମ ନିଅନ୍ତି ଏବଂ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଗଡ଼ିଆମାନଙ୍କରେ ପାଣି ପିଉଥାନ୍ତି ଏବଂ ସ୍ନାନ ମଧ କରୁଥାନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟ : ସବୁ ଶାଗୁଣା ମଢ଼ ଖାଆନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ କହିଲେ ସଢ଼ା ମାଂସ ଓ ହାଡ଼ଖଣ୍ଡମାନଙ୍କୁ ହିଁ ବୁଝାଇଥାଏ । ପ୍ରଧାନତଃ ଶିକାରରେ ମରିଥିବା ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଦେହର କଅଁଳ ଅଂଶଗୁଡ଼ିକରୁ ହିଁ ସେମାନେ ଏସବୁକୁ ସଂଗ୍ରହ କରନ୍ତି । ହେଟାବାଘମାନେ ସେମାନଙ୍କର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦାନ୍ତଦ୍ୱାରା ହାଡ଼ଗୁଡ଼ିକୁ ଚୋବାଇ ସାରିବାପରେ ସାଧାରଣତଃ ଶାଗୁଣାଙ୍କ ପାଇଁ ଏହିସବୁ ହାଡ଼ଖଣ୍ଡ ମିଳିଯାଇଥାଏ; ବିଶେଷତଃ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ବଢ଼ାଇବାପାଇଁ ଓ ଯେପରି ସୁସ୍ଥଭାବରେ ସେମାନଙ୍କର ହାଡ଼ ଉଚିତ ଖାଦ୍ୟପାଇ ବଢ଼ିପାରିବ, ସେଥିପାଇଁ ଏହିପରି ଖାଦ୍ୟର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକତା ରହିଥାଏ ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : କାଠି ଉପରେ ଘାସ ଓ ସବୁଜପତ୍ର ଦେଇ ବସା ସକାଶେ ମଞ୍ଚାଟିଏ ତିଆରି କରାଯାଇଥାଏ । ବସାଟି ସାଧାରଣତଃ 16 ରୁ 40 ଇଞ୍ଚ (40 ରୁ 100 ସେଣ୍ଟିମିଟର) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚଉଡ଼ା ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ମାଟିରୁ ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚ 26 ରୁ 160 ଫୁଟ (8 ରୁ 50 ମିଟର) ବଡ଼ ଆକାସିଆ ଗଛମାନଙ୍କର ଅଗରେ ସାଧାରଣତଃ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥାଏ । ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ବସାଟି ପାଖରେ ଅନ୍ୟ ଶାଗୁଣାମାନଙ୍କର ବସା ମଧ ରହିଥାଏ, ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଅଳ୍ପବହୁତ ସମ୍ପର୍କ ମଧ ଥାଏ । ମାତ୍ର, ବେଳେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ବସା ମଧ ରହିପାରେ ।

ଶୀତଦିନେ ଶାଗୁଣା ଧଳାରଙ୍ଗର ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଡା ଦିଏ ଏବଂ ନରମାଦୀ ଉଭୟେ ଅଣ୍ଡାଟିକୁ ଉଷୁମେଇବାରେ ଭାଗ ନିଅନ୍ତି । ଛୁଆ ଫୁଟିବାକୁ 56 - 58 ଦିନ ସମୟ ଲାଗିଯାଏ ଏବଂ ଫୁଟି ବାହାରିବାର ଦୁଇଦିନ ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ଛୁଆ ଚିଁ ଚିଁ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦିଏ । ଫୁଟି ବାହାରିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ସକାଶେ ହୁଏତ ତିନିଦିନ ଲାଗିଯାଇପାରେ ।

ନର ମାଦୀ ଉଭୟେ ଛୁଆକୁ ଆହାର ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ଛୁଆଟି ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗେ । ଦେଢ଼ମାସ ଭିତରେ ହିଁ ଛୁଆ ବାପାମାଆ ବସାକୁ ବୋହି ଆଣୁଥିବା ଚୋବା ଖାଦ୍ୟରୁ ନିଜେ ଖାଇବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରଥମ ଉଡ଼ାର ପ୍ରାୟ ଚାରିମାସପରେ ସାନ ଶାଗୁଣା ବସା ଛାଡ଼ି ବାହାରିଯାଏ ।

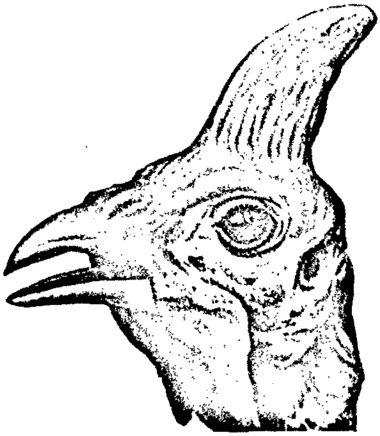

ଚୂଳ ଥିବା କୁକୁଡ଼ା ସକାଳୁ ଡାକେ କାହିଁକି (ଏବଂ ମାଛିମାନେ ଭଅଁ ଭଅଁ କାହିଁକି ହୁଅନ୍ତି ?)

(ଗୋଟିଏ ଏକୋଇ ଗପ)

ନାଇଜେରିଆ ଦେଶର ଏକୋଇ ଜାତିର ଲୋକମାନେ ଆମକୁ କହନ୍ତି ଯେ, ବୁଦାରେ ବାସକରୁଥିବା ସବୁ ଜୀବଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚୂଳଥିବା କୁକୁଡ଼ା ହିଁ ସର୍ବଦା ସବାଆଗ ସକାଳେ ଉଠେ । ତା'ର କର୍ଣ୍ଣକଟୁ ଡାକକୁ ଶୁଣି ରାତିରୁ ବିଛଣା ଉପରେ ଶୋଇଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ବି ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଯାଏ । ତା'ପରେ ଚୂଳିଆ କୁକୁଡ଼ା ଆକାଶକୁ ଉଠିଯାଏ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଦିନର ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ।

ଦିନେ ପୃଥିବୀର ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ ଓ ପ୍ରଥମ ନାରୀ ଖାଦ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ସେମାନେ ଖଜୁରି ଗଛର ଗୋଟାଏ ତୋଟା ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ । ଗଛମାନଙ୍କରେ ପାଚିଲା ଖଜୁରିକୋଳି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ହୋଇ ଝୁଲୁଥାଏ । ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ ତା' ସାମନାରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଖଜୁରି ଗଛରେ ଚଢ଼ିଗଲା ଏବଂ ନିଜପାଖରେ ଥିବା ଛୁରୀଦ୍ୱାରା କୋଳିର କାନ୍ଦିଗୁଡ଼ାକୁ କାଟିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା ।

ଏହାଦ୍ୱାରା ସେଠାରେ ସାନ କଳାମାଛି ଦଳେ ଥିଲେ, ସେମାନେ ହୁରୁଡ଼ିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷର ମୁହଁ ଚାରିପାଖରେ ରାଗରେ ଭଅଁ ଭଅଁ ହୋଇ ବୁଲିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଓ ତା' ନାକ ଉପରେ ଆସି ବି ବସିଲେ । ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ ସେମାନଙ୍କୁ ହୁରାଡ଼ି ଦେବାକୁ କେତେ ଚେଷ୍ଟାକଲା; ମାତ୍ର ଏତିକିବେଳେ ତା'ର ଗୋଡ଼ ଖସିଗଲା ଓ ଛୁରୀଟା ଯାଇ ତଳେ ପଡ଼ିଲା ।

ପ୍ରଥମ ପୁରୁଷ ତଳେ ଠିଆହୋଇଥିବା ତା' ପତ୍ନୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଚିତ୍କାରକରି ତାକୁ ସାବଧାନ କରିଦେଲା ଓ ପତ୍ନୀ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ସେଠାରୁ ପଳାଇଗଲା । ମାତ୍ର, ସେତିକିବେଳେ ସିଏ ସେଇଠି ଗଛରୁ ଝଡ଼ିଥିବା କେତେକ ପତ୍ରତଳେ ଶୋଇଥିବା ଗୋଖର ସାପଟାକୁ ଯାଇ କୁଦି ପକାଇଲା । ଗୋଖରଟା ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଏତେ ଡରିଗଲା ଯେ ତକ୍ଷଣେ ଯାଇ ଗୋଟାଏ ଗାତ ଭିତରେ ପଶିଗଲା ।

ସେହି ଗାତଟା ମୂଷାର ବସା ଥିଲା । ସାପଟା ଏପରି ହଠାତ୍ ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଯିବା ଫଳରେ ମୂଷା ବି ଏପରି ତରକିଗଲା ଯେ ସିଏ ଗୋଟାଏ ଡିଆଁରେ ଗାତଭିତରୁ ବାହାରି ପଳାଇଲା ଏବଂ ନିକଟରେ ଥିବା ଗୋଟାଏ ଗଛରେ ଯାଇ ଆଶ୍ରୟ ନେଲା ।

ଦୁର୍ଯୋଗକୁ ସେହି ଗଛରେ ବାୟାଚଢ଼େଇ ବସା କରିଥିଲା । ମୂଷା ତା'ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକୁ ଚୋରିକରି ନେଇଯିବ ବୋଲି ଆସିଲାଣି ଭାବି ସିଏ ଏଡ଼େବଡ଼ ଚିତ୍କାରଟାଏ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ।

ପାଖରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗଛରେ ସାନଆଙ୍ଗୁଠିଆ ମାଙ୍କଡ଼ ବସିଥିଲା, ଏପରି ଗୋଟାଏ ଭୟଙ୍କର ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ତା'ର ଅକଲ ଗୁଡୁମ୍ ହୋଇଗଲା । ଆତଙ୍କିତ ହୋଇପଡ଼ିବାରୁ ତା' ହାତରେ ସେ ଖାଇବବୋଲି ଧରିଥିବା ରସିଆଳ ଆମ୍ବଟି ତଳକୁ ଖସିପଡ଼ିଲା ।

ଆମ୍ବଟା ଆସି ହାତୀର ମୁଣ୍ଡରେ ଢୁ' କରି ବାଜିଲା । ସିଏ ସେଇଠି ତଳେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲା । ଗଛର ଛାଇରେ ସିଏ ସେତେବେଳେ ଘୁମେଇବାରେ ଲାଗିଥିଲା । ଶିକାରୀମାନେ ତା'ର ପିଛା କଲେଣି ବୋଲି ଭାବି ହାତୀ ଭୁଷ୍ ଭାଷ୍ ଗୋଡ଼ପକାଇ ସେଠାରୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମାତ୍ର ସେତିକିବେଳେ ତା' ଗୋଡ଼ରେ ଛନ୍ଦିହୋଇ ରହିଥିବା ଗୋଟାଏ ଟାଣ ଶିଆଳିଲଟି ତାକୁ ପଛକୁ ଟାଣି ଧରିଲା ଏବଂ ସେହିପରି ଟାଣିହୋଇ ତା'ର ମୂଳଟା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବରେ ଉପୁଡ଼ିଗଲା । ସେହି ମସ୍ତ ଲଟାଟିକୁ ଟାଣି ଟାଣି ହାତୀ ବୁଦାଭର୍ତ୍ତି ଜଙ୍ଗଲ ଭିତ୍ରରେ ଚାଲିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଲଟିର ଚେରଗୁଡ଼ାକ ଗୋଟାଏ ଉଇ ପିମ୍ପୁଡ଼ିହୁଙ୍କା ଭିତରକୁ ମାଡ଼ି ଯାଇଥିଲା । ହାତୀର ପ୍ରବଳ ଟଣାରେ ଚେରଗୁଡ଼ାକ ହୁଙ୍କା ଭିତରୁ ଉପୁଡ଼ି ବାହାରି ଆସିଲା ଏବଂ ହୁଙ୍କାଟା ଯାଇ ଚୂଳିଆ କୁକୁଡ଼ାର ବସା ଭିତରେ ଦୁଲ୍‌କିନା ପଡ଼ିଗଲା । ବସାରେ ଥିବା ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକ ତାହାରି ମାଡ଼ରେ ଭାଙ୍ଗି ଖଣ୍ଡଖଣ୍ଡ ହୋଇଗଲା ।

ବିଚରା ଚୂଳିଆ ତା' ଅଣ୍ଡାତକ ଏପରି ଖିନ୍‌ଖରାପ ହୋଇଯିବାରେ ଏପରି ଦୁଃଖିତ ହୋଇପଡ଼ିଲା ଯେ, ସିଏ ତା'ର ଭଙ୍ଗା ବସାଟି ଉପରେ ନିଜ ପରଗୁଡ଼ିକୁ ମେଲାଇଦେଇ ବସିରହିଲା ଏବଂ ଦୁଇ ଦିନ ଦୁଇ ରାତିଯାଏ କୌଣସି ଶବ୍ଦ କଲାନାହିଁ । ତେଣୁ ତା'ର ଡାକ ନଶୁଣିବାରୁ ଆଉ ସକାଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବ ମଧ୍ୟ ବିଛଣାରୁ ଉଠିପାରିଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ ତମାମ ରାଜ୍ୟଟା ଅନ୍ଧକାର ଦ୍ୱାରା ଆଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇରହିଲା । ଅନ୍ୟ ଜୀବମାନେ ସେହି ଅନ୍ଧକାରକୁ ଦେଖି ଭୟଭୀତ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷାକରିବା ସକାଶେ ବିଶ୍ୱକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ।

ବିଶ୍ୱକର୍ତ୍ତା ସବୁଯାକ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ଏକାଠି ଡକାଇ ପଠାଇଲେ । "ଗତ ଦୁଇ ଦିନ ହେଲା ତୁ ସକାଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ବିଛଣାରୁ ଉଠାଇଲୁ ନାହିଁ କାହିଁକି ?" – ବିଶ୍ୱକର୍ତ୍ତା ଚୂଳଥିବା କୁକୁଡ଼ାକୁ ପଚାରିଲେ ।

"ଆଜ୍ଞା, ଗୋଟାଏ ପିମ୍ପୁଡ଼ିହୁଙ୍କା ପଡ଼ି ମୋ' ଅଣ୍ଡାସବୁ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥିଲା । ଗୋଟାଏ ଲଟି ଲାଗିଯିବାରୁ ସେହି ହୁଙ୍କା ଟାଣିହୋଇ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଲଟିଟା ଗୋଟାଏ ହାତୀ ଗୋଡ଼ରେ ଛନ୍ଦି ହୋଇଗଲାରୁ ଟାଣିହୋଇ ସେପରି ହେଲା । ହାତୀର ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଆମ୍ବ ପଡ଼ିଲା । ଗୋଟାଏ ସାନ ଆଙ୍ଗୁଠିଆ ମାଙ୍କଡ଼ ଆମ୍ବଟାକୁ ପକାଇଥିଲା । ସାନଆଙ୍ଗୁଠିଆ ବାୟାଚଢ଼େଇର ଚିତ୍କାରରେ ତରକିଗଲା । ବାୟାଚଢ଼େଇକୁ ମୂଷା ଡରାଇଦେଲା । ମୂଷାକୁ ଗୋଖରସାପ ଡରାଇଲା । ଗୋଖରସାପକୁ ପ୍ରଥମ ନାରୀ କୁଦି ପକାଇଲା, ଗଛ ଉପରୁ ତା' ସ୍ୱାମୀ ହାତରୁ ଖସି ପଡୁଥିବା ଚୁରୀଟା କାଳେ ତା' ଦେହରେ ବାଜିବ ବୋଲି ପ୍ରଥମ ନାରୀ ଆଡ଼େଇ ଯାଉ ଯାଉ ସାପକୁ କୁଦି ପକାଇଲା, ସ୍ୱାମୀକୁ କେତେକ ସାନ କଳାମାଛି ହଇରାଣ କଲେ । ସେହି ମାଛିମାନେ ଖଜୁରିଗଛ ଉପରେ ରହୁଥିଲେ ।" – ଚୂଳିଆ କୁକୁଡ଼ା ଚେଁ ଚେଁ କରି କହିଗଲା ।

ବିଶ୍ୱକର୍ତ୍ତା ଏହି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକର ଖିଅକୁ ଖିଅ ଧରି ପଛକୁ ପଛକୁ ଯାଉଥାନ୍ତି, ସମ୍ପୃକ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବକୁ ପଚାରୁ ଥାଆନ୍ତି ଓ ଘଟଣାର ପୂରା ପ୍ରମାଣ ପାଉଥାନ୍ତି । ସବାଶେଷରେ ସେ ଅସଲ ଅପରାଧୀ ସାନ କଳାମାଛିମାନଙ୍କ

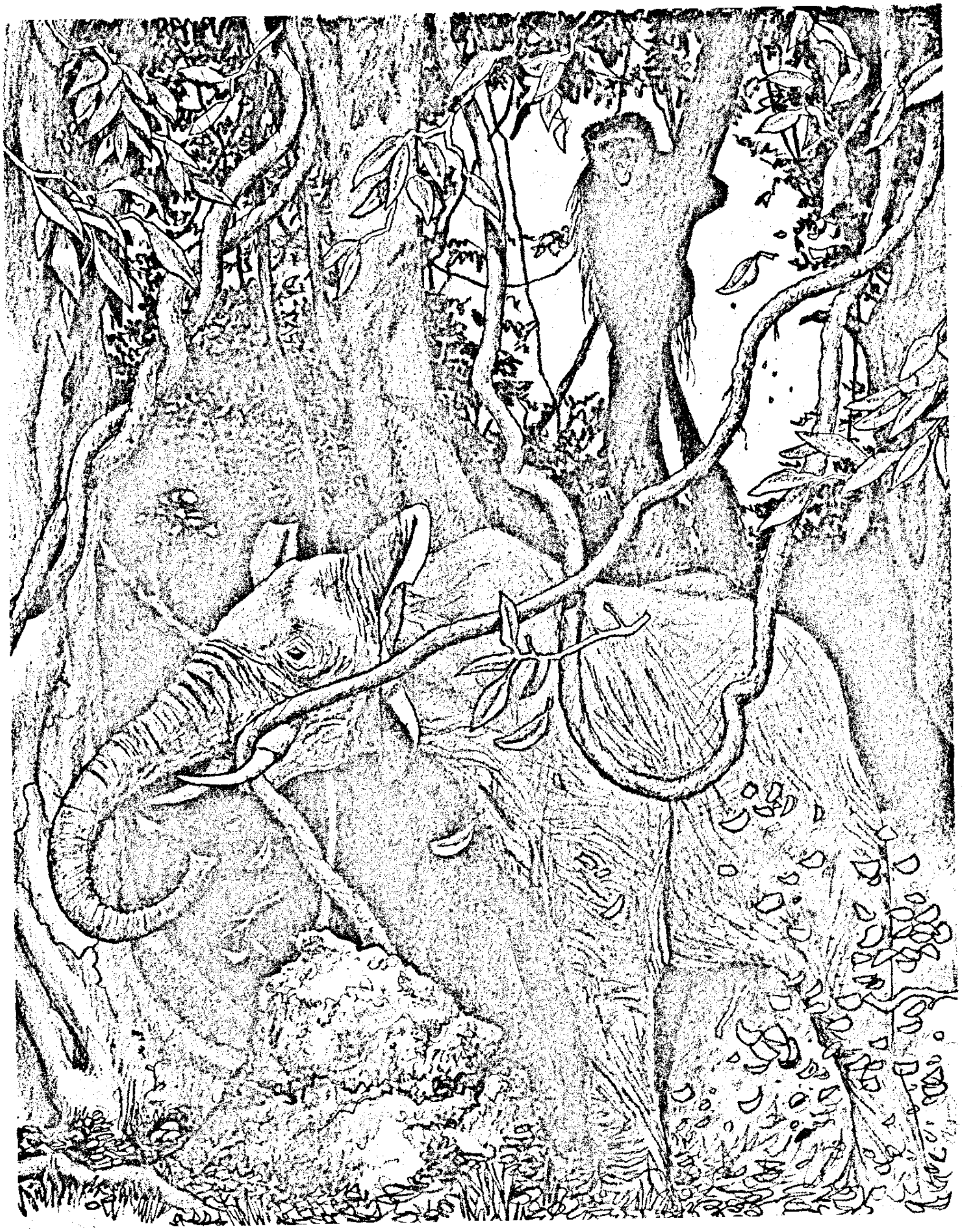

ପାଖରେ ଯାଇ ହାବୁଡ଼ିଲେ ।

"ଯାହା ଜଣାପଡୁଛି, ତୁମେମାନେ ହେଉଛ ସବୁ ଅନର୍ଥର ମୂଳ ।" - ବିଶ୍ୱକର୍ତ୍ତା ସେହି ସାନ କଳାମାଛିଙ୍କୁ କହିଲେ । "ପ୍ରଥମେ ମଣିଷ ତ ତାହାର ଆହାର ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିଲା । ତୁମେମାନେ ତାକୁ କାହିଁକି ହଇରାଣ କଲ ?" ଅନ୍ୟମାନେ ଭାରି ଭଦ୍ରଭାବରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ । ମାତ୍ର ସାନ କଳାମାଛିମାନେ ତାହା କଲେନାହିଁ । ସେମାନେ କେବଳ ଭଅଁ ଭଅଁ ଶବ୍ଦକରି ଚାରିପାଖଯାକ ଉଡ଼ି ବୁଲିଲେ । ବିଶ୍ୱକର୍ତ୍ତା ବାରମ୍ବାର ପ୍ରଶ୍ନଟିକୁ ପଚାରୁଥାନ୍ତି ଓ ମାଛିମାନେ ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତୁ ବୋଲି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଥାନ୍ତି । ମାତ୍ର ମାଛିମାନେ ସେହିପରି ବିରକ୍ତିକର ଭାବରେ କେବଳ ଭଅଁ ଭଅଁ ଶବ୍ଦ କରୁଥାନ୍ତି ।

"ତୁମେମାନେ ଯେହେତୁ ମୋ' ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଉନାହଁ, ମୁଁ ସେହି କାରଣରୁ ତୁମମାନଙ୍କ ଠାରୁ ତୁମକଥା କହିବାର ଶକ୍ତିକୁ ହରଣ କରିନେଉଛି । ଏଣିକି ତୁମେମାନେ ସର୍ବଦା ଏହିପରି କେବଳ ଭଅଁ ଭଅଁ ହିଁ ହେବ ।"

ଏବଂ ଚୂଳ ଥିବା କୁକୁଡ଼ା ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା କହିଲେ, "ଏଣିକି ତୋ' ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଯେତେ ଯାହା ବିପଦ ପଡ଼ିଲେ ମଧ୍ୟ ତୁ ସବୁଦିନେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ନିଦରୁ ଉଠାଇବାର କାର୍ଯ୍ୟରେ କଦାପି ଅବହେଳା କରିପାରିବୁ ନାହିଁ !"

ତେଣୁ, ସେହିଦିନ ଠାରୁ ଏହି ଧାରାରେ ସବୁ ଚାଲିଛି । ସାନ କଳାମାଛିମାନେ ଆଉ ସେମାନଙ୍କର କଥା କହିବାର ଶକ୍ତିକୁ ଫେରି ପାଇନାହାନ୍ତି ଏବଂ କେବଳ ଭଅଁ ଭଅଁ ହେବା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛିହେଲେ କରି ପାରୁନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ନୂତନ ଦିନର ଆରମ୍ଭ ନିମନ୍ତେ ଚୂଳଥିବା କୁକୁଡ଼ା ସର୍ବଦା ରାବଦେଇ ଆସୁଛି, କେବେହେଲେ ଅବହେଳା କରିନାହିଁ ।

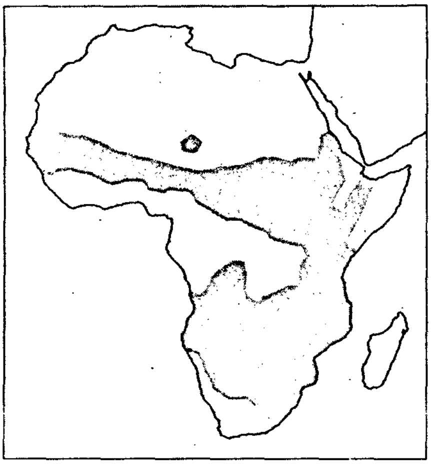

ଚୂଳିଆ କୁକୁଡ଼ାଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ମୁଣ୍ଡରେ ଚୂଳ ଥିବା କୁକୁଡ଼ା (Numida meleagris)

ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ମେଳ ବାନ୍ଧି ରହେ,
ବିଶେଷତଃ ଛୁଆ ଜନ୍ମକରିବାର ସମୟ ହୋଇନଥିଲେ ।

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଲମ୍ବ	2 ଫୁଟ	$1\frac{1}{4}$ ଫୁଟ
ଡେଣାର ବିସ୍ତାର	11 ଇଞ୍ଚ	10 ଇଞ୍ଚ
ଓଜନ	4 ପାଉଣ୍ଡ	$2\frac{1}{4}$ ପାଉଣ୍ଡ
ଅଣ୍ଡାରୁ ବାହାରିବାବେଳେ ଓଜନ	2/3 ଆଉନ୍ସ	2/3 ଆଉନ୍ସ
ଯୌବନର ବୟସ	1 ବର୍ଷ	1 ବର୍ଷ
ଅଣ୍ଡା ଉଷୁମେଇବା ସମୟ	-	26 ଦିନ
କେତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅଣ୍ଡା ଦିଅନ୍ତି -	6 - 19	
ଜୀବନକାଳ	5 ବର୍ଷ	5 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ଗୃହପାଳିତ ମାଈକୁକୁଡ଼ା ଠାରୁ ଚୂଳ ଥିବା କୁକୁଡ଼ା ଆକାରରେ ଟିକିଏ ଛୋଟ । ପରର ରଙ୍ଗ ଧୂସର ସ୍ଲେଟ୍ ବର୍ଣ୍ଣର, ସେଥିରେ ଭାରି ଚମତ୍କାର ଧଳା ଧଳା ଚିହ୍ନ ରହିଥାଏ । ମୁଣ୍ଡ ଏବଂ ବେକରେ ପର ନଥାଏ, ଚମଡ଼ାର ରଙ୍ଗ ଲାଲ ଓ ନୀଳ ।

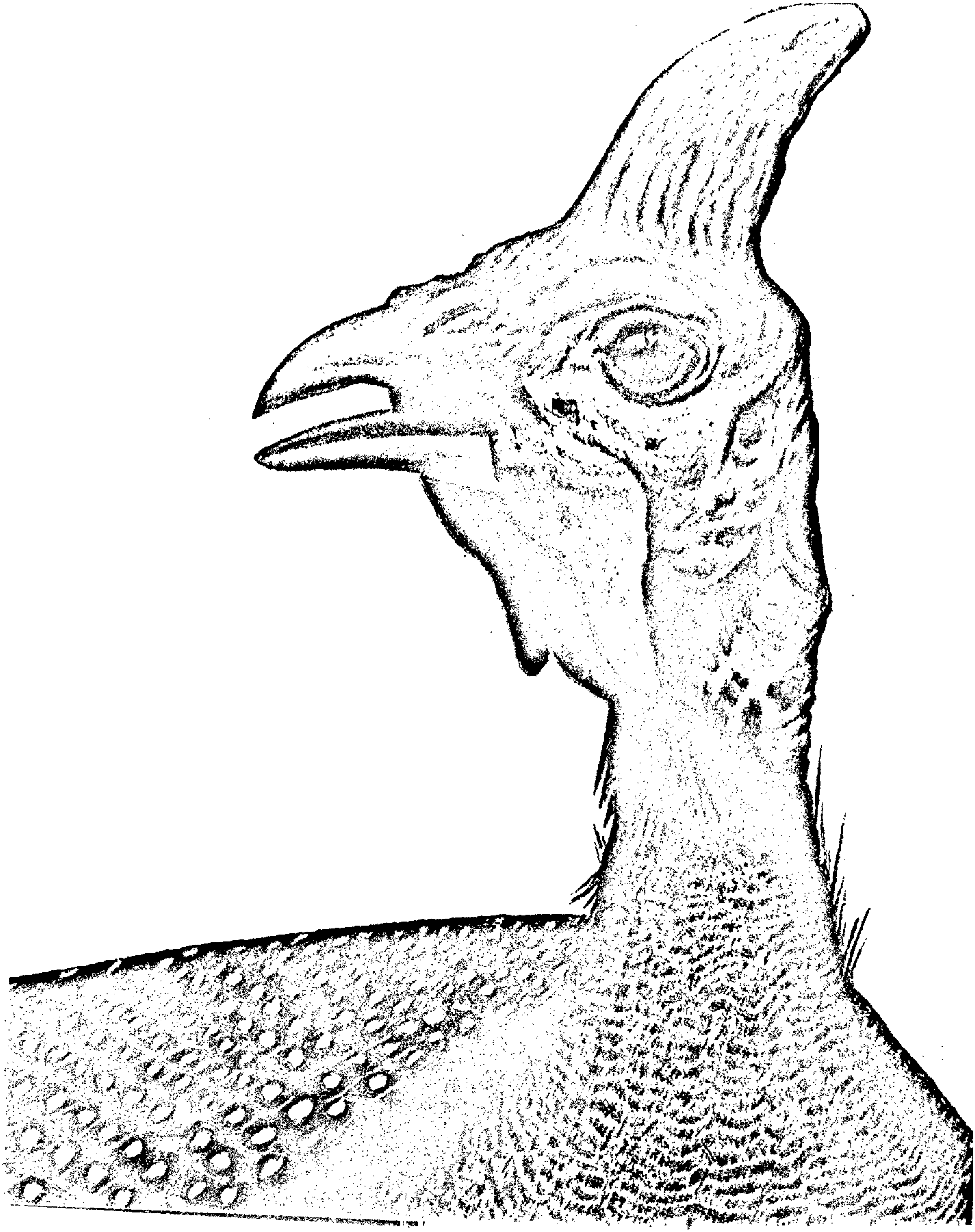

ବୟସ୍କମାନଙ୍କର ମୁଣ୍ଡଉପରେ ଏକ ଶିରସ୍ତ୍ରାଣ ଆକାରର କଣ୍ଟାଳିଆ ଚୂଳ ରହିଥାଏ, ଯାହା ସବାଆଗ ଆଖିକୁ ଦିଶିଯାଏ। ବୟସ୍କ ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେଇଟି ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଥାଏ। ସାନମାନେ କିଞ୍ଚିତ୍ ଅଧିକ ମାଟିଆ ଦିଶନ୍ତି; ସେମାନଙ୍କର ବେକରେ କଅଁଳିଆ ସାନ ପର ରହିଥାଏ, ମୁଣ୍ଡର ଚୂଳଟି ମଧ୍ୟ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ସାନ ହୋଇଥାଏ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଖୋଲା ତୃଣଭୂମି, ଆଫ୍ରିକାରେ ଯାହାକୁ ଫେଲ୍ଟ୍ ଓ ସାଭାନା ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ଚାଷଜମି ବୁଦା ଓ ଗୁଳ୍ମଗୁଡ଼ିକର ପାର୍ଶ୍ୱବର୍ତ୍ତୀ ଜାଗା। ଚୂଳ ଥିବା କୁକୁଡ଼ା କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ ତା'ର ଆଖପାଖରେ ରହିବାରେ ମଧ୍ୟ ନିଜକୁ ଅଭ୍ୟସ୍ତ କରିନେଇ ସାରିଲାଣି ଏବଂ ଲୋକମାନେ ନୂଆ ନୂଆ ଜାଗାକୁ ଉଠି ଚାଲିଯିବା ପରି ସିଏ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଅଞ୍ଚଳଟିକୁ ବିସ୍ତୃତ କରିନେଲାଣି।

ଅଭ୍ୟାସ : ଅଣ୍ଡା ଦେଇନଥିବା ସମୟରେ ଏହି ପକ୍ଷୀମାନେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ମେଳ ବାନ୍ଧି ହିଁ ରହନ୍ତି। ଅନେକ ସମୟରେ ଏକାଧିକ ଶହ ଚଢ଼େଇ ବିଲମାନଙ୍କରେ ଏକାଠିହୋଇ ବସିଥାନ୍ତି। ଖୋଲା ପଡ଼ିଆମାନଙ୍କରେ ମେଳ ବାନ୍ଧି ଆହାର ଖୋଜନ୍ତି ଏବଂ ନିଜର ପାଦ କିମ୍ବା ଥଣ୍ଟ ସାହାଯ୍ୟରେ ଭୂଇଁକୁ ଖଣ୍ଡିଆ କରିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି। ଅଣ୍ଡିରାମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଆଉଗୋଟିକ ପଛରେ ଗୋଡ଼ିଆଗୋଡ଼ି ହୁଅନ୍ତି; ଅଣ୍ଡାଦେବାର ଋତୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ବିଶେଷଭାବରେ ଏଭଳି ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ। କୌଣସି କାରଣରୁ ହୁରୁଡ଼ିଲେ ଏହି ପକ୍ଷୀମାନେ ଅନେକ ବେଗରେ ଦଉଡ଼ିପାରନ୍ତି ଓ ଖୁବ୍ ଭଲ ଉଡ଼ି ବି ପାରନ୍ତି।

ସାଧାରଣତଃ ପଲ ପଲ ହୋଇ ସେମାନେ ରାତିବେଳେ ଗଛମାନଙ୍କରେ ବାସକରନ୍ତି।

ସେମାନେ ଅତିଶୟ ପରିମାଣରେ ପାଣି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି ଏବଂ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ଶୋଭାଯାତ୍ରାରେ ପାଣିଥିବା ଜାଗାମାନଙ୍କୁ ଧାଡ଼ିହୋଇ ଚାଲିଯାଉଥାନ୍ତି।

ଚୂଳିଆ କୁକୁଡ଼ା ସବୁବେଳେ କେଁ କଟର ହେଉଥାଏ ଏବଂ ସତେଅବା ଆତଙ୍କିତ ହେଲାପରି "କେକ୍ କେକ୍" ରାବ କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ।

ଖାଦ୍ୟ : ଏମାନେ କେତେ କେତେ ପ୍ରକାରର କନ୍ଦା, ମୂଳ, ମଞ୍ଜି, କୋଳି, ଗେଣ୍ଡା, ପତଙ୍ଗ, ପୋକ ଓ ବହୁପାଦିଆ କୀଟଖାଇ ବଞ୍ଚନ୍ତି। ଏମାନେ ବହୁ ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ପୋକଙ୍କୁ ଖାଇଯାଉଥିବାରୁ କୃଷକମାନେ ଏମାନେ ଆସିଲେ ଖୁସି ହୋଇଯାନ୍ତି।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ବର୍ଷାଦିନ ଆସିଲେ ନର ମାଦୀ ପଲରୁ ଅଲଗା ହୋଇଯାଆନ୍ତି। ଘୋର ବର୍ଷାକାଳରେ ହିଁ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଏହି ପକ୍ଷୀମାନେ ଫଳ ଯାଆନ୍ତି (ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ ପ୍ରଧାନତଃ ନଭେମ୍ବର ମାସରୁ ଜାନୁଆରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ)।

ଭୂଇଁକୁ ଅଗଭୀରିଆ କରି ଆମ୍ପୁଡ଼ି ଓ ଖୋଳି ବସାଟିଏ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଏ। ତା' ଚାରିପାଖ ଶୁଖିଆ ଘାସରେ ବାଡ଼କରି ଦିଆଯାଏ। ସାଧାରଣତଃ ଘାସ ଏବଂ ଗୁଳ୍ମର ବହଳ ଆଚ୍ଛାଦନ ତଳେ ବସା ହୋଇଥାଏ। ସରରଙ୍ଗର ଧୋବ ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକରେ ମାଟିଆ ମାଟିଆ ବଡ଼ ଚିହ୍ନମାନ ରହିଥାଏ ଏବଂ ଅନେକ ସମୟରେ ଦାଗ ଦାଗ ହୋଇ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଦେଖା ଯାଉଥାଏ।

ମାଈ କୁକୁଡ଼ା ଅଣ୍ଡା ଉପରେ ବସେ। ମାତ୍ର ଚିଆଁମାନେ ବାହାରିବା ପରେ ଅଣ୍ଡିରା ବି ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆସେ। ଚଉଦ ଦିନର ହେଲାବେଳକୁ ଚିଆଁମାନେ ଉଡ଼ିପାରନ୍ତି, ମାତ୍ର ଭାରି ଦୁର୍ବଳିଆ ଭାବରେ ଉଡ଼ନ୍ତି। ଚାରି ସପ୍ତାହ ପରେ ସେମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସମର୍ଥ ହୋଇଆସନ୍ତି।

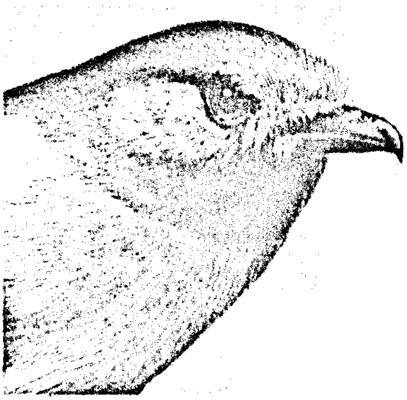

ମହୁଦେଖାଳି ଚଢ଼େଇର ପ୍ରତିଶୋଧ

(ନ୍ଦେବେଲେ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ପ୍ରାଚୀନତମ କାଳରେ ଦିନେ ମହୁଦେଖାଳି ଚଢ଼େଇ ଗୋଟିଏ ଭାରି ସୁନ୍ଦର ଓ ପୁରୁଣା ମହୁବସାର ସନ୍ଧାନ ପାଇଲା । ସାଥୀ ଖୋଜି ଶେଷରେ ଆଦିମଣିଷ ସହିତ ତା'ର ସାକ୍ଷାତ ହେଲା । ସିଏ ତାକୁ ବୁଦା ଭିତରେ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେଇଗଲା । ଗଲାବେଳେ ସେ ଅନେକ ଜାଗାରେ ରହିଯାଉଥାଏ ଓ ତା'ର ମହୁ-ଗୀତଟିକୁ ଗାଉଥାଏ :

"କିରି ରା ମାକୁତି, ମାକୁତି, ମାକୁତି - ଦେନ୍ ଦେନ୍ ଦେନ୍
ତ୍ସା-ତ୍ସାଙ୍ଗା-ତ୍ସା, ଗ୍ୱାରାଙ୍ଗ୍-ଗା, କିରି ରା" ।

କିଛି ସମୟପରେ ସେମାନେ ମହୁଫେଣା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲେ । ଆଦିମଣିଷ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଧୂଆଁ ବାହାରୁଥିବା ନିଆଁଟାଏ ସଜ କରିନେଲା । ଆଦିମଣିଷକୁ ଅଳ୍ପ କେତେଟା ମହୁମାଛି ଆସି କାମୁଡ଼ିଦେଲେ ସତ, ମାତ୍ର ସିଏ ସିଆଡ଼କୁ ମନ ଦେଲାନାହିଁ । ସେ ଆନନ୍ଦରେ ଏପରି ବିଭୋର ହୋଇପଡ଼ିଲା ଯେ, ତା'ର ହୃଦୟ ଭିତରଟା ପ୍ରବଳ ଆସକ୍ତିରେ ଖାଲି ଭରପୂର ହୋଇଆସିଲା । ସିଏ ମହୁଫେଣାଟିକୁ ନିକ କରି କୋରି ଆଣିଲା ଓ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଲାଉତୁମ୍ବୀ ଭିତରେ ମହୁ ଓ ମହମକୁ ନେଇ ଭର୍ତ୍ତିକଲା । ସେହି ତୁମ୍ବୀରେ ହିଁ ସିଏ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଘରକୁ ନେଇକରି ସିନା ଯିବ ! ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇଥିବା ମହୁକୁ ମଧ ସଂଗ୍ରହ କରିପକାଇଲା ଏବଂ ଚଢ଼େଇଟିର କଥା ଏକାବେଳେକେ ଭୁଲିଗଲା । ମହୁ କାମ ସାରିଦେଇ ସେ ତା' କୁଟୁମ୍ବକୁ ଏହି ସୁସମ୍ବାଦଟି ଦେବ ବୋଲି ନିଜ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲା । ଚଢ଼େଇଟି ମହୁଫେଣାର ଚାରିପାଖରେ ମାଟି ଉପରେ ଫଙ୍କ ଫଙ୍କ ହୋଇ ଡେଇଁବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ତାକୁ ଅନ୍ତତଃ ଚିମୁଟାଏ ମହୁ ମିଳିବ ବୋଲି ସେ କେତେ ଆଶା ପୋଷଣ କରିଥାଏ ! ମାତ୍ର ଏତେ ଚେଷ୍ଟା ସତ୍ତ୍ୱେ, ନିଜପାଇଁ ଗୋଟାଏ ବୁନ୍ଦା ମହୁ ଓ ଏପରିକି ଗୋଟାଏ ଖୋସା ମଧ ପାଇଲାନାହିଁ । ଏଥିରେ ତା' ମନରେ ଭାରି କ୍ରୋଧ ଜାତ ହେଲା ଏବଂ ଆଦିମଣିଷକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଶାସ୍ତି ଦେବ ବୋଲି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କଲା ।

ବାଟ ଦେଖାଳି ଚଢ଼େଇ ବହୁଦିନ ଧରି ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରଟାଯାକ ଖୋଜି ବୁଲିଲା ଏବଂ ସେ ପ୍ରକୃତରେ ଯାହା ଚାହୁଁଥିଲା, ଦିନେ ଠିକ୍ ସେହି ଜିନିଷଟିକୁ ପାଇଗଲା । ସେଠାରେ ସେ ଗୋଟିଏ ମାଈ ଚିତାବାଘକୁ ଦେଖିଲା, ତା' ପାଖରେ

ନୂଆହୋଇ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ଦୁଇଟି ଛୁଆ ବି ଥାଆନ୍ତି । ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇଥିବା ଗୋଟିଏ ଗଛର ଗଣ୍ଡିତଳେ ମାଆ ବାଘ ଛୁଆଗୁଡ଼ିକୁ ଲୁଚାଇ ରଖିଥାଏ । ଏତିକିରେ ଚଢ଼େଇଟିର ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା ଓ ସିଏ ଭାରି ଖୁସିହୋଇ ଉଡ଼ିଯାଇ ଆଦିମଣିଷର ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଆଦିମଣିଷର କାନ ପାଖରେ ସେ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ତା'ର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିବାଲାଗି "ଚେଁ-ଚେଁ" କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ତାକୁ କେହି ଯିବାର ଦେଖୁନାହାନ୍ତି ବୋଲି ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ଆଦିମଣିଷ ଆନନ୍ଦରେ ଚଢ଼େଇଟିର ପଛେ ପଛେ ଚାଲିଲା ।

ବାଟ ଦେଖାଉଥିବା ପକ୍ଷୀଟି ନିଜର ମହୁସଙ୍ଗୀତଟିକୁ ପୁଣି ଗାଇବାରେ ଲାଗିଥାଏ ଏବଂ ଆଦିମଣିଷ ଏଥର ମଧ୍ୟ ସବୁଯାକ ମହୁକୁ କେବଳ ନିଜେ ରଖିବ ବୋଲି ପାଞ୍ଚ କରୁଥାଏ । ଏଥରକ ସିଏ ନିଜ କୁଟୁମ୍ବର ଆଉ କାହାକୁ ମଧ୍ୟ ସେଥିରୁ ମୋଟେ ଭାଗ ଦେବନାହିଁ; ପ୍ରକୃତିର ଏକ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଦାନ ବିଷୟରେ ସିଏ ପ୍ରକୃତରେ ଭାରି ଲୋଭାସକ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା । ସିଏ ମାଇଲ ମାଇଲ ଧରି ଚଢ଼େଇଟି ପଛରେ ଯିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଶେଷରେ ଚଢ଼େଇଟା ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଯାଇ ବସିପଡ଼ିଲା; ଚିତାବାଘ ଯେଉଁଠାରେ ବସା କରିଥିଲା, ଠିକ୍ ତାହାରି ଉପରେ ।

ଆଦିମଣିଷ ମନେ ମନେ କହୁଥାଏ; "ବୁଝିଲି, ମୋ' ବାଟ ଏହିଠାରୁ ସରିଲା ।" ସେ ପାଦ ପକାଇ ମାଟିଉପରେ ଶୋଇଥିବା ଗଣ୍ଡିଆଡ଼କୁ ଆଗେଇଗଲା; ଭାବୁଥାଏ ଯେ ଏହି ଗଣ୍ଡିଟା ଏଠାରେ ପଡ଼ିଥିବାରୁ ଏଥର ମହୁଫେଣା ଥିବା ଗଛଟାରେ ଚଢ଼ିବା ତା' ପାଇଁ ଅଧିକ ସହଜ ହୋଇଯିବ । ସେହି ଛାଇତଳିଆ ଜାଗାରେ ଚିତାବାଘ ଓ ତା'ର ଛୁଆମାନେ

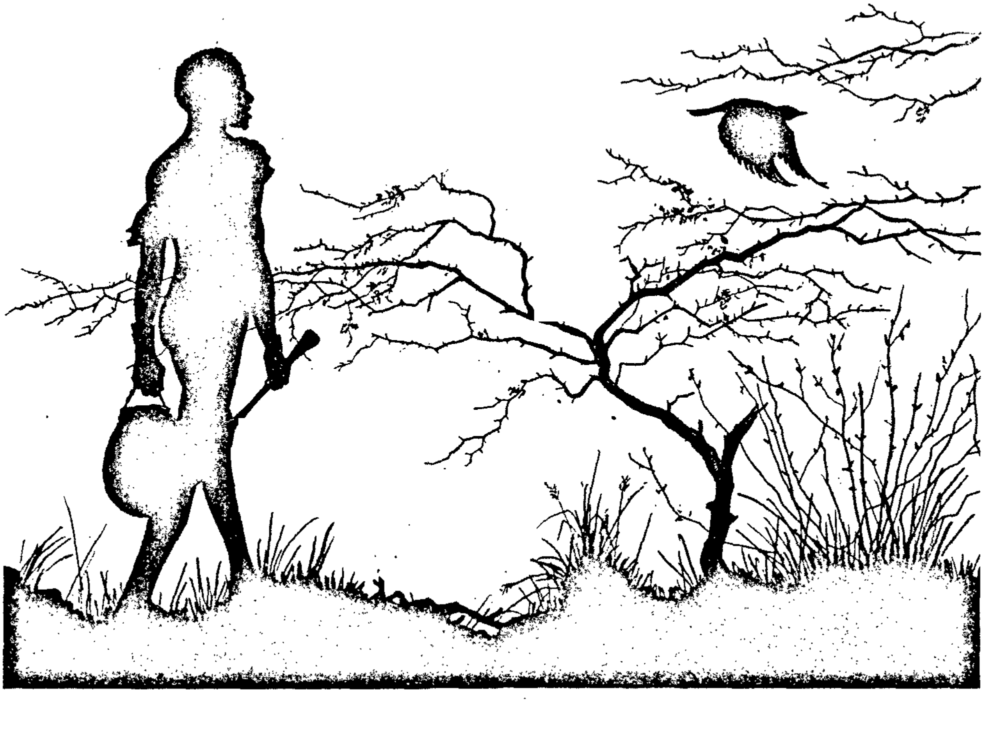

ଏପରି ଏକାଠିହୋଇ ଶୋଇ ରହିଥିଲେ ଯେ ଆଦିମଣିଷ ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ସାନଛୁଆ ଉପରେ ଗୋଡ଼ରଖି ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ କିଛି ଜାଣିପାରୁ ନଥାଏ । ଗୋଟାଏ ଭୟାନକ ଗର୍ଜନଦେଇ ଚିତାବାଘ ତା ଉପରକୁ ଲମ୍ଫ ପ୍ରଦାନକଲା ।

ଅଚିରେ ଅଥଚ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜଘନ୍ୟଭାବରେ ଆଦିମଣିଷର ପ୍ରାଣଗଲା । ଏହିପରିଭାବରେ ବାଟ ଦେଖାଇଥିବା ଚଢ଼େଇ ତା'.ଉପରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେଇଥିଲା । ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଆଦି-ମଣିଷର ବଂଶଧରମାନେ ବାଟଦେଖାଳି ଚଢ଼େଇକୁ ଭାରି ସମ୍ମାନ ଦେଖାନ୍ତି । ଚଢ଼େଇଟି ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ମହୁଫେଣାକୁ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେଇଥାଏ, ସେମାନେ ସର୍ବଦା ତା' ସକାଶେ ମଧ୍ୟ ଚଢ଼େଇଟିର ଅତିପ୍ରିୟ ଆହାର – ମହୁ ଓ ମହୁମାଛି ଖୋସାରୁ ଖଣ୍ଡେ ଦୁଇଖଣ୍ଡ ଅବଶ୍ୟ ଛାଡ଼ିଯାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ଭୟ କରୁଥାନ୍ତି ଯେ, ଯଦି ବାଟଦେଖାଳି'ଚଢ଼େଇ ତା'ର ନ୍ୟାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ୟଟିକୁ ନପାଏ,ତେବେ ସେହି ବୁଦ୍ଧିମାନ କ୍ଷୁଦ୍ର ପକ୍ଷୀଟି ସେମାନଙ୍କୁ ହୁଏତ କୌଣସି ଭୂଇଁରେ ବିପଦ ମଧ୍ୟକୁ ଭଣ୍ଡାଇ ନେଇଯିବ; ସିଏ ଆଦିମଣିଷକୁ ଯେମିତି ଭଣ୍ଡାଇ ନେଇଥିଲା, ଠିକ୍ ସେହିଭଳି ।

ଚଢ଼େଇଙ୍କର ବୃହତ୍ ଦୌଡ଼

(ବୁଶ୍‌ମାନ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ବହୁଦିନ ତଳେ, ଯେତେବେଳେ ପୃଥିବୀର ଜୀବଜନ୍ତୁମାନେ କେହି କାହାଠାରୁ ବଡ଼ ବା ସାନ ନଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ପର ଥିବା ପ୍ରାଣୀମାନେ ନିଜ ଭିତରେ ଖୁବ୍ ଝଗଡ଼ା କରୁଥିଲେ । ଏହି ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କର ଜଣେ ମୁଖ୍ୟ କେହି ରହିବ ବୋଲି ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ନିଷ୍ପତ୍ତି କଲେ,- ଏପରି ଗୋଟିଏ ମୁଖ୍ୟ, ଯାହାର କି ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ଥିବ ଓ ଯିଏ ଚତୁର ହୋଇଥିବ; ତେବେଯାଇ ସିଏ ସବୁ ଯୁକ୍ତିର ଜବାବ ଦେଇପାରିବ ଓ ଶାନ୍ତି ରଖିପାରିବ ।

ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ସବୁ ଚଢ଼େଇଙ୍କୁ ଏକାଠି ଦିନେ ଡାକିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଯୋଜନାଟିର କଥା କହିଲେ । ଜଣେ ମୁଖ୍ୟ ବାଛିବା ସକାଶେ ତହିଁ ଆରଦିନ ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ ଦୌଡ଼ ହେବାର କଥା ହେଲା । ଯେତେବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏକାବେଳେକେ ମୁଣ୍ଡଉପରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ, ଆକାଶ ମଧ୍ୟକୁ ଉଡ଼ିଯିବେ । ଯିଏ ସ୍ୱର୍ଗରେ ପହଞ୍ଚି ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ପ୍ରସାରିତକରି ରଖିଥିବା ତାଙ୍କର ହାତଟିକୁ ସବାଆଗ ଛୁଇଁପାରିବ, ସେଇ ପର ଥିବା ସବୁ ପ୍ରାଣୀଙ୍କର ମୁଖ୍ୟରୂପେ ନିର୍ବାଚିତ ହେବ ।

ଏହି ଯୋଜନାଟିକୁ ଶୁଣି ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଏକ ଉତ୍ତେଜନା ଖେଳିଯାଇଥିଲା । ସମରଦକ୍ଷ ଇଗଲ ଚଢ଼େଇ ହିଁ ଏହି ଦଉଡରେ ଜୟଲାଭ କରିବ ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଅନୁମାନ କରିଥିଲେ; ସମରଦକ୍ଷ ଇଗଲର ଆଖି ଦୁଇଟାରେ ଏପରି ଏକ ନୃଶଂସ ଚମକ ରହିଥିଲା, ଯାହାକି ସେ ନିଜକୁ ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କ୍ଷମତାଶାଳୀ ବୋଲି ଭାବିଦେଲା ମାତ୍ରକେ ଝଟକି ଉଠିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏହି ଭୟଙ୍କର ଚାହାଣୀଟା ଉପରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଆଖିପଡ଼ିଲା, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଥରିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲେ ।

ମାତ୍ର ମହୁ ପାଖକୁ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେଇ ଯାଉଥିବା ଚଢ଼େଇ ଆଦୌ ଡରିଲା ନାହିଁ । ସିଏ ତ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ କାହାରି ନଜରରେ ପଡୁନଥିଲା । ଦେଖିବାକୁ ଏତେ ଛୋଟ ଥିଲା ଯେ ମୁକୁଟ ଥିବା ବଗ, ଧୂସର ସାରସପକ୍ଷୀ, ଫ୍ଲାମିଙ୍ଗୋ, ଭୂଇଁରେ ରହୁଥିବା ମୁନିଆ-ଥଣ୍ଟ ବଗପକ୍ଷୀ, କ୍ଷିପ୍ର ବେଗରେ ଦଉଡୁଥିବା କୋରି, ଲାଲପେଟିଆ ଥଣ୍ଟୋଇ ଓ କଳା ଏବଂ ହଳଦିଆ ମୁକୁଟ ଥିବା ଚଢ଼େଇଙ୍କ ମେଳରେ ତାକୁ କେହି ହୁଏତ ଦେଖି ବି ପାରୁନଥିଲେ ।

ମହୁପାଖକୁ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେଉଥିବା ଚଢ଼େଇ ଜାଣିଥିଲା ଯେ ସମରଦକ୍ଷ ଇଗଲପକ୍ଷୀର ଖଳ ନଖଗୁଡ଼ାକର ଆକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ସେ ଯଥେଷ୍ଟ ବେଗର ସହିତ ଉଡ଼ିପାରୁଥିଲା, ଏବଂ ଏହି ବିଷୟରେ ତା' ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଯୋଜନା ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ତା'ର ସାନ ସାନ ଆଖିଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଏହି ବୁଦ୍ଧିଆ ଚଢ଼େଇଟି ସବୁଦିନ ପରି ଭାରି ଗର୍ବରେ ଫକ ଫକ ଡ଼େଇଁ ବୁଲୁଥିଲା ।

ତହିଁ ଆରଦିନ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସମୟରେ ସବୁଯାକ ଚଢ଼େଇ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା ଜାଗାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଖାଲି ଓଟପକ୍ଷୀ ଆସି ନଥିଲା, ତା'ର ବୁଦ୍ଧିଶକ୍ତି କିଞ୍ଚିତ୍ ମାନ୍ଦା ବି ଥିଲା । ସେ ଏହି ଦଉଡ଼ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କଥା ଏକାବେଳେକେ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲା । ଏହି ଭୁଲାମନ ସକାଶେ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ତା' ଉପରେ ଏତେ ରାଗିଗଲେ ଯେ ସେ ତା'ଠାରୁ ତା'ର ଉଡ଼ିବା ଶକ୍ତିକୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ହରଣକରି ନେଇଗଲେ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ କ୍ରମେ ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଆସିଗଲେ, ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଶବ୍ଦରେ ତାଳିଟାଏ ମାରିଲେ ଏବଂ ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କର ବିରାଟ ସମୂହଟି ଆକାଶମାର୍ଗକୁ ଉଠିଗଲା । ମହୁ ପାଖକୁ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେଉଥିବା ଚଢ଼େଇଟି ସେହି ମେଳରେ ରହିଛି ବୋଲି ଆଦୌ କେହି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିନଥିଲେ, ସମରଦକ୍ଷ ଇଗଲ ମଧ୍ୟ ନହେଁ ।

ସମରଦକ୍ଷ ଇଗଲ ଡେଣା ମେଲାଇ ଉପରକୁ ଉଠିବାରେ ଲାଗିଥାଏ, ଏହି ସମୟରେ ମହୁବାଟିଆ ଚଢ଼େଇ ଗୋଟିଏ ତୀରପରି ଛୁଟିଯାଇ ତା' କାନ୍ଧ ଉପରେ ବସିପଡ଼ିଲା ଓ ନିଜର ପ୍ରିୟ ଜୀବନଟିକୁ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ସେହିଠାରେ ଲାଖି ରହିଲା । ଗୋଟାଏ ମାଛି ଆସି ବସିଗଲା ବୋଲି ଟିକିଏ ଅଶ୍ୱସ୍ତି ଅନୁଭବକରି ସେଇଟାକୁ ହୁରାଡ଼ିଦେବା ସକାଶେ ଇଗଲ ନିଜ କାନ୍ଧଟାକୁ ଝାଡ଼ିଦେଲା । ମାତ୍ର "ମାଛିଟା" ସେଠାରେ ତଥାପି ସେହିପରି ଲାଖି ରହିଲା ଏବଂ ଏହି କିଞ୍ଚିତ୍ ଅଶ୍ୱସ୍ତି ଆଡ଼କୁ ଆଉ ଧ୍ୟାନ ନଦେଇ ଇଗଲ ଆପଣାର ଦୀର୍ଘ ଦଉଡ଼ରେ ଉଡ଼ିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କର ବୃହତ୍ ସମୂହଟି ଉଚ୍ଚକୁ ଓ ଆହୁରି ଉଚ୍ଚକୁ ଉଠିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଅନେକ ଉପରକୁ ଉଡ଼ିଯିବା ପରେ ତଳେଥିବା ତୃଣଭୂମି ଅଚିରେ ଅଦୃଶ୍ୟହୋଇ ରହିଲା । କିଛି ସମୟପରେ, ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କର ଗତି ଧୀରହୋଇ ଆସିଲା, କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ଡ଼େଣା କ୍ଲାନ୍ତହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ମାତ୍ର ଇଗଲପକ୍ଷୀ ମୋଟେ କ୍ଲାନ୍ତ ହୋଇ ନଥାଏ । ତା'ର ଶକ୍ତଶାଳୀ ଡ଼େଣାଗୁଡ଼ିକ ତାକୁ ଉପରକୁ ନେଇଯିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ କ୍ଲାନ୍ତ ପକ୍ଷୀମାନେ ଅଟକି ରହିଯାଉଥାନ୍ତି । ଅନେକେ କେତେ ପଛରେ ପଡ଼ିଗଲେ, ଅନେକ ଏହି ଦଉଡ଼ରୁ ପୂରା ଓହରିଗଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଛୋଟେଇ ଛୋଟେଇ ତଥାପି ଧାଉଁଥାନ୍ତି । ଇଗଲପକ୍ଷୀ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ରହିଥାଏ । ସବାଶେଷକୁ ସମସ୍ତେ ରହିଗଲେ, ସେଇ ଏକୁଟିଆ ରହିଥାଏ । ଅଥବା ସେଦିନର ବୃହତ୍ ଦଉଡ଼ରେ ସେଇ ଏକୁଟିଆ ହିଁ ରହିଛି ବୋଲି ଅନ୍ତତଃ ସିଏ ଭାବିବାରେ ଲାଗିଥାଏ ।

ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ପ୍ରସାରିତ ହୋଇ ରହିଥିବା ହାତ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଆଉ ମାତ୍ର କେତେ ଗଜ ବାକି ଅଛି, ଇଗଲ ନିଜର ଗତିକୁ ମନ୍ଥର କରିଦେଲା । ତା'ର ପ୍ରକୃତରେ କପାଳଟା ହିଁ ଖରାପ; କାରଣ ମହୁବାଟିଆ ଚଢ଼େଇ ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଧାରେ ବିଦ୍ୟୁତ ପରି ଇଗଲର କାନ୍ଧ ଉପରୁ ଉଡ଼ିଗଲା ଏବଂ ସିଧାଯାଇ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ପ୍ରସାରିତ ହାତ ଭିତରେ ପଶିଗଲା । ସେଇ ପ୍ରକୃତରେ ଜୟଲାଭ କଲା ।

ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା କହିବାକୁ ଲାଗିଲେ, "ଏହିପରି ବୁଦ୍ଧି ଓ ସାହସ ହିଁ ପ୍ରକୃତରେ ପର ଥିବା ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ନେତା ହୋଇପାରିବ । ଆକାର ଓ ଦେହର ବଳ ଅଧିକ ଥିଲେ ଯେ ଅଧିକ ବୁଦ୍ଧିଶକ୍ତି ଓ ଚତୁରତା ଅବଶ୍ୟ ରହିଥିବ, ସେ କଥା କଦାପି ସବୁବେଳେ ସତ ହୁଏନାହିଁ !"

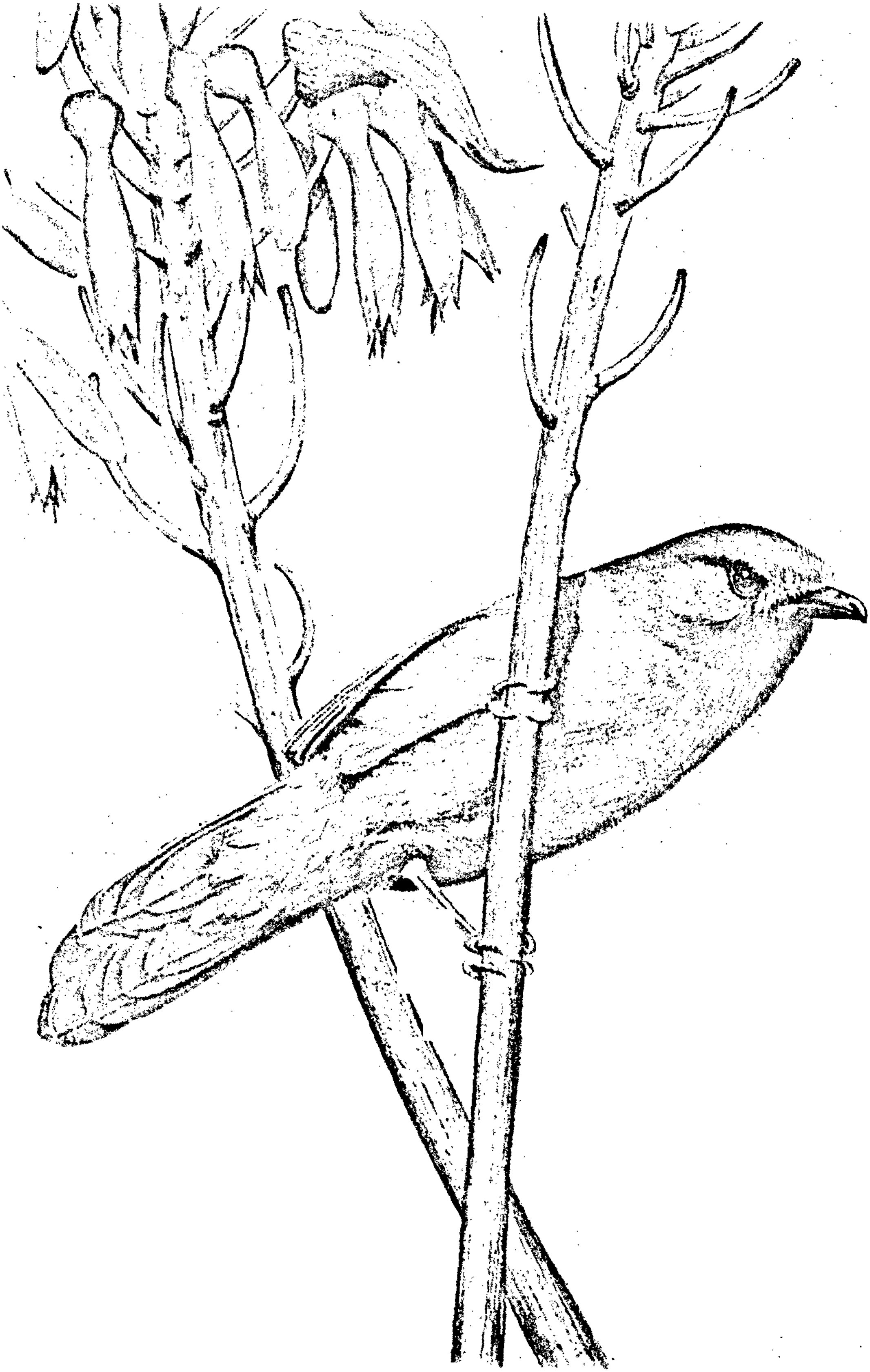

ମହୁଦେଖାଳି ଚଢ଼େଇ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ବଡ଼ ଆକୃତିର ବହୁବାଟିଆ ଚଢ଼େଇ

(Indicator indicator)

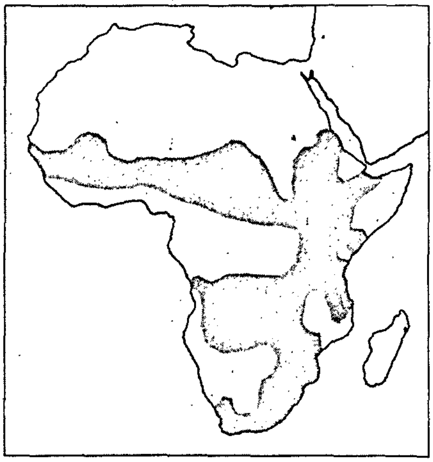

ସାଧାରଣତଃ ଏକୁଟିଆ ରହେ ।

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଲମ୍ବ	8 ଇଞ୍ଚ	$7\frac{1}{2}$ ଇଞ୍ଚ
ଡେଣାର ଲମ୍ବ	$4\frac{1}{2}$ ଇଞ୍ଚ	$4\frac{1}{2}$ ଇଞ୍ଚ
ଓଜନ	2 ଆଉନ୍ସ	$1\frac{1}{2}$ ଆଉନ୍ସ
ଅଣ୍ଡାରୁ ଫୁଟିବାବେଳେ ଓଜନ	1/5 ଆଉନ୍ସ	1/5 ଆଉନ୍ସ
ଯୌବନର ବୟସ	1 ବର୍ଷ	1 ବର୍ଷ
କେତୋଟି ଅଣ୍ଡା ଦିଏ	ଗୋଟିଏ ବସାରେ ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଡା ଛାଡ଼ିଆସେ (ମୋଟ ଆଠଟି ଅଣ୍ଡା)	
ଜୀବନକାଳ	5 ବର୍ଷ	5 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ଇଏ ହେଉଛି ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଆକୃତିର ମହୁବାଟିଆ ଚଢ଼େଇ । ଏହି ପକ୍ଷୀମାନେ ଧୂସର ରଙ୍ଗର । ଅଣ୍ଡିରା ଚଢ଼େଇର କାନ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଧଳା ଚିହ୍ନ ଥାଏ, ବେକଟା କିନ୍ତୁ କଳା; ମାଈ ଚଢ଼େଇର ଏସବୁ କିଛି ନଥାଏ । ଦୁହିଁଙ୍କର ଡ଼େଣା ଭିତରଟା ଧଳା, ଉଡ଼ିଲାବେଳେ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୁଏ । ଛୁଆମାନେ ବଡ଼ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ଧୂସର ରଙ୍ଗର ଏବଂ ଚିବୁକଠାରୁ ଛାତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ କିଞ୍ଚିତ୍ ହଳଦିଆ ଦିଶନ୍ତି ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଚାରିଆଡ଼େ ବାସକରନ୍ତି । ସାହାରା ମରୁଭୂମିର ଦକ୍ଷିଣକୁ ବଡ଼ ମହୁବାଟିଆମାନେ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି । ଅରଣ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ, ତୃଣଭୂମିରେ, କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ଓ ଫଳବଗିଚାମାନଙ୍କରେ ରହନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଅର୍ଦ୍ଧ-ମରୁଭୂମି ଅଞ୍ଚଳରେ ରହନ୍ତିନାହିଁ ।

ଅଭ୍ୟାସ : ଏହି ଚଢ଼େଇମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଏକୁଟିଆ ରହନ୍ତି । ଏମାନେ ସାଧାରଣତଃ ରାବ କରନ୍ତିନାହିଁ; ବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳନ୍ତିନାହିଁ । ହଜାର ହଜାର ବର୍ଷଧରି ମଣିଷମାନେ ଏମାନଙ୍କର ବାଟ ଦେଖାଇ ନେବାର ଫାଇଦା ଲାଭ କରିଛନ୍ତି । ଏମାନେ ଯେ ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ଜାଣିଶୁଣି ବିପଦଆଡ଼କୁ ଭୁଲାଇ ନିଅନ୍ତି, ସେପରି କୌଣସି ସନ୍ତୋଷଜନକ ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ ।

ଖାଦ୍ୟ : ପତଙ୍ଗଭୋଜୀ; ବଡ଼ ବଡ଼ ମହୁମାଛି, ମହୁଫେଣାରେ ଥିବା ଛୁଆ ଓ ମହମକୁ ମଧ୍ୟ ଆହାର କରନ୍ତି ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ଠିକ୍ କୋଇଲିମାନଙ୍କପରି ଏମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଛୁଆଙ୍କୁ ନିଜେ ପାଳନ୍ତିନାହିଁ ବା ନିଜ ଡିମ୍ବ ଉପରେ ନିଜେ ବସନ୍ତି ନାହିଁ । ଅଣ୍ଡିରା ଚଢ଼େଇ ଗୀତ ଗାଉଥିବା ସ୍ଥାନରେ ତା' ସହିତ ମିଶିବାପରେ ମାଈ ଚଢ଼େଇ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥାଏ; ଗାତରେ ବାସକରୁଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଜୀବର ବସାରେ ବା କେତେକ ଚଢ଼େଇଙ୍କ ବସାରେ ସିଏ ଏହି ଅଣ୍ଡାଟିକୁ ଦେଇଥାଏ । ନିଜେ ଅଣ୍ଡା ଦେଲାବେଳେ, ଯେଉଁ ଚଢ଼େଇଟିର ବସାରେ ସିଏ ଅଣ୍ଡା ଦେଉଛି, ତା'ର ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକୁ ଭାଙ୍ଗି ନଷ୍ଟ କରିଦେଇଥାଏ ।

ଛୁଆଟି ଅଣ୍ଡାରୁ ବାହାରିବା ବେଳକୁ ତା'ର ଗୋଟିଏ ମୁନିଆ ଥଣ୍ଟ ଥାଏ, ସେହି ଥଣ୍ଟରେ ସିଏ ତାକୁ ଉଷ୍ମେଇଥିବା ଚଢ଼େଇର ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ମାରି ବି ଦେଇପାରେ । ବଡ଼ ଆକୃତିର ମହୁବାଟିଆମାନଙ୍କର ଅଣ୍ଡା ଫୁଟିବାକୁ ଓ ପର ଉଠିବାକୁ କେତେଦିନ ଲାଗେ, ସେକଥା ଜଣା ଯାଇନାହିଁ ।

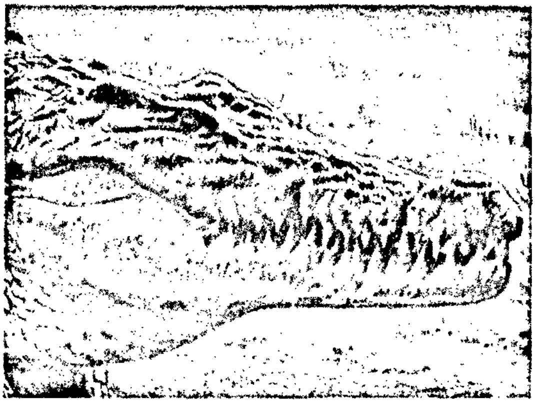

ଠେକୁଆ ଓ କୁମ୍ଭୀର

(ହାମ୍ୟାକୁଶୁମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ଆଫ୍ରିକାର ଅଧିକାଂଶ ଆଦିବାସୀଙ୍କର କୁମ୍ଭୀରକୁ ଭାରି ଭୟ । କୁମ୍ଭୀରମାନେ ଭୟଙ୍କର ବୋଲି ଯେ ସେମାନେ ତାକୁ ଡରନ୍ତି କେବଳ ତାହା ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ସେମାନେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ଯେ କୁମ୍ଭୀରମାନେ ଯାଦୁଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ବହୁତ ଅନିଷ୍ଟ ସାଧନ କରିପାରନ୍ତି । ଶୋନା ଜାତିର ଲୋକମାନେ ବିଶ୍ୱାସକରନ୍ତି ଯେ, ଗୋଟିଏ କୁମ୍ଭୀରକୁ ମାରିସାରିବା ପରେ ତା'ର ଚମଡ଼ା, ହାଡ଼ ଆଉ ଖପୁରିକୁ ପାଣିରେ ପକାଇ ଦେବାକୁ ହେବ; ଯେପରିକି ଏସବୁ ଦ୍ୱାରା ବର୍ଷା ବର୍ଷିବା ଯେ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ ନାହିଁ, ସେହି ବିଷୟରେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହିହେବ ।

ବହୁ, ବହୁ ପୁରାତନ କାଳରେ ଙ୍ଗାଡ଼ୋ କୁମ୍ଭୀର ବୃହତ୍ ଓ କାଭାଙ୍ଗୋର ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ଜାଗାରେ ଜମି ରହିଥିବା ପାଣିରେ ବାସ କରୁଥିଲା । ଦିନେ ପଲେ ଜେବ୍ରା ସିଏ ରହୁଥିବା ତୁଠକୁ ପାଣି ପିଇବାପାଇଁ ସେଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଦେହର ଲାବଣ୍ୟ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ଓ ସେମାନେ କେଡ଼େ ସ୍ୱାଧୀନ୍‌ଭାବରେ ସମତଳ ଭୂଇଁରେ ବୁଲି ପାରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ଭାବି ଙ୍ଗାଡ଼ୋ ମନରେ ଖୁବ୍ ଇର୍ଷା ଜାତ ହେଲା । ତା'ର ସେହି ଅରାଏ ପାଣିଜାଗା ଭିତରେ ରହି ରହି ତାକୁ ଭାରି ବିଜାର ଲାଗୁଥିଲା; ତେଣୁ ସିଏ ମଧ୍ୟ ଯାଇ ସେହି ମୁକ୍ତ ତୃଣଭୂମିରେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ବାସ କରିପାରିବ କି ନାହିଁ ବୋଲି ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା । "ତୁମେ କିପରି ଆମ ସହିତ ସେଠାରେ ରହିପାରିବ ? ସମତଳ ଭୂଇଁ ପାଣି ପାଖରୁ କେତେ ନା କେତେ ଦୂର !" – ଜେବ୍ରାମାନେ ପଚାରିଲେ । "ହଁ, ହଁ, ମୁଁ ଚଳାଇନେଇ ପାରିବି ।" – ଙ୍ଗାଡ଼ୋ ଉତ୍ତରଦେଇ କହିଲା, ଯେତେ ନିଷ୍କପଟଭାବରେ ନୁହେଁ, ତା' ଠାରୁ ଅଧିକ ଲୋଭାସକ୍ତଭାବରେ ସେ ସେହିଭଳି କହିଥିଲା ।

ତେଣୁ, ପାଣି ପିଇସାରି ଜେବ୍ରାମାନେ ସେଠାରୁ ଚାଲିଯିବା ପରେ ସିଏ ସଅଁ ସଅଁ ହୋଇ କୂଳ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା ଓ ସେମାନଙ୍କର ଅନୁସରଣ କଲା । ମାତ୍ର ଅଳ୍ପ ସମୟ ନ ଯାଉଣୁ ସିଏ କେତେ ପଛରେ ଯାଇ ରହିଲା ଏବଂ ଜେବ୍ରାମାନଙ୍କୁ ସିଏ ସାଙ୍ଗରେ ଆସିପାରିବ ବୋଲି ବହୁତ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ବେଳକୁ ସେଦିନ ଏତେ ଗରମ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଯେ, ଆଉ ଙ୍ଗାଡ଼ୋ ବାଟ ଚାଲି ପାରିଲାନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ଛାୟାଥିବା ଗଛର ତଳେ ସିଏ ଗାତଟିଏ କାଟି ସେଇଠି ପଡ଼ିରହିଲା ଏବଂ ଏତେ ବେଶୀ ଥକି ଯାଇଥିଲା ଯେ

ସତେଅବା ମଲାଙ୍କପରି ସେହିଠାରେ ନିଦରେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା । ତା'ର ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ହେଲା ବୋଲି ଜାଣିବାକୁ ଗୋଟିଏ ଜେବ୍ରା ଯେତେବେଳେ ତା' ପାଖକୁ ଫେରିଆସିଲା, କୁମ୍ଭୀରଟି ସତକୁ ସତ ମରିଯାଇଛି ବୋଲି ସିଏ ଭାବିଲା । ତେଣୁ ତାକୁ ସେହିଠାରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ଙ୍ଗାଡ଼ୋ ଶୋଇଥାଏ, ଠେକୁଆଭାଇ ସେଇବାଟେ ଚାଲିଯାଉଥିଲା । ସାହସୀ କୁମ୍ଭୀରଟା ଗଛଛାଇରେ ଶୋଇଛି ବୋଲି ସେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା । ସିଏ ତାକୁ ନିଦରୁ ଉଠାଇଲା (ଭାରି ଯତ୍ନରେ) ଏବଂ ପାଣି ଭିତରେ ଥିବା ତା' ଘରଠାରୁ ଏତେ ଦୂରରେ ସେ କାହିଁକି ସେଠାରେ ଶୋଇଛି ବୋଲି ତାକୁ ପଚାରିଲା ।

"ବୋକାଙ୍କ ପରି ମୁଁ ଜେବ୍ରାମାନଙ୍କ ପଛରେ ଧାଉଁଥିଲି । ମାତ୍ର ସେମାନେ କେଡ଼େ ବେଗରେ ଦଉଡ଼ି ପଳାଇଲେ ଓ ମୋତେ ଏକୁଟିଆ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଚାଲିଗଲେ ।" - ଙ୍ଗାଡ଼ୋ ଠେକୁଆକୁ କହିଲା । "ଯଦି ମୋ' ଘରକୁ ଫେରିଯିବାରେ ତୁ ମୋତେ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରନ୍ତୁ, ତେବେ ତୋ' ପାଖରେ ମୁଁ ଭାରି କୃତଜ୍ଞ ରହନ୍ତି !" - କୁମ୍ଭୀର କେଡ଼େ ଆଶାନ୍ୱିତ ହୋଇ ପୁଣି କହିଲା ।

ଠେକୁଆ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ରାଜିହେଲା । କିନ୍ତୁ ଏହି ସର୍ତ୍ତରେ ଯେ କୁମ୍ଭୀର ମଧ ତା' ପାଇଁ ଗୋଟାଏ କାମ କରିଦେବ । କୁମ୍ଭୀର ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ରାଜି ହୋଇଗଲା । ଠେକୁଆ କେଡ଼େ ସାବଧାନତା ସହିତ ତା'ର ନିକଟତମ ଶତ୍ରୁ ହେଟାବାଘ ପାଖକୁ ଗଲା । ଅନତିଦୂରରେ ଗୋଟାଏ କୁମ୍ଭୀର ମରିକରି ପଡ଼ିଛି ଏବଂ ମେଘଦେବତାମାନଙ୍କର ଚକ୍ରାଧକୁ ଏଡ଼ାଇବା ସକାଶେ ସିଏ ସେଇଟାକୁ ଟାଣି ଟାଣି ପୁଣି ପାଣି ଭିତରକୁ ନେଇପାରିବ ବୋଲି ସିଏ ତା'ର ସାହାଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଛି । - ଠେକୁଆ ତାକୁ କହିଲା । ହେଟାବାଘ ଭାବିଲା, ଏତେ ସହଜରେ ଏଡ଼େବଡ଼ ଆହାରଟାଏ ମିଳିବାର ସୁଯୋଗ ତାକୁ ଆଉ କେବେହେଲେ ମିଳିବନାହିଁ । ତେଣୁ, ସିଏ ଆଉ ଠେକୁଆକୁ ଖାଇ ପକାଇଲା ନାହିଁ ଏବଂ ତା' କଥାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଗଲା ।

ଠେକୁଆ ଆଉ ହେଟାବାଘ ସେହି ଓଜନିଆ କୁମ୍ଭୀରଟାକୁ ଟାଣି ଟାଣି ନେଇଯିବା ପାଇଁ ଖୁବ୍ ଉଦ୍ୟମ କଲେ ।

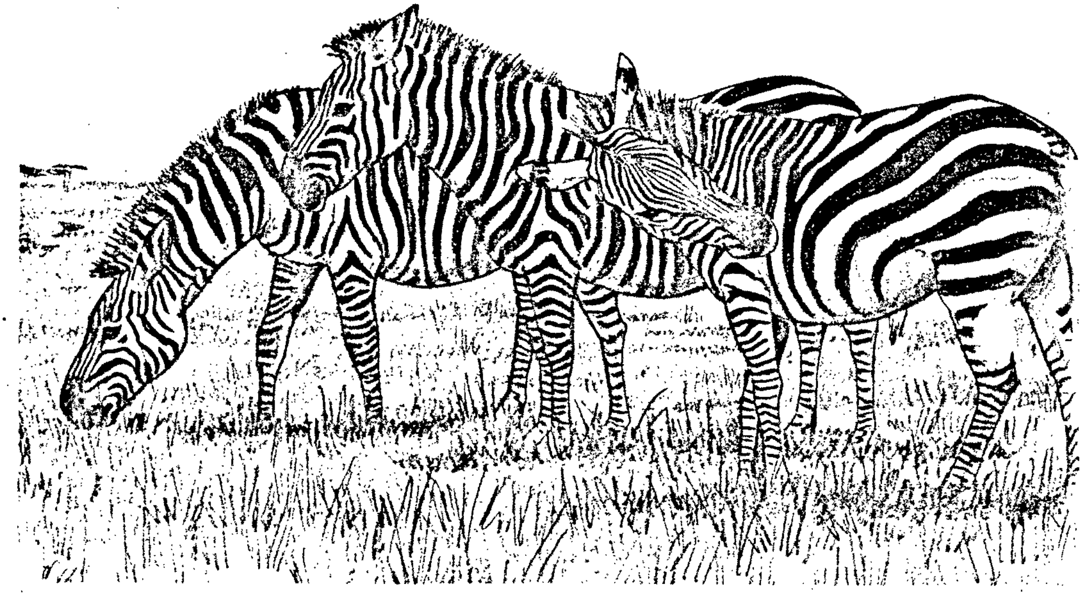

ପରିଶେଷରେ ସେମାନେ ସେଠାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଏବଂ ତାକୁ ନଦୀକୁ ପାଣି ପାଖକୁ ନେଇଆସିଲେ ।

ହେଟାବାଘ ପ୍ରସ୍ତାବଦେଇ କହିଲା ଯେ କୁମ୍ଭୀରଟାକୁ ସେମାନେ କିଛି ସମୟପାଇଁ ସେଇଠି ପାଣିରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇଯିବେ ଓ ପୁଣି ଫେରିଆସିବା ପରେ ତାକୁ ଖାଇବା ପାଇଁ ଭାରି ସୁସ୍ୱାଦୁ ଓ କଅଁଳ ହୋଇ ଯାଇଥିବ ।

ଯେପରି ସିଏ ଠିକ୍ ଜାଗାକୁ ଲେଉଟି ଆସିପାରିବ, ହେଟାବାଘ ଗୁଠରେ ଚିହ୍ନ ଦେଇଗଲା । ତା'ପରେ ସେ ବିଶ୍ରାମ ନେବାପାଇଁ ଚାଲିଗଲା । ସେହିଦିନ ରାତିରେ ବିରାଟ ଭୋଜି ପାଇଁ ସିଏ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲା ।

ମାତ୍ର ଘାଣ୍ଟୋର ଯୋଜନା ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର ଥିଲା । ଯେମିତି ତା' ଦିହଟା ଶୀତଳହୋଇ ଆସିଲା ଓ ସିଏ ନିଜର ସେହି ନିର୍ବୋଧ ଦୁଃସାହସଜନିତ ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ କଲା, ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ପାଣି ଭିତରେ ଥିବା ତା' ବାସସ୍ଥାନକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ହେଟାବାଘ ଘଡ଼ିଏ ଶୋଇ ତା'ପରେ ସେଠାକୁ ଫେରିଲା । 'ମରି ଯାଇଥିବା' କୁମ୍ଭୀରଟିକୁ ସେ ସେଠାରେ କୋଉଠି ହେଲେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲାନାହିଁ । ସୁଆଦିଆ ଭୋଜନଟିର ସ୍ମରଣରେ ହିଁ ତା' ପାଟିରୁ ସେତେବେଳକୁ ଲାଳ ବୋହିବାରେ ଲାଗିଥାଏ; ତେଣୁ ତା' ରାତ୍ରି ଆହାରଟି କାଳେ ଅଧିକ ପାଣି ଭିତରକୁ ଭାସି ଚାଲିଯାଇଥିବ, ସେଥିପାଇଁ ସେ ଖଣ୍ଡେଦୂର ଯାଏ ପାଣି ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା । ସିଏ ଏପରି ଉତ୍ସୁକଭାବରେ ପାଣି ଭିତରେ ପହଁରି କୁମ୍ଭୀରକୁ ଖୋଜିବାରେ ଲାଗି ଯାଇଥାଏ ଯେ, ଘାଣ୍ଟୋ ଆଦୌ କୌଣସି ଶବ୍ଦ ନକରି ତା' ପଛେ ପଛେ ଆସୁଛି ବୋଲି ସେ ମୋଟେ ଦେଖିପାରିଲା ନାହିଁ । କେବଳ କୁମ୍ଭୀରଟିର ଆଖିଦୁଇଟି ଓ ନାକପୁଡ଼ାର ଅଗଗୁଡ଼ିକ ହିଁ ଯାହା ପାଣି ଉପରକୁ ଦେଖା ଯାଉଥିଲେ ।

ଆଗକୁ ଝାମ୍ପଟାଏ ମାରି ଘାଣ୍ଟୋ ବିଜୁଳି ବେଗରେ ଯାଇ ତା' ପାଟିଦ୍ୱାରା ହେଟାବାଘକୁ ଧରି ପକାଇଲା ଏବଂ ତାକୁ ଗଭୀର ଜଳକୁ ଟାଣିନେଇ ବୁଡ଼ିଗଲା । ତା'ପରେ ସେ ନଈର ଆରପାଖ ତଟକୁ ଉଠିଯାଇ ତାକୁ ନିଜ ବାସସ୍ଥାନକୁ ଫେରି ଆସିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିବାରୁ ଠେକୁଆକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲା । ଠେକୁଆ କହିଥିଲା ଯେ, ତା'ର ଭୟାନକତମ ଶତ୍ରୁ ହେଟାବାଘ ଠାରୁ ତାକୁ ନିଷ୍କୃତି ଦେଇଥିବାରୁ କୁମ୍ଭୀର ସିଏ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିବା ଉପକାରଟିକୁ ମଧ୍ୟ କରିସାରିଛି ।

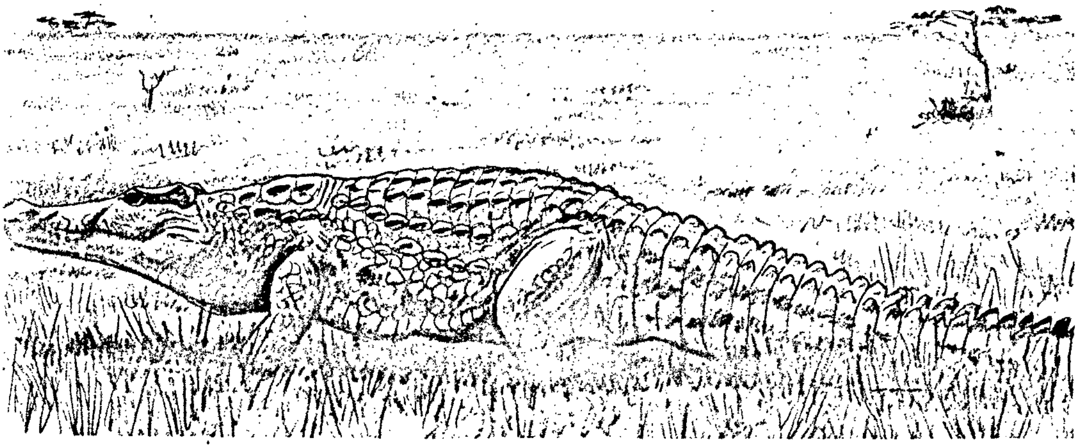

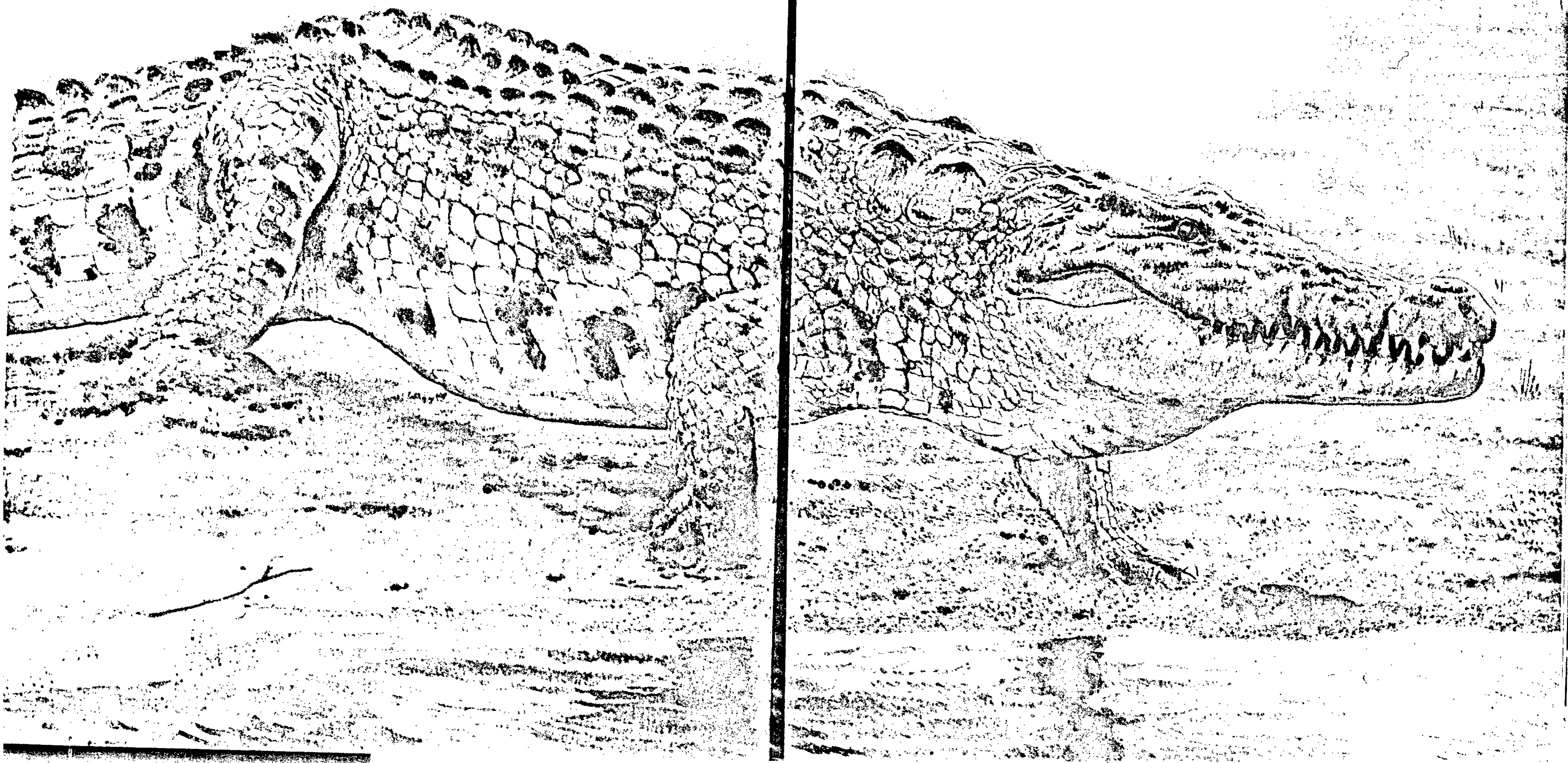

ସେହିଦିନ ଠାରୁ କୁମ୍ଭୀର ଓ ତା'ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବଂଶଧରମାନେ ପାଣି ଭିତରେ ହିଁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ରହି ଆସୁଛନ୍ତି । ସେଠି ତୁମେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଗଭୀର ଜଳରେ ଶିକାର ସକାଶେ ଛକିଥିବାର ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବ; ଅତର୍କିତ ଭାବରେ ଯାଇ କୌଣସି ଜୀବ ଉପରକୁ ଲମ୍ଫପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନେ ସେଠାରେ କେଡ଼େ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ଅପେକ୍ଷା କରିନଥାନ୍ତି !

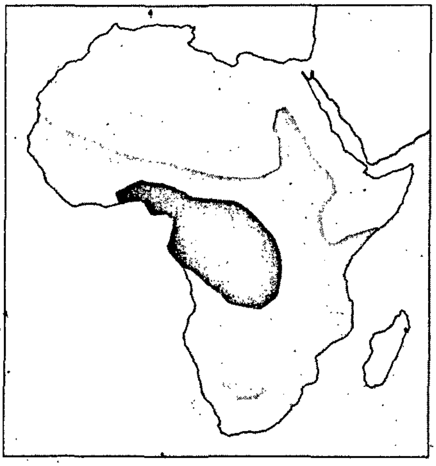

କୁମ୍ଭୀରଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ନୀଳନଦୀର କୁମ୍ଭୀର (Crocodylus niloticus)

ଦଳବାନ୍ଧି ରହନ୍ତି, ମାତ୍ର ଛୁଆ ଦେଲାବେଳେ ନିଜ ଅଞ୍ଚଳଟି ଭିତରେ ଆବଦ୍ଧ ରହିଥାନ୍ତି ।

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଲମ୍ୱ	$16^1/2$ ଫୁଟ	13 ଫୁଟ
ଓଜନ	2205 ପାଉଣ୍ଡ	1760 ପାଉଣ୍ଡ
ଅଣ୍ଡାରୁ ବାହାରିବାବେଳର ଲମ୍ୱ	1 ଫୁଟ	1 ଫୁଟ
ଯୌବନର ସମୟ	15 ବର୍ଷ	15 ବର୍ଷ
ଅଣ୍ଡା ଉଷ୍ମେଇବା ସମୟ	-	84 - 90 ଦିନ
କେତୋଟି ଅଣ୍ଡା ଦିଏ	-	16 - 80
ଜୀବନକାଳ	80 ବର୍ଷ	80 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ଗୋଟିଏ ପ୍ରକୃତ "ଜୀବନ୍ତ ଜୀବାଶ୍ମ"; ଭୂତତ୍ତ୍ୱବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରମାଣ କରୁଛି ଯେ ବିଗତ ସାଢ଼େ ଛଅକୋଟି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କୁମ୍ଭୀରର ପ୍ରାୟ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇନାହିଁ ।

ମୁହଁର ମାଢ଼ିଗୁଡ଼ିକ ଲମ୍ୱା ଓ ସେଗୁଡ଼ିକରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଦାନ୍ତ ରହିଥାଏ । ତଳ ମାଢ଼ିର ଚତୁର୍ଥ ଦାନ୍ତଟି ମାଢ଼ି ବନ୍ଦ ଥିଲାବେଳେ ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେଉଥାଏ (ଉତ୍ତର ଆମେରିକାର କୁମ୍ଭୀରର ଏପରି ହୁଏନାହିଁ) । ଆଖି ଓ ନାକପୁଡ଼ା ମୁଣ୍ଡର ଉପରିଭାଗରେ ଥାଏ ।

ଦେହର ଚମ ମୁନିଆ ମୁନିଆ କାତିରେ ପୂରିଥାଏ, ଅଧିକାଂଶ କାତି ଭାରି ତୀଖ ଓ ହାଡୁଆ । ପଛ ଗୋଡ଼ ଦୁଇଟିର ଆଙ୍ଗୁଠିଗୁଡ଼ିକ ଚମଡ଼ା ଦ୍ୱାରା ଲାଗି ଲାଗି ରହିଥାଏ ଏବଂ ମାଂସପେଶୀଯୁକ୍ତ ଲାଞ୍ଜଟା ସମଗ୍ର ଦେହର ପ୍ରାୟ ଅଧେ ହୋଇଥାଏ । ବଡ଼ କୁମ୍ଭୀରର ଦେହ ଗାଢ଼ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ଶାଗୁଆ ରଙ୍ଗର ହୁଏ, - ବେଳେ ବେଳେ ଧୂସର ମଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ପେଟଟା ଧଳା କିମ୍ୱା ଦୁଧସର ରଙ୍ଗର । ଛୁଆମାନେ ଅଧିକ ଶାଗୁଆ ଦେଖାଯାନ୍ତି ଓ ତା' ଉପରେ କଳା କଳା ଚିହ୍ନ ରହିଥାଏ ।

ବାସସ୍ଥାନ : ବଡ଼ ବଡ଼ ନଦୀ, ହ୍ରଦ, ଜଳଭଣ୍ଡାର ଏବଂ ଜଳ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିବା ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ଜାଗା । ଏମାନେ ନଦୀମୁହାଣ ଏବଂ ସୁନ୍ଦରୀ ବଣର ଜଳଭୂମିରେ ମଧ୍ୟ ବାସକରନ୍ତି । ଅନେକ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଏବେ କୁମ୍ଭୀରମାନେ ଲୁପ୍ତ ହୋଇଗଲେଣି; ସେମାନଙ୍କର ଚମଡ଼ା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଛି ।

ଅଭ୍ୟାସ : ସାନ କୁମ୍ଭୀରମାନେ ଗାତଟିଏ ଖୋଳନ୍ତି । ଅନେକ ସମୟରେ ଏକାଠିହୋଇ ଖୋଳନ୍ତି । ଗାତଗୁଡ଼ିକ 10 ଫୁଟ ଯାଏ ଲମ୍ୱ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଗାତରେ ସେମାନେ ପ୍ରଥମ ଚାରି ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହନ୍ତି । ଏମାନେ ପାଣିର ବାହାରେ

ଦୀର୍ଘକାଳ ଅତିବାହିତ କରିଥାନ୍ତି । ବେଶୀ ବଡ଼ ନହୋଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳମୟ ପାଟମାନଙ୍କରେ ରହନ୍ତି, ବଡ଼ ହୋଇଗଲେ ଅଧିକ ଖୋଲା ଜଳଅଞ୍ଚଳ ଓ ନଦୀ ମଧ୍ୟକୁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି ।

ଦିନରେ ଗରମ ଲାଗିଲେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ବଡ଼ କୁମ୍ଭୀରମାନେ ଖରା ପୁଇଁବା ପାଇଁ କୂଳ ଉପରକୁ ଆସନ୍ତି । ଅନେକ ସମୟରେ ଏକତ୍ର ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଆସନ୍ତି । ଉତ୍ତାପ ବଢୁଥିବା ସମୟରେ ସେମାନେ ପାଟିକୁ ଦରମେଲାକରି ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇପଡ଼ିଥାନ୍ତି, ଏହାଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ଉତ୍ତାପକୁ ବାଷ୍ପକରି ବାହାରଛରି ଦେଉଥାନ୍ତି । ଆପଣାର ଓସାରିଆ ଓ ଚଟା ଲାଞ୍ଜ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେମାନେ ଅନାୟାସରେ ପହଁରି ପାରନ୍ତି । ଚମଦ୍ୱାରା ଆଙ୍ଗୁଠିଗୁଡ଼ିକୁ ଲଗାଇ ଲଗାଇ ରଖିଥିବା ପଛ ଗୋଡ଼ ଦୁଇଟିକୁ ସିଏ ଭାରି କୌଶଳର ସହିତ ଯାବତୀୟ ଛଦ୍ମଚାରଣ କରିବାରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଏ । କୁମ୍ଭୀରର ନାକପୁଡ଼ା ଏବଂ ଗଳାରେ ଫୁକାରମାନ ରହିଥାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଇଚ୍ଛାମତେ ବନ୍ଦ ବି ହୋଇଯାଏ । ଫଳରେ ସେମାନେ ପାଣି ଭିତରେ ବୁଡ଼ିକରି ରହିପାରନ୍ତି ଓ ଏପରିକି ସେହିପରି ବୁଡ଼ିବା ଅବସ୍ଥାରେ ନିଜ ଶିକାରକୁ ଖାଇ ବି ପାରନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟ : ସାନ କୁମ୍ଭୀରଛୁଆ ପତଙ୍ଗ, ମାଛ ଓ ବେଙ୍ଗଫୁଲାମାନଙ୍କୁ ଖାଏ । ବଡ଼ କୁମ୍ଭୀରମାନେ ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ମାଛ, ଚଢ଼େଇ ଓ ସାନ ସ୍ତନ୍ୟପାୟୀମାନଙ୍କୁ ଖାଇପାରନ୍ତି । ପୂରା ବଡ଼ କୁମ୍ଭୀର ମାଛ ଖାଏ; ଜୀବମାନେ ପାଣିପିଇ ଆସିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଝାମ୍ପମାରି ନେଇଯାଏ । ବଡ଼ ବଡ଼ କୁମ୍ଭୀରମାନେ ଏହିପରି ଝାମ୍ପମାରି ଜେବ୍ରା ଓ ମଇଁଷିମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ନେଇଯାଇ ପାରନ୍ତି । ସେମାନେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ମଣିଷମାନଙ୍କ ଉପରେ ସର୍ବତ୍ର ଆକ୍ରମଣ କରୁଛନ୍ତି ।

ନିଜର ଖାଦ୍ୟକୁ ଗୁଣ୍ଡ କରିପାରିବା ସକାଶେ କୁମ୍ଭୀରମାନେ ପଥରଖଣ୍ଡମାନ ଗିଳି ଦିଅନ୍ତି । ଏହା ଫଳରେ ସହଜରେ ଆହାରକୁ ହଜମ କରିପାରନ୍ତି । ଏହି ପଥରସବୁ ପୂରକ ଭାରରୂପ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ଅଣ୍ଡିରା ଓ ମାଇ ମଧ୍ୟରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିପୁଣଭାବରେ ସଙ୍ଗମକ୍ରୀଡ଼ା ହେବାପରେ, – ଏହି କ୍ରୀଡ଼ା ଓ ସଙ୍ଗମ ପାଣି ଭିତରେ ହିଁ ହୁଏ, – ମାଇ କୁମ୍ଭୀର ଭଲ ଖରା ପଡୁଥିବା ଉପଯୁକ୍ତ ବାଲୁକାମୟ କୂଳ ଜାଗାଟିଏ ବାଛେ । ସେହି ଜାଗାକୁ ଯେପରି ପାଣି ମାଡ଼ି ଆସିପାରିବ ନାହିଁ । ସେ ବିଷୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ହେବାକୁ ପଡ଼େ । ନିଜର ପଛଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ 16 ଇଞ୍ଚ (40 ସେଣ୍ଟିମିଟର) ଗଭୀର ଗାତଟିଏ ଖୋଳିଦିଏ । ସାଧାରଣତଃ ରାତିରେ ହିଁ ସେ ଗାତ ଖୋଳିଥାଏ ଏବଂ ସେହି ଗାତରେ ନିଜର 16 ରୁ ୫0 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧଳା ଓ ମୋଟା ଖୋଳପା ରହିଥିବା ଡିମ୍ବଗୁଡ଼ିକ ଦେଇଥାଏ ।

ଅଣ୍ଡିରା ସେଠାରେ କେଉଁଠି ପାଖରେ ରହିଥାଏ ସତ, ତଥାପି ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ଆସିବାପାଇଁ ମାଇ କୁମ୍ଭୀର ତାକୁ ଆଦୌ ଅନୁମତି ଦିଏନାହିଁ । ଡିମ୍ବଗୁଡ଼ିକ ଫୁଟିବାର ସମୟ ହୋଇଗଲେ, ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାୟ ୨0 ଦିନ ପରେ ଛୁଆମାନେ ଭିତରୁ ଥାଇ ଏକ ଅତି କର୍କଶ ଚିଁ ଚିଁ ଶବ୍ଦ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରାୟ 65 ଫୁଟ୍ (20 ମିଟର) ଦୂରରୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ଶବ୍ଦକୁ ଶୁଣିହୁଏ ।

ଏହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବଧିଟି ଲାଗି ଛୁଆ ହେବା ସ୍ଥାନଟିକୁ ପହରା ଦେଇଆସିଥିବା ମାଇ କୁମ୍ଭୀର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯତ୍ନ ସହକାରେ ଗାତଟିର ଦ୍ୱାରଟିକୁ ଖୋଲିଦିଏ, ଆହୁରି ଯତ୍ନର ସହିତ ନିଜ ମୁହଁରେ ବୋହି ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ପାଣି ଭିତରକୁ ନେଇଆସେ । ଛଅରୁ ଆଠ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛୁଆମାନେ ଏକ ନିରାପଦ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହନ୍ତି ଓ ମାଆ ସେମାନଙ୍କୁ ଜଗିଥାଏ । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବଗମାନେ ଧରି ଖାଇଯିବାର ଭୟ ରହିଥାଏ ।

ଅଣ୍ଡା ଉଷୁମା ହେଲାବେଳେ ରହିଥିବା ଉତ୍ତାପ ଅନୁସାରେ କୁମ୍ଭୀରଛୁଆ ଅଣ୍ଡିରା କି ମାଇ ଜଣାପଡ଼େ । ମାଇ ଛୁଆ ଅଳପ ଉତ୍ତାପରେ ପ୍ରାୟ 79 ରୁ ୫6 ଡିଗ୍ରୀ ଫାରେନ୍‌ହାଇଟ୍ (26 ରୁ 30 ଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍‌ସିୟସ୍) ରେ ଅଣ୍ଡାରୁ ଫୁଟି ବାହାରିଆସେ ଏବଂ ଅଣ୍ଡିରାମାନେ ବାହାରିବାକୁ ପ୍ରାୟ ୫୫ ରୁ 93 ଡିଗ୍ରୀ ଫାରେନ୍‌ହାଇଟ୍ (31 ରୁ 34 ଡିଗ୍ରୀ ସେଲ୍‌ସିୟସ୍) ଦରକାର ହୋଇଥାଏ ।

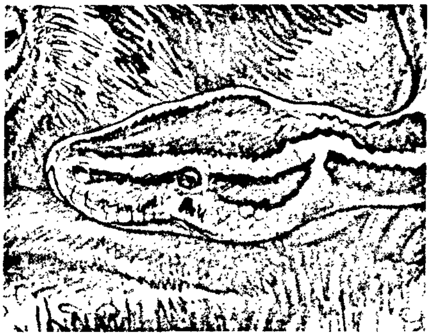

ଅଜଗର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା କଲା

(ଏକ ସ୍ୱାଜୀ କାହାଣୀ)

ଏହି ପୃଥିବୀକୁ ମଣିଷମାନେ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ସବୁ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଶାନ୍ତି, ସଦ୍‌ଭାବ ଏବଂ ବନ୍ଧୁତା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଗୋଟିଏ ବିଶାଳ ଅଜଗର ସାପ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଅଧିକ ବୟସର ଥିଲା, ସମସ୍ତଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ବୁଦ୍ଧିମାନ ବି । ତାକୁ ଅନେକ, ଅନେକ ବୟସ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ଏପରିକି ଅନ୍ୟ ଜନ୍ତୁମାନେ ପୃଥିବୀକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ସିଏ ବୁଢ଼ାହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ଯେ ଏହି ଅଜଗର ଏକାବେଳେକେ ଆଦିକାଳରୁ ଏହି ପୃଥିବୀରେ ରହିଛି ।

ଅଜଗରକୁ ସବୁ ଗଛ, ବୃକ୍ଷ, ତୃଣର ନାମ ଜଣାଥିଲା । ସିଏ ସେଗୁଡ଼ିକର ଫଳଗୁଡ଼ିକର ନାମ ମଧ୍ୟ ଜାଣିଥିଲା । କୋଉସବୁ ଫଳ ବିଷଫଳ, ତାକୁ ସେକଥା ମଧ୍ୟ ଜଣାଥିଲା ଏବଂ କୌଣସି ଫଳଟିଏ ଖାଇଲେ କୌଣସି ବିପଦର ଆଶଙ୍କା ଅଛି କି ନାହିଁ ବୋଲି ତାକୁ ନପଚାରି ପ୍ରାଣୀମାନେ ସେହି ଫଳଟିକୁ ଖାଆନ୍ତୁ ବୋଲି ସିଏ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ସାବଧାନ କରିଦେଇଥିଲା ।

ଗୋଟିଏ ଡେଙ୍ଗା କୁନ୍ନୁବ୍ ଗଛର ଚାରିପାଖରେ ଅଜଗର ଗୁଡ଼ାଇହୋଇ ରହୁଥିଲା । ସେହି ଗଛଟିକୁ ପ୍ରକୃତରେ ଗୋଟିଏ କୋଳିବୁଦା ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ; ମାତ୍ର ଅଜଗରର ମସ୍ତ ଦେହଟି ସେହି ଗଛର ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଡାଳକୁ ସର୍ବଦା ଆବୋରି ରଖିଆସି ଥିବାରୁ ଗଛଟି ପ୍ରକୃତରେ ଉପର ଆଡ଼କୁ ଲମ୍ବି ଯାଇଥିଲା ଓ ଡେଙ୍ଗା ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ଅଜଗର ଜନ୍ମରୁ ହିଁ ସେହି ଗଛ ଏତୁଟିରୁ ଏତୁଟିଏ ହେବାଯାଏ ସେଠାରେ ବାସକରି ଆସିଥିଲା । ସେହି ଗଛଟିକୁ ଛାଡ଼ି ଆଉ କୌଣସି ଜାଗାକୁ ଯିବାଲାଗି ପ୍ରୟୋଜନ ହିଁ ନଥିଲା, କାରଣ ଗଛଟିର ଶସଭର୍ତ୍ତି କଳାକୋଳିଗୁଡ଼ିକୁ ସେ ବର୍ଷସାରା ଖାଇବାକୁ ପାଉଥିଲା ।

ବର୍ଷକର କଥା । ସେବର୍ଷ ମୋଟେ ବର୍ଷା ହେଲାନାହିଁ, ଭୟଙ୍କର ମରୁଡ଼ି ଫଳରେ ପୃଥିବୀରେ ମଧ୍ୟ ମୋଟେ କିଛି ଖାଇବାକୁ ମିଳିଲାନାହିଁ । ଅଜଗର ଯେଉଁ ଗଛଟିକୁ ଆଦରି ରହୁଥିଲା, କେବଳ ସେହି ଗୋଟିଏ ଗଛ ହିଁ ସବୁଜ, ସତେଜ ଥିଲା ଏବଂ ସେଥିରେ ଫଳ ଭର୍ତ୍ତିହୋଇ ରହିଥିଲା । ସେଇଟି ଅଜଗରର ଗଛ ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଜାଣିଥିଲେ ଏବଂ ଅଜଗର ଏଡ଼େ ପ୍ରକାଣ୍ଡକାୟ ଓ ବଳବାନ୍ ଥିବାରୁ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ତା' ଗଛରୁ କିଛି ଶସଭର୍ତ୍ତି ଫଳ ଖାଇପାରିବେ କି ନାହିଁ, କୌଣସି ପ୍ରାଣୀ ଅଜଗରକୁ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଟିକୁ ପଚାରିବା ଲାଗି ସାହସ କରିପାରୁ ନଥିଲେ ।

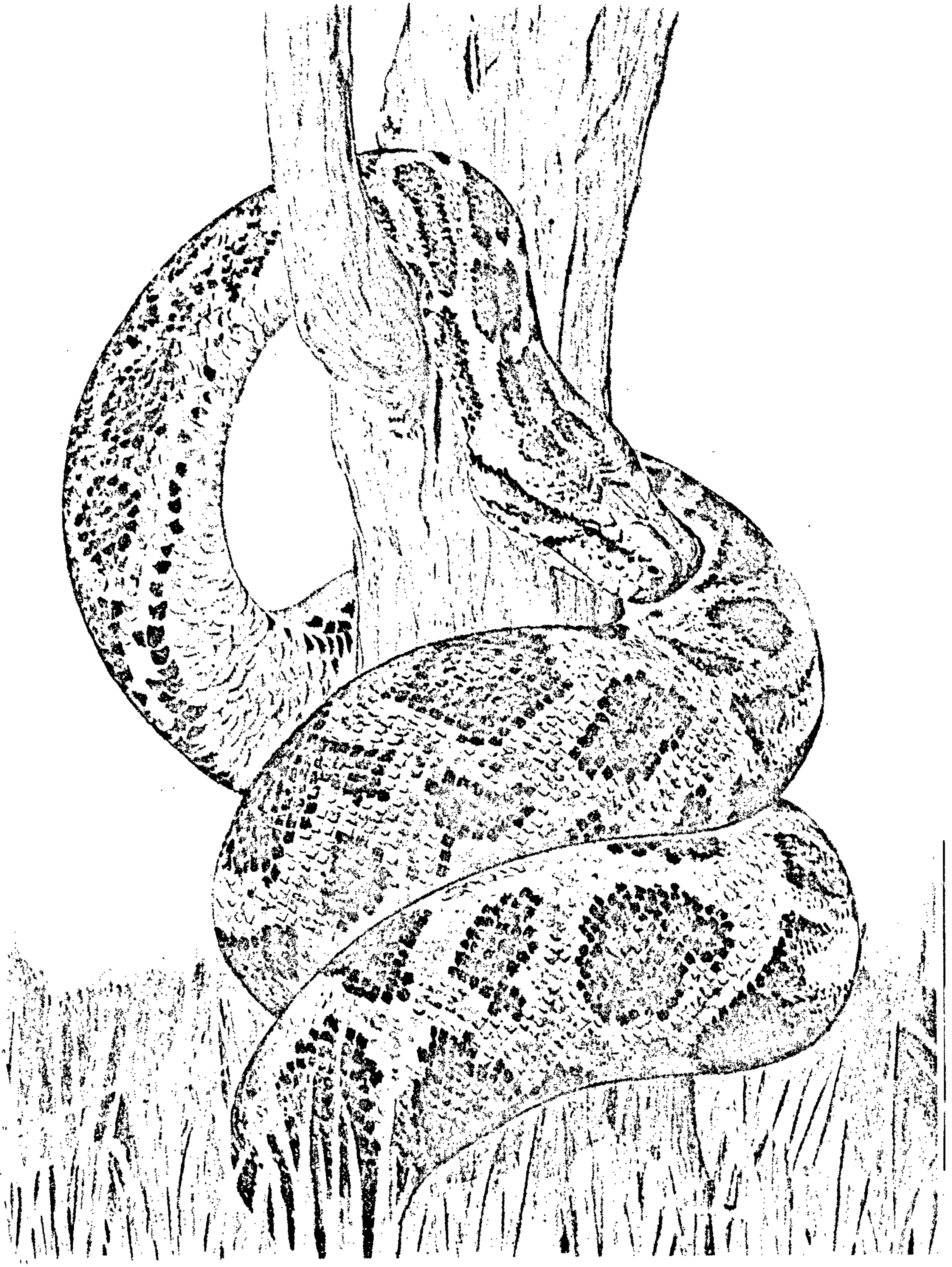

ମରୁଡ଼ି ଲାଗି ରହିଥାଏ, ପ୍ରାଣୀମାନେ ବଡ଼ ନିରାଶ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ସେମାନେ ଅନାହାରରେ କାଳ କାଟୁଥାନ୍ତି, ଶୋଷରେ ସେମାନଙ୍କର ତଣ୍ଟି ଶୁଖି ଯାଉଥାଏ । ସେମାନେ ନିଜ ଭିତରେ ସଭାଟିଏ ଡାକିଲେ ଏବଂ ଅଜଗର ପାଖକୁ ନିଜ ତରଫରୁ ଜଣକୁ ଦୂତକରି ପଠାଇବାକୁ ସ୍ଥିରକଲେ, ଯିଏ କି ତାକୁ ସେହି ଗଛଟିର ନାମ କ'ଣ ବୋଲି ପଚାରିପାରିବ ଏବଂ ଆହୁରି ବଡ଼କଥା ହେଉଛି, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଅଜଗର ସହିତ ମିଶି ତା' ଗଛରୁ କିଛି ଫଳ ଖାଇପାରିବାକୁ ସିଏ ସଦୟହୋଇ ଅନୁମତି ଦେବ କି ନାହିଁ ବୋଲି ବି ଜାଣିବ ।

ପ୍ରଥମେ ସେମାନେ ବୁଦାମୂଷାକୁ ପଠାଇଲେ । ଅଜଗର ଭାରି ଆଦରରେ ତାକୁ ସ୍ୱାଗତ ଜଣାଇଲା ଏବଂ ଗଛଟିର ନାଆଁ ବି କହିଦେଲା । କହିଲା, "ହଁ, ଅନ୍ୟ ଜନ୍ତୁମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଗଛରୁ ଅବଶ୍ୟ ଫଳ ଖାଇପାରିବେ ।"

ବୁଦାମୂଷା କେଡ଼େ ଖୁସିହୋଇ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଧାଇଁଗଲା । ମାତ୍ର ବାଟଯାକ ସିଏ ତା' ଖାଲି ପେଟଟାର କଥାକୁ ଏତେ ବେଶୀ ଭାବୁଥାଏ ଯେ, ଯେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା, ସେତେବେଳେ ଅଜଗର କହିଥିବା କଥାଟି ତା'ର ମନେପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଜନ୍ତୁମାନେ ଏଥିରେ ତା' ଉପରେ ଭାରି ରାଗିଗଲେ ଓ ତାକୁ ସାଙ୍ଗରୁ ବାହାର କରିଦେଲେ ।

ତା'ପରେ ସେମାନେ ମିରିଗକୁ ପଠାଇଲେ । ବୁଦାମୂଷାର ବୋକାମି କଥା ଶୁଣି ଅଜଗର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ମାତ୍ର ମିରିଗ ହାତରେ ସିଏ ତା'ର ପୂର୍ବ କଥାଟିକୁ ହିଁ କହି ପଠାଇଲା । ମାତ୍ର ଫେରି ଆସୁ ଆସୁ ମିରିଗକୁ ବାଟରେ ତା' ପ୍ରିୟ ଖାଦ୍ୟରୁ କିଛି ମିଳିଗଲା ଓ ସିଏ ତର ତର ହୋଇ ତାକୁ ଖାଇବାରେ ଲାଗିଲା । ଖାଇସାରି ପୁଣି ବାହାରିବା ବେଳକୁ ସିଏ ମଧ୍ୟ ଅଜଗର କହିଥିବା କଥାଟିକୁ ପାସୋରି ପକାଇଲା ।

ଜନ୍ତୁମାନେ ଖୁବ୍ ରାଗିଯାଇ ମିରିଗକୁ ସାଙ୍ଗରୁ ବାହାର କରିଦେଲେ ।

ଶେଷରେ ଜନ୍ତୁମାନେ ଜନ୍ତୁରାଜ ସିଂହକୁ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯିବାପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । (ସେହି ଆଦି କାଳରେ ସିଂହ ମଧ୍ୟ ତା'ର ପ୍ରଜାମାନଙ୍କପରି କେବଳ ତୃଣ ଓ ଫଳ ଭୋଜନ କରୁଥିଲା)

ଅଜଗର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା, ପୁଣି ତା' ପାଖକୁ ଆସି ସେହି ଅନୁରୋଧଟି କରାଯାଉଥିବାରୁ କ୍ରୋଧ ବି କଲା । ମାତ୍ର, ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଦୟହୋଇ ସିଂହକୁ ସେ ଗଛର ନାଆଁ କହିଦେଲା ଓ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ ସମସ୍ତେ ଆସି ସେହି ଗଛର ଫଳ ଖାଆନ୍ତୁ ବୋଲି ଅନୁମତି ମଧ୍ୟ ଦେଇଥିଲା । ଫେରିବା ବାଟରେ ସିଂହ ମଧ୍ୟ ଆଦୌ କିଛି ଖାଇନଥିବା କାରଣରୁ ଏଡ଼େ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଯେ ସିଏ ତଳେପଡ଼ିଗଲା ଓ ସେଇଠି ନିଦରେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା । ନିଦଭାଙ୍ଗି ଉଠିବାବେଳକୁ ସିଏ ବି ଅଜଗରର କଥାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲା । ଅତ୍ୟନ୍ତ ଲଜ୍ଜିତ ଏବଂ ଅପମାନିତ ଅନୁଭବକରି ସିଏ ଧୀରେ ଧୀରେ ସଭା ସ୍ଥାନରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା ।

ସେମାନଙ୍କର ଏଡ଼େ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ରଜା ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଧୋକା ଦେଲା ! ପ୍ରାଣୀମାନେ ଦୁଃଖରେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇପଡ଼ିଲେ, କେତେ ରାଗକଲେ । ସେମାନଙ୍କର ଆଉ କୌଣସି ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରହିଲାନାହିଁ । ଶେଷକୁ କଇଁଛ ବାହାରିପଡ଼ିଲା ଓ ଅଜଗରକୁ ପଚାରିବାକୁ ଯିବ ବୋଲି ଜବାବଦେଲା । କଇଁଛ ଉପରେ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ଆଦୌ କୌଣସି ବିଶ୍ୱାସ ହେଉନଥାଏ; ମାତ୍ର ତଥାପି, ସିଏ ନିଜେ ଯେତେବେଳେ ଏଡ଼େ ଆଗ୍ରହରେ କହୁଛି, ତେବେ ଯାଉ ବୋଲି ସେମାନେ ମତ ଦେଲେ ।

ଏଥର ଅଜଗରର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଧୈର୍ଯ୍ୟଚ୍ୟୁତି ଘଟିଲା । ସିଏ କହିଲା, "ତୁମେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରକୃତରେ କେଡ଼େ ବୋକା କହିଲ ! ଏଡ଼େ ବୋକାମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଅନାହାରରେ ରହିବା ଉଚିତ୍ ହେବ । ତୁମମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ତିନିଥର ସୁଯୋଗ ଦେଲି । ତେଣୁ ମୋ' କୁନୁବ୍ ଗଛଟିର ନାଁ ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଆଉ ମୋଟେ କହିବିନାହିଁ ।"

କଇଁଛର ମୁଣ୍ଡଟି ସିନା ସାନ, ମାତ୍ର ମସ୍ତିଷ୍କ ଭାରି ତୀକ୍ଷ୍ଣ । ସିଏ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ସମ୍ଭବ, ସେତେ ଶୀଘ୍ର ଅନ୍ୟ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା (କଇଁଛ ଆଉ କେତେ ଶୀଘ୍ର ଯାଆନ୍ତା !) ଏବଂ ବାଟରେ ଯାଉଥିବା ସମୟରେ, ଯେପରିକି ସିଏ ମୋଟେ ପାସୋରି ଦେବନାହିଁ, ସେଥିଲାଗି ଗୀତଟିଏ ଫାନ୍ଦି ଏହିପରି ବୋଲିବାରେ ଲାଗିଥାଏ :

କୁନୁବ୍, କୁନୁବ୍, କୁନୁବ୍
ରଜା, କହିଲ ଆମେ କ'ଣ ଖାଇବା !
କୁନୁବ୍, କୁନୁବ୍, କୁନୁବ୍
"ଚଲାଖିମାନେ" ସମସ୍ତେ ଭୁଲିଗଲେ,
କୁନୁବ୍, କୁନୁବ୍, କୁନୁବ୍
ଏହି ଗଛଟି ହିଁ ଆମର ଜୀବନରକ୍ଷା କରିବ !

କଇଁଛ ଫେରିଆସି ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଯେତେବେଳେ ଗୀତଟିକୁ ଗାଇଲା, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଅଜଗରର କୁନୁବ୍ ଗଛଟି ଆଡ଼କୁ ଛୁଟି ଧାଇଁବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଅଜଗରର ରାଗ ତଥାପି ଶାନ୍ତ ହୋଇନଥାଏ । "ତୁମମାନଙ୍କର ତ କିଛି ମନେ ରହୁନାହିଁ, କେବଳ ଏହି କଇଁଛକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ । ସବାଆଗ କଇଁଛ ପେଟ ପୂରାଇ ଖାଉ !"

ଅଜଗର କଇଁଛକୁ ସେହି ଗଛର ଡାଳଗୁଡ଼ିକ ଆଡ଼କୁ ଟେକି ଧରିଲା, ଯେପରିକି ସେ ପେଟପୂରା ସେହି ଶସଭର୍ତ୍ତି କଳାକୋଳିଗୁଡ଼ିକ ଖାଇପାରିବ । କଇଁଛ ଆଗ ପେଟପୂରା ଖାଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବାପରେ ଯାଇ ଅଜଗର ତା'ର ବିରାଟ ଦେହକୁ ଗଛଉପରୁ କାଢ଼ିନେଲା ଏବଂ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ମନ ବୋଧ ହେବାଯାଏ ଫଳ ଖାଇବାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲା । ତା'ପରେ ଅଜଗର ତା' ଗଛଟି ପାଖକୁ ମୋଟେ ଫେରି ଆସିନାହିଁ ।

ତା'ର ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ବହୁ ଅପେକ୍ଷିତ ବର୍ଷା ବି ହେଲା, ଝରଣା ଓ ନଦୀମାନେ ପାଣିରେ ଭରିଉଠିଲେ । ଅଜଗର ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଗଭୀର ଜଳସ୍ଥାନରେ ବାସକରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏବେ ମଧ୍ୟ ତା'ର ବଂଶଧରମାନଙ୍କୁ ଆମେ ସେହିଠାରେ ହିଁ ବାସ କରୁଥିବାର ଏବଂ ଚିତ୍ରପରି ଦେଖାଯାଉଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣକୁ ପୁଉଁଥିବାର ଦେଖିପାରିବା । ସେହି କୁନୁବ୍ ଗଛଟି ମଧ୍ୟ, ଅଜଗରର ବୃହତ୍ ଶରୀରଟିର ଆଉ କୌଣସି ଆଶ୍ରା ନପାଇବାରୁ ଦିନେ ଉପୁଡ଼ି ଭୂଇଁରେ ପଡ଼ିଗଲା ଏବଂ ସେହି ଦିନଠାରୁ କୋଳିମାନଙ୍କର ବୁଦାରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । ବଣର କେତେ ପ୍ରାଣୀଙ୍କୁ ସେହି ବୁଦାମାନେ ଆଜି ମଧ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଆସୁଛନ୍ତି !

ଅଜଗର କାତି ଛାଡ଼େ କାହିଁକି ?

(ମେଣ୍ଡେ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ପଶ୍ଚିମ ଆଫ୍ରିକାର ସିରା ଲିଓନ୍ ଦେଶର ମେଣ୍ଡେମାନଙ୍କର କହିବା ଅନୁସାରେ, ପ୍ରଥମେ ମୃତ୍ୟୁ ବୋଲି ଆଦୌ କିଛି ନଥିଲା । ମୃତ୍ୟୁ ସେହି ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଖରେ ହିଁ ବାସକରୁଥିଲା ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ଯାଇ ପୃଥିବୀରେ ଏଣେ ତେଣେ ହେଉ ବୋଲି ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଆଦୌ ଇଚ୍ଛା କରୁନଥିଲେ । ପୃଥିବୀକୁ ଯିବାର ଅନୁମତି ପାଇବାଲାଗି ମୃତ୍ୟୁ ତାଙ୍କୁ ଯେତେ ଗୁହାରିକରି କହିଲା ଏବଂ ପରିଶେଷରେ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ରାଜି ହୋଇଗଲେ ।

ଏଣେ ଆଦିମାନବକୁ ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ । ପୃଥିବୀ ମଧ୍ୟରେ ଏଣେ ତେଣେ

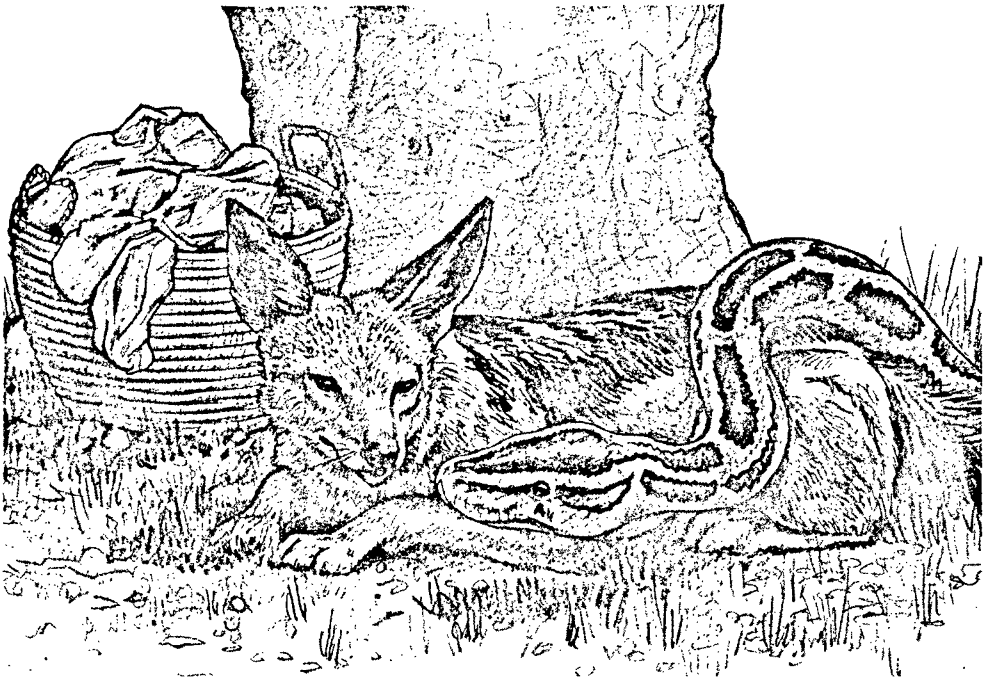

ଯିବାଲାଗି ମୃତ୍ୟୁକୁ ଅନୁମତି ଦିଆ ଯାଇଥିଲେ ହେଁ ଲୋକମାନେ ତଥାପି ମରୁ ନଥିଲେ । ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା କେତୋଟି ନୂଆ ଚମଡ଼ା ପଠାଇବାକୁ ମଧ୍ୟ ଜବାବ ଦେଇଥିଲେ, ଯେପରିକି ଆଦିମାନବ ଏବଂ ତା' ପରିବାରର ଅନ୍ୟମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଶରୀର ଜୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବାପରେ ପିନ୍ଧିପାରିବେ । ନୂଆ ଚମଡ଼ାଟି ପିନ୍ଧି ସେମାନେ ପୁନର୍ବାର ଯୌବନ ଲାଭ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଏହିପରିଭାବରେ ମୃତ୍ୟୁକୁ ଠକିଦେଇ ପାରିବେ ।

ଚମଡ଼ାକୁ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଗୋଟିଏ ଟୋକେଇ ଭିତରେ ଭର୍ତ୍ତିକଲେ ଏବଂ ସେଇଟିକୁ ଆଦିମାନବ ଓ ତା'ର ପରିବାର ପାଖକୁ ନେଇଯିବା ନିମନ୍ତେ ବିଲୁଆକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ । ବାଟରେ ଯାଉ ଯାଉ ବିଲୁଆକୁ ପ୍ରବଳ ଭୋକ ହେଲା । ସୌଭାଗ୍ୟବଶତଃ ବିଲୁଆ ଆଉ କେତେ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ବାଟରେ ଭେଟିଲା ଯେଉଁମାନେ କି ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଭୋଜିର ଆୟୋଜନ କରୁଥାନ୍ତି । ସେମାନେ ବିଲୁଆକୁ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗ ଦେବାପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ । ବିଲୁଆ ଭୋଜିରେ ପୂରା ପେଟ ଖାଇଲା ଓ ତା'ପରେ ଗୋଟିଏ ଛାଇଜାଗା ଦେଖି ସେଇଠିଯାଇ ବିଶ୍ରାମକଲା ।

ବିଲୁଆ ବସି ଘୁମୋଉଛି, ଏହି ସମୟରେ ଚତୁର ଅଜଗର ତା' ପାଖକୁ ଆସିଲା ଏବଂ ଟୋକେଇରେ କ'ଣ ଅଛି ବୋଲି ତାକୁ ପଚାରିଲା । ଟୋକେଇରେ ଯାହା ଥିଲା, ସେକଥା ବିଲୁଆ ଅଜଗରକୁ କହିଦେଲା । ସିଏ କ'ଣ ପାଇଁ

ଆଦିମାନବ ପାଖକୁ ଯାଉଛି, ସେକଥା ମଧ୍ୟ କହି ଦେଇଥିଲା । ତା'ପରେ, ଯେତେବେଳେ ବିଲୁଆ ନିଦରେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା, ସେତେବେଳେ ଅଜଗର ଟୋକେଇଟିକୁ ନେଇ ଥିରିକରି ଜଙ୍ଗଲ ମଧ୍ୟକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ନିଦରୁ ଉଠି ବିଲୁଆ ଦେଖିଲା ଯେ ଅଜଗର ଚମଡ଼ା ଟୋକେଇଟିକୁ ତା'ପାଖରୁ ଚୋରିକରି ନେଇଯାଇଛି । ସିଏ ଆଦିମାନବ ପାଖକୁ ଦଉଡ଼ିଯାଇ ଘଟଣାଟିକୁ କହିଲା । ଆଦିମାନବ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ସିଏ ପଠାଇଥିବା ନୂଆ ଚମଡ଼ାଗୁଡ଼ିକର କି' ଦଶା ହୋଇଛି, ସେକଥା ଜଣାଇଲା । ଅଜଗର ଟୋକେଇ ଓ ଟୋକେଇ ଭିତରେ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ଯେମିତି ହେଲେ ଫେରାଉବୋଲି ସିଏ ଦାବୀ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମାତ୍ର ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା କହିଲେ ଯେ ସିଏ ଚମଡ଼ାଗୁଡ଼ିକୁ ଅଜଗରଠାରୁ ଆଦୌ ଫେରାଇ ଆଣିବେନାହିଁ । କାରଣ ଅନ୍ୟ ଜନ୍ତୁମାନେ ତାଙ୍କ ଠାରୁ ଯେତେ ଦ୍ରବ୍ୟ ମାଗିଛନ୍ତି, ଆଦିମାନବ ସର୍ବଦା ତା'ଠାରୁ ଅନେକ ଅଧିକ ମାଗିଆସିଛି । ତେଣୁ ବୁଢ଼ାହେଲେ ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ଏଣିକି ନିଶ୍ଚୟ ମରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସେହି ଦିନଠାରୁ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର ବିଲୁଆ ଏବଂ ଯାବତୀୟ ସାପମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସର୍ବଦା ଏକ ଦୁର୍ଭବ ରହିଆସିଛି । ସେମାନଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ଦେଖିଛନ୍ତି, ମନୁଷ୍ୟମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ମାରିଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି କଥାଟା ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ଭାରି ଅସନ୍ତୋଷର କାରଣ ହୋଇଛି । ତେଣୁ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର କ୍ରୋଧରୁ ରକ୍ଷାପାଇବା ସକାଶେ ସେ ବିଲୁଆକୁ ଚତୁରତା ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ଅଜଗର ମଧ୍ୟ ସର୍ବଦା ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଦୂରେଇ ଏକୁଟିଆ ବାସକରୁଛି । ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ଚମଡ଼ା ଟୋକେଇଟି ତା' ପାଖରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ରହିଛି, ତେଣୁ ସିଏ ସର୍ବଦା ତା' କାତି ପୁରୁଣା ହୋଇଗଲେ ସେଇଟିକୁ ଛାଡ଼ି ନୂଆ କାତିଟିଏ ପିନ୍ଧି ପାରୁଛି ।

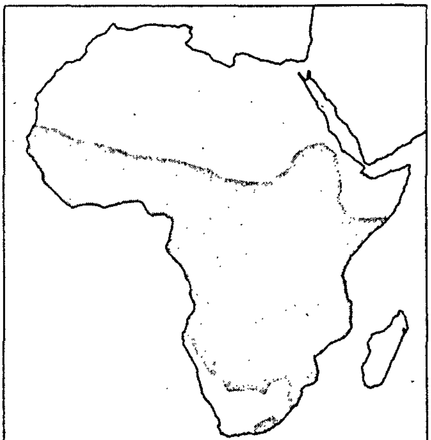

ଅଜଗରମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ଆଫ୍ରିକାର ପାହାଡ଼ି ଅଜଗର (Python sebae)

ଏକୁଟିଆ ରହେ, ବିଷ ନଥାଏ ।

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଲମ୍ବ	20 ଫୁଟ	20 ଫୁଟ
ଓଜନ	120 ପାଉଣ୍ଡ	120 ପାଉଣ୍ଡ
ଅଣ୍ଡାରୁ ବାହାରିବାବେଳେ ଲମ୍ବ	2 ଫୁଟ	2 ଫୁଟ
ଯୌବନର ବୟସ	-	65 - 80 ଦିନ
କେତୋଟି ଅଣ୍ଡା ଦଏ	-	30 - 50
ଆୟୁ	20 ବର୍ଷ	20ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ଆଫ୍ରିକାର ପାହାଡ଼ି ଅଜଗର ହେଉଛି ଆଫ୍ରିକାର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସାପ । ଦେହ ଟାଣ ମାଂସରେ ଖୁବ୍ ବଳିଷ୍ଠଭାବରେ ତିଆରି । ଅଜଗରର ମୁଣ୍ଡ ବଡ଼, ତିନିକୋଣିଆ, କାତିଗୁଡ଼ିକ ସାନ ସାନ । ଶରୀରର ରଙ୍ଗ ଧୂସର ସବୁଜ ଅଥବା ଧୂସର ମାଟିଆ ଏବଂ ସେଥିରେ ଗାଢ଼ ମାଟିଆ ରଙ୍ଗର କଳା ଧାରଥିବା ପଟା ଓ ଫୁଲା ଦାଗମାନ ରହିଥାଏ । ପେଟର ରଙ୍ଗ ଧଳା, ସେଥିରେ କଳାରଙ୍ଗର ଚିହ୍ନମାନ ଥାଏ । ଛୁଆମାନେ ସାଧାରଣତଃ ଅଧିକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ରଙ୍ଗର ହୁଅନ୍ତି ।

ଅଜଗରମାନଙ୍କର ଓଠରେ ଥିବା କାତିର ଉପରେ ବା ଦୁଇ ଓଠ ମଝିରେ ଏପରି କେତୋଟି ଗାତ ରହିଥାଏ, ଯାହାକି ଉତ୍ତାପକୁ ଅନୁଭବ କରିପାରେ, ଉତ୍ତାପର ସନ୍ଧାନ ପାଇପାରେ । ଏହା ଫଳରେ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ଏବଂ ନିଜେ

ଅନ୍ଧହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଉଷ୍ମ ରକ୍ତ ଥିବା ଶିକାରକୁ "ଦେଖି" ପାରନ୍ତି ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଅଜଗରମାନେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଧିକ ଉଷ୍ମ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହନ୍ତି, ଖୋଲା ସାଭାନାର ତୃଣଭୂମିକୁ ସେମାନେ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି । ସେମାନେ ପାହାଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ନଦୀ ପାଖରେ ରହିଥିବା ବୁଦା ଜାଗାଗୁଡ଼ିକରେ ରହନ୍ତି । ସେମାନେ ପାଣିକୁ ବିଶେଷ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ଅତି ଶୁଖିଲା ଜାଗା ଓ ଅତି ଗହନ ଜଙ୍ଗଲ ଜାଗାମାନଙ୍କରେ ରହିବାକୁ ଭଲପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଅଭ୍ୟାସ : ଆଫ୍ରିକାର ପାହାଡ଼ି ଅଜଗର ହେଉଛି ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ଜୀବଜାତି । ଅନେକ ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ଜୀବଙ୍କୁ ଖାଇଯାଉଥିବାରୁ ସେମାନେ କୃଷକମାନଙ୍କର ଅତ୍ୟନ୍ତ ସହାୟକ ହୋଇଥାନ୍ତି ସତ, ମାତ୍ର ଅଧିକାଂଶ ବୃହଦାକାର ଅଜଗର ଇତିମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ଲୋପ ପାଇଗଲେଣି । ଏକଦା ସେମାନଙ୍କ ଚମଡ଼ାର ଖୁବ୍ ଚାହିଦା ଥିଲା, କାରଣ ସେଥିରୁ ହାତବ୍ୟାଗ୍, ବେଲ୍ଟ୍ ଓ ଜୋତାମାନ ତିଆରି କରାଯାଉଥିଲା ।

ଅଜଗରମାନେ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଖରା ପୁଉଁଥିବାର ଦେଖାଯାଆନ୍ତି; ବିଶେଷତଃ ଖାଇସାରିବାପରେ ଓ କାତି ଛାଡ଼ିବା ସମୟରେ ସେମାନେ ଖରାରେ ଆସି ପଡ଼ିଥାନ୍ତି ।

ସେମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ ପାଣିରୁ ଶିକାର କରନ୍ତି । ସେମାନେ ଉଢୁଆଳରୁ ଆସି ଶିକାରକୁ ମାଡ଼ିବସନ୍ତି, ତା'ର ହାଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ଚୂନା କରିଦିଅନ୍ତି ଓ ତା'ପରେ ତାକୁ ଗୋଟା ଗିଳିଦିଅନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ସାପଙ୍କ ପରି ଅଜଗରମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ମୁଣ୍ଡଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ବଡ଼ ଆକୃତିର ଶିକାରମାନଙ୍କୁ ଗିଳିପାରିବା ସକାଶେ ନିଜର ମାଢ଼ିଗୁଡ଼ିକୁ ଢୁଗୁଳା କରିଦେଇ ପାରନ୍ତି ।

ଅଜଗରର ବଡ଼ ବଡ଼ ଦାନ୍ତ ଥାଏ ଏବଂ ଆତ୍ମରକ୍ଷା କରୁଥିବା ସମୟରେ ସେମାନେ ଆକ୍ରମଣକାରୀଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ ଭାବରେ କାମୁଡ଼ି ଦେଇପାରନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟ : ବଡ଼ ଅଜଗରମାନେ ସାନ ହରିଣ, ମାଙ୍କଡ଼, ମୂଷାଜାତୀୟ ଜୀବ, ସମୁଦ୍ର ମାଛ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାଛ, ଲେଗୁଆନ୍ ଓ ଏପରିକି କୁମ୍ଭୀରମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଭୋଜନ କରନ୍ତି । ଅଜଗର ହେଉଛି ଏକମାତ୍ର ସାପଜାତି, ଯିଏକି ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଶିକାର ବୋଲି ବିଚାରକରେ । ମାତ୍ର ମଣିଷମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ୱଚିତ୍ ଆକ୍ରମଣ କରିଥାଏ । ବିଶେଷତଃ ବର୍ତ୍ତମାନ ବୃହତ୍ ଅଜଗରମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ଏତେ କମ୍ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ଅଜଗର ମଣିଷଙ୍କ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିବାର ଘଟଣା ପ୍ରାୟ ଘଟେନାହିଁ ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ଗୁମ୍ଫା, ଉଇହୁଙ୍କା ବା ପରିତ୍ୟକ୍ତ କୋକୀଗାତରେ ମାଈ ଅଜଗର 30 ରୁ 50 ଯାଏ ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥାଏ । ଗୋଟିଏ ବୃହଦାକାର ମାଈ ଅଜଗର 100 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଣ୍ଡା ଦେଇପାରେ । ଗୋଟିଏ ଅଣ୍ଡା 5 ଆଉନ୍ସ (150 ଗ୍ରାମ) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଜନ ହୋଇଥାଏ, ଆକୃତିରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କମଳାଲେମ୍ବୁ ପରି ଦିଶୁଥାଏ ।

ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକୁ ରକ୍ଷାକରିବା ନିମନ୍ତେ ମାଆ ଅଜଗର ସେଗୁଡ଼ିକର ଚାରିପାଖରେ ଗୁଡ଼ାଇହୋଇ ରହିଥାଏ, ମାତ୍ର ଚଢ଼େଇପରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଦୌ ଉଷୁମାଏ ନାହିଁ । ପ୍ରାୟ ସାଢ଼େ ତିନିମାସ ପରେ ଛୁଆମାନେ ଅଣ୍ଡାରୁ ବାହାରନ୍ତି । ଅଣ୍ଡାରୁ ବାହାରି ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ କରନ୍ତି ।

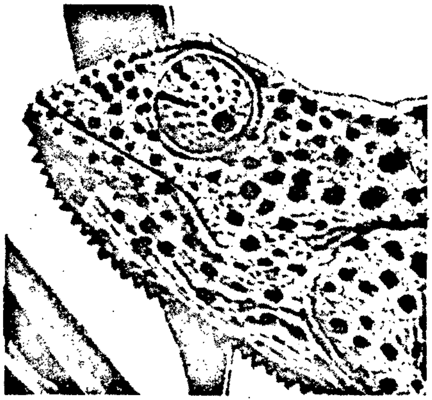

ବହୁରୂପୀ ଓ ଆଦିମାନବ

(ନ୍ଦେବେଲେ ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ଆରମ୍ଭ ସମୟରେ, ଯେତେବେଳେ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ପୃଥିବୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତାଙ୍କର ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣକରି ଆଣୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସିଏ ଆଦିମାନବକୁ ଅମରକରି ରଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ ।

ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଆଦିମାନବ ପାଖକୁ ବହୁରୂପୀ ହାତରେ ଏହି ବାର୍ତ୍ତାଟି ଦେଇ ପଠାଇଥିଲେ ଯେ, ସିଏ ଏପରି ଗୋଟିଏ ଝରଣାରୁ ଯାଇ ପାଣି ପିଇବ, ଯାହାକୁ କି ସେ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଜ୍ଞାନଲାଭ କରିଥିବାର ବରଦାନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସେହି ଝରଣାରୁ ପାଣି ପିଇଲେ ମନୁଷ୍ୟମାନେ ଚିରକାଳ ପାଇଁ ବଞ୍ଚି ରହିବେ ।

ବହୁରୂପୀକୁ ତ ସମସ୍ତେ ଭାରି ଧୀର ଚଲାଳି ବୋଲି କହନ୍ତି; ତେଣୁ ତା' କାମଟିକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାଲାଗି ତାକୁ ବହୁତ ଦିନ ଲାଗିଥିଲା । ବହୁରୂପୀ ନିଜର ଗୋଟିଏ ପାଦ ଆଗକୁ ଆଉ ପାଦଟିକୁ ପକାଉଥାଏ ଏବଂ ତା'ପରେ ତାକୁ ପୁଣି ଆଗକୁ ଅଥବା ନିଜ ପାଦଟିକୁ ପକାଇବ ବୋଲି ଚିନ୍ତାକରିବା ନିମନ୍ତେ ପକାଇଥିବା ପାଦକୁ ପଛକୁ ନେଇ ଆସୁଥାଏ । ଆଗକୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପାଦ ପକାଇବା ପୂର୍ବରୁ ତାକୁ ଏହିପରି ଦୁଇ, ତିନି ଓ ଏପରିକି ଚାରିଥର କରିବାକୁ ପଡୁଥାଏ ।

ଏହିପରି ଚାଲୁଥିବାରୁ ଆଦିମାନବର ଘରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ବହୁରୂପୀକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଲାଗିଗଲା । ଆଦିମାନବକୁ ଏହି ବରଦାନର ବାର୍ତ୍ତାଟି କହିବା ମାତ୍ରକେ ଆଦିମାନବ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଝରଣା ଆଡ଼କୁ ଧାଇଁଗଲା । ମାତ୍ର ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲା ଯେ, ପାଣି ଫାଣି ଆଦୌ କିଛି ନାହିଁ, ନଦୀର ଶଯ୍ୟାଟା ଖାଲି ଶୁଖିଲା ହୋଇପଡ଼ିଛି ।

ଆଦି ମନୁଷ୍ୟ ଗୋଟାଏ ଜାଗାରେ ଅଳପ ବତୁରା ବାଲି ଦେଖିଲା, ସେଠାରେ ନିଜ ଓଠଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ମାଡ଼ିଦେଲା, କିନ୍ତୁ ଆଦୌ କୌଣସି ପାଣି ବାହାରିଲା ନାହିଁ । ତା'ପରେ ସେ ନିଜ ହାତର ପାପୁଲିଗୁଡ଼ିକୁ ଏବଂ ପାଦର ଗୋଇଠିଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଇ ସେଇ ଓଦା ବାଲିଉପରେ ମାଡ଼ି ଧରିଲା, ମାତ୍ର କୌଣସି ପାଣି ବାହାରିଲା ନାହିଁ । ଆଦିମନୁଷ୍ୟ ଏପରିକି ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ଗୋଡ଼ିଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ମୁହଁ ମାଡ଼ିଦେଇ ପାଣିକୁ ଶୋଷି ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା, ମାତ୍ର ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଜଳୀୟବାଷ୍ପ ବାହାରକରିବାର କୌଣସି ଉପାୟ ପାଇନଥିଲା । ତେଣୁ, ଅମରତ୍ୱଲାଭର ବରଦାନଟି ତାକୁ ହରାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ବହୁରୂପୀ ଉପରେ ଆଜି ମନୁଷ୍ୟର ଭାରି ରାଗ ହେଲା । ସିଏ ଏପରି ଧୀରେ ଧୀରେ ପାଦ ପକାଇ ଆସିଲା ବୋଲି ସିନା ଅମର ଜୀବନର ବରଦାନଟି ହରାଇବାକୁ ପଡ଼ିଲା ! ରାଗରେ ସିଏ ବହୁରୂପୀଟିକୁ ମାରିଦେଲା ।

ଏବେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ମଣିଷ ବହୁରୂପୀକୁ ଦେଖିଲା ମାତ୍ରକେ ମାରିଦିଅନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ଏକଦା ହୋଇଥିବା କ୍ଷତିଟି ସେମାନଙ୍କର ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ମନେପଡ଼ିଯାଏ । ମାତ୍ର ପୃଥିବୀର ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ବହୁରୂପୀ ଉପରେ ଦୟାକଲେ ଏବଂ ତା' ଉପରେ ଏପରି ଚମତ୍କାରିଟିଏ ଆଣି ଲଗାଇଦେଲେ, ଯାହାକି ସତେଅବା କୁହୁକପରି ନିଜ ଦେହର ରଙ୍ଗଟିକୁ ବଦଳାଇ ଦେଇପାରିବ । ଏଇଟି ବର୍ତ୍ତମାନ "ମଠ ଚଲାଳି"କୁ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର କ୍ରୋଧରୁ ଲୁଚି ରହିବାଲାଗି ବେଶ୍ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି ।

ବହୁରୂପୀ ଏବଂ ଲୋଭୀ ବୁଢ଼ିଆଣୀ

(ଗୋଟିଏ ବୁଶ୍‌ମାନ କାହାଣୀ)

ବହୁତ ଦିନତଳେ, ଏକାବେଳେକେ ଅତି ପ୍ରାଚୀନକାଳରେ ସବୁ ବୁଢ଼ିଆଣୀଙ୍କର ଅଣଅଁଜା କି ପଣଅଜା ବିସ୍ତୃତ ଓକାଭାଙ୍ଗୋ ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ଅଞ୍ଚଳର କଡ଼କୁ ଗୋଟିଏ ବିଶାଳ ଜାଲ ତିଆରିକରି ଏକ ବିରାଟ ଦ୍ରୁମରେ ବାସକରୁଥିଲା । ଏହି ମୋଟା ବୁଢ଼ିଆଣୀଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୋଲ ଦେଖାଯାଉଥିଲା ଏବଂ ତାକୁ ସବୁବେଳେ ଭାରି ଭୋକ କରୁଥିବାରୁ ଭୋଜିଭାତକରି ଖାଇବାଠାରୁ ତାକୁ ଆଉ କିଛିହେଲେ ଭଲ ଲାଗୁନଥିଲା । •

ଜଙ୍ଗଲରେ ଯୋଉଠି ଯାହା ଘଟୁଛି, ସେକଥା ତାକୁ ସବୁ ଜଣାବୋଲି ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଖୁବ୍ ଗର୍ବକରି କହୁଥିଲା; ତେଣୁ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଜାଗାମାନଙ୍କରେ ଲୁଚି ଅନ୍ୟମାନେ ଯାହାସବୁ କହୁଛନ୍ତି, ତାହାକୁ କାନପାରି ଶୁଣିବା ତା'ର ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ବିଶେଷକରି ସିଏ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱଦେଇ ମହୁମାଛିମାନଙ୍କର କଥା ଶୁଣୁଥିଲା; ମହୁମାଛିମାନେ ତ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି କେତେ କେତେ ଦୂରକୁ ଚାଲି ଯାଉଥିଲେ ଏବଂ ଦୂରଦୂରାନ୍ତ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରୁ ବାର୍ତ୍ତା ବହନକରି ଆଣୁଥିଲେ । ପିମ୍ପୁଡ଼ିମାନେ ବି ଭାରି ବୁଦ୍ଧିମାନ୍ ଥିଲେ ଏବଂ ଯାବତୀୟ ଗୁପ୍ତକଥାକୁ ଜାଣିଥିଲେ ।

"ସମସ୍ତେ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଅମୁକ ସ୍ଥାନରେ ଗୋଟାଏ ଭୋଜି ହେବ....." ପମ୍ପୁଡ଼ି ଫୁସ୍ ଫୁସ୍‌କରି କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା ।

"ତେବେ ମୁଁ କ'ଣ କରିବି, ମୁଁ କ'ଣ କରିବି ?" - ସବୁଜ ପାରା ଚିଁ ଚିଁ କରି କହିଲା "ତେବେ ମୁଁ କ'ଣ କରିବି ?"

"ସେଇ ବୋକା ଚଢ଼େଇଟାର କଥାରେ ତୁ କାହିଁକି ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛୁ ?" - ବଜର ବଜର କରି ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଉତ୍ତରଦେଲା "ଭୋଜି କେବେ ହେବ, ସେହି ଭୋଜି କେଉଁଠି ହେବ ମୁଁ କିଛି ଶୁଣିନାହିଁ ।"

ବୁଢ଼ିଆଣୀ କ୍ରୋଧରେ ଜଳିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗୋଟାଏ ଭୋଜି ହେଉଛି ବୋଲି ସିଏ ଜାଣିଥିଲା ସିନା, କିନ୍ତୁ କେଉଁଠାରେ ହେବ, ସେ ବିଷୟରେ ତାକୁ କିଛି ଜଣା ନଥିଲା । "ବହୁରୂପୀ ଜାଣିଛି କି ନାହିଁ କେଜାଣି ! ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣିଥିବ ! ତେଣୁ ତା'ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ହେବ ।" - ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଚିନ୍ତା କରୁଥାଏ ।

ତା'ର ସୁପରିଚିତ କଳାଟିକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରି ବୁଢ଼ିଆଣୀ ରୂପା ରଙ୍ଗର ଗୋଟିଏ ରେଶମୀ ଜାଲ ବୁଣିଦେଲା । ତା'ପରେ ସୂତାଟିକୁ ଭୂଇଁଆଡ଼କୁ ନୁଆଁଇ ଆଣି ବହୁରୂପୀ ଯେଉଁଠାରେ ବାସକରୁଥିଲା, ସେଠାକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ଅଧିକ ବେଗରେ ଧାଇଁ ଚାଲିଗଲା ।

"ବହୁରୂପୀ, ନମସ୍କାର", ବୁଢ଼ିଆଣୀ ତାକୁ କହିଲା "ତୁମେ ନିଶ୍ଚୟ ଭଲରେ ଥିବ ଏବଂ ସକାଳୁ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ଜଳଖିଆଟିଏ କରିସାରିଥିବ । ମୁଁ ଭାବୁଛି ତୁମେ ମଧ ଭୋଜିକୁ ଅବଶ୍ୟ ଯାଉଛ !"

ଥିରି କରି ଆଖିକୁ ବୁଲାଇ ବହୁରୂପୀ ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଆଡ଼କୁ କରିଦେଲା । "ତୁମେ କୋଉ ଭୋଜିର କଥା କହୁଛ ? ମୋତେ ଯାହା ଜଣା ଅଛି, ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକାବେଳେକେ କେତୋଟି ଭୋଜି ହେବାକୁ ଯାଉଛି ।"

ଗୋଟାଏ ନୁହେଁ, ଏକାବେଳେକେ କେତୋଟି ଭୋଜି ହେବାକୁ ଯାଉଛି ବୋଲି ଶୁଣି ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଉତ୍ତେଜନାରେ ଥରିବାରେ ଲାଗିଲା । ବହୁରୂପୀ ଭାରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟହୋଇ ତା' ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଥାଏ ।

ବୁଢ଼ିଆଣୀ ପ୍ରସଙ୍ଗକ୍ରମେ ତାକୁ ପଚାରିଲା, "ତେବେ ତୁ କୋଉ ଭୋଜିକୁ ଯିବାକୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରିବୁ ?" ସିଏ ବହୁରୂପୀଠାରୁ ଅଧିକ ଖବର ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ । ମାତ୍ର, ବୁଢ଼ିଆଣୀର ଲୋଭ ବିଷୟରେ ତ ବହୁରୂପୀ ଭଲକରି ଜାଣିଥିଲା, ତେଣୁ ସିଏ ଆଦୌ କୌଣସି ରହସ୍ୟ ଫିଟାଇବାକୁ ମୋଟେ ଇଚ୍ଛା କଲାନାହିଁ ।

"ମୋ'ର ଯୋଉଟାକୁ ମନହେବ, ମୁଁ ସେଇଟାକୁ ଯିବି", ବହୁରୂପୀ ଉତ୍ତରଦେଲା । "ସେଠାରେ ତୁମ ସହିତ ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖାହେବ । ବୁଢ଼ିଆଣୀର ମନରେ ହେଉଥିବା ଅସ୍ଥିରତାକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସିଏ ସେଠାରୁ ଥିରିକରି ବିଦାୟ ନେଲା ।

ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଭାରି ବିରକ୍ତ ହୋଇଗଲା । କୋଉ ଭୋଜିଟା କେଉଁଦିନ ଓ କେଉଁଠାରେ ହେବ ବୋଲି ସିଏ ଆଦୌ ଜାଣିପାରି ନଥିଲା । ତେଣୁ ଆପଣାର ଚାରୋଟି ଛୁଆଙ୍କୁ ନିଜ ପାଖକୁ ଡାକିଲା ଏବଂ ଭୋଜିଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ସେମାନେ କିଛି ଖବର ଜାଣିଛନ୍ତି ବୋଲି ପଚାରିଲା ।

ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଉତ୍ତରଦେଲେ, "ହଁ, ଆମେ ଜାଣିଛୁ । ମାତ୍ର ଏଥିରୁ କୌଣସି ଗୋଟିଏକୁ ଯିବାପାଇଁ ମଧ ଆମର ମନ ନାହିଁ ।"

ନିଜର ମୁରୁକି ହସକୁ ଚାପିରଖି ବୁଢ଼ିଆଣୀ କହିଲା, "ତୁମେ ପିଲାମାନେ ଜୀବନକୁ ଉପଭୋଗ କରିବା ବିଷୟରେ ମୋଟେ କିଛି ଜାଣିନାହଁ । ତୁମେମାନେ ନିଜର ଯତ୍ନନେବା ବିଷୟରେ ବି କିଛି ଜାଣିନାହଁ । ମୁଁ ସବୁ ଭୋଜିକୁ ଯାଏ !"

ବୁଢ଼ିଆଣୀ ତା ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସୂତା ଦେଲା ଏବଂ ସିଏ ନିଜେ ଯେପରି କରିଥିଲା, ସେମାନଙ୍କ ଦେହର ମଧଭାଗରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗୁଡ଼ାଇକରି ବାନ୍ଧିବାର ଉପାୟ ବତାଇଦେଲା । ଛୁଆମାନେ ଯେମିତି କେଉଁଠି କୌଣସି ଭୋଜି ହେଉଥିବାର ଦେଖିବେ, ସେମାନେ ସେତେବେଳେ ନିଜ ନିଜର ସୂତାଟିକୁ ଟାଣି ଧରିବେ । ତା'ପରେ ବୁଢ଼ିଆଣୀ ସୂତାଏ ସୂତାଏ ଯାଇ ଭୋଜିପାଖରେ ପହଞ୍ଚିପାରିବ ।

ଛୁଆମାନେ ଚାରୋଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦିଗରେ ବାହାରିଗଲେ । ବୁଢ଼ିଆଣୀ ତା'ର ପ୍ରିୟ ଜାଲଟି ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଗଲା ଓ ନିଦରେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା । ଭାରି ଲୋଭୀ ହୋଇଥିବାରୁ ସିଏ ଖାଇବାକୁ ଯାହା ଯାହା ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ପାଇବ, ସେହି ବିଷୟରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା । "ଏକାବେଳେକେ ଚାରିଟା ଭୋଜି, ବଢ଼ିଆ ବଢ଼ିଆ ଚାରିଟା ଭୋଜି ! ଏବଂ ମୁଁ ଯେପରି ଚତୁର, ଏକାବେଳେକେ ଚାରିଟାଯାକ ଭୋଜିରେ ଯୋଗଦେଇ ପାରିବି !"

ତହିଁ ଆରଦିନ ପ୍ରଥମ ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଛୁଆଟି ଠେକୁଆ ଘରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା । ଠେକୁଆ ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ବାସକରୁଥିଲା ଏବଂ ତା' ଭୋଜିଟା ଠିକ୍ ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ଯାଉଥାଏ । ସାନ ବୁଢ଼ିଆଣୀଟି ଭାରି ଉତ୍ତେଜିତଭାବରେ ତା' ଅଣ୍ଟା ଚାରିପାଖରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ରେଶମୀ ସୂତାଟିକୁ କଷିକରି ଟାଣିଦେଲା ଏବଂ ଭୋଜିରେ ଯୋଗଦେବ ବୋଲି ଦଉଡ଼ିଗଲା ।

ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଛୁଆଟି ଚିତାବାଘକୁ ଯାଇ ଭେଟିଲା । ସେଠାରେ ମଧ ଭୋଜି ଠିକ୍ ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ଯାଉଥାଏ । ତେଣୁ ସିଏ ମଧ ତା' ସୂତା ସାହାଯ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଜରୁରୀ ସମ୍ବାଦ ପଠାଇଦେଲା ଏବଂ ତଗଡଗ ହୋଇ ଖାଇବା ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲା ।

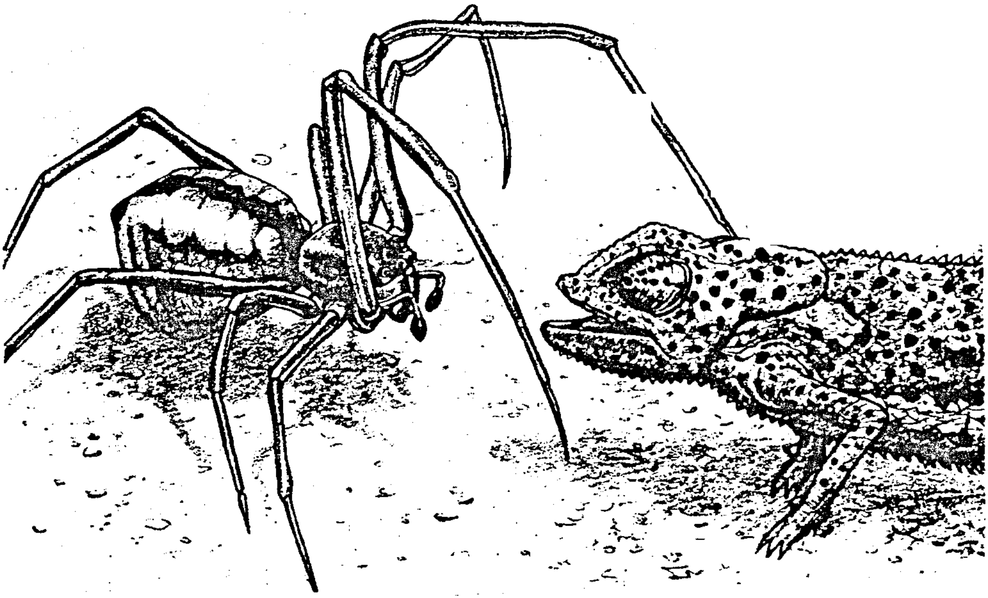

ତୃତୀୟ ଛୁଆଟି ପଶ୍ଚିମ ଦିଗକୁ ଯାଇ ବୃହତ୍‌ବେଙ୍ଗକୁ ଭେଟିଲା । ବେଙ୍ଗ ତା' ଭୋଜି ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥାଏ । ସିଏ ବି ତା' ରେଶମୀ ସୂତାଟିକୁ ଟାଣି ଧରିଲା । ଚତୁର୍ଥ ଛୁଆଟି ମଧ୍ୟ ତା' ରେଶମୀ ସୂତାଟିକୁ ଟାଣିଦେଲା ଏବଂ ତର ତର ହୋଇ ମହୁମାଛିଙ୍କୁ ବାଟ ଦେଖାଉଥିବା ଚଢ଼େଇର ଭୋଜିରେ ଯୋଗଦେବାକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ପ୍ରଥମ ଛୁଆଟିର ସୂତାଟଣାକୁ ଅନୁଭବ କରୁ କରୁ ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଭାରି ଖୁସିହୋଇ "ଜାଣିଲି" ବୋଲି କହିଲା ଏବଂ ତା'ପରେ ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ହେଉଥିବା ଭୋଜିରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ସଜହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ପୂର୍ବ ଦିଗର ସୂତାଟି ମଧ୍ୟ ତାକୁ ପୂର୍ବଦିଗକୁ ଟାଣି ନେଉଥିଲାପରି ଲାଗିଲା । "ଓଃ, ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ଯୋଡ଼ିଏ ଭୋଜି ! ତେବେ ମୁଁ କୋଉଟାକୁ ଯିବି !"

"ଭାରି ଅସୁବିଧା" – ବୁଢ଼ିଆଣୀ ପୁଣି ପ୍ରାୟ ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ କହିଲା । ସେତେବେଳେ ସେ ଭାରି ଜୋର୍‌ରେ ପଶ୍ଚିମଆଡ଼କୁ ଟାଣି ହୋଇ ଯାଉଥାଏ ? "ଗୋଟାଏ ଦିନରେ ତିନୋଟି ଭୋଜି ବୋଲି ଆଗରୁ କେହି ଶୁଣିଛ ?" – ସିଏ ଚିତ୍କାରକରି କହୁଥାଏ ।

ତା'ପରେ ଚତୁର୍ଥ ଛୁଆଟି ତାକୁ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଟାଣିବାବେଳକୁ ସିଏ ସେହିପରି ଚିତ୍କାରକରି କହୁଥାଏ, "ଓଃ, ଇଏ ତ ଗୋଟାଏ ସାଂଘାତିକ ଦୁର୍ଘଟଣା ! କିଏ ଅଛ, ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କର !"

ଚାରୋଟିଯାକ ଛୁଆ ଭାରି ଜରୁରୀ ଖବରଟିଏ ପଠାଉଥିଲା ପରି ନିଜ ନିଜର ସୂତାଗୁଡ଼ିକୁ ଟାଣିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଏଣେ ବୁଢ଼ିଆଣୀର ଅଣ୍ଟା ଚାରିପାଖରେ ସୂତାଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ଭିଡ଼ିହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ସିଏ କୋଉ ଭୋଜିଟିରେ ଯାଇ ଯୋଗଦେବ, ସେକଥା ଆଦୌ ସ୍ଥିର କରିପାରୁ ନଥାଏ । ଚିତାବାଘର ଭୋଜିକୁ ଗଲେ ଗୁଡ଼ାଏ ଖାଇବାକୁ ମିଳିବ, ମାତ୍ର ଠେକୁଆ ତ ଏହି ଅଳପ ବାଟରେ ଅଛି, ଏବଂ ମହୁମାଛିଙ୍କୁ ବାଟ ଦେଖାଇ ନେଉଥିବା ଚଢ଼େଇ ତାକୁ ତା'ର ପ୍ରିୟ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ଖାଇବାକୁ ଦେବ ।......

ସୂତାଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଭିଡ଼ିହୋଇ ଯିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି । ବୁଢ଼ିଆଣୀର ଅଣ୍ଟା କ୍ରମେ ସରୁହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ତାକୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୋଟାଏ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମାତ୍ର ସୂତାଗୁଡ଼ିକ ଏପରି କଷିହୋଇ ଟାଣିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି ଯେ ତାହା କ୍ରମେ ଅସହ୍ୟ ହୋଇପଡୁଛି ।

କିଛି ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିନପାରି ବୁଢ଼ିଆଣୀ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇଗଲା । ହଠାତ୍ ସେତିକିବେଳେ ଚାରୋଟିଯାକ ସୂତା ଛିଡ଼ିଗଲେ । ବୁଢ଼ିଆଣୀ ପିଠିଆଡ଼ିଆ ହୋଇ ଦୁଲ୍‌କରି ଯାଇ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଚେତା ହରାଇ ସେଇଠାରେ ପଡ଼ିରହିଲା ।

ଜନ୍ତୁମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଭୋଜିଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଭୋଗ କରିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି, ବହୁ କାଳଧରି ସମତଳ ଭୂଇଁଟି ଉପରେ ବାଇଦର ଶବ୍ଦ ଶୁଣା ଯାଉଥାଏ । କେବଳ ଲୋଭୀ ବୁଢ଼ିଆଣୀଟିକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ, ସମସ୍ତେ କେତେ ଆନନ୍ଦ କରୁଥାନ୍ତି । ହଁ, ବହୁରୂପୀ ଯେପରି ଅସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ ଉତ୍ତରଦେଲା ନା, ତାହାରି ଫଳରେ ବୁଢ଼ିଆଣୀକୁ ଏହି ଦଶା ଭୋଗିବାକୁ ହେଲା ।

ବୁଢ଼ିଆଣୀର ଅଣ୍ଟା ଆଉ ମୋଟେ ପୂରା ଭଲ ହେଲାନାହିଁ ଏବଂ ସେହି ଦିନଠାରୁ ସବୁ ବୁଢ଼ିଆଣୀଙ୍କର ଅଣ୍ଟାଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅବିଶ୍ୱସନୀୟଭାବରେ ସାନ ସାନ ହୋଇ ରହିଛି ଏବଂ ଥରକର ଖାଇବାରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ ପରିମାଣରେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ପାରୁଥିବାରୁ ବୁଢ଼ିଆଣୀମାନେ ଆଉ ଭୋଜି ଖାଇ ଯାଇ ପାରୁନାହାନ୍ତି । ସେଇଥି ସକାଶେ ସେମାନେ ଅନେକ ସମୟରେ ନିଜର ଶିକାରମାନଙ୍କୁ ଜାଲରେ ଗୁରାଇ ଗୁରାଇ ରଖି ଦେଉଛନ୍ତି, ଯେପରିକି ନିଜ ସମୟ ଅନୁସାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଖାଇପାରିବେ ।

ବହୁରୂପୀମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ବେକ ନଡ଼ ନଡ଼ କରୁଥିବା

ଆଫ୍ରିକାର ବହୁରୂପୀ (Chamaeleo dilepis)

ଏକୁଟିଆ ରହେ ।

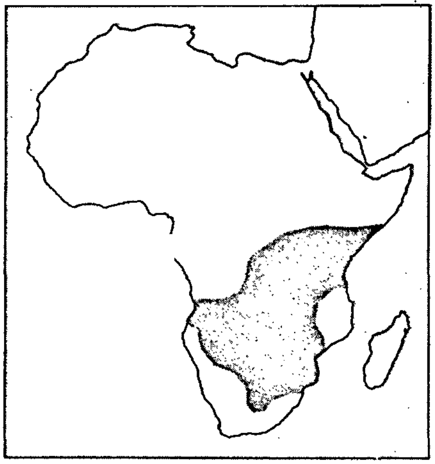

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଲମ୍ବ	1 ଫୁଟ	1 ଫୁଟ
ଓଜନ	4 ଆଉନ୍ସ	4 ଆଉନ୍ସ
ଅଣ୍ଡାରୁ ଫୁଟିବାବେଳେ ଓଜନ	$2^{1}/3$ ଇଞ୍ଚ	$2^{1}/3$ ଇଞ୍ଚ
ଯୌବନର ବୟସ	2 ବର୍ଷ	2 ବର୍ଷ
ଅଣ୍ଡା ଉଷ୍ମେଇବାର ସମୟ	-	150-200 ଦିନ
କେତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅଣ୍ଡା ଦିଅନ୍ତି -	6-19	
ଜୀବନକାଳ	5 ବର୍ଷ	5 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ବେକ ନଡ଼ ନଡ଼ କରୁଥିବା ଆଫ୍ରିକାର ବହୁରୂପୀ ଦେଖିବାକୁ ବେଶ୍ ବଡ଼ । ତା'ର ବେକ, ପିଠି, ଗଳା ଏବଂ ପେଟ ସବୁଠାରେ କଣ୍ଟାଳିଆ ଉଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚ ଥାନଟିଏ ଏକ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ରେଖାଟିଏ କରି ରହିଥାଏ । ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ ବେଶ୍ ଲମ୍ବ, ସ୍ପର୍ଶକାତର ଏବଂ ପାଦର ଆଙ୍ଗୁଠିଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ପରଆଡ଼କୁ ମୁହଁକରି ରହିଥାନ୍ତି । ଏହି ଦୁଇଟିଯାକ ଶରୀର ଗଠନ ବହୁରୂପୀକୁ ଦୃଢ଼ଭାବରେ ଯାବୁଡ଼ି ଧରିବାରେ ସମର୍ଥ ହୋଇଥାଏ । ମୁଣ୍ଡର ପଛପଟେ ରହିଥିବା ଚମଡ଼ାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଭାରି ପ୍ରଧାନ ହୋଇ ଦିଶିଯାଏ;

ସେଗୁଡ଼ିକ ତା' ବେକ ଉପରେ ଝୁଲିକରି ରହିଥାଏ ।

ଦେହର ରଙ୍ଗ ଫିକା ହଳଦିଆ, ଶାଗୁଆ ଓ ଧୂସର ମାଟିଆ ବର୍ଣ୍ଣର ହୋଇପାରେ । ପେଟଟା ଧଳା ଏବଂ ଅଣ୍ଡିରା ବହୁରୂପୀର ଗଳାରେ ଗୋଟାଏ କମଳାଲେମ୍ବୁ ରଙ୍ଗର ଚିହ୍ନ ରହିଥାଏ ।

ଆଖିଗୁଡ଼ିକ ବାହାରକୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଥାଏ, ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାଧୀନଭାବରେ ଏପାଖ ସେପାଖ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ଅନାଇପାରେ । ଶୋନା ଜାତିର ଲୋକମାନେ ବିଶ୍ୱାସକରନ୍ତି ଯେ ବହୁରୂପୀ ପଛକୁ ଅତୀତଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଦେଖିପାରେ ଏବଂ ଯୁଗପତ୍‌ଭାବରେ ଭବିଷ୍ୟତ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରିପାରେ ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଖୋଲା ଅରଣ୍ୟସ୍ଥାନ, ବୁଦା ଓ ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଜଙ୍ଗଲ ।

ଅଭ୍ୟାସ : ବେକ ନଡ଼ ନଡ଼ କରୁଥିବା ଆଫ୍ରିକାର ଏହି ବହୁରୂପୀ ଆହାରର ସନ୍ଧାନରେ ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଗଛମାନଙ୍କ ଉପରେ ହିଁ କଟାଇଥାଏ । ଏମାନେ ଏକୁଟିଆ ବାସକରନ୍ତି ଓ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳ ଭିତରେ ହିଁ ରହନ୍ତି । ବାହାରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବହୁରୂପୀ ଆସି ଧରାପଡ଼ିଗଲେ ବହୁରୂପୀମାନଙ୍କର ସତେଅବା କୌଣସି ଧର୍ମବିଧି ପାଳନକରୁଥିବା ପରି ପ୍ରବଳ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ । ଏହି ଯୁଦ୍ଧବେଳେ ସେମାନେ ମୁହୂର୍ମୁହୂ ରଙ୍ଗ ବଦଳାନ୍ତି । ବିପଦ ପହଞ୍ଚିଲେ ନିଜର ଚେପ୍‌ଟା ଦେହଟାକୁ ଫୁଲାଇ ଦିଅନ୍ତି , ଗଳାପାଖର ମୁଣାକୁ ଫୁଲାଇ ଦିଅନ୍ତି, ମୁଣ୍ଡର ଚମଡ଼ାଗୁଡ଼ିକୁ ଉପରକୁ ଟେକନ୍ତି ଏବଂ ଆଁ କରି ପାଟିଟାକୁ ମେଲାଇ ଦିଅନ୍ତି । ସେତେବେଳେ ମୁହଁ ଭିତରେ ଥିବା କେଶରୀ ଓ ଲାଲ ରଙ୍ଗର ଗାରଟି ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖାଯାଉଥାଏ, ସେମାନେ କାମୁଡ଼ି ବି ଦିଅନ୍ତି ।

ରାତି ସମୟରେ ଅଧିକ ସକ୍ରିୟ ହୁଅନ୍ତି; ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ନୀଳ ଓ ଧବଳ ହୁଅନ୍ତି, ତଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ସହଜରେ ଦେଖିହୁଏ । ସେମାନେ ପ୍ରଧାନତଃ ଗଛରେ ରହୁଥିବା ସାପ, ମାଙ୍କଡ଼ ଏବଂ କେତେକ କିସମର ସାପଙ୍କର କବଳରେ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟ : ବହୁରୂପୀ ପତଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ, ବିଶେଷକରି ଝିଣ୍ଟିକା ଓ ଭଅଁରମାନଙ୍କୁ ଖାଏ ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ବସନ୍ତଋତୁ ହେଲେ ମାଈମାନେ ଅଣ୍ଡିରାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତି । ଖୁବ୍ ତତ୍ପରତାର ସହିତ ପ୍ରେମାଲିଙ୍ଗନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ସଙ୍ଗମପାଇଁ ହୁଏତ ଗୋଟିଏ ଘଣ୍ଟା ସମୟ ଲାଗିଯାଇପାରେ । ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକ ମାଈ ବହୁରୂପୀ ଭିତରେ ବିକାଶଲାଭ କରୁଥାନ୍ତି ଓ ସିଏ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଫୁଲି ଉଠୁଥିବା ପରି ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ସମୟରେ ସେ ସନ୍ତସନ୍ତିଆ ମାଟିରେ 10 ଇଞ୍ଚ (25 ସେଣ୍ଟିମିଟର) ଲମ୍ବର ଏକ ସୁଡ଼ଙ୍ଗ ତିଆରିକରେ ଏବଂ ସେହି ସୁଡ଼ଙ୍ଗଟି ମଧ୍ୟରେ ଅଣ୍ଡା ପାଡ଼େ । ଏହି ସମୁଦାୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାଟି ହୁଏତ ଚବିଶ ଘଣ୍ଟା ସମୟ ନେଇପାରେ ।

ଶୀତଋତୁର ଶୀତପ୍ରକୋପ ଅନୁସାରେ ଅଣ୍ଡାମାନେ 150 ରୁ 300 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଫୁଟନ୍ତି । ଝିଟିପିଟିମାନଙ୍କର ଜୀବନରେ ଯେପରି ହୁଏ, ଜନ୍ମ ସମୟରୁ ହିଁ ସାନମାନେ ନିଜ ଆହାର ଯୋଗାଡ଼ କରିବାରେ ଲାଗିଯାଆନ୍ତି ।

ଗୋବରପୋକ ଏତେ ବଳୁଆ କାହିଁକି ?

(ବାତୋଙ୍କା ଜାତିର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ଆଫ୍ରିକାର ବୁଦାଞ୍ଚଳରେ ଯଦି ତୁମେ ବର୍ଷାଦିନେ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଉଥିବ, ତେବେ ତୁମେ ହୁଏତ ବଡ଼ ବଡ଼ କଳା ପୋକମାନେ ପଶୁଗୁହରେ ତିଆରି ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ଶେଉଫଳ ଆକାରର ବଡ଼ ଗୁଳାମାନ ପେଲି ପେଲି ନେଇ ଯାଉଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇବ । ଏହିମାନଙ୍କୁ ଗୋବରପୋକ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ଏବଂ ସେହି ପୋକମାନେ କାହିଁକି ଏଭଳି କରନ୍ତି, ବାତୋଙ୍କା ଜାତିର ଏହି କାହାଣୀଟିରେ ସେହି କଥା କୁହାଯାଇଛି ।

ବହୁକାଳ ତଳେ ଗୋବରପୋକ ଏବଂ ପ୍ରଜାପତି ଭାରି ମିତ ଥିଲେ । ଦିନମାନ ଯୁଆଡ଼େ ଯାଉଥିଲେ ସବୁବେଳେ ସାଙ୍ଗହୋଇ ଯାଉଥିଲେ । ଦିନକର ଗୋଟିଏ ଗଛର ଛାଇରେ ସେମାନେ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଛନ୍ତି, ସେହି ସମୟରେ ଆଦି-ନର ଓ ଆଦି-ନାରୀ ସେହି ବାଟେ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଉଥିଲେ ।

"ପ୍ରଜାପତିଟି କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଛି !" – ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଚିତ୍କାରକରି ଉଠିଲେ । ସେଠାରେ କ୍ଷଣେ ଛିଡ଼ାହୋଇ ସେମାନେ ତାହାରି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବାରେ ଲାଗିଲେ ।

ପ୍ରଥମ-ନର ଓ ପ୍ରଥମ-ନାରୀ ସେଠାରୁ ପୁଣି ଆଗକୁ ଯିବାପାଇଁ ଗୋଡ଼ କାଢୁଛନ୍ତି, ଏହି ସମୟରେ ଗୋବରପୋକ ପ୍ରଜାପତିକୁ କହିଲା, ପ୍ରଥମ ନର ଓ ତା' ଭାରିଯା ଯେବେ ହେଉ ପଛକେ ତୋତେ ଦେଖିବାକୁ ପାଉଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସବୁବେଳେ ଘଡ଼ିଏ ଅଟକି ଯାଉଛନ୍ତି ଓ ତୋ'ର ପ୍ରଶଂସା କରୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ ମୋ'ଆଡ଼କୁ ଦ୍ୱିତୀୟଥର ପାଇଁ ଅନାଉ ବି ନାହାନ୍ତି । ମୁଁ କ'ଣ ଏଡ଼େ ଅସୁନ୍ଦର ?"

"ପୂରା ବାଜେ କଥା !" – ପ୍ରଜାପତି ଉତ୍ତରଦେଲା ।" ତୋତେ ଯେ କେହି ପ୍ରଶଂସା କରୁନାହାନ୍ତି, ତା'ର କାରଣ ହେଉଛି, ସେମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିବାପାଇଁ ତୋ' ପାଖରେ ଆଦୌ କିଛି ନାହିଁ । ମଣିଷମାନେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ବଳ ଦେଖିଲେ ତାହାର ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି । ଉଦାହରଣସ୍ୱରୂପ, ତୁ ଯଦି ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବଳବାନ ପୋକ ହୋଇପାରନ୍ତୁ, ତେବେ ସେମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ତୋ' ଉପରକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଆସନ୍ତା ।"

ଭାରି ବିରସ ମନରେ ଗୋବରପୋକ କହିଲା, "ସାରା ପୃଥିବୀରେ ମୁଁ କେବେହେଲେ ବି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବଳବାନ ପୋକ ହୋଇପାରିବି ନାହିଁ ।"

"ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇପାରିବୁ ।" ପ୍ରଜାପତି ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଉତ୍ତରଦେଇ କହିଲା, "ମନେରଖ ଯଦି ତୁ କୌଣସି ଉଦ୍ୟମ ନକରିବୁ, ତେବେ କୌଣସି ଫଳ ମଧ୍ୟ ପାଇବୁ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଉଦ୍ୟମକଲେ ହୁଏତ ତୋତେ ସଫଳତା ମଧ୍ୟ ମିଳିଯିବ ।"

ଗୋବରପୋକ ଏଥର ଉଦ୍ୟମକରିବ ବୋଲି ଶପଥ କରିନେଲା । ତା'ପରେ ବେଶ୍ ଅନେକ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୁଆଡ଼େ ଏକୁଟିଆ ଚାଲିଗଲା । ବଳବାନ୍ ହେବାପାଇଁ ସେ ସବୁପ୍ରକାରର ପ୍ରୟୋଗକଲା ଏବଂ ସବୁପ୍ରକାରର ଆହ୍ୱାନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲା । ଏହିପରି ଲଗାତାର ଉଦ୍ୟମକରି ବେଶ୍ ବଳୁଆ ବି ହୋଇପାରିଲା ଏବଂ ଶେଷରେ ସିଏ ନିଜ ମିତ ପ୍ରଜାପତି ପାଖକୁ ଫେରିଆସିଲା ।

ଏହି କେତେଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସିଏ କେତେ ବଳବାନ୍ ହୋଇପାରିଛି, ପ୍ରଜାପତିକୁ ସେହି କଥାଟି ଦେଖାଇପାରିବାକୁ ଗୋବରପୋକ ହାତୀଗୁହରୁ କେତେଟା ବଡ଼ ବଡ଼ ଗୁଳା ତିଆରିକଲା । ଏହି ଗୁଳାଗୁଡ଼ିକ ତା' ନିଜ ଆକାରଠାରୁ ବହୁଗୁଣ ବଡ଼ ଥିଲେ । ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନ ତା' ଦେହରେ ଏତେ ବେଶୀ ବଳ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଯେ ଆପଣାର କଳା କଳା ଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପେଲି ପେଲି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଗକୁ ନେଇଯିବା ତା' ପାଇଁ ଆଦୌ କଷ୍ଟକର ହେଲାନାହିଁ ।

ଗୋବରପୋକ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରୁଥିବା ସମୟରେ ପ୍ରଥମ ନର ଓ ପ୍ରଥମ ନାରୀ ସେହି ବାଟଦେଇ ଯାଉଥିଲେ ।

ଗୋବରପୋକର କରାମତି ଦେଖି ସେମାନେ ଦୁହେଁଯାକ ଏତେ ବେଶୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଯେ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରଜାପତିଟି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଆଉ ସେମାନଙ୍କର ମନେପଡ଼ିଲା ନାହିଁ।

ତା' ଉପରେ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ଏଭଳି ଦୃଷ୍ଟିପଡ଼ିଲା ଗୋବରପୋକ ସେଥିରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପୁଲକିତ ହୋଇଉଠିଲା ଏବଂ ସେହି ଦିନଠାରୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହିପରିଭାବରେ ଗୁହଗୁଳାମାନଙ୍କୁ ପେଲି ପେଲି ଆଗକୁ ନେଇଯିବାରେ ଲାଗିଛି।

ମାତ୍ର ଗୋବରପୋକ ଯେ ତା'ବୋଲି ଗୋଟିଏ ମିଛଦମ୍ଭୀ ପ୍ରାଣୀ, ସେକଥା ଆଦୌ ନୁହେଁ। କାରଣ ନିଜ ଦେହର ଶକ୍ତିକୁ ପ୍ରୟୋଗକରି ସିଏ ଅନେକ ବାସ୍ତବ ଉପକାର ସାଧନ ବି କରିପାରୁଛି। ନିଜର ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକୁ ସୁରକ୍ଷିତକରି ରଖିବାପାଇଁ ସିଏ ଏହି ଗୋବରଗୁଳାଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଛି। ଅଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକୁ ସିଏ ଏହି ଗୁଳାଗୁଡ଼ିକର ଭିତରେ ନେଇ ରଖିଦେଉଛି ଏବଂ ଏହିପରିଭାବରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ସୁରକ୍ଷା ମିଳିପାରୁଛି।

ଗୋବରପୋକର ବୋଝ

(ଘାନା ଦେଶର ଗୋଟିଏ କାହାଣୀ)

ପୂର୍ବକାଳେ ଆନାସୀ ନାମକ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଓ ତା' ପୁଅ କ୍ୱେକୁ ତ୍ସିନ୍ ଭାରି ସଫଳ ଓ ଭଲ ଚାଷ କରୁଥିଲେ। ସେମାନେ ଏତେ ଏତେ ଶସ୍ୟ ଅମଳ କରୁଥିଲେ ଯେ, ଅନ୍ୟ ପଡ଼ୋଶୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର କୃତିତ୍ୱ ଦେଖି ସେମାନଙ୍କୁ ଈର୍ଷା ବି କରୁଥିଲେ।

କିନ୍ତୁ ବର୍ଷେ ମୋଟେ ବର୍ଷା ହେଲାନାହିଁ ଏବଂ ମନେହେଲା ଯେ ସେମାନେ ବୁଣିଥିବା ମଞ୍ଜିରୁ ଆଉ କୌଣସି ଗଜା ବାହାରିବ ନାହିଁ। ନିଜ କିଆରୀ ଭିତରେ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଉଛି, ଥରେ କ୍ୱେକୁ ତ୍ସିନ୍ ବହୁରୂପୀକୁ ଭେଟିଲା। ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଛୁଆ ତୁ କାହିଁକି ଏଡ଼େ ବିରସ ଦେଖାଯାଉଛୁ ବୋଲି ବହୁରୂପୀ ତାକୁ ପଚାରିଲା। କ୍ୱେକୁ ତ୍ସିନ୍ ତାକୁ ଉତ୍ତରଦେଲା ଯେ, ବର୍ଷା ବିହୁନେ ସବୁଯାକ ଫସଲ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ।

ବହୁରୂପୀ କ୍ୱେକୁ ତ୍ସିନ୍‌କୁ ଦୁଇଟି ସାନ କାଠି ଆଣିବାକୁ କହିଲା। ତା'ପରେ ତାକୁ ବତାଇଲା ଯେ, କାଠି ଦୁଇଟିକୁ ସେ ବହୁରୂପୀର ପିଠି ଉପରେ ଥିରି ଥିରି କରି ବାଡ଼େଇବ ଓ ଏହି କୁହୁକଗୀତଟିକୁ ଗାଇବ :

ପାଣି, ଉପରକୁ ଚାଲିଯା', ପାଣି, ଉପରକୁ ଚାଲି ଯା'
ତା'ପରେ ମେଘ ବରଷୁ, ତା'ପରେ ମେଘ ବରଷୁ।

ମେଘ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ବର୍ଷିଲା ଓ କ୍ୱେକୁ ତ୍ସିନ୍ କେଡ଼େ ଖୁସୀ ହୋଇଗଲା। ସେ ବହୁରୂପୀକୁ ବହୁତ ବହୁତ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲା ଏବଂ ଖୁସିମନ ହୋଇ ନିଜ ଜମିକାମରେ ଲାଗିଗଲା। ଦୁଇଟା ଦିନ ନଯାଉଣୁ କ୍ଷେତଗୁଡ଼ିକରୁ ଏଥର ମଧ୍ୟ ଭଲ ଫସଲଟିଏ ମିଳିବ ବୋଲି ଭରସା ହେବାକୁ ଲାଗିଲା।

ପୁଅର ଶସ୍ୟମାନେ କେଡ଼େ ଭଲହୋଇ ବଢ଼ୁଛନ୍ତି, ଆନାସି ବି ଅଚିରେ ସେହି ଖବର ପାଇଗଲା। ତା' ନିଜର ଜମିଗୁଡ଼ିକ ସେହିପରି ଖାଁ ଖାଁ ପଡ଼ିଥାଏ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟତାପରେ ଶୁଖିଲା ଟାଣହୋଇ ରହିଥାଏ। କ'ଣ କଲାରୁ ପୁଅକୁ ଭାଗ୍ୟ ଏପରି ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲା, ଆନାସି ପୁଅଠାରୁ ତା'ର ରହସ୍ୟଟିକୁ ଜାଣିବାଲାଗି ଜିଦ୍ କଲା। ସେଇଠୁ କ୍ୱେକୁ ତ୍ସିନ୍ ବହୁରୂପୀ କରିଥିବା କୁହୁକଟିକୁ ବାପାକୁ କହିଦେଲା।

ତା' ନିଜ ଜମି ଯେପରି ପାଣି ପାଇବ ସିଏ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି କାମକରିବ ବୋଲି ଆନାସି ମନେ ମନେ ଠିକ୍

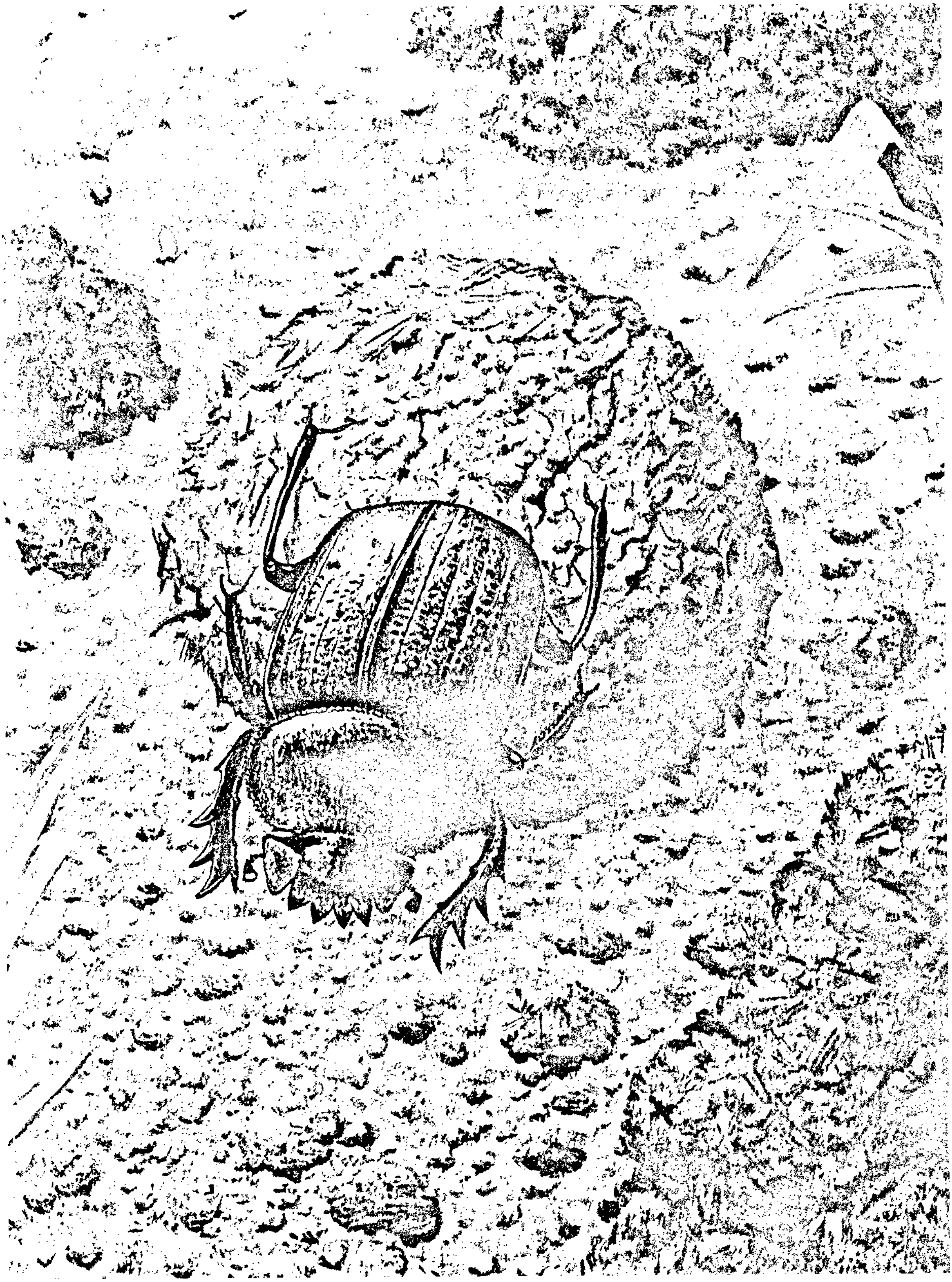

କଲା । "ସାନ ସାନ କାଠି ସାହାଯ୍ୟରେ ମୋ' ପୁଅର କଥା ରକ୍ଷାକରି ବହୁରୂପୀ ତା' ଜମିଗୁଡ଼ିକୁ ଜଳସେଚିତ କରିଦେଲା । ଦୁଇଟା ବଡ଼ ବଡ଼ କାଠି ସାହାଯ୍ୟରେ ମୋତେ ଦୁଇଗୁଣ ପାଣି ଦେବାପାଇଁ ମୁଁ ତାକୁ ଅବଶ୍ୟ କହିବି ।"

ଆନାସୀ ଯାଇ ବହୁରୂପୀକୁ ଭେଟିଲା ଏବଂ ନିଜ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ତାକୁ କହିଲା । ବହୁରୂପୀ ପୁଣି ଦୁଇଟି ସାନ କାଠି ସାହାଯ୍ୟରେ ମୋ' ପୁଅର କଥା ରକ୍ଷାକରି ବହୁରୂପୀ ତା' ଜମିଗୁଡ଼ିକୁ ଜଳସେଚିତ କରିଦେଲା । ଦୁଇଟା ବଡ଼ ବଡ଼ କାଠି ସାହାଯ୍ୟରେ ମୋତେ ଦୁଇଗୁଣ ପାଣି ଦେବାପାଇଁ ମୁଁ ତାକୁ ଅବଶ୍ୟ କହିବି ।"

ଆନାସି ଯାଇ ବହୁରୂପୀକୁ ଭେଟିଲା ଏବଂ ନିଜ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ତାକୁ କହିଲା । ବହୁରୂପୀ ପୁଣି ଦୁଇଟି ସାନ କାଠି ଆଣି ତା' ପିଠି ଉପରେ ସିଏ କହିଦେବା ଗୀତର ତାଳରେ ତା' ପିଠି ଉପରେ ଠୁକରେଇବାକୁ ତାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲା । ଚତୁର ବୁଢ଼ିଆଣୀ ପାଖରେ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିବା ଦୁଇଟା ମୋଟା ମୋଟା ଡାଙ୍ଗ ନେଇଆସିଲା ଓ ବହୁରୂପୀର ପିଠି ଉପରେ ଏଡ଼େ ଜୋରରେ ପ୍ରହାରକଲା ଯେ ବହୁରୂପୀର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲା ।

ଲୋଭୀ ବୁଢ଼ିଆଣୀଟା ଏଥିରେ ଭାରି ଭୀତତ୍ରସ୍ତ ହୋଇଗଲା, କାରଣ ବହୁରୂପୀକୁ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ବୋଲି ସେ ଜାଣିଥିଲା । ବହୁରୂପୀର ମରଣପାଇଁ ସେ ଆଉ କାହା ମୁଣ୍ଡଉପରେ ନେଇ ଦୋଷ ଲଦିଦେବା ବ୍ୟତୀତ ତା'ପାଇଁ ଆଉ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନଥିଲା । ଆନାସି ଟାଉ ଟାଉ ହୋଇ ବହୁରୂପୀର ନିସ୍ତେଜ ମଲାଦେହଟାକୁ ଉଠାଇନେଇ ଗୋଟିଏ ଢ଼େଙ୍ଗା ଗଛର ଶାଖାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେଡ଼େ ଉଚ୍ଚରେ ଲୁଚାଇ ରଖିଦେଲା ।

ବାପ ତା' ନିଜ ଜମିକୁ ପାଣି ଆଣିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ କଲା କି ନାହିଁ, ସେକଥା ଦେଖିବାକୁ କ୍ୱେକୁ ତ୍‌ସିନ୍ ସେହିଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । "ବାପା, ବହୁରୂପୀ ସହିତ ଭେଟ ହେଲା ?" – ସେ ବାପାକୁ ପଚାରିଲା ।

ଆନାସି ଉତ୍ତରଦେଲା, "ହଁ, ଭେଟ ହୋଇଗଲା । ମାତ୍ର ସିଏ ଏହି ଗଛଟାକୁ ଚଢ଼ି ଉପରକୁ ଯାଇଛି ଏବଂ କେତେବେଳେ ଓହ୍ଲାଇବ ବୋଲି ମୁଁ ଏଠାରେ ଅପେକ୍ଷାକରି ବସିଛି ।" "ତେବେ ମୁଁ ଉପରକୁ ଯାଇ ତାକୁ ନେଇଆସୁଛି", – କ୍ୱେକୁ ତ୍‌ସିନ୍ ଉତ୍ତରଦେଲା ଏବଂ ଗଛ ଚଢ଼ିବବୋଲି ବାହାରିଲା । ବହୁରୂପୀକୁ ସିଏ ବୃକ୍ଷଶାଖାରେ ଉଚ୍ଚରେ ଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା; ମାତ୍ର ସିଏ ତା'ର ନିର୍ଜୀବ ଦେହଟିକୁ ଯେମିତି ସ୍ପର୍ଶ କରିଛି, ବହୁରୂପୀ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ତଳେ ଭୂଇଁରେ ଆସି ପଡ଼ିଲା । ଆନାସି କେଡ଼େ ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିଉଠିଲା, "ଦୁଷ୍ଟ ଛୁଆ, ତୁ କ'ଣ କରିପକାଇଲୁ !"

"ସେଥିରେ କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନାହିଁ ।" – କ୍ୱେକୁ ତ୍‌ସିନ୍ ଉତ୍ତର ଦେଲା । ଆନାସିର କୌଶଳକୁ ସେ ଭଲକରି ଜାଣିପାରିଥିଲା । "ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ବହୁରୂପୀ ଉପରେ ଖୁବ୍ କ୍ରୋଧ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯିଏ ତାକୁ ହତ୍ୟାକରି ତାଙ୍କ ଆଗରେ ହାଜର କରାଇବ, ସିଏ ତାହାକୁ ଥଳିରେ ଥଳିଏ ସୁନା ଦେବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ ।" ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ତାଙ୍କପାଖକୁ ଯିବି ଓ ମୋ' ପୁରସ୍କାର ଦାବୀ କରିବି !" "ନାଇଁ, କଦାପି ନୁହେଁ", ଆନାସି ଚିତ୍କାରକଲା, "ସେହି ପୁରସ୍କାର ମୋ'ର । ବହୁରୂପୀକୁ ମୁଁ ମାରିଛି । ମୁଁ ତା' ଦେହକୁ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଇଯିବି ଓ ପୁରସ୍କାର ଦାବୀ କରିବି ।"

ବହୁରୂପୀକୁ ପ୍ରାଣରେ ମାରିଦେଲା ବୋଲି ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଆନାସି ଉପରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କ୍ରୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲେ । ବହୁରୂପୀର ଶରୀରକୁ ସେ ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ ଗୋଲାକାର ବାକ୍ସରେ ବନ୍ଦକରି ରଖିଲେ ଏବଂ ଶାସ୍ତିରୂପେ ଆନାସିକୁ ସେହି ଗୋଲାକାର ବସ୍ତୁଟିକୁ ଚିରକାଳ ଲାଗି ପେଲି ପେଲି ସବୁଆଡ଼େ ନେବାକୁ ହେଲା । ଆଉ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରାଣୀ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ଆସି ତା'ଠାରୁ ଏହି ବୋଝ ବୋହିବାର କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ କରିବାଲାଗି ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆନାସି ଏହି ବୋଝ ବୋହିବାରୁ କଦାପି ମୁକ୍ତ ହେବନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ କଥା ଯେ କୌଣସି ପ୍ରାଣୀ କେବେହେଲେ ଏପରି ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିବନାହିଁ । ତା'ପରେ ଅନେକ ବର୍ଷ ବିତିଗଲା, ଭାରି ବୋଝଟାକୁ ବୋହି ବୋହି ଆନାସି ଦେହରେ ଆଉ ଏତେ ଟିକିଏ ହେଲେ ବି ଶକ୍ତି ନଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ ଦିନେ ତା'ର ଗୋବରପୋକ ସହିତ ଦେଖାହେଲା । "ମୁଁ ଟିକିଏ ମୋ' ପୁଅକୁ

ଯାଇ ଦେଖି ଆସନ୍ତି, ତୁ ସେହି ସମୟତକ ମୋ'ର ଏହି ବୋଝଟିକୁ ଧରନ୍ତୁ ନାହିଁ ?" – ଆନାସି ତାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲା ।

ଗୋବରପୋକ ଉତ୍ତରଦେଇ କହିଲା, "ଆନାସି, ତୋ' କୌଶଳଗୁଡ଼ିକ ମୋତେ ଭଲଭାବରେ ଜଣାଅଛି । ତୁ ଏହି ବୋଝ ବୋହିବାରୁ ନିଜେ ମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛୁ !" ପ୍ରତିବାଦ କରି ଆନାସି କହିଲା, "ମୋଟେ ନୁହେଁ, ମୋଟେ ସେକଥା ନୁହେଁ; ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଫେରିଆସିବି । ତୋତେ କଥା ଦେଉଛି !"

ଗୋବରପୋକ ବିଶ୍ୱାସ କରିପକାଇଲା । ସିଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଚ୍ଚୋଟ ଥିଲା । ନିଜେ ଦେଇଥିବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିଗୁଡ଼ିକୁ ସବୁବେଳେ ରକ୍ଷା କରୁଥିଲା । ଗୋବରପୋକ ସେହି ବୃହତ୍ ଗୋଲାକାର ବସ୍ତୁଟିକୁ ନିଜେ ସମ୍ଭାଳିଲା ଏବଂ ଆନାସି ଚମ୍ପଟ କଲା । କହିବା ଅନାବଶ୍ୟକ, ନିଜେ ଦେଇଥିବା କଥା ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ତା'ର କୌଣସି ଅଭିପ୍ରାୟ ନଥିଲା । ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଫେରିଆସିବ ବୋଲି ଗୋବରପୋକର ସବୁ ଅପେକ୍ଷା ବୃଥା ହେଲା ।

ନିଜ ବୋଝଟାରୁ ସିନା ମୁକ୍ତ ହେଲା, ମାତ୍ର ଆନାସିକୁ ନିଜର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଲୁଚି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । କାଳେ କେହି ତାକୁ ଦେଖିବ ଏବଂ ତା'ପରେ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ପୁନର୍ବାର ତାକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବେ, ସେହି ଭୟ ତାକୁ ଆତଙ୍କିତକରି ରଖିଥାଏ । ତେଣୁ ତାକୁ ଏକ ଭୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ ବିତାଇବାକୁ ପଡ଼ିଲା ଓ ସିଏ ଆଉ ତା'ର ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ଫସଲଗୁଡ଼ିକୁ ଚାଷ କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ଓଲଟି ସର୍ବଦା ଲୁଚି ରହିବାକୁ ହେଲା ଏବଂ ଖାଇବାକୁ ଆହାର ପାଇବାପାଇଁ ଜାଲ ମେଲାଇ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଗୋବରପୋକକୁ ଆନାସିର ସେହି ବୋଝଟିକୁ ଆଦରି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ତା' ଜୀବନ ତମାମ ତାକୁ ସେହି ବୃହତ୍ ଗୋଲ ଗୁଳାଟିକୁ ପେଲି ପେଲି ଆଗକୁ ଗଡ଼ାଇ ଗଡ଼ାଇ ନେବାକୁ ହେଲା । ସେହି କାରଣରୁ ହିଁ ଆମେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ସମୟରେ ଗୋବରପୋକମାନେ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ବଡ଼ ପିଣ୍ଡୁଳାମାନ ପେଲି ପେଲି ଆଗକୁ ନେଉଥିବାର ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥାଉ ।

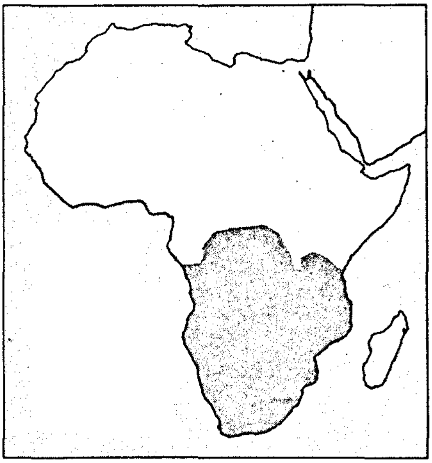

ଗୋବରପୋକଙ୍କ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ

ଜୀବଜାତି :

ସାଧାରଣ ଗୋବରପୋକ

(Pachylomara femoralis)

ଖାଇବା ଖୋଜିଲାବେଳେ ମେଳା ମେଳା ହୁଅନ୍ତି ।

	ଅଣ୍ଡିରା	ମାଈ
ଲମ୍ବ	1 1/4 ଇଞ୍ଚ	1 1/4 ଇଞ୍ଚ
ଓଜନ	1/4 ଆଉନ୍ସ	1/4 ଆଉନ
ଲାର୍ଭା ଅବସ୍ଥା	2-3 ସପ୍ତାହ	2-3 ସପ୍ତାହ
ଖୋସା ଅବସ୍ଥା	1 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ	1 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଡିମ୍ବ ଫାଟିବା ପାଇଁ ସମୟ	1 ସପ୍ତାହ	1 ସପ୍ତାହ
ଆୟୁ	2 ବର୍ଷ	2 ବର୍ଷ

ଚିହ୍ନଟ : ଗୋବରପୋକମାନେ ଆଫ୍ରିକାର ପ୍ରାୟ ସର୍ବତ୍ର ଦେଖାଯାଆନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର 750 କିସମ ଅଛି ବୋଲି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଣାଯାଇଛି । ସାଧାରଣ ଗୋବରପୋକଟି ତା' ପରିବାରର ଏକ ଅନ୍ୟତମ ବୃହତ୍ତମ ପ୍ରାଣୀ । ଏହି ବୃହତ୍ କଳା ପୋକଟିକୁ ସହଜରେ ଚିହ୍ନି ହୁଏ କାରଣ ତା' ଡେଣା ବାହାରିଥିବା ଥାନର ଉପରିଭାଗଟି ଚେପ୍‌ଟା ଏବଂ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିବାପରି ହୋଇ ରହିଥାଏ, ସତେ ଯେପରି କିଏ ତାକୁ ମାଡ଼ି ପକାଇଛି ।

ତା' ର ମଝି ଏବଂ ପଛଗୋଡ଼ମାନଙ୍କରେ ସୁବିକଶିତ ପାଞ୍ଚଗଣ୍ଠିଆ ପାଦମାନ ରହିଥାଏ; ମାତ୍ର ଆଗ ଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ସତେଅବା ଆଣ୍ଠୁ ପାଖରେ ସରିଯାଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ଏହି ବୃହଦାକାର ପତଙ୍ଗମାନେ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଉଡ଼ିପାରନ୍ତି ଏବଂ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ବୁଦା ଚାରିପାଖରେ ଘଁ ଘଁ ହେଉଥିବାର ଦେଖାଯାନ୍ତି ।

ବାସସ୍ଥାନ : ଆଫ୍ରିକାର ସାହାରାଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରାନ୍ତମାନଙ୍କରେ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି; ଯେଉଁସବୁ ସ୍ଥାନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୁଷ୍କ ଓ ଯେଉଁଠି ତୃଣଭୋଜି ପ୍ରାଣୀ ନଥାନ୍ତି, ସେସବୁ ଜାଗାରେ ରହନ୍ତିନାହିଁ ।

ଅଭ୍ୟାସ : ଏହି ପୋକମାନଙ୍କର ଘ୍ରାଣଶକ୍ତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରବଳ ଏବଂ ତୃଣଭୋଜି କୌଣସି ପ୍ରାଣୀର ଟେକା ଗୋବରକୁ ସୁଂଘି ପାରିବାକୁ ତାକୁ ପ୍ରାୟ କୌଣସି ସମୟ ଲାଗେନାହିଁ । କେତେକ ଅପେକ୍ଷାକୃତ କ୍ଷୁଦ୍ରଜାତି ଗୋବରପୋକ ଶୁଖିଲା ଗୋବରମେଦ ତଳେ ଗୋବରପିଣ୍ଡୁଳାମାନ ତିଆରି କରନ୍ତି ଏବଂ ବାକିମାନେ ପ୍ରାୟ କୌଣସି ପିଣ୍ଡୁଳା ତିଆରି କରନ୍ତିନାହିଁ ।

ସାଧାରଣଭାବରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଗୋବରପୋକ ତଟକା ଗୋବରରୁ ବଡ଼ ଟେନିସ୍‌ବଲ୍ ଆକାରର ଗୋଲମାନ ତିଆରିକରେ ଏବଂ ସାଇକେଲର ପ୍ୟାଡ଼ଲ୍ ପରି ତିଆରି ହୋଇଥିବା ତା'ର ଆଗ-ଗୋଡ଼ଗୁଡ଼ିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଚିକ୍କଣକରି ଆକାରଟିଏ କରିଦେଇପାରେ । ସେହି ଗୋଲାଗୁଡ଼ିକ ତା' ନିଜ ଆକାରର ବହୁଗୁଣ ହୋଇଥିଲେ ମଧ ସିଏ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପେଲି ପେଲି ମୂଳ ମେଦଟି ଭିତରକୁ ବାହାରକୁ ବାହାରକରି ନେଇଯାଏ । ଏହି ଅଭ୍ୟାସଟି ଦ୍ୱାରା ସେ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଯାଏ ଯେ ଗୋବରଗୋଲାଟି ଅନ୍ୟ ଗୋବରପୋକ ଏବଂ ସମଜାତି ଅନ୍ୟ ପୋକଙ୍କଠାରୁ ଦୂରକୁ ବୋହି ନିଆଯାଇ ପାରିଲା କାରଣ ତଟକାଗୋବର ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିଯୋଗିତା ବେଳେ ବେଳେ ଅତି ଭୟଙ୍କର ବି ହୋଇପାରେ । ଅର୍ଥାତ୍ ହାତୀଗୋବରର ଗୋଟାଏ ବୃହତ୍‌ ଗଦା ହୁଏତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧରେ ଏକାଧିକ ଶହ ଗୋବରପୋକଙ୍କୁ ସେଠାକୁ ଆକର୍ଷିତକରି ଆଣିପାରେ, ଯେଉଁମାନେ କି କେଡ଼େ ଉଦ୍‌ଗ୍ରୀବଭାବରେ ପିଣ୍ଡୁଳାମାନ ତିଆରିକରି ବୋହିନେଇ ଚାଲିଯିବାରେ ଲାଗିଥାନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟ : ଅରଣ୍ୟାଞ୍ଚଳରେ ଗୋବରପୋକମାନେ ତୃଣଭୋଜି ଜନ୍ତୁର ତଟକା ମଳ ଏବଂ କୃଷି ହେଉଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୃହପାଳିତ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଗୋବରକୁ ଆହାର କରନ୍ତି ।

ସନ୍ତାନଜନ୍ମ : ପୁରୁଷପୋକ ଗୋଟିଏ "ପ୍ରଣୟ-ଗୋବରଗୋଲା" ତିଆରିକରି ସ୍ତ୍ରୀ-ପୋକ ଆଡ଼କୁ ଗଡ଼ାଇଦିଏ । ତାହାରିଦ୍ୱାରା ସିଏ ତାକୁ ଆକର୍ଷିତ କରେ । ତା'ପରେ ସିଏ ଗୋଲାଟିକୁ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ପୋତିଦିଏ, ଦୁହେଁଯାକ ସେହି ଗାତରେ ଦୁଇତିନି ଦିନ ରହନ୍ତି, ସଂଗମ କରନ୍ତି ଓ ସେଇ ଗୋଲାଟିକୁ ଖାଉଥାନ୍ତି । "ମଧୁଚନ୍ଦ୍ରିକା" ଅତିବାହିତ ହୋଇଗଲେ ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧରୁ ଜଣେ 'ପିଲାଜନ୍ମ ପିଣ୍ଡୁଳାଟିଏ' ତିଆରିକରେ । ତାହାକୁ ବି ମାଟିରେ ପୋତି ଦିଆଯାଏ ଓ ସେଥିରେ ମାଈପୋକ ୧/୪ ଇଞ୍ଚ (୩ ମିଲିମିଟର) ଲମ୍ବର ଗୋଟିଏ ଧଳା ଅଣ୍ଡା ଦିଏ । ତା'ପରେ ଏହି ବସାଟିକୁ ଚାରିଆଡୁ ବନ୍ଦକରି ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ବାପା ମାଆ ସେହି ପ୍ରକ୍ରିୟାଟିର ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିବାପାଇଁ ଆଉ କେଉଁଠିକୁ ଚାଲିଯାଆନ୍ତି ।

ସପ୍ତାହକ ପରେ ଅଣ୍ଡା ଫୁଟେ ଏବଂ ଧଳା ରଙ୍ଗର ଲାର୍ଭାଟି ପିଣ୍ଡୁଳାଟିର ଭିତରପଟ ଅଂଶଟିକୁ ନିଜେ ଗିଳିଦିଏ । ଭିତରର ସେହି ଆହାର ଯେପରି ଶୁଖି ନଯିବ, ସେଥିଲାଗି ତାହାର ବାହାରପଟ ଶୁଖିକରି କଠିନ ହୋଇଯାଏ । ଦୁଇ ବା ତିନି ସପ୍ତାହପରେ ଖୋସା (ପୁପା)ରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଏ ଏବଂ ସେହି ଫମ୍ପା ଶୁଖିଲା ଖୋଳ ଭିତରେ ଆରାମରେ ଗୁପ୍ତହୋଇ ରହିଥାଏ । ସେହିଠାରେ ତାହା ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗପ୍ରାପ୍ତ ପୋକରେ ତିଆରି ହୋଇଯାଏ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷାକାଳକୁ ଯାଇ ପୋକଟି ତା' ଭିତରୁ ବାହାରକୁ ବାହାରିବ ।

ଗୋବରପୋକର ଲାର୍ଭା ହେଉଛି ନେଉଳ ଓ କଟାସର ଗୋଟିଏ ପ୍ରିୟ ଖାଦ୍ୟ । ଏମାନେ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି କୋଉ ଗାତରେ ଲାର୍ଭା ଅଛି ବୋଲି ଖୋଜି ବୁଲୁଥାନ୍ତି ଏବଂ ସଙ୍କେତ ପାଇବା ମାତ୍ରକେ ମାଟିଖୋଳି ତାକୁ ବାହାରକରି ଆଣନ୍ତି ।

Printed at: Impress Offset, E-17, Sector-7, Noida

[illegible]

ନିକ୍ ଗ୍ରୀଭ୍‌ସଙ୍କ ଜନ୍ମ ଓ ବାଲ୍ୟଶିକ୍ଷା ଇଂଲଣ୍ଡରେ । ସେଠାରେ ସେ ଭୂତତ୍ତ୍ୱବିଜ୍ଞାନ ଓ ପରିବେଶଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିଲେ । ଅଧ୍ୟୟନ ପରେ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକାରେ କାମ କରିବାକୁ ଗଲେ । ଜଣେ ଭୂତତ୍ତ୍ୱବିଜ୍ଞାନୀ ହିସାବରେ ତାଙ୍କୁ ଦକ୍ଷିଣ ଆଫ୍ରିକା, ବୋତ୍‌ସୁଆନା, ଜିମ୍ବାୱେ ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମ ଆଫ୍ରିକାର ସୁଦୂର ଏବଂ ଅନାବିଷ୍କୃତ ବହୁ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଯିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା । ସେଠାରେ ସେ ନିଜ ଭିତରେ ଅରଣ୍ୟଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ଜୀବନ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ବିଚିତ୍ର ଓ ଅନେକ ସମୟରେ ବିପନ୍ନ ବାସଭୂମି ବିଷୟରେ ଜାଣିବାଲାଗି ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ଆଗ୍ରହ ବିକଶିତକରି ଆଣିଥିଲେ । ଆଫ୍ରିକୀୟ ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ପ୍ରକାଶିତ ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ପୁସ୍ତକ 'ହୋଏନ୍ ହିପ୍ପୋ ୱାଜ୍ ହେୟାରୀ'ର ସଫଳତାରେ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ସେ ଏହି ପୁସ୍ତକଟିକୁ ରଚନା କରିଛନ୍ତି ।

ଅନୁବାଦକ ଶ୍ରୀ ଚିତ୍ତରଞ୍ଜନ ଦାସ ସମକାଳୀନ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରାବନ୍ଧିକ, ଶିକ୍ଷାବିତ୍ ଓ ଚିନ୍ତାନାୟକ ଭାବେ ସମ୍ମାନିତ । ରୋଡ୍ କ୍ଲେମେଣ୍ଟଙ୍କ ଜନ୍ମ 1961 ମସିହାରେ । ପାପୁଆ ନିଉଗିନି ଓ ନିଜ ଜନ୍ମଦେଶ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆରେ ବାସ କରିଆସିଛନ୍ତି । ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେହିଠାରେ ନିଉ ସାଉଥ୍ ୱେଲ୍‌ସ୍‌ରେ ଉତ୍ତର ଉପକୂଳରେ ବାସ କରୁଛନ୍ତି । ବହୁ ଶିଶୁପୁସ୍ତକ ପାଇଁ ସେ ଚିତ୍ର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ବହୁ ପୁରସ୍କାର ପାଇଛନ୍ତି ।

ଟ. 120.00 ISBN 81-237-4715-2

एकः सूते सकलम्

ନ୍ୟାସନାଲ ବୁକ୍ ଟ୍ରଷ୍ଟ, ଇଣ୍ଡିଆ